Honor Tracy

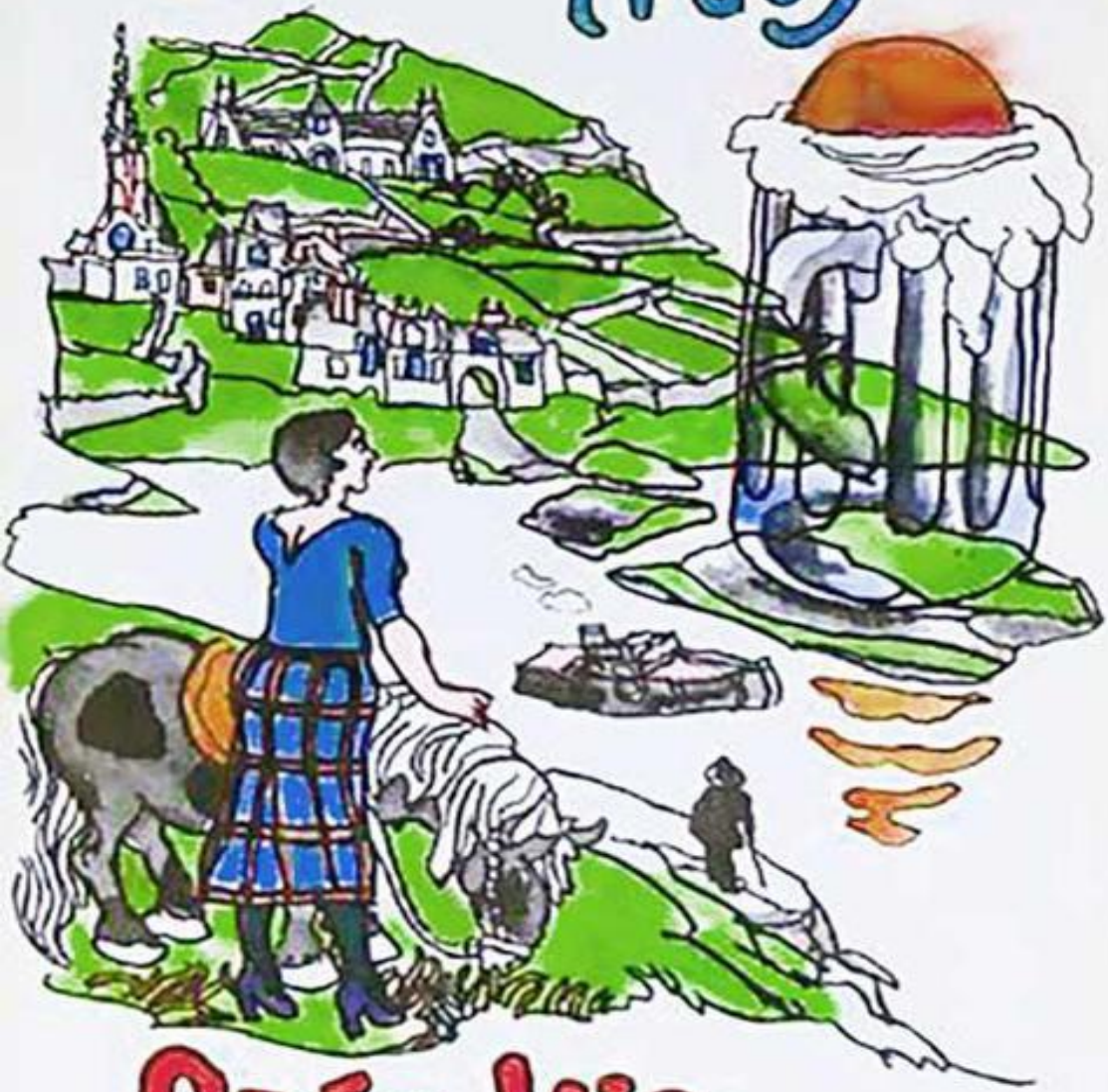

Szép kis naplemente

Honor Tracy
SZÉP KIS NAPLEMENTE

Honor Tracy: The Quiet End of Evening

Fordította: Sárközy Elga

egy

Csodaszép májusi alkony köszöntött Inishnamona szigetére, Írország nyugati partvidékén, amely ősidők óta híres-nevezetes volt, és az is marad világszerte. Sabina Boxham a kertjében álldogált, úgyszólván az üdvözültség lelkiállapotának határán. A huszonnyolc esztendős Sabina inkább mutatós volt, mint csinos, de sasorráért, határozott álláért bőséges kárpótlást nyújtott finom bőre, hullámos, sötét haja, szelíd mogyorószínű szeme. Házacskája közvetlenül az öböl partján állt, ahol a szoros kiszélesedett. A vízben visszatükröződtek a parton sorakozó apró, fehér vityillók, persze talpukkal az égnek, kéményeikből a füst lefelé kunkorgott, s a falak néha megremegtek, amint egy-egy szélroham felborzolta a felszínt. A sirályok már elégedetten kényelembe helyezkedtek a torkolat rézsútos partoldalában; a szürke fóka a szokott szikláján napozott, s közben uszonyával cirógatta kölykét; a vidrák ide-oda cikáztak a tengeren, vagy a parton ugrabugráltak fáradhatatlan játékos kedvükben.

Csodálatos ez, gondolta Sabina, igazán csodálatos.

Boldogsága azonban korántsem a körülötte feltáruló gyönyörűséges látványból fakadt. Kapuja előtt alig két perce állt meg Twomey teherautója, és emberei már cipelték is befelé az új fürdőkádat. Tegnap este maga Mr. Twomey telefonált, hogy közölje: megérkezett a fürdőkád, egyenest Dublinből. Sabina eleinte nem is akart hinni a fülének, hisz jóformán tíz hónapja se múlt még, hogy feladta a rendelést. Sentence ezredes, a hegyeken túl álló

Simla-ház ura, kerek hét esztendeig várt egy sörétes vadászpuskára. Mrs. Rosemary Tooth, a Capri-villa úrnője el is felejtette, miért rendelt lemezjátszót, amikor végre megkapta. Az öreg tiszteletest, szegényt, már rég magához szólította az Úr, mire megérkezett a fűnyíró gépe. És lám, Miss Boxham fürdőkádja – osztályon felüli minőség, valódi külföldi áru – csak úgy hipp-hopp befutott, a helyi szabványok szerint szinte a fény sebességével! Sabina alig hitt a szemének, de hát a kád csakugyan ott állt, patyolatfehéren, csillogón-ragyogón. Sabina kinyújtotta kezét, és megérintette: hűvös volt, kemény és valóságos, cáfolhatatlan tény itt, az ábrándok honában, ahol a tények ritkaságszámba mentek. Az egész valahogy túlságosan szépnek látszott, semhogy igaz lehessen.

– Vigyük be mindjárt a házba, Miss Boxham?

De sajnos a fürdőszobában még nem volt hely, mivel Shamus, a víz vezeték-szerelő, éppen a régi kádat iparkodott leszerelni. Egész napos munkára fogadták fel, s a kertbe is lehallatszott a vakolatbontás zaja, amellyel hamis fütyörészését kísérte.

– Tegyék csak le egyelőre itt a pázsiton – rendelkezett Sabina.

– Alá tetszene írni a nyugtát?

Sabina már csaknem odafirkantotta a nevét, amikor a következő szavakat vette észre a szállítólevélen: „Hozávallók nélkül”, mire boldog arcán árnyék suhant át.

– Mit jelentsen ez? – kérdezte fenyegetően. – Hol a csaptelep meg a dugó? Mire jó anélkül egy fürdőkád?

Az efféle kérdések azonban már nem tartoztak Twomey alkalmazottjának hatáskörébe.

– Az alkatrészek nyilván nem jöttek meg Dublinből – vélekedett. – Tessék talán felhasználni a régieket.

– Eszem ágában sincs! Különben is egészen más a méretük.

A vízvezeték-szerelő kidugta nyájas, vörös képét az ablakon, és lekiabált, hogy segítsenek kihurcolni a régi kádat a házból. Twomey emberei szélsebesen berohantak, magára hagyván Sabinát mélabús gondolataival.

Mindjárt az elején látszott, hogy túlságosan szép az egész, semhogy igaz lehessen, és így is volt valóban. Sabina előtt a levelezés, a telefonálgatás hosszú-hosszú korszaka sötétlett. Hiszen ha Dublin annyira nem hamarkodta el a dolgot, amikor vadászpuskáról, lemezjátszóról, fűnyíró gépről volt szó, mi reménység akad az örökkévalóság evilági szakaszában egy csaptelep megszerzésére? Elutazni érte Dublinba csaknem annyiba kerülne, mint az egész fürdőkád szőröstül-bőröstül. A Coras Impair Eireann Autóbusztársaság épp a minap emelte fel újra a menetjegyek díját, s az oda-vissza út ára most pontosan annyi, mint egy társasutazásé Dél-Franciaországba. A vasútállomás több mint száz kilométerre fekszik a falutól, és bár autóbusszal elérhető, a menetrendet úgy időzítették, hogy a járat éppen negyedórával kési le a reggeli vonat indulását. Az ember ott ődönghet az isten háta mögötti kisváros, Ballycagey utcáin a következő, vagyis a délután négykor induló vonatig, s aznap már haza sem juthat, hacsak kocsit nem bérel további észbontó költségek árán. Miss Boxham egyébként a fenti megfontolásoktól eltekintve is tiszta szívből viszolygott Dublintől, ahol csak úgy tolong a nép, ráadásul külföldiek is, meg az a tömérdek gépkocsi.

Az emberek, mint egy koporsót, kicipelték vállukon az ütött-kopott, vén fürdőkádat. Óvatosan letették a gyepre, aztán szájtátva meredtek rá, és csak álmélkodtak, hogy mi mindenen mehetett át ez a szegény jószág, mire ilyen roskatag állapotba került.

– Meg teccik engedni, hogy én is lelépjek a srácokkal, Sabina kisasszony? – kérdezte Shamus. Mint a helybeliek közül sokan, ő is így szólította a lányt, hiszen családja már nemzedékek óta dolgozott a Boxham famíliának. – Kutya meleg van ma a biciklihez, meg aztán amúgy is ideje már a teának.

– Felőlem mehet, de legyen szíves, nyissa ki előbb a főcsapot.

– Jaj-jaj, azt nem lehet ám. Elvinné az árvíz a kisasszonyt.

A tartályt is leeresztettem, és kikapcsoltam a szivattyút.

– De hát hogy leszek meg víz nélkül holnapig?

– A hordó még csurig van a múlt heti esőből. Na meg itt a kisasszonynak a tenger.

– No, nem bánom, de kérem, holnap az első dolga legyen idejönni és felszerelni a kádat.

Shamusnak már a nyelvén volt a buzgó igen, amikor eszébe jutott valami, amiről eddig tökéletesen megfeledkezett.

– Sabina kisasszony – nyögte ki tétován –, a helyzet az, hogy nem tudok holnap idejönni...

– Hogyhogy? Ez képtelenség! Nem hagyhat itt víz és fürdőkád nélkül egy egész napig!

– Igazán nem akarattal – mentegetőzött Shamus sóhajtva, mint afféle gyámoltalan férfiember. – Csak az a bökkenő, hogy elmegyek Angliába.

– És ezt eddig nem tudta kinyögni? – sikoltott fel Miss Boxham.

Két okból is emésztette a méreg. Először, mert most immár tökéletesen bizonytalanná vált, mikor élvezheti újra – ha ugyan élvezheti még valaha is az életben – megszokott reggeli fürdőjét. Igaz, hogy Shamus meglehetősen hebehurgyán dolgozik, de hála családi kapcsolataiknak, végszükségben azért mindig elő lehet keríteni. Az a néhány kisiparos, aki él még a szigeten, rendszerint megígér fűt-fát, aztán többé soha nem mutatkozik. Mindegyikük jóval erején felül vállal munkát, pusztán hogy ne jusson a többieknek, ennélfogva aztán valamennyien idült lemaradásban szenvednek. Sabina nem is remélhette, hogy felszerelik a fürdőkádját, legfeljebb talán egy év múlva, amikor Shamus esetleg hazajön szabadságra; az pedig már csak rajta múlik, hogy hazajön-e egyáltalán, és nem ragad-e ott végleg valami angol leányzó szoknyáján, mint ez újabban túlságosan is gyakori.

Haragjának másik oka Shamus angliai útja volt, mint olyan. Akkor már annak is jobban örült volna, ha Belfastba megy igazán, így legalább valami értelme lenne az egésznek, mert ott elvehetne egy délvidéki lányt, később pedig az évi szaporulattal gyarapítaná a republikánus erőket, és siettetné az Orániaiház zsarnoki elnyomásának megdöntését. Mert Miss Boxham – noha nemesi családból származott, angolos kiejtéssel beszélt, és az ír Egyházhoz tartozott – lángoló nacionalista volt. Szíve majd meghasadt, amikor látta, mint tünedezik el az ír férfilakosság a nyugati partvidékről, hogyan pusztul el mindaz, amit ő ír életformának nevezett. Körülbelül egy éve például, legnagyobb bánatára, az egyik külső kis

szigeten élő családok felkerekedtek, és áttelepültek a szárazföldre. Belefáradtak már, hogy a viharok elvágják őket a parttól, hogy minden kényelem és komfort nélkül éljenek, hogy küszködjenek köves földjeikkel, hogy szélben, esőben egész hegységeket kajtassanak át egy-egy elbitangolt póni ló vagy tehén után. Sabina azonban váltig a régi szép idők elmúlásán, a hajdani tiszta források eltömésén kesergett.

És lám, most ez az áruló Shamus is beadta a derekát!

– De az ég szerelmére, minek szedte le a régit, mikor tudta, hogy nem jön el felszerelni az újat?

– Én csak azt gondoltam, hogy a kisasszony bedilizik, ha nem kezdünk hozzá a dologhoz – nyelvelt a vádlott. – Különben is, Peadar MacGowan eljön felszerelni.

– Pont ő? – kacagott keserűen Sabina. – Gondolom, ha majd végzett Kelly atyánál, mi?

Tíz hónapja múlt, hogy Kelly atya megbízta Peadar MacGowant egy beomlott kémény felrakásával, mert az olyan mértékben ontotta a füstöt, hogy a szerencsétlen lelkipásztor már nem sokban különbözött egy füstölt heringtől; és ahol Kelly atya kudarcot vallott, ki remélhetett sikert? Ám kiderült, hogy Peadar haladéktalanul idejön Miss Boxhamhez, viszonzásul egy bizonyos pirinkó szívességért, amit Shamustól kapott.

– Haladéktalanul? – firtatta Sabina, a helyi szóhasználat meghitt ismeretében. – Eszerint holnap valamikor?

– Hát holnap még nem éppen. Holnap tőzeget vág. Nyaranként háromszor dúlta fel viharos tevékenység a vidék nyugalmát. A száraz idő beálltával a nép kivonult az ingoványra kivágni és szétteríteni a tőzeget, a téli tüzelőt; később, amikor a tőzeg megkeményedett, a kocsiúthoz

kellett kihurcolni, hogy felrakják a teherautókra, és beszállítsák a faluba; aztán pedig, amikor az időjárás engedte, a széna lekaszálása, begyűjtése, felboglyázása következett.

– Vagyis majd valamikor három hét múlva jön – motyogta kétségbeesetten Sabina, mivel a faluban maradt maroknyi férfi segített a távollévők családjainak is. Három hétig méregetheti tehát az esővizet a hordóból, három hétig cipelheti végig a házon, melegítheti a tűzhelyen, mosakodhat lavórban, gyűjtögetheti halomra a szennyes edényt! És ha netán tartós marad a derült idő, és kiszárad a hordó, kénytelen lesz a vödröt egyenesen a kútba ereszteni, amelynek felszíne undorító elevenséggel remeg és rángatózik, és nem elég, hogy halálra gyötri magát a vödör felcibálásával, még fel is kell forralnia a derítetlen, szűretlen víz minden egyes cseppjét, mielőtt inna belőle. Átsuhant agyán a gondolat, hogy mi lesz, ha maga a kút is kimerül, ami mindannyiszor megtörtént, valahányszor a sziget amolyan nyárféleségnek örvendhetett. Szerencsére ez ritkán esett meg, legfeljebb minden nyolc-kilenc évben egyszer, viszont mindig ilyen hosszú, gyönyörűséges májusi verőfénnyel kezdődött, mint ez az idei. Semmi kétség, mire felszerelik a fürdőkádat, nem lesz egy csöpp víz sem, amit belecsurgathatna. Úgy kell majd cseppenként, valóságos uzsoraárfolyamon vásárolnia, a sziget túlsó végén, az idegenforgalmi területen, ahol a községtanács fölállította a főtartályt. A szegényebb szomszédok meg mászhatják a hegyeket, hogy felkutassák a maradék vékony vízerecskéket, miközben a teheneik bőgnek a szomjúságtól, s a kutyáik lihegve nyúlnak el az árnyékban.

Twomey emberei már felrakták Shamus kerékpárját a teherautóra, és szemmel láthatólag sürgős mehetnékjük volt.

– Csodálom, hogy képes elkínlódni olyan ócska helyen, mint Anglia – durrantotta el Sabina a búcsúgolyót. – Nekem bizony elég jó az ír élet is.

– Ne izéljen a kisasszony, ír élettel nem tömheti meg az ember a borítékot. – Shamus biztonságba helyezkedett a teherautón, majd szintén kilőtte a maga búcsúnyilát: – A kisasszony helyében én nem használnám most a villanyt a fürdőszobában. Egy pirinkót kilóg egy helyen a vezeték.

Ami határozottan enyhe kifejezésnek bizonyult. Az egyik falról a plafonig hiányzott a vakolat, a drótok súlyosan sérült szigetelő-burkolattal, bánatos gubancban csüggtek ég és föld között. Csak a Magasságos tudta, hogy Shamus, akinek semmi egyéb feladata nem lett volna, mint kiszerelni a csapokat és leemelni a kád lábait az állványzatról, mért esett neki a falnak rögtön az első pillanatban. Hiába, minden munkáján otthagyta sajátos egyéniségének bélyegét. A fürdőhenger vizének maradéka buzgón csöpögött a padlóra, ahol zavaros tavacskába gyűlt. Honuktól megfosztott fülbemászók és pókok rohangáltak dühödten fel s alá.

Hogy könnyítsen lelkén, Miss Boxham felhívta Milo Twomeyt. Ez az úriember volt a sziget egyetlen nagyobb áruházának tulajdonosa; és annyit, de annyit nyaggatták telefonon az elképzelhető legkülönfélébb árucikkek ügyében, hogy jóformán áttörhetetlen védelmi rendszert épített maga köré.

– Miss Boxham! Ebben a szempillantásban gondoltam magára! – kiáltotta. – Épp az imént érkeztek meg az első

idei apró lazacok!

Az újdonság csak növelte Miss Boxham mérgét. Iszonyúan szerette ugyanis a lazacot, és már többször kérte Mr. Twomeyt, hogy azonnal értesítse, mihelyt megkezdődik az aprófajta ívása; és pontosan tudta, hogy ha most történetesen nem telefonál, Twomeytől ugyan egy árva szót sem hall az egészről.

– A kádam megérkezett, de alkatrészek nélkül – mondta Sabina fagyosan. – Semmi hasznom belőle az égvilágon.

– Alkatrészek nélkül; ejnye, ejnye! Mindjárt utánanézek ígérte Twomey. – Felhívom Dublint, alaposan beolvasok nekik, aztán odacsengetek magának.

– Mondja, megrendelték azokat az alkatrészeket egyáltalán?

– Persze hogy meg, legalábbis tudomásom szerint – bizonygatta Twomey. – Ámbár az a fickó, aki a megrendelést intézte, elment Angliába. No de magáról a kádról egy szava sincs, Miss Boxham? Hát nem valóságos remekmű? Ennél prímábbat a Buckingham-palotában sem talál!

– Semmi kedvem még egy évig várni.

– Ej, ej, semmi kedve, semmi kedve... – dorombolta lágyan az áruház-tulajdonos. – És egyébként is, mi az az egy év? Az idő tekintetében Twomey és a Vatikán szemlélete nem sokban különbözött. – Eltűnik-múlik, jóformán egy szempillantás alatt, akárcsak mi magunk. Hallotta már, hogy Joe Gallagher is jobblétre szenderült, szegény ember? Ó, nem sok jóban volt e földön része, bizonyára boldogabb ott, ahol most van, Isten nyugosztalja!

Boxham kisasszonyt azonban nem lehetett ilyen

könnyűszerrel kizökkenteni a kerékvágásból.

– Nem hozathatná el a csapokat a teherautóval, ha legközelebb beküldi Dublinba?

Milo szinte látta magát, amint elszalajtja a teherautót a világ túlsó végére egy pár ócska vízcsapért.

– Ragyogó ötlet! – helyeselt lelkesen. – Magáért mindent, Boxham kisasszony, kész örömmel!

– És mikor megy be a kocsi?

– Kapásból nem tudnám pontosan megmondani, de holtbiztos, hogy hamarosan. – Mr. Twomey ekkor másik legyet tett a horogra. – Hogyhogy nincs ott még az ülésen? Mér rég el kellett volna indulnom nekem is, de hát ide vagyok kötve az íróasztalomhoz.

A pisztráng ezúttal nyomban fennakadt – szinte kiszökkent a vízből.

– Az ülés! – sikoltott fel Miss Boxham mardosó rémülettel. A fürdőkád meglepetésszerű érkezése meg a Shamusszal folytatott beszélgetés tökéletesen kiverte a fejéből az ülést. Még soha nem fordult elő, hogy az Akcióbizottság nélküle gyűlt volna össze, ráadásul a mai tanácskozás kiváltképpen fontosnak és roppant horderejűnek ígérkezett. – Akkor hát megtesz mindent a csapok érdekében, ugye? – zárta le az ügyet kutyafuttában. – És küldjön fel másfél kiló lazacot.

És máris rohant a legelőre, hogy fülön csípje a pónit, és befogja a kordéba. A közlekedési eszközöknek ezt a válfaját egyrészt azért használta, mert valóban jobban kedvelte az összes többinél. Közvetlenül a háború után, amikor szűkében voltak a benzinnek, apja is tartott pónifogatot, és Sabina legkedvesebb gyerekkori emlékeihez tartoztak a vidám zötykölődések. De volt egy

másik, sokkal mélyebb oka is: hogy ez a jármű legalább olyan kényelmetlen és alkalmatlan, mint a villa egész berendezése, következésképpen híven követi a kelta hagyományokat. Mely hagyományok szelleme azonban Finn, a póni ló lelkében úgyszintén fennen lobogott. Például most is békésen legelészett, míg Sabina egészen a közelébe nem ért, de akkor gunyoros nyerítéssel tovavágtatott a legelő túlsó végére. Elszánt ellenzékisége érdekes módon soha nem ütközött ki annyira, mint amikor Sabinának történetesen igazán sürgős volt a dolga. Ezúttal sem használt sem a szép szó, sem az erőszak, így hát bármennyire dúlt-fúlt is Sabina, mehetett vissza a pajtába zabért meg almáért. Ám a paci még ilyen anyagi ösztönzés ellenére is több mint félórát töprengett, mire elszánta magát. Már jócskán elmúlt hat óra is, amikor végre rajta volt a szerszám, ott állt a rúdnál, és Miss Boxham végignoszogatta a dombon át vezető poros úton, Pio Moriarty Koktélcsárdája felé, ahol az ülést szándékoztak tartani, pontban ötórai kezdettel.

kettő

Inishnamona avagy Tőzeg-sziget nagyságra mintegy kétharmada Achillnek, de bármelyik szülötte kész tanúsítani, miszerint legalább négyszerte olyan gyönyörű. És mégsem szerepel a térképen. A rajta található lápvidéket, hegységet, tavat, folyócskákat és falucskákat persze feltüntetik, de mint a szárazföld részét: minthogy körülbelül nyolc hónappal történetünk kezdete előtt ez így is felelt meg a valóságnak. A sziget mindaddig félsziget volt, meglehetősen furcsa, ha nem éppen páratlan alakú félsziget; a parthoz egy körülbelül nyolcvan méter hosszú, tizenkét méter széles mészkősáv kötötte, amely éppen elég sima volt ahhoz, hogy útnak használhassák.

Az állapotváltozást nem geológiai mozgás, földrengés, avagy más természeti jelenség idézte elő. Az egész nyugati partvidékhez hasonlóan ez a terület is haldokolt, szép lassacskán. A halak messzire elkerülték, kőbányái kimerültek, kevéske szántóföldjén nem termett több a betevő falatnál, ipara nem volt, csak a moszatgyűjtés, de ez a nyersanyag már másutt került feldolgozásra. Mindezért senkit sem lehetett hibáztatni. Manapság ilyen sorsra jutnak a primitív közösségek az egész világon mindenütt. Ámde a félszigeten élő lelkes lokálpatrióták kis csapata nem akarta belátni ezt, hanem inkább a kormányt kárhoztatta, s Anglia helyett ezúttal erre a testületre származtatta át minden gyűlöletét. Majd pedig, tiltakozásul Dublin könyörtelen közönye ellen, nagylelkű külső segítség igénybevételével felrobbantották sziklás töltésüket, és szigetnek kiáltották ki magukat.

Első céljukat, hogy magukra tereljék a közfigyelmet, tökéletesen elérték. A robbantás híre a címlapokra került ország-, sőt világszerte, ők meg jócskán élvezhették hirtelen támadt drámai fontosságukat. De amilyen gyönyörűséges volt a kéjmámor, éppoly gyorsan véget is ért. A sajtó néhány nap múlva megfeledkezett róluk, ők pedig egykettőre ráeszméltek, hogy problémáik megoldása helyett csupán egy újabb, minden eddiginél súlyosabb gondot vettek a nyakukba.

Vidékük szépsége, a fenséges szirtek, különös sziklák, az illatos zanóttal, vad rododendronnal borított partok, a skarlátszínű fuksziabokrok, a hangával benőtt bíborló hegyek, a káprázatosan ragyogó kék tenger hajdanában temérdek turistát vonzottak ide Angliából, Európából, sőt Amerikából is. Húsvéttól kezdve csak úgy nyüzsögtek a kocsik az utakon, a szebbnél szebb kirándulóhelyek között. Midőn a hazafiak végrehajtották lánglelkű tettüket, igencsak kevéssé fontolták meg, hogy milyen hatása lesz majd egyetlen bevételi forrásukra, amely a moszatgyűjtésből, különféle segélyekből és az angliai pénzesutalványokból származó jövedelmük mellett egyáltalán létezett. Apály idején gyalog még most is eljuthatott a szigetre bárki, aki nem sajnálta koptatni cipőjét, harisnyáját, és kockáztatta, hogy esetleg lepotyog a síkos, hepehupás szikláról; hanem a kocsival érkezők kénytelenek voltak megvárni a kompot, ezt az életuntan ziháló műemléket, amely úgy araszolt át a tengerszoroson, mintha maga sem hinné, hogy valaha is célhoz ér, s amelynek révészét meglehetősen sűrűn tartották távol díjbeszedői kötelmei.

Minek eredményeképpen a nyári idegenforgalom

áradata gyéren szivárgó csermellyé csökevényesedett. Ennek orvoslása, valamint a környék életének gyökeres fellendítése érdekében hozták létre az Akcióbizottságot. Természetes persze, hogy a Bizottság tagjait nem pusztán, sőt nem is elsősorban idealista elképzelések vezérelték. Utóvégre szállodatulajdonosok és kereskedők voltak köztük, akiknél erősen megcsappant a forgalom, tanítók, akik már előre látták, amint bezárják az iskoláikat, kisiparosok, akik nem tudták, kitől kapnak majd megrendeléseket. A kisszámú helybeli dzsentri – Miss Boxham kivételével nem érdeklődött az ügy iránt, mert tapasztalatai alapján eleve gyanakodott minden tervre, amely szellemi erőfeszítést, józanságot és a közjó iránti érdeklődést igényelhetett. Ami a kisbirtokosokat illette, azok egyszerűen ocsmányul viselkedtek. A fiatalok csak arra sóvárogtak, hogy végre leléphessenek innen, a munkabíró férfiak többsége már rég le is lépett, az öregek pedig elégedetten tengették életüket az angol nyugdíjon.

A Bizottság ezúttal a vendéghiány megvitatását tűzte napirendre. Elvégre már csaknem itt a június, és még most is csak egy maroknyi idegen lézeng a szigeten, holmi autóstopposok, meg más efféle szedett-vedett népség, és az előjegyzés is csak töredéke annak, amennyinek lennie kellene.

– Ha agyonütnek, sem értem az egészet – jegyezte meg Pio Moriarty, és csüggedten ingatta fejét. – Az árak miatt volna? De hát mindenki tudja, hogy ha üdülni megy, megvágják, hiszen valamikor nekünk is meg kell szednünk magunkat, mielőtt beáll az a randa, hosszú tél.

Hogy esetleg a földnyelv felrobbantásának is lehet valami köze a dologhoz, arra még csak halvány utalás sem

történt soha, mégpedig elvből. Ezzel ugyanis mintegy elismerték volna, hogy magát a dicső tettet hiba volt elkövetni, holott a hivatalos álláspont szerint, melyhez minden tisztességes gondolkodású ember csökönyösen ragaszkodott, a Dublin teremtette körülmények közepette nem nyílt semmilyen más lehetőségük. Holmi célozgatással ráadásul még tán megsértették volna Pio Moriartyt is, aki, mint mindenki tudta, részt vett a hadműveletben. Illetve hát tudták is meg nem is, minthogy maga Pio meglehetősen kétértelműén nyilatkozott. A nyomozás alkalmával számos tanúval egyetemben megesküdött, hogy az egész kérdéses éjszakát megboldogult unokafivére koporsójánál virrasztotta át, messze-távol a tengerparttól. Egyetlenegyet sem hallott a négy iszonytató dörrenésből, amelyektől megremegett az égbolt, és minden teremtett lélek észvesztve ugrott ki az ágyból, szentül meggyőződve, hogy itt a világ vége, és megérkezett az ördög az övéiért. Ámde mihelyt lezárult a nyomozás, s a katonaság meg a rendőrség beszüntette a portyázást meg a szimatolást, Pio óvatosan, apránként elejtegette, hogy a titkos összeesküvést irányító elme, a gyutacsokat működtető hősi kéz az övé volt. Ez a második változat ugyan nem vágott össze különösebben az elsővel, amelyhez Pio vissza-visszatért, mármint ha ajánlatosnak látszott, de nem is iparkodott választani közülük senki, egyformán igaznak és érvényesnek tekintették mindkettőt.

A válságos helyzet okainak vizsgálata során említésre sem került tehát, hogy hiányzik minden összeköttetésük a külvilággal. Annál jobban szapulták az amerikai politikusokat, az angolok hóbortosságát, Európa csáberejét, az orániai veszedelmet, a Bord Faíltét – az

idegenforgalmi hivatalt –, no meg az éghajlatot, amelyet a lelkűk mélyén félig-meddig szintén Dublin művének ítéltek. Ámde ezen a napon, miután újra végigkocogtak a megszokott kerékvágáson, váratlanul szólásra emelkedett Niall McCarthy tanító, aki egy huszonöt kilométerre fekvő szárazföldi faluból jött ide, és a külföldiek szenvtelen tárgyilagosságával nyilatkozott.

– Mindez nagyon szép és jó – jelentette ki –, de amit elmondtatok, ugyanúgy érvényes Achillre is, Achillnek viszont bomba éve van az idén.

Némi szünet következett, míg a Bizottság megemésztette a hallottakat.

– Achill azt állítja, hogy bomba éve van – igazította ki aztán az elnök Niall szavait, szinte szánakozva együgyűségén.

– De én is azt állítom – folytatta rendületlenül Niall. – Vasárnap jártam odaát, és a strandokon mindenütt csak úgy hemzsegett a nép. Hemzsegett!

A Bizottság lelki szemei előtt gyászosan merült fel saját négy strandjuk képe, a sok-sok kilométernyi, arányló, ezüstlő föveny, a kemény, érintetlen, néptelen föveny, ahol a partot nyaldosó hullámokon s a fölöttük szárnyaló madarakon kívül nem akadt semmi látnivaló.

– És különben is, szerintem ez kivételes eset volt – érvelt az elnök. – Az újság írta, hogy a Kigyógyult Alkoholisták szombaton naggyűlést tartottak Westport közelében. Utána nyilván átmentek Achillre, és ott folytatták a munkát.

– Akkor meg nem ártana szólni nekik, hogy a legközelebbi naggyűlésüket rendezzék nálunk – javasolta Niall. – Tagjelöltet itt is találnak eleget.

Az elnök tüstént kipécézte a megjegyzés fogyatékosságát.

– Alkoholistát, azt találnak, de hogy kigyógyultál...? És kapásból ledarált egy fél telefonkönyvet. – Ki itt a kigyógyult, nem árulná el?

Ebben a pillanatban kinyílt a söntésbe vezető ajtó, s a résben megjelent egy rézvörös orr hegye.

– Ha netán ráérnek... – harsant fel egy reszelős hang.

– Legyen egy kis türelemmel, öregem, nem látja, hogy a Bizottság ülésezik?

– Az imént a nevemet hallottam emlegetni – folytatta a hang –, és egy csöppet sem tetszik, mivel kapcsolatban.

– Értekezleteink szigorúan titkosak – jelentette ki az elnök.

– És sérthetetlenek – toldotta meg egy ügyvéd, Jerry Maguire.

– A franckarika a sérthetetlenségükbe meg az értekezleteikbe! – mordult fel a rézorr tulajdonosa. – A kocsmákban kötelező a kiszolgálás, reggel... egyszóval nyitástól záróráig. Ez szó szerint benne áll az alkotmányban, és felőlem bizottságozhatnak, nekem akkor is jogom van a sörömhöz!

– Nekem viszont jogom van megtagadni olyasvalakitől, akiben már amúgy is lötyög elég – hangsúlyozta az elnök.

– Az ám, csakhogy az még soha nem esett meg senkivel vágott vissza a rézorr, – Szóval ha netán ráérnek!

A falu baptistája Pio füléhez hajolt, és suttogva unszolta:

– Ugyan már, eredj, tölts neki egy korsóval, és tömd be a pofáját, különben itt rostokolhatunk egész este.

Pio durcásan engedett. Valahányszor a Bizottság

ülésezett, többször is félbeszakították munkáját, csorbát ejtettek méltóságán, mert az elnököt egyre-másra kirángatták, hogy töltögesse a korsókat a törzsiszákosoknak, akik ráadásul fantasztikusan eltorzított históriákat terjesztettek a viták témáiról meg a határozatokról, amelyeket ily módon szégyenbe hoztak, és közröhej tárgyává tettek. De a kocsmát bezárni mégsem lehetett, és nem bízhatta a kiszolgálást Pio másra sem: a tizenegy gyermek világra hozása, nevelése úgy megviselte a feleségét, hogy szegényke sem árakat megjegyezni, sem pénzt visszaadni nem tudott; s minthogy Pio ragaszkodott az elnöki hivatal gyönyöreihez, jó képpel kellett beletörődnie a nehézségekbe is.

Miután a söntésben megtöltötte a rézorrú korsóját, és megesküdött neki, hogy ez volt az utolsó eset, visszatért a közélet porondjára, ahol éppen Rowty Mulligan, a lódoktor csillogtatta elmeélét.

– Többet is nyújthatnánk nekik, mint a környezeti szépségeket – szónokolta. – Vadregényes tájak... ugyan már, ragyás tőlük az egész nyugati partvidék. Nekünk valami egészen egyedülállót kéne nyújtanunk, olyasmit, amit nem kaphatnak meg sehol másutt Írországban, sőt egyebütt sem a föld kerekén.

– Van benne némi igazság – helyeselt Pio, elfoglalván az elnöki széket. – Csakhogy mi legyen az?

– Hát figyeljetek ide. Vagy egy német falu, hogy a fenébe is hívják, amelyik passiójátékokat rendez. Évekkel előre lefoglalnak benne minden talpalatnyi helyet. Valami ezzel vetekedőt kellene nekünk is kitalálnunk.

– Jobb a vallást kihagyni a játékból – ellenkezett Niall McCarthy. – A vallásnál se szeri, se száma a buktatóknak.

– Szóltam én egy szót is a vallásról? A passiójátékokat csak példának említettem. Világos, hogy mi amolyan tőrőlmetszett ír dologgal fogunk kirukkolni.

Általános helyeslés moraja kélt, majd serényen ontani kezdte a tanácsokat mindenki. Egyikük azt javasolta, hogy tanulmányozzák át tüzetesen az egész ír történelmet, beleértve az olyan részleteket, mint például Robert Emmet pere, a connaughti szegényparasztok kiűzetése, valamelyik szent életű mezei papocska megkínzatása, no meg az 1916-os felkelés vezéreinek vértanúsága; ám ez utóbbit az elnök azonmód kilőtte, mert megfigyelései szerint az idegenforgalom színét-javát általában angolok szolgáltatják, és arra a célra, hogy kellemesen érezzék itt magukat, nem éppen a legmegfelelőbb módszer vérszomjas szörnyetegek hordájának ábrázolni őket.

– Megvan! – süvöltött fel Rowty Mulligan. – Látványos színjáték Szent Patrik életéről! Itt, a nyugati partvidéken, legcsodásabb tetteinek fő színhelyén, úgyszólván bölcsőjében! Így mindjárt két legyet ütünk egy csapással: Patrik Írország védőszentje, de egyszersmind helyi nevezetesség is!

A javaslatot mindenki elfogadta, Niall McCarthy kivételével.

– Nem mondhatnám, hogy Szent Patrikról valami bődületesen sokat tudunk igazából – gáncsoskodott a tanító. – Ahány könyvet csak olvastam róla, legfőként arról szóltak, mi mindent hazudozik össze a többi.

– Kit érdekelnek a könyvek? – torkolta le Rowty. – A lényeget úgyis tudjuk róla, például hogy hogyan száműzte a kígyókat, átkozta meg a halakat, hajította le az ördögöt a hegy tetejéről. Elsőrangú, színes anyag, biztos siker!

– És hol rendezzük az előadást? – érdeklődött a falu baptistája. – Az ilyesmihez tágas helyre van szükség. Nem hiszem, hogy a községháza nagytermében kellő hatást érne el.

– Miért ne építhetnénk szabadtéri színpadot az egyik domboldalon? – vetette fel Tömő O'Shea, az építési vállalkozó. Egy bulldózere meg egész csomó egyéb drága munkagépe rozsdásodott kihasználatlanul. – Valamelyik völgyben talajgyaluval kiegyengethetnénk a színpad helyét, a kaptatón meg felhúznánk az ülőhelyek sorait.

– A nézőközönség pedig halálra fázhat – jegyezte meg Niall McCarthy.

De hiába: a tagság már ügyet sem vetett rá.

– Én majd megírom a szöveget – jelentkezett Rowty, akiben csak úgy ágaskodott a tettvágy. – Most végeztem a marhák kivizsgálásával, bőven van ráérő időm.

Mindenki egyszerre kezdett beszélni, tanácsot adni, segítséget ígérni, míg végül Pip oda nem csapott egy üveget a pulthoz, hogy rendre intse a gyülekezetet.

– Mielőtt bármihez is hozzákezdenénk, segélyért folyamodunk a Bord Failtéhez – jelentette ki, izzó tapsvihar közepette. – Rowty nekigyürkőzhet az írásnak előbb is, ha akar, de a technikai lebonyolítást hagyjuk függőben, míg meg nem tudjuk, mennyit kapunk.

Ezzel be is rekesztette az ülést, és megkérdezte, mit parancsolnak az urak, akik már boldogan rendelték a különféle italokat, amikor Miss Boxham végre bekocogott póni vonta kordéján.

Sabina kisebbfajta rejtélyt jelentett a Bizottság férfi tagjainak. Nem mintha különösebben ártalmasnak tartották volna, hogy egy nő is van közöttük, még az sem szegte

kedvüket, hogy az illető hölgy protestáns, amellett mutatós, fiatal, nemesi származású, némi vagyona is van, és édestestvére a kastély urának. De éppen e becsületre méltó tulajdonságok akadályozták meg őket abban, hogy megértsék Sabina indokait. Nem fért a fejükbe, hogy voltaképpen mért töri úgy magát, mit remél nyerni az ügyből egyáltalán. Miss Boxham ugyanis nem pályázott semmiféle szerződésre, nem óhajtott sápot húzni semmiből, sőt jóformán még kára sem származott volna abból, ha akár minden helybeli munkalehetőség megszűnik, és valamennyi helybeli férfi kivándorol. Azt még csak el lehetett volna képzelni, hogy férjet szándékozik fogni magának, és véglegesen rendezni az életét, de hát még véletlenül sem látták soha fiúval. Úgy vélték, hogy e mögött okvetlenül lappang valami, de fel nem foghatták, micsoda. És nem csupán a lénye ejtette zavarba őket: állásfoglalását legalább olyan kevéssé értették meg. Sabina testestül-leltestül megfelelt annak, amit ők „fellegekben járó”-nak jellemeztek, mégis képes volt egy szempillantás alatt, könyörtelenül leszállni a földre, ráadásul rendszerint olyankor, amikor ők maguk éppen az egekben csapongtak a képzelet könnyed szárnyain.

Ezúttal is ezen utóbbi jellemvonásának adta kiváló tanújelét. Rowty terve amúgy nagyjából Miss Boxham tetszésére talált. A terv lehetőséget nyújtott a turisták leszólására, ami némelyest enyhítette a hiányuk okozta megaláztatást. De mihelyt meghallotta, hogy Rowtyt nevezik ki nemzeti dalnokká, egyszeriben felpattant, és vödörszám zúdította rájuk a hideg vizet.

– Foglalkozott már Mr. Mulligan valaha is írással? –

érdeklődött bántó kendőzetlenséggel, már ahogy szokta.

– Ugyan már, hát baj az? – berzenkedett Pio. – Legalább olyan jól összevágja ő is, mint akárki más. Nem mesterség az, amit meg kell tanulni!

– Ha ez így volna, fél Írország, költőnek menne – feleselt Miss Boxham. – Igazán nem áll szándékomban megbántani Rowty Mulligant, de talán helyesebb lenne, ha olyasvalakit bíznánk meg a szövegírással, akinek több ebben a tapasztalata.

– Ilyen ember egy sincs a környéken – szegezte le nyomatékosan Pio.

– Akkor máshonnan kell kerítenünk.

– És rápocsékolhatjuk a segély felét, még mielőtt megkapnánk! – ellenkezett Pio. – Egy szóval sem állítom, hogy Rowty felér Shakespeare-rel, de valamit azért ő is össze tud tákolni nekünk, mégpedig pusztán a dicsőségért, nincs igazam, Rowty pajtás?

A bárd kifejezésre juttatta, hogy hajlandó pusztán a dicsőségért is gürcölni.

– Világos, hiszen mi egy kárba ment este, ha úgyis van időnk dögivel? – legyintett nyájasan.

Miss Boxham elejtette a témát, és másra tért át.

– Maga az imént valami segélyt emlegetett – mondta. – Miféle segélyről van szó?

Pio tájékoztatta a Bizottság idevonatkozó határozatáról, amivel csak újabb szállítmány hideg vizet zúdított magára.

– És mért képzeli, hogy egyáltalán kapunk segélyt? – tudakolta Miss Boxham. – Végül is ez egészen más, mintha valami kacsalábon forgó motelt építenénk.

– Ej, segélyt úgyis kapunk! Segélyt mindenképpen kell kapnunk! Segélyt mindig adnak! – harsant fel a férfitagok

hökkent kórusa.

– Mi ezt az egész micsodaságot a haza érdekében csináljuk szónokolt az elnök, helyeslő moraj kíséretében –, és úgy van rendjén, hogy a haza is támogasson bennünket!

Ekkor Miss Boxham a maga elképesztő szokása szerint fellendült a fellegekbe.

– Ezzel végképp nem értek egyet! – jelentette ki szenvedélyesen. – A haza már nem győzi az örökös segélyeket. Odáig jutottunk, hogy egész Írországban nincs egy árva lélek, aki hajlandó volna akár csak az ujját is megmozdítani, amíg a kormány le nem pénzeli. Segélyen élősködő naplopók gyülevész hadává züllött a nemzet, a mi nemzetünk, amely szenteket és tudósokat adott a világnak, amikor az angolok még csak kékre mázolva futkároztak!

Hát ennek elment a jódolga, gondolta Pio.

– Persze, persze, igaza van, Miss Boxham, természetesen mindnyájan egyetértünk magával – mondta csikorgó mosollyal.

– Az ünnepi játékok minden közreműködője ingyenesen ajánlhatná fel szolgálatait, és magunkra vállalhatnánk a költségeket is – folytatta lelkesen Sabina. – Akkor nem kellene levett kalappal kérincsélnünk senkitől, akkor valóban a mi művünk lesz az egész, a sajátunk, amelyre valamennyien büszkék lehetünk!

– Ez igazán megrendítően emelkedett szemlélet, Miss Boxham – tapsolt Pio, és erőteljesen iparkodott leplezni rémületét. Bárcsak sikerülne elfogadtatni mindenkivel!

– Elfogadják majd, ha mi példát mutatunk – állította határozottan Miss Boxham. – Ha látják, hogy mi is

áldozatokat hozunk, követni kívánnak majd bennünket!

A Bizottság tagjainak egy pillanatra elállt a szavuk; de a következő pillanatban már kinyilvánították forró egyetértésüket, tántoríthatatlan együttműködést fogadtak, és megállapították: micsoda őrületes szerencséjük van, hogy Miss Boxham személyében ilyen vezérre akadtak. Pontosan tudták, hogy bizonyos tekintetben a kisasszonynak annyi sütnivalója sincs, mint egy kisgyereknek, tudták továbbá azt is, hogy amúgy sem az történik, amit a kisasszony akar, hanem amit ők elhatároznak.

Amíg hölgy is volt jelen, a söntésben várakozó korhelyek tisztelettudóan veszteg maradtak. De most, hogy a hölgy szemlátomást távozni készült, követelni kezdték a betevő kortyot, mégpedig olyan zajosan és ellentmondást nem tűrően, ahogy a békák vartyognak hosszabb aszály után. Érdes hangok sürgetőztek, követeltek maguknak elsőbbséget, miként szanaszét hagyott sebesültek a csatatéren. A pokoli ricsajt és Moriarty nyugodt, tréfás visszavágásait hallván, Boxham kisasszonyt hirtelen fájdalmas hiábavalóság érzése lepte meg. Mintha a Bizottság megbeszélései csupán az élet valóságos folyamatát, ügyeit-bajait félbeszakító játéknak számítanának, játéknak, amely most hál' istennek véget ért. Boldog volt, hogy a zárt helyiség pállott kocsmagőze, lehangoló világítása helyett a nyári este melegétől felhevült póni meg a lószerszám szagát élvezhette.

Moriarty Koktélcsárdája két út kereszteződésében állt, melyek közül az egyik, a hepehupás, köves ösvény Sabina falujából egy valamivel távolabb fekvő, hasonlóképpen ütött-kopott, nyomorúságos falucskához vezetett a part

mentén, a másik pedig, a szép, sima betonpálya, a turisták főútvonala volt. Ez a mostanság oly lesújtóan forgalommentes út vitt Sabina öccsének házához. Kocogás közben Sabina az iménti vitáról s a vita során felmerült különféle nézetekről elmélkedett. Mert ezek nem csupán a segély gyakorlati kérdésére vonatkoztak, hanem magára a terv lényegére is.

Sabina számára ez a terv annyit jelentett, hogy végre lehetőség nyílik bebizonyítani Írország szellemi felsőbbrendűségét, a kultúra terjesztésében sok évszázadon át betöltött dicső szerepét, amelyre soha nagyobb szükség nem volt, mint éppen a mai égbekiáltóan pogány világban. Hadd érezzék meg az idegenek ennek az országnak a nagyságát, múltjában, jelenében egyaránt; és tanulják meg végre olyannak megismerni, amilyen valójában, nem pedig amilyennek ők a maguk hályoglepte, materialista szemével látják. Mert sajnálatos módon általában hajlamosak ráragasztani a címkét: tudatlan, henye, kapzsi, csalafinta, elbűvölő népség – holott mindez merő külsőség. Fel kell lebbenteni végre a függönyt, meztelenül feltárni az írek lelkét, a maga teljes nagyságában. Miss Boxham imigyen gondolkozott; a Bizottság tagjai viszont úgy beszéltek, akár a futballisták, amikor egymást tüzelik annak bizonyítására, hogy ügyesebbek és gyorsabbak, mint a vendégcsapat. Soha egyikük sem járt még Oberammergauban, a nevét sem ismerték, egyedül Mulligan hallott rebesgetni holmi passiójátékokról, de lám, most már egy emberként arról álmodoznak, hogy lesöprik a színről Oberammergaut. Sabina felkészült rá, hogy nem kis munkájába fog kerülni, míg leszoktatja őket gyermeteg felületességükről, és

beléjük neveli a kulturális missziójukhoz illő komolyságot. Még akkor is ezen morfondírozott, amikor a lovacska befordult Mount Skellinnek, gyermekkori otthonának vendégszerető módon sarkig tárt vaskapuján.

három

Sűrű lombú bokrok hosszú, zöld alagútja vezetett a kaputól a kerttel övezett házig. Ez az alagút összekötött, vagy ha úgy tetszik, elválasztott két, egymástól tökéletesen különböző világot is. Sabina erről már kisgyermek korában is tudott, de annak idején mindez egyszerűen a „Mi” és „Ők” kérdésének tűnt. Csakhogy amint növekedett, lassan észrevette, hogy a „Mi” világa, a látszólag valóságosabb, szilárdabb világ, voltaképpen romokban hever. Lakói ábrándozásban, elzárkózásban vagy alakoskodásban kerestek menedéket, de ezeknek egyike sem elégítette ki Sabina eleven, határozott természetét. S ekkor eltökélten átlépett az „Ők” világába, illetve megpróbált átlépni, minek eredményeként most már sem itt, sem amott nem találta helyét. Érezte is ezt, bár a világért nem vallotta volna be soha senkinek, még önmagának sem.

Alighogy a kordé kibukkant az alagút túlsó végén a napsütésre, máris felháborító látvány tárult Sabina szeme elé. Öccse, Thomas, a rózsáskert támfalán állt, és sárkányt eregetett. Sabinát nem múló fájdalommal töltötte el, hogy öccse ilyen bárgyú szórakozásra fecsérli idejét, ahelyett, hogy szívvel-lélekkel a helyi közügyeknek szentelné magát. Thomas öt évvel ezelőtt tért vissza Oxfordból, ragyogó eredményekkel és tanárainak jövendölése szerint még sokkal ragyogóbb kilátásokkal; de ugyanebben az évben váratlanul meghalt édesapjuk, és Thomas lett az örököse. Esze, helyzete révén első ember lehetett volna a környéken, de ő úgy döntött, hogy belőle bizony nem lesz

semmi. Sőt, ami még ennél is rosszabb: tökéletes közönyt tanúsított szülőházájának balsorsa, az ellene elkövetett igazságtalanságok iránt. Ha Sabina belső emigrációt, elkülönülést emlegetett, Thomas csak vigyorgott. Vagy ásítozott, úgy tett, mintha azt hinné, hogy Fianna Fail – a két vezető párt egyike – valami népi tánc neve; Írország szellemi örökségének pedig állítólag soha hírét sem hallotta.

Az ügyet csak súlyosbította a szomorú tény, hogy Sabina egy esztendővel idősebb volt nála, vagyis csupán a nemét eldöntő véletlen következtében fosztották meg a helytől, amelyet öccse betöltött, s a funkciók gyakorlásától, melyekre öccse fütyült. Sabina nem is látta be soha, hogy mért nem lehetett ebben az egy kivételes esetben eltekinteni a szokott rendtől. A kastély nem volt hitbizomány, földterület sem tartozott hozzá annyi, amennyi férfiszem figyelmét igényelte volna. Az eredeti épületet az az ősük emeltette, aki derekasan helytállt Nelson hajóhadában; az álfőúri küllemet kölcsönző csipkés oromzatot, tornyocskákat pedig egy másik, aki, ha lehet, még derekasabban tett ki magáért az indiai közigazgatásban. A tatarozásokat többnyire innen-onnan összekapart pénzekből fedezték, ilyeténképpen a kastélyt vajmi kevéssé tekinthették ősi fészeknek avagy családi székhelynek – legalábbis így érvelt Sabina. Csakhogy édesapja, még inkább édesanyja egészen másként gondolkozott, minek következtében Paul Boxham halála után minden Thomasra szállt, a Sabinát megillető köteles rész kivételével.

A patadobogás hallatára Thomas nővére felé fordította tekintetét, és barátságosan integetett neki szabad kezével.

– Na, mit szólsz hozzá? – süvítette vidáman. – Saját kezűleg barkácsoltam!

Sabina megállította Finnt, és megvetően szemügyre vette a sárkányt.

– Ha érdekel a véleményem, amennyi időt rápocsékoltál, azalatt nyugodtan megnyírhattad volna a gyepet.

Az egyik oldalon a pisztrángos patak, a másik oldalon a tengerpart felé lejtő pázsitteraszok siralmasan elhanyagolt állapotban voltak.

– Bedöglött a fűnyíró – vágta rá Thomas habozás nélkül, mintha bizony egyedül ez gátolta volna meg a munka elvégzésében. – Shamus megígérte, hogy megjavítja.

– Shamus holnap elmegy Angliába – tájékoztatta öccsét Sabina olyan hangon, mintha őt hibáztatná ezért.

– Akkor nyilván ma este kell megjavítania, nem igaz?

Sabina leszökkent a kordéról, és harciasán villogó szemmel öccse felé indult.

– Ennyi az összes mondanivalód Shamusról, aki nekünk dolgozott, mióta az eszünket tudjuk?

Thomas rezignáltan hozzálátott, hogy földre vonja a sárkányt.

– Szállj le rólam, Sabby – könyörgött nővérének. – Mi a frászt vársz tőlem? Ah, mely gyalázat, hogy az ír férfinép színe-virága átszivárog a pogányok földjére! Az ilyesmit meghagyom inkább Moriartynak, meg a többi díszpinty barátodnak.

– Persze, te könnyen gúnyolódsz mindenen, ami nem érint közvetlenül. – Sabinát vérig keserítette, hogy Thomas ír kiejtése sokkal meggyőzőbb, mint az övé. – Belátom,

hogy sem férfilakosságunk elveszítésének, sem szigetünk közelgő végromlásának nincs semmi jelentősége. De szenteltél-e akár csak egy gondolatot is Shamusra, a szerencsétlenre, aki most kénytelen elhagyni otthonát, családját, hogy abban az undorító Angliában húzza az igát? – Itt azonban elharapta a szót, és fékezte az iramot: eszébe villant, hogy az ő első gondolata sem Shamus keserveinek szólt, hanem a fürdőkádnak.

Thomas lustán elfordította a fejét, és átszólt egy láthatatlan valakinek a támfal túlsó oldalára:

– Hallottad a nővéremet, Harry? Nem kelsz védelmére meggyalázott honodnak?

A bokrok közé helyezett nyugágyról felállt egy alak, és udvariasan Sabina felé hajolt a támfal fölött.

– Bemutatom neked barátomat, Harry Buckle-t, aki vendégségbe jött hozzám – mondta Thomas. – Harry, íme, a nővérem. És sokkal jobban imád engem, semmint képzelnéd.

– Igazán nem láthattam, hogy odalenn van valaki, igazán nem! – mentegetőzött morcosan Sabina. – Sajnálom, ha megbántottam szavaimmal, Mr. Buckle.

– Nekem kell sajnálnom, hogy oka lehet ilyen szavakra, Miss Boxham – jelentette ki Mr. Buckle, és újfent meghajolt. Szabatos beszédmodora jól illett külsejéhez, kerek, rózsás, valahogy tizennyolcadik századbeli arcához, Shelley módjára lazán hátrafésült, selymes, szőke hajához, tiszta kék szeméhez, amely szinte gyerekes nyíltsággal tekintett a világba. Öltözéke szolidnak, sőt elegánsnak volt minősíthető; de Sabina furcsa módon mégis jelmeznek látta, s első pillantásra ellenszenv támadt benne a viselője iránt. – Melyik részét ismeri a legjobban Angliának? –

folytatta nyájasan a vendég.

Miss Boxham legnagyobb bosszúságára érezte, hogy fülig elpirul.

– Még a közelébe sem mentem soha annak a helynek – válaszolta, és dacosan felvetette a fejét.

– Ami ír embert nem gátol meg abban, hogy ne ismerje töviről hegyire – vigyorgott Thomas.

– Talán bizony nincs rá elég oka valamennyiünknek? – fortyant fel Sabina.

– Valamennyiünknek? – hordozta körül tekintetét Thomas Mount Skellin körvonalain.

– Ne vesztegessük a szót rút hazámra – javallta a jó modorú Mr. Buckle. – Számomra sokkal elbűvölőbb a maguké.

Thomas leszállt a támfalról, karján a foglyul ejtett sárkánnyal, és unott csókot lehelt Sabina arcára.

– Ragaszkodom hozzá, hogy maradj itt vacsorára – mondta, vajmi kevés meggyőződéssel hangjában. – Lesz számodra egy kis csemegénk. – Ha Mr. Boxhamről volt szó, akkor bezzeg nem kellett unszolni Twomeyt, hogy küldje fel a lazac legjavát. – Legalábbis remélem, hogy lesz, tudniillik új szakácsnőnk van. Fogd ki azt a jószágot, és kösd be az istállóba, közben kerítek valami italt. Nem voltunk itthon teára, és szegény Harry nyilván eleped már a szomjúságtól.

Sabina tétovázott.

– De én négyszemközt akartam beszélni veled – jelentette ki sértődötten, mintha bizony ezt Mr. Buckle is előre láthatta volna, és igazán visszautasíthatta volna Thomas meghívását.

– Semmi akadálya. Csak meg ne próbálj beszervezni

valamibe. Vedd tudomásul, hogy minden ilyesfajta kísérlet eleve kudarcra ítéltetett.

Reménytelen eset, kesergett magában Sabina, mialatt a gyatra füvön a meglehetősen rozzant istálló felé vezette Finnt. A romlás jelei egyébként is kiütköztek mindenütt. Megvetemedett ajtók, kidőlt-bedőlt kerítések, mohlepte háztető, metszőkés és fejsze hiányában fuldokló élő sövény, üszögnek, levéltetveknek, hernyóknak átengedett gyümölcsös! Igaz, igaz, hogy munkaerőhöz jutni csaknem lehetetlen itt, de hát egy férfi sok mindent el tud végezni maga is, ha egy kicsit szívén viseli a dolgot. Öccse helyében Sabina bezzeg szakadásig törte volna magát. Thomas meg, lám, csak sárkányt ereget, akár egy tizennégy éves suttyó kölyök, noha körülötte minden, minden segítségért kiált!

Amikor édesapjuk meghalt, Thomas azt javasolta, hogy Sabina lakjon otthon továbbra is; ezt kellett volna tennie, és tette volna is, ha sejti, mit hoz a jövő. Az akadályt az jelentette, hogy ott élt Thomashoz hasonlóan tunya, közönyös és erélytelen anyjuk, akit Sabina nem szívelt különösebben. Júlia Boxham mindössze ötvenéves volt és makkegészséges, ki gyaníthatta volna hát, hogy jelenléte nem árnyékolja be még hosszú évekre a házat? Ámde akárcsak fia, Júlia is képes volt a tettek mezejére lépni azon ritka esetekben, amikor megítélése szerint cselekednie kellett. Alig egy évvel férje halála után történt, hogy labradori kutyája szokott estéli úszkálása során belegabalyodott a tó vízililiomaiba, mire Mrs. Boxham utánaugrott, és mentés közben maga is életét vesztette. Sabina azonban addigra már megvette a házikóját, és fülig merült az építkezésbe, tatarozásba.

Mindazonáltal még így is boldogan beleegyezett volna a visszatérésbe, de mert Thomas túlságosan rest, ő maga pedig túlságosan gőgös volt, semhogy szóba hozza a dolgot, minden maradt a régiben.

Sabina bekötötte a pónit az istállóba, lecsutakolta, aztán visszasétált a ház elé, ahol öccse meg az az angol pasas a pázsiton heverészve hódoltak az alkohol élvezetének. Sabina láttán Mr. Buckle talpra ugrott.

– Maga hová megy? – kérdezte Sabina, aki már rég elfelejtette az illendőség szabályait.

– Sehová, pusztán jól nevelt, ennyi az egész – oktatta ki az öccse. – Bárcsak én is elmondhatnám ezt magamról. Milyen italt parancsolsz?

Sabina, aki érezte, hogy megint libának mutatkozott, még mélyebben megutálta Mr. Buckle-t.

– Mi, szegény vademberek, sajnos, járatlanok vagyunk a nagyvilági szokásokban – világosította fel a vendéget. – Kérem, foglaljon csak helyet. Nem, Thomas, köszönöm, nem iszom. Inkább dolgozgatnék egy kicsit a kertben vacsoráig.

– Szédületes ötlet! – helyeselt az öccse, és behunyt szemmel hátradőlt a nyugágyon.

– Nincs szüksége segédletre? – buzgólkodott Mr. Buckle.

– Járatlanra semmiképpen – hangzott a lehűlő válasz, és Sabina elvonult, megkeresni a kerti szerszámokat.

Mr. Buckle töprengő ábrázattal ereszkedett vissza helyére.

– Úgy érzem – jegyezte meg –, nem sikerült belopnom magam Miss Boxham szívébe.

– Szegény teremtés, nem szabad haragudnod rá –

nevetett Thomas. – Gyűlöli Angliát, pedig nem is látta soha. Gyűlöl minden angolt, bár kétlem, hogy egy tucatnál többel találkozott volna. De hát az ír nacionalizmus ragályos, mint a kanyaró. Sabina feje tele van tömve zöldségekkel, és meglehetősen fura társaságba jár. De mihez is kezdhetne egyáltalán? Itt nincs senki, aki feleségül vehetné, elmenni pedig nem akar innen. – Miután ezzel kényelmesen elintézte Miss Boxham álmait és vágyait, kinyitotta fél szemét, és váratlan szigorral hozzáfűzte: – De nehogy egy szóval is említsd ezt neki. Biz' isten, azt hiszem, rögtön becsavarodna.

Mr. Buckle ünnepélyesen megfogadta, hogy messzire elkerül mindent, ami ilyen borzalmas szerencsétlenséghez vezethetne; aztán a két fiatalember nagy gyönyörűséggel iddogált, tereferélt tovább, míg el nem érkezett a vacsora ideje.

Mount Skellinben a szertartásos étkezéseket – már amennyiben ez a kifejezés itt alkalmazható – a házon belül egy indiai gong jelezte, amelyet száz évvel ezelőtt valamelyik hindu templomból emeltek el, míg a házon kívül tartózkodókat a főbejárathoz vezető lépcső tetejéről megszólaló vadászkürt dallamos harsogása csődítette össze. E hangszereket Maggie, illetőleg Bridie kezelte, a háztartási alkalmazottak szerepét betöltő, középkorú ikerpár, akiket kizárólag ebben az idő-pontban lehetett csak megkülönböztetni, minthogy szemmel láthatólag pusztán annyi eltérés volt közöttük, hogy Bridie hangra tudta bírni a kürtöt, Maggie viszont nem.

Sabina éppen a vadsóskát meg a szamárkórót cibálta-ráncigálta ki az élő sövényből, amikor füléhez ért a kürt bődülése; ott is hagyta boldogan az egészet, futott a

csaphoz, kezet mosott, megigazítgatta kicsit a haját, s miután ily módon végzett toalettjével, csatlakozott a szalonban várakozó férfiakhoz.

Mint nemegyszer megtörtént, hirtelen most is sajátosan vegyes érzés rohanta meg, amelyet sem elemezni, sem leküzdeni nem tudott. Amikor meglátta, hogy Thomas és Mr. Buckle átöltöztek vacsorához, szinte gépiesen elfintorította az arcát; de ugyanakkor valahogy mégis tetszésére szolgált a dolog.

Mondani biztosan azt mondta volna, sőt hitte is, hogy Mount Skellin egész nagysága, csillogása, az ősök arcképeivel, a családi ezüsttel, a Chippendale- meg Sheraton-bútorral, meg a többi efféle, régóta és gondosan őrzött cicomával egyetemben fikarcnyit sem érdekli; de jelenlétük valamilyen titokzatos módon mégis felderítette. Bárkinek, aki azt meri állítani, hogy Mr. Buckle véleménye számít valamit, Sabina a szemébe nevetett volna; mindazonáltal bizonyos elégtételt jelentett számára, hogy megvillogtatják a vendég előtt a Boxham-pompát, amely olyannyira különbözik attól a középosztálybeli szedett-vedett környezettől, amilyenben Mr. Buckle kétségtelenül él.

Ennek eredményeképpen Sabina afféle fejedelemasszonyként vonult be az ebédlőbe, amely a széles ablakokból nyíló pazar kilátásról volt nevezetes. A hatalmas tölgyasztalon, amely körül harminc személy is kényelmesen elfért volna, ritka szép ezüst gyertyatartó állt, bár, mivel sosem tisztították, egészen megfeketedett; a terebélyes, súlyos pohárszéken két hasonlóképpen elhanyagolt, antik asztali parázstartó díszelgett, a kandalló tetején pedig egy csodálatos empire óra jelzett örökkön-

örökké háromnegyed ötöt. A házigazda széke mögött kockás kötényt viselő, ösztövér nőszemély állt, összefont karral, szenvtelenül, akár egy núbiai őrszem.

– Csak tudnám, mért tettek ide teáscsészéket – jegyezte meg Thomas, amint érdeklődve szemügyre vette a terítéket. – Pedig a bort magam választottam ki, be is készítettem a tálalóba. Te jó ég, és ki kíván közülünk vajas kenyeret enni a lazachoz? – A pohárszékhez lépett, és felemelte a tálak fedelét. – Krumplis lángos? Szalonnás rántotta meg véres hurka? Nem ezt rendeltem vacsorára, Maggie avagy Bridie!

– Engedelmével, Mr. Thomas, ez nem is vacsora, hanem uzsonna – nyújtotta a felvilágosítást Maggie avagy Bridie. A szakácsnő kijelentette, hogy a fiatalurak nem teáztak, és amíg nem teáztak, nem kapnak vacsorát.

– Rendszerető elme – helyeselt Mr. Buckle.

Miss Boxham uralkodott magán.

– És mikor lesz vacsora? – tudakolta Thomas. – Hajó gyerekek leszünk és megesszük, ami itt van, rögtön megkapjuk azt is?

Maggie avagy Bridie felszegte a fejét.

– Hogy őszinte legyek, ezt nem tudnám megmondani. A szakácsnő sokkal előkelőbb személy, semhogy lealacsonyítsa magát, és elárulja terveit holmi magunkfajta ágrólszakadtnak.

– Nem kérdezné meg tőle az én nevemben, hogy mégis mit tervez?

Maggie avagy Bridie arca konok kifejezést öltött.

– Kétségbe ejt, hogy csalódást kell okoznom önnek, Mr. Thomas, de a szakácsnővel nem állunk beszélő viszonyban.

– Máris?! – csóválta a fejét zordonan Thomas. – Pedig az a teremtés jóformán még ki sem csomagolt!

– Okosabban tette volna, ha ki sem csomagol egyáltalán, mert úgysem idevaló – jelentette ki a ház rendíthetetlen oszlopa. – Amiért előzőleg valami püspökre főzött, meg odaát a vízen túl született és nevelkedett, mindjárt Sába királynőjének képzeli magát. Meg kell mondanom, Mr. Thomas, hogy Maggie meg én egészen rosszul vagyunk az undortól.

Miss Boxham hajszál híján elsüllyedt gyötrő szégyenében. Hiába, itt egyszerűen lehetetlen megteremteni a rangnak megfelelő életformát; itt minden állandóan vásári komédiába fullad, méghozzá silány komédiába. Ördögi ez. S mi több, Mr. Buckle láthatólag veszettül jól szórakozik a mókán. Nyilván pontosan egybevág azzal a nevetségesen ostoba és téves elképzeléssel, amelyet idejövetele előtt szedett fel az országról, és most majd diadalmasan megírja a pereputtyának, hogy pontosan ilyesmire számított. Sabinát a szégyen emésztette ettől a gondolattól, és lelke mélyéig haragudott öccsére, amiért az egyáltalán nem emészti magát.

És csakugyan, Thomas egy csöppet sem rendült meg.

– Hát jó, Bridie, akkor bele kell törődnünk – mondta. – Hozza be a teát, aztán hazamehetnek. Később majd elővesszem a szakácsnőt.

– Na, mit mondtam neked? – kacsintott rá Harryre, miután Bridie távozott az ebédlőből.

De ezt már Miss Boxham sem állta meg szó nélkül.

– Mit mondtál neki? – kérdezte fagyosan. – Remélem, nem kelt még híre világszerte, hogy hogyan válogatod meg

a személyzetedet?

– Válogatom? – vihogott az öccse. – Miből válogatnék, megmondanád?

Mi tagadás, Miss McGrath, a vízen túli hölgy pályázott egyedül a munkakörre. Ő volt a legutóbbi a szakácsnők végeláthatatlan és viharos sorozatában, akik egytől egyig bevésték nevüket a családi krónikába. Miként az ősökről is feljegyezték, melyikük telepítette az erdőt, mélyítette ki a tavat, nagyobbította meg a házat, virágoztatta fel a kertet, alapította meg a könyvtárt, ugyanúgy maradt emlékezetes a szakácsnő, aki lángba bontotta a konyhát, aki kiárusította a gyümölcsös termését, meg aki titokban a szénapadláson szállásolta el a porontyait. Vétkeik megszámlálhatatlanok voltak, erényük kevés vagy éppenséggel semmi; de a maguk idejében mindnyájan nagyjából a legalkalmasabbnak látszottak a rendelkezésre álló jelöltek közül.

– A hölgynek roppant nagyvonalú elképzelései vannak az uzsonnáról – jegyezte meg csillapító szándékkal Mr. Buckle. Ami engem illet, módfelett rajongok a szalonnás rántottáért, az önök burgonyalángosát pedig az egész világ csodálja. A véres hurka, sajnos, kívül esik tapasztalataim körén.

– Valószínűleg gyomorrontást fog kapni tőle – biztatta Miss Boxham. – Tudja, mi parasztok minden vacakot megeszünk.

– Ne abajgasd már ezt a szerencsétlen ürgét, Sabby – fortyant fel az öccse. – A fenébe is, csinált valamit, amivel rászolgált?

Miss Boxhamet nem az borította ki, hogy mit csinálnak, hanem, hogy milyenek a Mr. Buckle-ok úgy általában; de

rögtön belátta, hogy micsoda igazságtalanság, ha mindezért a vendéget teszi felelőssé, és ettől kezdve iparkodott szívélyesen csevegni a jelenlevő példánnyal. Mr. Buckle a maga részéről a félútnál is tovább ment elébe, és olyan ügyesen intézte a dolgát, hogy mire befejezték az étkezést, félig-meddig sikerült is meghódítania Sabinát. Merőben valószínűtlennek látszott, hogy csupán színlelt lelkesedéssel dicsérte volna a szokatlan ételeket meg a zavaros teát, amely már eleve tejszínnel, cukorral keverten ömlött a horpadt alumínium kannából; magatartásával pedig mintegy éreztette, hogy a lezajlott esemény korántsem holmi jellegzetes ír furcsaság, hanem általános jelenség manapság világszerte, és jószerint még a windsori várkastélyban sem váltana ki megjegyzéseket.

Miután minden ilyen kellemesen alakult, Sabina elhatározta, hogy nem négyszemközt beszél Thomasszal, mint eredetileg tervezte, hanem nyíltan feltárja az ügyét Mr. Buckle jelenlétében, akiben szövetségest remélt találni.

– Azért jöttem, mert szívességet szeretnék kérni tőled – kezdte, amikor már befejezték a teázást, és kinn üldögéltek a kertben. – És nagyon kérlek, ne mondj minden gondolkodás nélkül rögtön nemet.

– Mintha bizony merészelnék! – dörmögte Thomas, aki megint a nyugágyon hevert kényelmesen, lehunyt szemmel.

Sabina ekkor szép sorjában beszámolt a Bizottság terveiről, nyomatékosan hangsúlyozva, hogy sikeres végrehajtásuk micsoda áldást jelentene a szigetnek. Öccse szótlanul hallgatta végig, eltekintve egyetlen megjegyzéstől, melyben kifejezésre juttatta reményét,

miszerint nem őt hívják meg a szent szerepére; hanem amikor Sabina küldetésének döntő pontjához ért, döbbenten nyitotta ki szemét.

– Itt? – ismételte. – Itt akarod rendezni? Ezt nem gondolhatod komolyan.

– De még mennyire komolyan gondolom, Tom! – vágta rá Sabina. – Ez a legeszményibb hely egy ilyenfajta ünnepi játékhoz. Mintha erre teremtették volna.

– De nem erre teremtették – közölte szárazon az öccse. – És én nem is tűrök meg itt semmiféle csűrhet, se hazait, se külföldit.

Sabina fáradtan sóhajtott: gyötrelmeinek egy másik fő forrását öccse reakciós nézetei jelentették.

– Ki beszélt itt csürhéről? Talán bizony csürhe jár el rendszeresen Oberammergauba is, csürhe teszi világhírűvé?

– Oberammergau? – Thomas halkan füttyentett. – Attól félek, hogy amint a dadus mondta régen, már megint nagyobb a szemed, mint a szád.

– Mért kell neked mindig ledorongolni az embert? – kérdezte letörten Sabina. – Írország a tehetségek kimeríthetetlen tárháza. Ezt mindenki elismeri.

– Fogalmam sincs, ki az a mindenki, de annak a sok fene tehetségnek édeskevés a látszata. – Thomas újfent lehunyta szemét, és láthatólag szunyókálni készült.

– Mondhatom, gyönyörű dolog, szépen beszélsz egy idegen előtt!

– Harry egyáltalán nem idegen. Együtt jártunk gimnáziumba meg egyetemre is.

Az arcátlanság, hogy úgy említette külföldi neveltetését, mintha az a világ legtermészetesebb dolga lett volna, nem

pedig apjuk hazafiatlanságának fénylő bizonyítéka, szíven ütötte Sabinát.

– Jaj, Thomas, érted te jól, mire gondolok! – vágott vissza indulatosan. – Szerintem olyan ez, mintha a saját fészkedbe piszkolnál. Mért kell egy angol jelenlétében arcul csapnod szegény kis Írországot?

– Egy másodperccel ezelőtt Írország még a tehetségek kimeríthetetlen tárháza volt – vetette oda álmosan Thomas. – Kelts majd fel, ha már eldöntötted, hogy melyik a kettő közül.

– Írországnak segítségre, tanácsra, ösztönzésre, vezetőkre van szüksége, hogy magára eszmélhessen – világosította fel öccsét Sabina, s közben könny futotta el szép, mogyorószínű szemét.

– Semmi kötelezettségérzet nincs benned iránta? Szerencsétlen szülőhazád iránt?

– Nincs bizony – vágta rá Thomas habozás nélkül, ami csak azt tanúsítja, hogy a kérdés már foglalkoztatta gondolatait. Még a szikrája sem.

Mr. Buckle enyhe nyugtalansággal figyelte a szóváltást, és gyorsan megragadta az éppen kínálkozó lehetőséget, hogy más irányba terelje a beszélgetést.

– Mi lehet ez a jármű? – tudakolta a rododendron-alagútból kibukkanó, lábasokkal, partvisokkal, bádogdobozokkal megrakott teherautó láttán, amely iszonyú zörgés és csörömpölés közepette a ház felé tartott.

Thomas türelmes ábrázattal nyitotta ki ismét szemét, amelyet – úgy érezte – méltánytalanul súlyos mértékben vesznek igénybe ma este.

– Murphy mozgóboltja – mondta. – Egyszersmind a helybeli taxi. De nekem egyik minőségben sincs

szükségem rá.

A bolt, illetőleg taxi lefékezett a konyha bejárata előtt, majd hörgő és huhogó hangok sorozatát bocsátotta ki magából, vagyis dudált. Mire megjelent egy tömzsi, feketébe öltözött személy, mindkét kezében egy-egy bőrönddel, amelyeket rögtön le is huppantott a földre. Miután nagyúrian dölyfös kézmozdulattal jelezte a sofőrnek, hogy felrakhatja a poggyászt a kocsira, visszament, ahonnan jött, és kisvártatva újra felbukkant egy csomó, papírba burkolt csomaggal. Majd amikor némi huzavona után a csomagokat is meg a bőröndöket is sikerült megelégedésére szolgáló módon elhelyezni a kocsi rakterében, sértett, de határtalan méltósággal felmászott a vezetőfülkébe, és csörömpölve tovatűnt.

– Ott megy a szakácsnő – jegyezte meg Thomas, tömérdek tapasztalat eredményezte belenyugvással. Maggie és Bridie a sziget természetfölötti, titokzatos módszereinek alkalmazásával kivetették szervezetükből az idegen anyagot. – Immár soha többé nem fogjuk megtudni, mikor lett volna vacsora. Sem azt, hogyan készítette volna el a lazacot. – Ezzel ismét lehunyta szemét.

– Nem lett volna szabad egy püspök házvezetőnőjét felvenned – sóhajtott Sabina. – Az effélék általában rémesen fenn hordják az orrukat.

Thomas emlékeztette nővérét, hogy egyéb választása nemigen akadt. Arról kezdtek beszélgetni, mennyire lehetetlen manapság valamiféle munkaerőt találni, és hogy ez milyen nyomorúságos állapotokat eredményez. Sabina szemlátomást tökéletesen megfeledkezett arról, hogy öccse megtagadta a segítséget az ünnepi játékoktól. Hangulata ugyanolyan gyorsan változott, mint a sziget időjárása.

Ezúttal eleven, szemléletes beszámolót nyújtott a fürdőkádakról, amelyek a kertjében, a pázsiton szomorkodnak, előkelően, szárazon, haszontalanul, és főként csaptalanul. Olyan iróniával ecsetelte Shamus szerepét a drámában, amilyenért szigorúan megdorgált volna bárki mást. Aztán, amikor az árnyékok már nyúlni kezdtek, meg egy kis szél is kerekedett, elővezette lovacskáját, és hazaindult.

– Nos, valami előnye azért van ennek a helynek – szólt utána Thomas. – Fölösleges figyelmeztetni, hogy ne állj szóba idegen férfiakkal. Még a kolompárokkal sem. Úgy hallottam, épp most tartanak ide vadászatra, minthogy nem kísérik különösebb figyelemmel a napisajtót, és még nem értesültek, hogy sziget lettünk. Mostantól kezdve békében maradnak az erdeim.

– Nos, ez eléggé sajnálatos, legalábbis szerintem.

Hiszen micsoda izgalmas látványt nyújtanak a kolompárok, a vidám, ponyvás szekerek, körülöttük a szabadon futkározó, fehér-tarka póni lovak, a színes kendőbe burkolózó, villogó szemű, kemény arcú asszonyok, ölükben egykedvű kisbabáikkal, meg a karaván követő, éhesen ide-oda szimatoló kuvaszok. Sabina undorral gondolt a hatóság erőfeszítésére, amely véget akarja vetni eme zabolátlan, költői életnek, és letelepülésre, iskolába próbálja kényszeríteni a kolompárokat.

– Nagyon bosszant ez a dolog a szakácsnővel, öregem – mondta Thomas Harrynek, miközben bementek a házba. Kész szerencse, hogy szereted a sült szalonnát meg a tojást, tudniillik ez minden, aminek az elkészítésére Maggie meg Bridie használható. Hajjaj! Itt, Írországban

vagy röhög az ember, vagy bedilizik. Ami engem illet, a röhögést választottam. Hogy a nővérem mit választott, magad is eldöntheted.

– Miss Boxham szintén kacagott, sőt többször is – merengett el Mr. Buckle. – És olyankor mindig rendkívül csinos volt.

négy

Sabina háza hosszú, alacsony, fehérre meszelt épület volt, amely hajdan a népes Fizelle-törzs egyik tagjának birtokában állt, akinek halála után a család a vízen túlra költözött. Az átépítés során Sabina ügyelt, hogy megőrizzék az ősi, egyszerű vonásokat: ragaszkodott a gránitkandallóhoz, a kőpadlóhoz és a magas gerendamennyezethez, amely minden szobának paraszti jelleget adott, és télen valóságos jégszekrénnyé változtatta. Az egész egy vagyonba került, kivált a dublini építész meg az importált munkások, de Sabina úgy érezte, hogy szakasztott olyan körülmények közt él, mint a nép egyszerű gyermekei. Akik viszont a maguk részéről óriási érdeklődéssel tárgyalták meg Sabina ezüstholmiját, üvegneműjét, porcelánját, szőnyegeit, könyveit, festményeit, fürdőszobáját és vízöblítéses illemhelyét.

Az öccsénél tett látogatást követő éjszakán Sabina álmodozva feküdt ágyában, s miközben kinézett az ablakon, elmélázott a táj igéző szépségén. A szárazföldről idelátszó hegyek bársonyfeketén rajzolódtak ki az égen, a hold csillogó ezüsthidat vert a tengeren. Az aprócska hullámok fodrosán futottak fel a partra, és gyöngyözőn, renyhén gördültek vissza a kavicsokon. Hébe-hóba egy-egy kivetődő lazac csobbanása, róka acsargó szűkölése, éjjeli madár rikoltása ütötte meg a fülét, s ezek a megszokott hangok hamarosan álomba ringatták.

Kora hajnalban iszonyatos mennydörgésre riadt fel. A derült égből szeszélyes vihar zúdult alá, mint meleg időben sűrűn megesett. Aztán vakító villám cikázott fenn a

magasban, a nappaliból pedig csaknem ugyanakkor hatalmas durranás hallatszott, amelyet a telefon indulatos kattogása követett. Egek Ura, már megint! Valahányszor ugyanis villámlás támadt, megsüketült a telefon, valahányszor vihar kerekedett, megszűnt az áramszolgáltatás, és legalább két napba telt, mire a hibákat kijavították. Sabina kókadtan bandukolt az ajtóhoz, és felemelte a kagylót. Minden eddiginél vadabb, már-már a gépfegyver szilajságával vetekedő kattogás áradt belőle, mire gyorsan lecsapta. Mögötte az ablakpárkányon egy szenteltvizet tartalmazó sörösüveg állt, valamelyik nyájas szomszéd ajándéka a jelenlegihez hasonló és egyéb esetleges vészhelyzetek esetére. Sabina már többször is felhívta rá vendégei figyelmét, mint az ír nép szépségesen gyermeteg vallásosságának példájára; most dühödt mordulással felkapta, és bevágta a szemétkosárba, aztán visszafeküdt az ágyba. Még egy óra hosszat tombolt a vihar, és kattogott a telefon, majd hirtelen mindkettő elnyugodott. Sabina ismét elaludt, és fel sem ébredt, csak amikor már a hasára sütött a nap. A vihar tovaszállt, sugárzó ártatlansággal mosolygott körös-körül a táj, csak a telefon volt süket, akár a föld. És ez, mint mindig, ördögi pontossággal most is épp akkor következett be, amikor Sabinának kiváltképpen szüksége lett volna rá. Aznap reggelre irányozta elő ugyanis a nagy leszámolást a ballycageyi mosodával. A nevezett céghez intézett fél tucat levél mindössze annyit eredményezett, hogy címeres papíron, előkelő hölgyre valló betűkkel, „Nil Desperandum” mottó alatt biztosították, miszerint figyelmet fognak szentelni panaszainak. A panaszok pedig meglehetősen súlyosak voltak. Hiszen sokkal gyorsabban

és biztonságosabban lehet három embert eljuttatni a holdra és onnan vissza a földre, mint egy rend ágyneműt beküldeni a helyi mosodába. Sabina legfinomabb lenhuzata a csipkés párnákkal több mint nyolc hónapig keringett az űrben. Egy fehér batisztblúza feltűnően merész, feltehetőleg kátránnyal festett mintázattal került vissza. A lovaglónadrág helyett, amely alkalmasint elveszett, egy ócska, a fenekén más anyaggal foltozott zsávolynadrággal próbálta kárpótolni a mosoda. Sabina ezt a ruhadarabot hetenként visszaküldte a tulajdonjog határozott tagadásának kíséretében, ám a nadrág minden héten újra meg újra felbukkant a csomagjában, valamint a számláján. Mindeddig még nem, folyamodott a telefonhoz, mert tudta, micsoda nehézségekbe ütközik az illetékesek kapcsolása. A műintézményt egy apácarend üzemeltette, és a főnökasszony nézete szerint a külvilággal való érintkezésből soha semmi jó nem származhat; következésképpen, ha valaki telefonálásra vetemedett, ítéletnapig csöngethetett minden reménység nélkül, vagy pedig a kolostor kertészét találta a vonal másik végén. De most, mivel a tönkrenyűtt nadrág hatodszor vagy hetedszer is megjelent, Sabina eltökélte, hogy ezt már nem tűri tovább. Ha kell, akár órákig is csenget, míg fel nem veszik a kagylót, és nem nyugszik, míg felelős személlyel nem beszélt. Ezt a munkát vette tervbe délelőttre, de mint Inishnamona szigetén annyi más szép elgondolás és jó szándék, ez is füstbe ment.

A reggeli felénél tartott, amikor az út felől keréknyikorgást hallott, majd egy érdes férfihangot, amint megállította a lovat. Az egyik táborozó kolompár eszerint mégiscsak megkockáztatta az átkelést a kompon.

Hórihorgas, girhes, vörhenyes hajú fickó volt, egy loncsos fehérnép meg két szurtos kölyök társaságában. Mindnyájuk arcát mintha fából faragták volna. A kordé saroglyája mögött egy szamár ügetett kötőféken. A kolompár leszállt, benyitott a kapun, és a ház felé indult, az asszony a kocsin maradt, és vigyorogva bámult utána.

Sabina szívélyes mosollyal nyitotta ki az ajtót. Először történt, hogy kolompárok álltak meg a háza előtt; nem tudta, miért, miért nem, de eddig még csak rá sem hederítettek. A mendemonda szerint a kolompárok minden kaput megjelölnek, így adják tudtul a magukfajtának, hogy az illető porta jó-e vagy rossz az ő szempontjukból, de Sabina háza előtt egyszerűen tovahajtottak, és egy pillantásra sem méltatták, mintha nem is létezett volna. A szokástól merőben eltérő esemény nagy meglepetést jelentett tehát Sabinának; a rákövetkező beszélgetés nemkülönben.

– Maga itt a naccsága? – kérdezte nyersen a kolompár, és a választ meg sem várva folytatta: – Nincs a háznál öreg lámpa, fazék vagy ócskavas? – És kezét az ajtófélfára tette, hogy Sabina ne tudja becsukni az ajtót.

Sabina, aki a kolompárok beszédmódjáról alkotott elképzeléseit a Kelta Mozgalom romantikus íróiból merítette, korántsem ilyesmire számított.

– Sajnos, nincs – rebegte.

– Olyan biztos ebben? – A kolompár Sabina válla fölött benézett a szobába, tekintete sebesen cikázott ide-oda, mintha leltárt szándékozott volna készítem. – Na és azok a gyertyatartók amott?

A négy súlyos, ezüst gyertyatartót, amelyen megállt kapzsi szeme, Sabina még a nagyanyjától örökölte. Hogy a

kolompár valóban megsejtette-e értéküket, vagy csupán nagyságuk és súlyuk alapján kívánta meg őket, Sabina nem tudta megítélni; de nyilvánvalóan komolyan gondolta, hogy Sabina igazán neki adhatná mind a négyet.

– Nincs semmim, amin túl akarnék adni – válaszolt kurtán Sabina.

– Akkor vegye meg a szamaramat – intett fejével a kolompár az úton álldogáló kordé felé.

– Köszönöm, nincs szükségem szamárra.

A kolompár ádáz tekintetet vetett rá, mint aki tudatja, hogy fogytán már a türelme.

– Akkor mivel fog segíteni rajtunk? – Szemlátomást meg sem fordult a fejében, hogy Sabina esetleg nem segít rajtuk semmivel. – Azok ott a gyerekeim, a harmadik meg útban van.

– Szívesen megkínálom egy kis tejjel – ajánlotta Sabina. Kenyeret meg sajtot is kaphat, ha kér.

– Tejet! Kenyeret meg sajtot! – hördült fel undorral a kolompár. – Nekem guba kell. – Hirtelen más módszerrel próbálkozott: csökkentette a hangerőt, és szánalmas, könyörgő kifejezést erőltetett az ábrázatára. – Jajjaj, hát mért nem tetszik megvenni tőlem azt a szegény kis szamarat? Erős, mint a bivaly, és alig hároméves!

A csacsi földig eresztette a fejét, mintha még hallani is röstellte volna ezt. Gyászosan fénytelen, gubancos szőréről, beroggyant hátáról, síléccként felkunkorodó patájáról csak a vak nem látta, hogy többé-kevésbé dögrováson van.

– Megmondtam már, hogy nincs szükségem szamárra. Nos, vágjak maguknak kenyeret meg sajtot, vagy ne?

– Jól van, naccsága, jól van – mondta alázatosan a

kolompár. – Nem is felejtem el soha a naccságának. A naccsága kenyeret meg sajtot ad nekünk! – kiabált oda a kocsin ülő családnak.

– Áldja meg érte az én Istenem! – rikoltott vissza az asszony, szélesebb vigyorral, mint valaha.

Sabina becsukta az ajtót, és a hálás választól meghatva kisietett a konyhába. Ez már olyasformán hangzott, ahogy a kolompárok beszélni szoktak a színdarabokban meg a regényekben. Nem vitás, hogy a szerencsétlen ember pusztán a gyermekeit szorongató ínség következtében viselkedett olyan darabosan eleinte, nem is szabad tehát neheztelni rá emiatt. Sabina jó vastag karéjokat vágott a friss, barna kenyérből, bőkezűen bánt a vajjal, a sajttal, még paradicsomot meg almát is tett a csomagba. Aztán megtöltött sörrel egy kancsót, amelyet véglegesen a kolompároknak szándékozott adományozni.

Egészen felhevült a jóindulattól, s már éppen ki akarta vinni a csomagot, amikor a konyhaablakból meglátta, hogy a kocsi nekilódul. A kolompár a bakon állva hangos kurjantásokkal próbálta vágtára ösztökélni rozzant igásállatát, az asszony az öklét rázta a ház felé, s a csacsi tévetegen tántorgott mögöttük.

Bizonyára történt valami, ami változást idézett elő kiszámíthatatlan lelkükben, s Sabina, bár sajnálta a hiábavaló munkát meg a felszeletelt kenyeret, inkább tanácstalan volt, semmint felháborodott.

Mindenesetre megreggelizett, aztán kiment a hordóhoz vízért. Az úton két szomszédasszony ácsorgott, Sabina konyhakertjét szemlélték, és susmutoltak. Miss Boxham konyhakertje a környékbeliek álmélkodásának kimeríthetetlen forrása volt. Sabina ugyanis nem érte be

krumplival, sárgarépával, hagymával és káposztával, mint ők. Zöldborsót, lóbabot, vajbabot, kelbimbót, hónapos retket, fejes salátát, articsókát, sőt spárgát is termelt. A spárga épp az utóbbi napokban kezdett hajtani, és mint minden esztendőben, az asszonyok nyilván ezúttal is azon tűnődtek, hogy mit jelenthetnek azok a pirosló pontocskák, és mire használják ezt az izét egyáltalán. Sabina minden esztendőben kiselőadásokat tartott nekik erről, s most türelmesen felkészült az újabb magyarázkodásra.

– Gyönyörű napunk van, hála az Úrnak! – kiáltotta ki nekik.

– Bizony, bizony, hála az Úrnak meg a Boldogságos Szűzanyának! – válaszolta Julia Fizelle, a szenteltvíz adományozója, kissé tétován.

Az asszonyok előbb egymásra, aztán megint a konyhakertre sandítottak.

– Drága Miss Boxham – motyogta Júlia –, látta már a veteményesét?

– Jaj, csak azt ne mondja, hogy megint odabitangoltak a tehenek!

Ebben az évszakban meglehetősen gyér volt még a sarjú, s a teheneket a sorsukra bízták: legeljenek az út mentén. Megbéklyózott lábbal csatangoltak, és legelték, amire éppen kedvük szottyant. Minthogy az asszonyok nem válaszoltak, Sabina lecsapta a csöbröt, és futott terepszemlét tartani. A gyenge zöldborsó- és zöldbabpalánták sorai kitépve hevertek és fonnyadoztak a tűző napon, a spárga fiatal hajtásait otromba bakancsok tiporták-taposták szét.

– A kolompárok! – sikoltotta Sabina döbbenten.

– Hát mán megint ideette a kórság azt a szemét

népséget?! – mondta nagy élvezettel Bridget Fahy.

– Benn a házban csomagoltam nekik valami ennivalót. Bizonyára akkor csinálták. De vajon miért? – töprengett Sabina, miközben dermedten bámulta a pusztítást.

– Nem ennivalóra ácsingóznak azok – magyarázta Bridget. – Jobb sorban élnek, mint Dublinban a polgármester. Ha ennivalót kínál nekik, csak megsértődnek.

– De hát mért művelhették ezt velem? És mért jöttek ide hozzám egyáltalán? Eddig még soha nem álltak meg a ház előtt.

– Majd bolondok lennének, mikor a kisasszonynak telefonja van – adta meg a felvilágosítást Bridget, mint aki kiválóan ismeri a körülményeket. – Ha pofátlankodnak, a kisasszony felhívhatja a rendőrséget, az meg elkapja a grabancukat, mikor el akarják hagyni a szigetet. Csakhogy ma nyilván hallották útközben, hogy bedöglött minden telefon. Jaj, kisasszony, csudára agyafúrt népség ám a kolompár.

– Az égvilágon mindent tudnak rólunk – erősítette meg Júlia. – Tudják, melyik házban van férfi, melyikből ment el Angliába. Nem félnek azok semmitől, csak a férfiaktól meg a kutyáktól. Nem is ártana, ha kutyát tartana a kisasszony.

De Miss Boxham még mindig Pipet, a labradori ebet gyászolta.

– Nos, a legokosabb, ha rögtön nekilátok, és rendbe teszem a kertet – mondta elkeseredetten. A szigeten május közepéig rendszerint metsző szélviharokra, féktelen jégverésekre lehetett számítani, de ebben az esztendőben kellemes volt az idő, és gyönyörűen fejlődtek a palánták. –

Bár a vetéshez egy kicsit száraz a föld, nekem pedig minden csepp vízzel takarékoskodnom kell.

Az asszonyok megkérték, mutassa meg nekik, mit dugdos a földbe, hogy olyan növényeket hozzon, amilyeneket az a gazember kiszaggatott. Éppen a kemény, sárga borsószemeket, a fekete pöttyös, fénylő, rózsaszín babokat vizsgálgatták, amikor a domb tetején egy gépkocsi jelent meg, és vonta magára figyelmüket. Júlia azt állította, hogy a kocsi az orvosé, aki a minap vett újat. Bridget szerint viszont nem lehet másé, csak a plébános nagynénjéé, aki nemrég jött látogatóba, és úgy pöffeszkedik, mint egy hercegné. Júlia csak arra volt kíváncsi, hogy akkor ugyan mért jött ezen az úton, ahelyett, hogy a községháza felé ment volna? Bridget kinyilatkoztatta, hogy mit tudhassa a magukszőrű, mit csinál vagy mit nem a plébános nénikéje, ami meg magát a plébánost illeti, az átment az egyik szigetre, kisbabát keresztelni. Hol van még az a kisbaba, az csak jó három hét múlva jön a világra, tromfolta le Júlia. Addig-addig civakodtak, míg kifogyott belőlük a szusz, és a tüneményes kocsi melléjük ért.

– Turista! – hebegtek kórusban, mikor a kocsi megállt, és kiugrott belőle Harry Buckle, Micsoda eseménydús, izgalmakkal teli délelőtt! Az asszonyok udvariasan félrehúzódtak, egy kicsit még ellebzseltek a kocsi körül, majd sűrű hátratekingetés közepette elvonultak.

– Jó reggelt, Miss Boxham, mit szól, hogy egyből idetaláltam? – szólt vidáman Buckle. – Ez igazán éles elmére vall, mivel fivérének útbaigazítása nem volt éppenséggel valami nagyon világos. Küldetésem célja, hogy elvigyem magát, már amennyiben nincsenek más

tervei.

Mint kiderült, Sentence ezredes kérte magához őket. Egy mezítlábas suhanccal küldött pár sort, amelyben felszólította Thomast, hogy menjen át hozzá, amilyen sürgősen csak tud, borzalmasan fontos ügyben, de igazán olyan borzalmasan fontosban, hogy nem is meri leírni, féltében, hátha ellenséges kezekbe kerül a levél. *Elolvasás után azonnal elégetendő* – így fejeződött be az irromány. Thomas viszont kereken kijelentette, hogy semmi áron nem hajlandó édes kettesben találkozni az ezredessel, és csak akkor látogatja meg, ha Sabina is vele megy.

– Ez Thomasra vall! – zsémbelt Sabina. – Nem is tudom, mért törjem magam érte? Ő bezzeg a kisujját sem mozdítja a kedvemért. És különben is, nem mindegy, hogy vele megyek-e vagy sem?

– Thomas szerint maga szédítően tudja kezelni a hős daliát magyarázta Mr. Buckle. – Akár a kígyóbűvölő bennszülött a kobrát. És nincs az a pénz, amiért maga nélkül odamenne.

Thomas egyébként azt is eldöntötte, hogy a látogatás után Sabinát elviszik majd Mount Skellinbe, ahol megfőzi ebédre a lazacot; ami a mások idejének beosztását illette, Thomas világéletében gyorsan és világosan gondolkodott. Mr. Buckle azonban szigorú utasítást kapott, hogy e tervekről egyelőre említést se tegyen.

– Mondhatom, nagy öröm. Mikor ki sem látszom itt a dologból! Nézze csak a palántáimat!

Mr. Buckle már rég felmérte a helyzetet.

– Ellenséges támadás – jegyezte meg. – Kit gyanúsít?

– Ó... csak néhány kisfiú csintalankodott. – Sabina arcát halvány, bájos pír futotta el, amint kiejtette a vérlázító

füllentést. Csintalankodó kisfiúk, na hiszen! Hisz egy szál kisfiú sincs az egész faluban. Abban az évben, amikor ideköltözött, még öten voltak, csupa ördögfióka, egytől egyig. Mindenszentek napján például kihuzigálták a földből az összes téli káposztáját, szétdobálták a leveleket, aztán bekopogtattak az ajtaján, és almát meg diót kunyeráltak tőle. Sabina jól emlékezett még ragyogó, huncut kis ábrázatukra – azóta valamennyien elmentek Angliába dolgozni. De hát nem tudta rászánni magát, hogy elárulja az igazi bűnösöket, mert félt az öccse kárörvendő vigyorától.

– A tizenévesek vandál pusztítása – sóhajtott Mr. Buckle, – Nyilván világjelenség. De amint látom, még van miből utánavetni – folytatta –, kérem, hadd csináljam meg maga helyett. Meglátja, nem tart sokáig, és utána talán visszamehetnénk Thomasért, jó? Majd meghal a kíváncsiságtól, hogy mit akar tőle az ezredes.

Összegereblyézte a kitépett töveket, és új sorokat ültetett, nagy gyakorlatra valló, fürge, hozzáértő mozdulatokkal. Sabina csak nézte, és szégyenkezett, amint eszébe jutott, hogy előző este milyen metsző szavakkal utasította vissza a felajánlott segítséget. Amellett Mr. Buckle mintha nem is emlékezett volna az egészre, sőt Sabina egyéb, számtalan udvariatlanságára sem; olyan könnyedén, fesztelenül viselkedett, mintha az első pillanattól kezdve a legjobb barátság fűzné össze őket. Sabina, aki olyan vidékről származott, ahol soha semmit nem bocsátanak meg senkinek, elbizonytalanodott, következésképpen rögtön megtelt ellenséges érzelmekkel. Mialatt Mr. Buckle derűsen csevegve dolgozott, Sabina – jellegzetes ír szokás szerint gúnyolódással könnyített a

lelkén. Lám csak, ez az úr tegnap még galambszürke öltönyt viselt, mintás inggel, amely még egy filmsztárnak sem vált volna szégyenére. Ma meg minden csupa kék rajta, a lenvászon zakó és a nadrág, a pamuting, a könnyed selyem nyakkendővel. Hát ez az alak egész hajókofferra való ruhakülönlegességet hozott magával, a hét minden egyes napjára másikat? Na, csak várjon, míg kénytelen lesz becsomagolni és elküldeni a holmiját a Szent Brigitta-rend Makulátlan Mosodájába! Illetve még inkább addig, míg visszajön a csomag, és meglátja, mi van benne! Ha minden jól megy, talán éppen az ócska zsávolynadrágot vagy azt az éktelen rózsaszín bundabugyit kapja meg, amely szintén felbukkant hébehóba, bár megeshet, hogy egy tucat papi keménygallérhoz jut. Miközben a jelenetet színezgette, elfordult, hogy elrejtse vidor kedvét.

– Mindjárt kész vagyok – mentegetőzött Mr. Buckle, aki ezt a türelmetlenség jelének vélte.

– Ó, ráérünk. Csak a lovat kell kicsapnom a legelőre, mielőtt elmegyünk.

Végül benn ültek Mr. Buckle kocsijában, amely gyökeresen különbözött minden járműtől, amelyet Sabina eddig valaha is használt: a motor, ahelyett, hogy hörgött vagy zakatolt volna, szinte dorombolt, az ajtók erőfeszítés nélkül nyíltak és csukódtak, a kilométer-számláló, a sebességmérő működött, a szélvédő csillogott-villogott. Volt valami természetellenes, sőt embertelen abban, hogy minden olyan rendeltetésszerűen működött, ahogyan működnie kellett, és nem hagyott teret a találékonyságnak, a rögtönzésnek; lehangolóan unalmas volt, hogy semmiért sem kellett aggódni, nem szeszélyeskedett a kormány, nem makacskodtak a fékek, nem estek hátra az üléstámlák, és

nem ejtették hanyatt az embert.

– A mi ír fiaink szorgos keze munkája érződik ezeken a motorokon – jelentette ki Sabina. – Anglia ipara túlnyomórészt rájuk támaszkodik.

– Efelől semmi kétségem – hangzott a békés válasz. – Bár ez a kocsi történetesen Volvo.

– És a Volvo talán olyan nagy különlegesség? – vágta rá Sabina harciasan.

– Szó sincs róla. Csak éppen Svédországban gyártják.

Sabina egy-két percig veszteg maradt, míg feldolgozta az információt, aztán újabb támadásba lendült.

– Ha nekem kocsim volna, én csak ír gyártmányút vennék. Például Volkswagent.

– Kitűnő márka – helyeselt Mr. Buckle. – Remek a teljesítőképessége. De én alapjában véve jobban szeretem, ha elöl van a motor.

Sabinának halvány sejtelme sem volt, hogy a motort hol lehetne még másutt is elhelyezni, de firtatni persze nem akarta, így az út hátralevő részét Mount Skellinig néma csendben tették meg. Amikor befutottak, Thomas zokogta el panaszait, hogy örökösen zaklatják, háborgatják, hogy soha egy másodperce sincs a maga dolgára. Például most is milyen keservesen vonszolta ki, szerelte fel a függőágyat, azzal az eltökélt szándékkal, hogy benne tölti a délelőttöt, és tessék, a vén Sentence már megint bepörgött, és lelkifurdalás nélkül beleköpött a terveibe. – Megérdemelné már, hogy valaki móresre tanítsa az ipsét – jelentette ki. – Mi a fenét akarhat már megint? Ráadásul a telefon is bedöglött, bár nem mintha valaha is felvette volna. No, gyerünk, nézzük meg. Minél előbb ott vagyunk, annál hamarabb kerülünk vissza. – Bemászott a kocsiba,

és bőszen bevágta az ajtót. – Ha a kutyái felfalták netán a postást, nem fogok közbenjárni érte. Nyomás!

öt

Az ezredes a büszke Simla-ház névre keresztelte bungalóját. Amikor nyugállományba vonult, kétszáz fontért megvett egy rozoga viskót, és amolyan indiai stílusú házikóvá alakíttatta át. A vételnél a legfőbb szempontot a terep játszotta. Az ingatlan a sziget legszélső csücskén helyezkedett el, a legközelebbi szomszéd, a nyájas és ártalmatlan Mrs. Tooth, mintegy hét kilométerre lakott. A ház mögött jókora hegy emelkedett, amelynek értéktelen földje szintén az ezredes birtokához tartozott; előtte hatalmas tőzegláp nyújtózott, amelytől a sziget nevét is nyerte. Minthogy itt hátulról teljesen fedezve volt, elöl pedig szabadon uralta a kilátást, az ezredes biztonságban érezte magát a támadástól; a legalattomosabb, legveszedelmesebb erők elhárítására pedig cölöpkerítés szolgált, bőkezűen alkalmazott szögesdrót, valamint két félelmetes szuka, a bulldogok nemes családjából. A vendégek már messziről is észlelték, hogy a kapu tájékán felbolydulás mutatkozik; amikor közelebb kerültek, Sabina felismerte a kolompárcsaládot; a házaspár üvöltött, átkozódott, és segítségért ordibált, ivadékaik pedig csak úgy sivalkodtak rémületükben. Az egyik bulldogszuka a gebe farába mélyesztette fogsorát, a másik a szamarat harapdálta, s miközben a két rettegő jószág oda-vissza bukdácsolt, ágaskodott, a kolompár részrehajlás nélkül tángálta őket is meg a kutyákat is. Az ezredes összefont karral üldögélt fenn a háztetőn, és nagy garral uszította az ebeket.

– Derék kislány a Hópihe! – kurjongatta. – Jó kutyus a

Bella! Csibész, csibész, csibész!

– Kénytelen vagyok elismerni – szólalt meg Thomas bágyadtan, amikor Mr. Buckle megállította a kocsit –, hogy az öregfiúnak időnként egészen belevaló ötletei támadnak.

Ezt bosszantásul szánta Sabinának; ámde Sabina érthetetlen okokból nem kapta be a horgot.

Az ezredes észrevette az újonnan érkezetteket, és egy füttyentéssel visszarendelte testőrségét.

– Ez még semmi ahhoz képest, amit akkor kaptok, ha megint idemerészkedtek! – bőgte a hanyatt-homlok menekülő kolompárék után. Aztán majomügyességgel leereszkedett a kémény tövéhez erősített kötélhágcsón, kisvártatva reteszek csikorgása, kulcs fordulása hallatszott az irdatlan kapu mögül, és íme, megjelent az ezredes, hogy fogadja vendégeit. Alacsony férfiú, a haja ősz, kék szeme szúrós, a lába karika, mint általában a lovasoké.

– Már azt hittem, csapdába ejtettek, Töm – dörmögte. – Két órája rostokolok itt a magaslesen. Üdvözlöm, Sabby kedves. Hát ez meg ki fia-borja? – érdeklődött, és homlokát ráncolva szemlélte Mr. Buckle-t. – Csak nem az egyik Beatle? – Az ezredes tájékozottsága egy kissé mindig az események mögött kullogott.

– Harry Buckle a neve. Irtó rendes srác – nyugtatta meg Thomas az ezredest: – Angol.

– Ahogy én nézem, nem is olyan nagyon rendes – válaszolta az ezredes. – Az angolok manapság piszokul fura népség. Mit akar ez itt nálunk? Golyót a hasába, mi? A maga helyében, fiatalember, én bizony pucolnék innen – fordult Mr. Bucklehoz, aki udvariasan meghajolt. – Veszettül egészségtelen környék. Majdhogy a levegőbe

nem repültünk a minap is.

– Hét hónappal ezelőtt – helyesbített Thomas.

– Hát nem azt mondom? A minap – türelmetlenkedett az ezredes. – Na, nem bánom, hozzák be ezt a maguk Beatle-jét vagy Buckle-ját, de jegyezzék meg jól, hogy amit hallani fognak, az utolsó szóig a legszigorúbb titok. – Miután az istenhozottat ilyesformán elintézte, minden további teketória nélkül bevezette vendégeit a házba.

A szoba, amelybe beléptek, makulátlanul tiszta volt, bár eléggé gyéren bútorozott; egyetlen ékességét az ezredes első rókájának kitömött feje jelentette a kandalló fölött a falon. A kandalló párkányán azonban egész rakás, lovakat, kutyákat, pólópónikat és régi bajtársakat ábrázoló fénykép sorakozott, az íróasztalon pedig az ezredes réges-rég jobblétre szenderült kedvenc kancájának művészi portréja díszelgett, ezüstkeretben.

– Sajnos, nincs itthon semmi italom – mentegetőzött mogorván a házigazda, és behozott néhány konyhaszéket. – Megrendeltem, de hát ezek az itteni fickók rohadt trehányul intézik a szállítást. – Minden alkalommal szó szerint ezt a szöveget adta elő, habár Inishnamona-szerte köztudomású volt, hogy soha egy korty ital nem került még a házba, sőt, a bulldogok fejadagjától eltekintve, élelmiszer is vajmi kevés.

Egyébként Thomas bármit mondott, nem felelt meg az igazságnak, hogy az ezredes olyan sűrűn folyamodott hozzá segítségért vagy tanácsért. A robbanás alkalmával csakugyan odarohant, de hát azon a végzetterhes éjszakán mindenki ide-oda rohangált. A legutóbbi eset pedig két éve történt, amikor a kormány brosúrát bocsátott ki az atomtámadás esetén követendő szabályokról. A brosúrát ír

nyelven írták, minek folytán a kutya sem értette, illetve legfeljebb ha féltucatnyian; gazdagon ellátták viszont rajzokkal, amelyeken az emberek fedél alá hajtották jószágaikat, óvóhelyen kuporogtak, vagy sebtében elsősegélyt nyújtottak. Az ezredes arra a következtetésre jutott, hogy a brosúra az ír Köztársasági Hadsereg ördögi cselfogása. Egyébként mindennemű ír nyelvű szöveg így hatott rá, még az is, amelyben nyugdíjának évi esedékességéről értesítették. Mint vitéz katonatiszthez illik (több kitüntetés tulajdonosa volt, neve számtalan napiparancsban szerepelt), beállított Mount Skellinbe egy alaposan és logikusan átgondolt védelmi tervezettel, mely szerint ő meg Thomas a tőlük telhető legdrágábban adják majd az életüket, utolsó két golyójukat pedig fenntartják Sabina és Mrs. Tooth számára. Az ezredes általában zárkózottan és magányosan éldegélt baljós sejtelmei közepette, Hópihe meg Bella kivételével nem ajándékozván meg bizalmával senkit sem; de az évek itt olyan gyorsan és eseménytelenül peregtek, hogy Thomas úgy érezte, az ezredes folyton-folyvást a nyakára jár.

Ámde ma ordított róla, hogy bármi foglalkoztatja is gondolatait, nem a republikánus veszedelem, annyi szent.

– Csak egy pillanatig várjatok, amíg kinyitom a páncélszekrényemet – kérte vendégeit visszafojtott ujjongással. – Bámultok majd, ha meglátjátok, mi van benne.

Forgatni és csavargatni kezdte a szoba egyharmadát betöltő páncélszekrény gombjait, végül az ajtó kicsapódott, és szabadon feltárta a különféle skatulyák, iratrendezők, spárgagombolyagok, tintás- és enyves-üvegek összevisszaságát, amelyeknek szomszédságában

egy pisztoly, valamint egy kobrakígyó csontváza hevert. Az ezredes e kincsek mögül, egy titkos rejtekhelyről elővett egy jókora talpas poharat, amelyben színtelen, a tetején enyhén irizáló folyadék lötyögött; majd átnyújtotta Thomasnak, ezzel a szűkszavú felszólítással:

– Kóstold meg!

– Kisüsti? – érdeklődött Thomas, nem túl lelkesen.

– Kóstold meg! – mordult rá az ezredes, és szenvedélyesen villogó kék szeme fölött összevonta havas szemöldökét.

Thomas engedelmesen ivott egy kortyot, és undorodva fintorgott.

– Pfuj! A fene ebbe a vacakba!

– Na ugye! – bódult el diadalittasan Sentence ezredes. – Érted már, miről van szó? Na?

– Nem állíthatnám, hogy értem – válaszolta Thomas. – De rém pocsék, az biztos. – És morcos képpel jó messzire tolta magától a poharat.

Az ezredes előrehajolt, és jelentőségteljesen megkocogtatta Thomas térdét.

– Ez a víz a saját kis patakomból való – tudatta. – A kancsó, amellyel merítettem, makulátlanul tiszta volt. Hát igazán nem fogod fel, mit jelent ez a mellékíz? – Némi szünetet tartott, hogy ráeszmélhessenek szavai értelmére, majd drámai hangsúllyal folytatta: – *Ezen a szigeten olaj van!* Hogy mennyi és pontosan hol, azt jelenleg még nem tudhatjuk. Ezt már a szakértők dolga kideríteni, de addig egy árva szót sem szabad elárulni róla senkinek! Különben a helybeli csirkefogók ráteszik a kezüket, mielőtt annyit mondhatnánk, hogy mukk. De csaknem biztosra veszem, hogy itt van valahol az én birtokomon. Olaj! – mormolta

álmodozva. – Olaj! Lám, lám, még Uj-Arábia is lehetünk.

– Szerény nézetem szerint jobb, ha nem törünk ilyen babérokra – vélte Thomas. – Csak nem akarjuk, hogy mindenféle szedett-vedett olajmuki túrja fel a földünket?!

– Én rögtön elköltöznék innen – vallotta be őszintén az ezredes. – A földemért járó haszonbérből birtokot vennék Meathben, és versenyistállót tartanék. Sőt mi több, kutyafalkát is futtatnék. Valóságos feltámadás volna ez, igazi élet, e helyett a nyavalyás tengődés helyett. Elég, ha csak gondolok rá, máris tíz évvel fiatalabbnak érzem magam.

– Bizonyos, hogy a sziget számára bőséget, fellendülést jelentene a dolog – szólalt meg határozatlanul Sabina. – De iszonyú árat kellene fizetnünk érte.

Már látta is, amint szűkebb hazájának szépséges arculatát olajkutak ragyája veri ki, fúrótornyok borostája lepi el, hogy bódévárosok nőnek ki a földből, és idegenek hordái törnek be mindenüvé.

– Voltaképpen mért akart beszélni velem, ezredes? – kérdezte meg ekkor Thomas. – Hogyan lehetnék segítségére?

– Jó tanáccsal – vágta rá gondolkodás nélkül az ezredes. A kereskedelem nem az én világom. Nekünk mindig csak a földdel vagy a hadsereggel volt dolgunk. Gondoltam, hátha felcsípek tőled valami jó tippet.

A Boxham-ősökre vonatkozó tapintatos célzás hallatára a testvérek egy pillanatra összenéztek.

– Nos, véleményem szerint először is fel kellene küldeni egy vízmintát Dublinba, az illetékes szervekhez – mondta Thomas. – De nem gondolja, hogy jobb volna ezzel még várni egy kicsit? Lehet, hogy a víz megint

kitisztul, és akkor csak a nagy hűhó volt semmiért.

Hanem az ezredes a halogatásnak még a gondolatát is elvetette.

– Na és ha megint kitisztul, akkor mi van? – kérdezte. – Utóvégre előzőleg is tiszta volt. A patak fenn a magasban ered, egy hegyi forrásból, és onnan egyenesen ide a házhoz csorog le. Mindössze egy tőzegsáv keresztezi valahol, sőt alighanem mélyen az alatt folyik el. A szennyeződésnek még a lehetősége is kizárt. Nem! Az olaj, ami ebben a vízben van, egyenesen a talajból származik!

Az ezredes olyan biztos volt a dolgában, és annyira boldoggá tették a jövendőről szőtt álmai, hogy a Boxham testvérek eltekintettek a vitától. Mr. Buckle mindvégig némán üldögélt, csak néha pislogott egy kicsit, akár a bagoly a napfényben. Az ezredes kérdezett még egyetmást, tájékozódott a követendő eljárásról, újfent lelkűkre kötötte a legszigorúbb titoktartást, aztán megköszönte a látogatást, és elküldte vendégeit.

– Ebédet kell már adnom a lányoknak – mentegetőzött. Igaz, szépségeim?

A szépségek egyetértő csaholással ugráltak fel rá, míg visszapakolta a kincset érő folyadékot a helyére.

– Hát ez sült bolond – jegyezte meg Thomas, amikor Mr. Buckle elindította a kocsit. Amíg együtt voltak Sentence ezredessel, lángoló meggyőződése némiképpen rájuk is hatott, de most, távol a hipnotikus erejű kék szempártól, a józan ész ismét felülkerekedett. – És igazán tapintatosabban is közölhette volna a nagy újságot. Még most is a számban érzem azt az ocsmányságot.

– Hiszen csak azt akarta, hogy téged is ugyanolyan erővel érjen a felfedezés élménye, ahogy őt – magyarázta

Mr. Buckle.

– No, merre menjünk?

Úgy döntöttek ugyanis, hogy visszafelé más úton mennek, s így körüljárják Inishnamonát. Volt még idejük ebédig, hiszen a kis kolostor harangja alig kongatta el a delet. Az út a napfényben barnásán bíborló, alacsony fekete szirtekkel tarkított roppant ingoványon vezetett keresztül, ahol éppen vágták a tőzeget: imitt-amott évszázados sírjukból felvetődött mocsári tölgyek fantasztikus alakú maradványai hevertek, másutt egy pár gyönyörű görbe szarv, valamely hajdan élt kos emléke. A kocsi szinte ugrándozott a gumiszerűen rugalmas úton; kétoldalt a tőzeget fejtő, teregető emberek abbahagyták a munkát, és utánuk bámultak, amint elhaladtak mellettük. Fenn a magasban úgy csattogtak a pacsirták, mintha ettől függött volna az életük; alant a tenger nyújtózott a végtelenbe, a part mentén aranylón csillogva, beljebb káprázatos kéken, bíbor sávval a látóhatár szélén.

– Tisztára úgy érzem magam, mintha forgószínpadon volnék – szólalt meg hirtelen Mr. Buckle. – Csak nem az ezredes bungalója látszik ott lenn?

– De igen. A terep kissé kusza, ráadásul hurkot írtunk le – magyarázta meg Sabina. – Látja most ott fenn a hegyoldalban azt az öreg temetőt meg a mellette vezető ösvényt? – A felfelé kacskaringózó ösvény hol előbukkant, hol nem, fakó csíkja úgy vált ki a mélybarna háttérből, mintha valaki egy krumplit kezdett volna meghámozni, de aztán meggondolta magát. – Hajdanában régen, ha meghalt valaki a túlsó faluban, a szomszédok a vállukon vitték a koporsót végestelen-végig, fel az ösvényen. Manapság persze ott van nekik Milo Twomey halottszállító kocsija –

ismerte be végül, egy sóhajjal búcsúzva az ősi szokásoktól.

– Ki az a Milo Twomey?

– A legderakabb férfiú, akit valaha is hátán hordott a föld közölte Thomas gunyoros hangon.

– A helybeli nagytőkés – helyesbített fagyosan Sabina. – Akinek itt mindenben, de mindenben benne van a keze. Még el sem temettetheti magát az ember nélküle.

– Hát ami azt illeti, én is inkább beérném Twomey halottaskocsijával, ha történetesen a halott szomszédja volnék – állapította meg Mr. Buckle, miután felbecsülte a távolságot. – Nicsak, mi történik odafenn a temetőben?

– Hol? Ott? Semmi. Már nem használják.

– Márpedig most használatba vette valaki – jegyezte meg Mr. Buckle. – És az a valaki alighanem bajban van.

hat

Messze fenn egy fehér micsoda integetett, mint egy tébolyult szemafor. Nem látszott nagyobbnak egy zsebkendőnél, bár ilyen távolságból nem is látszhatott semmi egyébnek; a mozgásból ítélve azonban nyilvánvalóan jeladásnak szánták.

– Menjünk oda, és derítsük ki – határozott tüstént Sabina. Thomas nagyot sóhajtott.

– Egy délelőtt két szerencsétlenség! – nyöszörögte. – És ha meggondolom, hogy az egész délelőttöt a függőágyban akartam eltölteni!

Buckle nevetve fordult Sabinához.

– El tudná képzelni valaha is, hogy az öccsét Oxfordban valóságos dinamóembernek tekintették?

– Írország nyugati vidéke módfelett ernyesztő hatású – válaszolt Thomas. – Nem bánom, aranyoskáim, csináljatok, amit akartok, de tőlem ne várjatok semmit.

Buckle ügyesen megfordította a kocsit két mocsaras tocsogó között egy keskeny földsávon, és a dombra vezető ösvény tövéhez hajtott.

– Azt hiszem, megbirkózunk az úttal – jelentette. – És már csak azért is remélem, hogy sikerül, mert nemigen látok senkit, aki aztán vontatókötélre venne bennünket.

Csigatempóban, ide-oda kanyarogva döcögtek felfelé, egy árkot, amott egy jókora követ kikerülve. Telivér pari sem viselkedett volna különbül a kocsinál, amelyet egyáltalán nem ilyen műveletekre terveztek. Nemsokára, egy kanyaron áthaladva, egy nőt pillantottak meg az utasok, aki hófehér, hosszú, uszályos ruhát viselt, s a

kezében, mint kissé közelebbről megállapíthatták, menyasszonyi fátylat szorongatott. Nem messze tőle, valamivel lejjebb a domboldalon, egy férfi hevert, eszméletlenül vagy holtan, körülbelül ötven méterrel odébb pedig egy szemmel láthatólag tökéletesen összeroncsolódott kocsi emelte kerekeit az égnek.

A nő ekkor észrevette a mentőkülönítményt, fátylát a földhöz vágta, és veszedelmesen magas sarkú cipellőjében feléjük botorkált.

– Maga Philomena Roche, ugye? – kérdezte Sabina mély aggodalommal. Homályosan felrémlett előtte, hogy aznapra esküvőt tűztek ki, ami ritka esemény volt a környéken. – Mi történt magával, az istenért?

– A papám megpróbált toronyiránt menni – magyarázta Philomena, és mérgében csak úgy dőltek a könnyei. – Azt mondta, úgy ismeri az utat, mint a tenyerét. Az én tenyeremmel még alaposabban megismerkedik majd, azt megmondhatom! Végeztem vele, örökre!

– Csak nem ő hever ott a domboldalon? Úgy látszik, valami baj érte.

– Baj érte? – fortyant fel az ara, újabb dührohammal. – Baj ám, de csak a piától! Egész álló éjszaka vedelt a fiúkkal. Fél nyolckor indultunk el, és azóta is itt esz a fene minket. A papa elaludt a kormányon, nekem meg csak épp annyi időm volt, hogy kiugorjak, mielőtt a kocsi fejre állt, amitől aztán a papa is kipotyogott. A kocsi pedig csak gurult és gurult, és most nézze meg, milyen állapotban van!

– Majd mi elvisszük magát az esküvőre – vigasztalta Sabina a boldogtalan arát. – Ugye, el tudjuk vinni, Mr. Buckle?

– Igen, de csak hegynek fel. Itt megfordulni képtelenség

mentegetőzött Mr. Buckle, és elmélázva szemlélte az alant heverő géperejű járművet.

– No látja! Törölje meg szépen a széniét, és tegyen egy kis púdert az orrára, én meg hozom a fátylát, és a fejére fűzöm. Alig valamicskét késik csak el!

Sabina a fátyol után rohant, amely szinte léggömbbé duzzadt a hegyi széltől, s már éppen a magasba szállni készült. Mialatt Sabina kisimogatta az összegyűrt menyasszonyi ékességet, és illendő helyére, vagyis az ezüst papírkoszorú alá erősítette, Buckle tovább vizsgálgatta a kocsi roncsot. Mégpedig olyannyira elmélyülten, hogy Thomas renyheségét is legyőzte a kíváncsiság, kikecmergett a kocsiból, és csatlakozott a nyomozáshoz. Buckle rámutatott egy csermelyre, amely békésen kacskaringózott lefelé a hegyoldalon, és közvetlenül a ripityára zúzódott motorház alatt csordogált el.

– Nézd csak meg alaposan, merre folyik ez – utasította Thomast.

– Hol van az én szemem a tiédtől? – kételkedett Thomas, de azért igyekezett jól kimereszteni. – Majd megpróbálom... Hirtelen keserű kacajra fakadt. – Ó, te jó szagú ég!

Az erecske Sentence ezredes sovány földjeire vezetett.

– Új-Arábia! – dünnyögte Buckle.

– Nálunk bárgyúsággal kezdődik és sületlenségbe fúl minden – jelentette ki Thomas. – Az első pillanatban rájöhettem volna.

– Szerintem senki nem jöhetett volna rá.

A helyzetelemzés folytatását későbbre kellett halasztani, minthogy Sabina a kocsihoz kormányozta az arát. Miss

Roche orrát alaposan megcsípte a nap, púdert meg persze elfelejtett magával hozni, menyasszonyi toalettje azonban igazán pompásan hatott. Az elmúlt évtizedben általános közcsodálat tárgya volt, mivel ezen idő alatt Twomey áruházában ékeskedett a pecabotok és az írországi emléktárgyak között, de most, hogy lehetőségeivel Miss Roche élt, lenyűgözőbb volt, mint valaha.

A csapat folytatta az utazást, az ara öntudatlan felmenő ági rokonát pedig hagyták aszalódni a napon. Miközben észveszejtő zötyögés és rázkódás közepette felfelé evickéltek, a helyrepofozott Philomena lélegzetvételnyi szünet nélkül karattyolt, mintha gúzsból rázták volna ki a nyelvét. Mindjárt belehal, úgy fáj a lába, adta tudtukra a boldogtalan menyasszony, kész rémség ez a cipő. A lábbeli miatt, no meg féltében, hogy csiricsáré vidéki libának nézik, inkább odafenn perzselődött egész délelőtt, és nem mert levergődni az országúthoz. És vajon Pat McGinty megvárja-e, vagy pedig végképp visszariad tőle? Hiszen sem Pat, sem ő nem lángolnak valami rettentően ezért a házasságért, a mamák állapodtak meg egymással. Philomena már évekkel ezelőtt elígérkezett Danónak, a postásnak, de az neadjisten, hogy elszánta volna magát, csak nyúlt az üveg után, valahányszor felmerült a kérdés; így azután Pat lépett a helyébe, aki nagyon derék, nyugodt legény, a légynek sem árt, már csak azért sem, mert az egyik lába fából van.

– Ha kedvemre tehetnék, átmentem volna Manchesterbe mesélte Miss Roche, a második szótagot helyi szokás szerint megnyomva. – A két nővérem bezzeg odament.

Igen ám, de mindkettőt protestáns angol vette feleségül, és a mama inkább látta volna őket holtan.

Mire megérkeztek a hegy tövében fekvő faluba, minden parányi részletét ismerték már Miss Roche múltjának, valamint a jövőre vonatkozó terveinek, ám amikor befutottak a szürke álgótikus templom elé, amely, a sziget összes többi templomához hasonlóan, túlméretezettnek tűnt, a szóáradat hirtelen megszakadt, s helyét mélabú foglalta el. Már csaknem két óra volt, és sem a templom, sem a kapu körül nem mutatkozott egyetlen árva lélek sem. A gazdátlan menyegzői székek komoran meredeztek az üresen tátongó épületben. Az oltár mögött kornyadozó káláktól eltekintve, nyoma sem. volt dekorációnak. Miss Roche búskomoran szemlélődött, és újfent könnyekben tört ki. – Romantikus idill, hagyományos ír szellemben – dörmögte oda Thomas Harrynek, amivel magára vonta nővére villámló tekintetét.

Ekkor odaügetett hozzájuk egy süvölvény, aki a jöttüket leste, és közölte velük, hogy a násznép már órákkal ezelőtt szétszéledt. Mint kiderült, minden különösebb bánkódás nélkül beletörődtek a helyzetbe, kivéve a jövendőbeli nászasszonyokat, akik mondtak egymásnak néhány keresetlen szót, és csaknem tettlegességre vetemedtek. Kelly atya azonban közbelépett, és elvitte őket kocsiján megkeresni – Mrs. McGinty feltételezése szerint a szökevényt, illetve – Mrs. Roche nézete szerint – az elszöktetett menyasszonyt. Az atya mind ez ideig nem tért vissza küldetéséből. Az apácák visszaterelték az énekkart a zárdába, a fehérnép hazament vacsorát főzni, a férfiak pedig testületileg bevonultak a kocsmába.

– Onnét aztán soha a büdös életben ki nem cirógatják őket! – sipákolt bánatosan az ara.

– Mi a frászt csináljunk? – súgta Buckle fülébe Thomas.

Tényleg ramaty a helyzet. Már két órát pocsékoltunk erre a marhaságra. És én az éhhalál szélén vagyok!

Buckle szintén úgy érezte, hogy egy kicsit korog már a gyomra.

– Az a javaslatom, hogy menjünk be a vendéglőbe, és mindannyian üdítsük fel magunkat valami aprósággal. Utóvégre mégsem hagyhatjuk egyedül a hölgyet élete legboldogabb napján. Aztán, ha Kelly atya még nem tért volna vissza addig, kölcsönadnám neked a kocsit, utánaeredsz, ezalatt pedig Miss Boxham meg én erkölcsi támogatást nyújtunk Miss Rochenak, már amennyire telik tőlünk.

Ez a valóban ésszerű javaslat újabb könnyözönt eredményezett az aránál.

– Egy tapodtat sem mozdulok innét! – sikongta két hüppögés között. – Eszembe sincs kimenni, hogy ebben a puccban lássanak. Halálra röhögnék magukat a szomszédok! Egy álló évig rajtam pukkadoznának!

– Érdekes, nemde, hogy ebben a tökéletesen nevetséges országban milyen hihetetlenül érzékeny a lakosság a nevetségességre – jegyezte meg vontatott hanghordozással Thomas.

– Fogd be a szád, te undok dög! – rikoltott rá ádázul Sabina.

– Pszt, Sabbykém, pszt. Ne felejtsd el, hol vagyunk.

Vajmi kevés az eshetőség, hogy erről bárki is megfeledkezhessek, gondolta csöndben Mr. Buckle. És végtelen türelemmel újabb tervet terjesztett elő.

– Mi volna, ha te mennél el néhány percre a nővéreddel? – fordult Thomashoz. – Először beugranátok a kocsmába, és megnyugtatnátok a vőlegényt. Addig én

elszórakoztatom Miss Roche-t, akár itt, akár a sekrestyében, ahol talán kellemesebben is erezné magát. És ha Kelly atya nem kerül elő, mire visszaértek, általános körözést kell indítani utána, hiszen, mint tudjátok, három óra után már nem lehet esküvőt tartani. Mi a véleménye, Miss Boxham?

Miss Boxham nemigen tudta, mint vélekedjék. Fogalma sem volt az esküvővel kapcsolatos szabályokról, de nem is tartotta fontosnak őket, utóvégre a szabályok arra valók, hogy legyen mit megszegni, mindamellett erősen zavarba ejtette, hogy ez az angol tájékozottabb, mint ő maga. De még ennél is meghökkentőbb volt, ahogyan ez az angol az egész üggyel kapcsolatban viselkedett. Sabina ugyan roppantul sajnálta Philomenát, de mélységes megaláztatásnak érezte, hogy Buckle jelen volt, és mindent látott. Hiszen ez az esemény, éppúgy, mint a tegnapi vacsora kudarca, meg Sentence ezredes hóbortossága, pontosan olyasmi, amit az angolok általában elvárnak Írországtól. Az ilyesmire aztán rendszerint gunyoros szánakozással reagálnak, esetleg, ami semmivel sem kevésbé sértő, kéjes elragadtatással üdvözlik, mint megfizethetetlenül, kimondhatatlanul jó mulatságot. Sabina teljes készenlétben állt, hogy lecsapjon, ha Buckle magatartásában akár a leghalványabb nyomát is felfedezi a két vonás valamelyikének, de nem nyílt alkalma rá. Az angol a legtökéletesebb lelki nyugalommal fogadta a helyzetet: beleélte magát, sajátjává tette, és iparkodott szerencsés megoldást keresni rá. Sabinának például soha nem jutott volna eszébe, hogy Philomena talán kellemesebben erezné magát a sekrestyében. Az angol fiú magatartása minden kritikán felül állt, és ettől minden

tízszer rosszabb lett.

– Én egy csöppet sem vagyok éhes, jobb, ha én maradok itt szólalt meg végül Sabina, majd fülig pirulva hozzátette: – És kérem, szólítson csak Sabinának.

– Történelmi pillanat! – jegyezte meg az öccse.

Mr. Buckle-nak végtelen örömére szolgált az előléptetés, de az áldozatvállalást erélyesen visszautasította. Miután egy darabig huzakodtak, éles fordulat állt be, ugyanolyan hirtelenséggel, ahogyan a helybeli időjárás szokott átváltam szitáló ködről ragyogó napsütésre. Kelly atya száguldott be a templomba, kissé elnyűtten ugyan az örömanyákkal vívott küzdelemtől, de immár mindkettőt szilárdan hatalmában tartva. Miss Roche balesetéről a titkos hírközlés révén már sziget-szerte értesült mindenki, s az atya épp akkor tudta meg, amikor csüggedten fel akart hagyni a keresgéléssel. A hír hallatára szélsebesen visszatért a már megbékélt és teljes pompában ékeskedő hölgyekkel. A kocsmában lecövekelt férfiakhoz kiáltványt intéztetett; futárok rohantak háztól házig, hogy értesítsék az asszonyokat, akik engedelmesen vágták sutba a kötényt, és öltötték fel az ünneplőt; az apácák pedig már útban is voltak a kis karénekesekkel.

– Na, töröld meg szépen a szemedet, és fújd ki az orrod – intette Isten szolgája az arát. – Különben még azt találják hinni a népek, hogy a temetésedre jöttek.

Mount Skellin csapata jókívánságaival halmozta el a menyasszonyt, és távozott. Útközben még találkoztak a némileg már borvirágos képű, bizonytalan léptű férfiakkal, akik rejtett, de szívbéli jókedvvel masíroztak a templom felé. A vőlegény, akit, mint olyat, zsakettjéről s a fehér szegfűről lehetett felismerni, két markos barátjának

támogató karján imbolygóit tova, szapora tiltakozás közepette.

– Ejnye, de jóképű legény – mutatott Buckle az egyik testőrre. Csakugyan, nagyszerű férfipéldány volt az illető, magas, vállas termetével, fehérlő sörényével, szigorú, szépen metszett vonásaival, bizalmat ébresztő, tekintélyt parancsoló arcával. – Ragyogóan alkalmas volna Szent Patrik szerepére, nem gondolja, Sabina?

Sabina, akit meghatott, hogy Harry gondol erre is, fürkész tekintetet vetett a férfi felé, de aztán méltatlankodva felhorkant.

– No nézd csak, hisz ez Peadar MacGowan! – kiáltott fel. – Aki azért nem tudta felszerelni a fürdőkádamat, mert ma tőzeget fejt!

Peadar ekkor pillantotta meg a kisasszonyt, és nyájas, fesztelen mosollyal üdvözölte.

– És te képes vagy elhinni akár csak egyetlen szavukat is? – kérdezte Thomas életunt vicsorgással. Az éhségtől mindig durcás lett. – Mellesleg szólva, mennyi idő alatt tudod megfőzni a lazacot?

– Megfőzni a lazacot? Szóval erre megy ki a játék? Gondolhattam volna.

– Jól van, no, ha szívesebben veszed, felőlem elmehetünk a szállodába is.

Sabina azonmód harcra készen állt.

– Mi ez az undokság, hogy „a” szállodába, mintha bizony csak egy volna nálunk?!

Inishnamona szigetén két-szálloda volt, továbbá számos penzió és a magánházaknál egész sereg kiadó szoba, amelyeket a tárt marokkal fogadott segélyekből hozattak rendbe, bútoroztak be újonnan, olyan megállapodással,

hogy a turistáknak szállást és reggelit biztosítanak, de amelyek a család túltengése folytán rendszerint nem voltak alkalmasak semmi ilyesmire.

– Csak egy van, amiben feltételezésem szerint enni is lehet valamit – morogta Thomas.

– Csakhogy ma arról az egyről sem tételezheted fel ezt, mert nincs nyitva – vágott vissza Sabina. – Egyetlen szobát sem foglaltak le náluk még az idén.

– Atyaúristen!

– Aha! És ha valamelyikünk megpróbál tenni valamit ez ellen, te a kisujjadat sem mozdítod!

– Ne kezdd már megint! – könyörgött Thomas. – No, igazán, Sabby, mennyi idő alatt tudod megfőzni a lazacot? – kérdezte meg újra, szánalmasan esdeklő hangon.

– Egy csöppet sem vagyok biztos benne, hogy megfőzöm egyáltalán.

– Sabina Boxham!

Sabinából csak úgy sugárzott a bosszúszomj, a kaján rosszindulat; szakasztott olyan volt, akár a francia forradalom trikotőzei, akik a guillotine tövében kötögették a harisnyát.

– Megrendezhetjük az ünnepi játékokat Mount Skellinben?

Thomas gyűlölködő szemmel méregette nővérét.

– No nézd csak, hiszen ez zsarolás! – rikoltotta. – Ilyen aljassággal nem találkoztam még soha életemben!

– Megrendezhetjük az ünnepi játékokat Mount Skellinben? – ismételte meg a kérdést rendíthetetlenül a trikotőz.

Öccsének gyomra hosszan felmorajlott, mintegy intelemként, hogy gondolkozzék, mielőtt beszél. Thomas

egy másodpercig tétovázott, hanem aztán felmerült lelki szemei előtt a bömbölő gyermekek, elcsigázott anyák, szétdobált narancshéjak és műanyag üvegek, meg az ideiglenes latrinák víziója, s a megalázó gyötrelmek koronájaként szinte már hallotta, amint Kelly atya javaslatára hálát szavaznak meg neki, valamint az összes többi közreműködőnek.

– Nekem gondolnom kell az utódaimra is – szólalt meg végül, szerfölött kegyúri modorban. – Ha én egyszer beleegyezésemet adom, az örökre szól. Eljövendő nemzedékek egész sorát sújtom e teherrel. Emlékezz csak vissza, hogy annak a szerencsétlen Jamesnek is a nyakán maradtak a Mária-leányok.

Egy Cork megyei unokafivérükre célzott, akit Sabina teljes szívéből utált.

– Így is jó. Akkor keresztet vethetsz a lazacodra, vagy megfőzheted magad.

– Sabina, ezt igazán nem vártam volna el még tőled sem!

Thomás hangjában annyi keserűség, olyan bősz düh csengett, hogy Buckle úgy gondolta, ideje közbelépnie. Bár még csak egy hetet töltött az országban, és huszonnégy órát sem a szigeten, begyűjtött már néhány tapasztalatot; s ami az ünnepi játékokat illette, nem annyira kiszámította, mint inkább érezte, hogy megvalósulásukra soha az életben nem fog sor kerülni.

– A végső döntést talán elhalaszthatnánk kicsit későbbre is – javasolta szelíden. – És be kell vallanom, Sabina kedves, hogy bizony magam is meglehetősen éhes vagyok.

Minthogy ekképpen az ír vendégszeretet törvényeit idézték, Sabinának pillanatnyilag nem volt választása,

engednie kellett.

– De majonéz már nem lesz hozzá – mondta zsémbesen.

– Szóval mennyi idő alatt tudod megfőzni a lazacot? – kérdezte meg újra Thomas a végső kétségbeesés hangján, amikor a kocsi megállt a kapuja előtt.

– Körülbelül háromnegyed óra alatt – válaszolt Sabina fagyosan. – Ha minden jól megy.

Thomas a gyötrelem sikolyával fogadta a bejelentést, és bevánszorgott házba sherryért meg apró süteményért. Sabina megkerülte az épületet, és a hátsó ajtóhoz ment. Észrevette, hogy csak úgy tornyosul előtte a szemét, amit eddig Shamus földelt el mindennap, és azon morfondírozott, hogy a jövőben vajon ki látja majd el ezt a feladatot. Amint végigment a konyhába vezető folyosón, Kurázsi mama, a félvad macska surrant ki mellette a szabadba, egy elég nagy terjedelmű micsodával a fogai közt. Bridie és Maggie, mint ebben az időpontban mindig, a konyhaasztalnál teáztak, s amikor Sabina belépett, éppen csak rápillantottak a kérődző tehenek közönyös ábrázatával.

Sabinát a legkevésbé sem marcangolta a bánat, amikor kiderült, hogy egyáltalán nem megy jól semmi, és Thomas a jelzett időnél is többet várakozhat. A szakácsnő rövid uralkodása alatt az ikrek sorsára hagyták a konyhai tűzhelyet. A tűz kialudt, de ha begyújtanak is, legfeljebb estére vehetik hasznát. Végszükségre tartottak ugyan egy gáztűzhelyet is, de a palack már réges-rég kiürült. Mindössze egy nyamvadt kis villanyrezsó állt rendelkezésre, amelyen legalább egy órába telt egy fazék víz felforralása.

Ha nincs ott Harry Buckle, Sabina kétségtelenül sorsára

hagyja az egész mindenséget. De mert ott volt, mégis feltette a vizet, sőt még a majonéz elkészítésére is rászánta magát. Miután kikeverte, előszedett egy ezüsttálat, amely semmivel sem volt kevésbé fekete a többinél, kitisztította, hogy a nap is hanyatt esett rajta, és letakarta egy patyolattiszta vászon asztalkendővel. Legnagyobb bosszúságára kezdte örömét lelni a háziasszonyi sürgölődésben. Még a kertbe is kifutott néhány szál petrezselyemért, hogy megadja a lazacnak a végső tökélyt. Kurázsi mama a napsütötte kerítésfalon kuporgott, és teli szájjal zabált. Amikor Sabina visszatért a konyhába, a víz végre megmozdult, gyöngyözni, majd zubogni kezdett. Sabina beledobta a sót. Aztán kiment az éléskamrába, ahonnan azonban néhány másodperc elteltével döbbent tanácstalansággal a szemében tért vissza.

– Hol a lazac?

De alig tette fel a kérdést, nyomban ráeszmélt a szörnyű valóságra.

A fiatalemberek ezalatt a főbejárat lépcsőjének mellvédjén üldögéltek, s miután átmenetileg csillapították az éhség mardosó kínjait, mélyen elmerültek a beszélgetésbe, amely voltaképpen Harry megérkezése óta tartott.

– Talán azt gondolod – kérdezte Thomas –, hogy ez a mai nap amolyan rendkívüli nap volt? Hidd el nekem, tévedsz. Ezekben a röhejes eseményekben, ebben az egész bárgyú komédiában semmi, de semmi szokatlan nincsen, így megy ez szakadatlanul; szervesen hozzátartozik az ír élet jellegéhez. Az idelátogatók mindezt lenyűgözően festőinek, páratlannak, elbűvölőnek tartják. Engem megőrjít. Te csakugyan képes volnál kibírni ezt, nap nap

után, hosszú évekig?

– Lehet, hogy az egész csak vérmérséklet kérdése – válaszolt derűs nyugalommal Harry. – No meg hogy ki mit vár az élettől. A te reményeid nyilván meghiúsultak. „Nekem” csak egyetlen kívánságom van, hogy soha többé semmiféle igazgatósági üléstermet ne lássak. Ilyen egyszerű az egész.

– És felkészültél arra, hogy a hátralevő életedet értelmetlenségekkel töltöd? – kérdezte Thomas. – Mert itt ez vár rád.

– Mióta Oxfordból távoztam, minden áldott napomat értelmetlenségekkel töltöttem el – jelentette ki Harry. – Kivéve hébe-korba azt a kis kertészkedést!

Thomason a türelmetlenség jelei mutatkoztak.

– Hogy beszélhetsz így? – kérdezte ingerülten. – A céggel egész vagyont örököltél, és alig pár év alatt meg is dupláztad. Hihetetlen teljesítmény! Hogy akarsz boldogulni, ha nincs tered, ahol kifejthetnéd a képességeidet?

– Majd találok – mondta Harry béketűrőbben, mint valaha. – A nővérednek szemlátomást csőstül is akad.

– A nővérem álmokban él – intézte el Thomas egy kézlegyintéssel Sabinát.

– Én pedig mostanáig lidércálomban éltem.

Idétlen madár rebbent fel és telepedett le a telefonvezetékre. Egy másik, aztán egy harmadik fajtársa csatlakozott hozzá, néhány másodpercig tollászkodtak, egyensúlyoztak, összedugták a fejüket, aztán hirtelen mindhárman munkához láttak, és fülsértően hamis kórusban harsány kakukkolásra zendítettek.

– Még soha életemben nem láttam eleven

kakukkmadarat! – kiáltott fel meglepetten Harry. – És itt mindjárt hárman is ülnek egy sorban!

– Látsz még majd eleget – nyugtatta meg Thomas. – Ez az ő birodalmuk, a szülőházájuk. És éjjel-nappal szünet nélkül kakukkolnak is.

Összecsapta a tenyerét, mire a kakukkok méltatlankodó rikácsolással elrepültek.

– Kakukkszerenád lesz? – tudakolta Harry. – Már alig várom.

– Attól félek, reménytelen eset vagy – csüggedt el Thomas. Hát jó, én igazán megtettem érted minden tőlem telhetőt, amire a becsület és tisztesség kötelezett. Egyébként is van még idődd visszavonulót fújni. Tudod mit? Nem is beszélek veled többet semmi ilyesmiről, amíg itt nem töltöttél legalább egy hónapot.

– Úgy legyen!

– És az isten szerelmére, Sabbynek egy kukkot sem!

– Előbb-utóbb úgyis megtudja.

– Könyörgök – borzongott meg Thomas –, legalább addig ne, míg köztünk nincs az ír-tenger!

– Ez így nagyon szép és jó – mondta töprengve Harry. – De mi lesz akkor velem?

– Te csak folytasd, amit eddig csináltál. Majd meglátod, hogy nemsokára a tenyeredből eszik. Pszt, itt van. Biztosan kész az ebéd.

Az ajtóban ott állt Sabina, és amúgy ránézésre nemigen akadt teremtett lélek, akiről kevésbé lehetett volna elképzelni, hogy hajlandó a tenyeréből enni bárkinek is. Arcán az a bősz kifejezés honolt, mely azokra jellemző, akik akaratuk ellenére fájdalmat kénytelenek okozni embertársaiknak. Miután semmit sem tudott kiagyalni,

amivel enyhítette volna a csapás erejét, a tények száraz ismertetése mellett döntött, s mindössze ennyit szólt:

– Szalonnás rántotta lesz. Kurázsi mama ellopta a lazacot.

Öccsének egy pillanatra torkán akadt a szó. De aztán rögtön keserű vádaskodásban tört ki, és súlyos szavakkal gyalázta nővérét, a macskát, az ikreket, valamint egész Írországot.

– Tipikus! Tipikus! – háborgott. – Itt még egy falat halhoz sem juthat az ember! Pedig annak a rohadt dögnek még a házba sem szabad belépnie! Hogy merték azok a némberek beereszteni? Mire való a cselédség? – És még hosszan folytatta, hasonló stílusban. – Szent meggyőződésem, hogy szándékosan tették – fejezte be végül remegő hangon. – Hiszen örökösen azt a nyavalyás macskát dédelgetik.

– Arról pedig csak te tehetsz – utasította rendre öccsét élesen Sabina. – Még Kurázsi mamának is te nevezted el! Az ikrek azt hiszik, hogy az a macska különleges jószág.

– A szalonnás rántotta remek étel – szólalt meg gyorsan Buckle, aki újabb vulkánkitöréstől rettegett.

De Thomas lelke immár megtört, erejéből csupán egy sóhajra futotta:

– Hej, Harry, Harry, várj csak! Várj csak szépen! Nem láttál te még semmit!

hét

A Boxham testvérek és Buckle távozása után Sentence ezredes megfelelő mennyiségű darált hús, májvagdalék, kemény tojás, sárgarépapüré és E-vitamin felhasználásával elkészítette Hópihe és Bella ebédjét, s nagy gyönyörűséggel éppen azt figyelte, mint habzsolják fel, amikor újabb látogató toppant be, hű cimborája, Floud őrnagy személyében.

A helybeli protestáns dzsentrik parányi szigetén egyedül az őrnagy volt angol származású. A háború után a demokrácia elől menekültében vetődött ide, és nagy boldogan tüstént le is telepedett. Csak Isten a megmondhatója, min alapult barátságuk az ezredessel, hiszen politikai nézeteiken és vallási hovatartozásukon kívül semmiben sem hasonlítottak, még a hadsereget illetően sem. Az őrnagy csupán a háború alatt katonáskodott, és voltaképpen a cím használatára sem volt jogosult: ilyen vétekért az ezredes bárki mást ünnepélyesen legazemberezett volna. Az őrnagy jómódban élt, Mount Skellin után az ő birtoka volt a legnagyobb a környéken; az ezredesnek egyebe sem volt, csak a nyugdíja. Az őrnagy szenvedélyesen hódolt az evés-ivás gyönyöreinek; az ezredes természeténél fogva mértékletes, sőt spártai jellem volt. Az őrnagy, ha hiábavalóan is, de vad mohósággal olvasott; az ezredes méltóságán alulinak tartotta, hogy kinyisson egy könyvet. Mindketten pompás egészségnek örvendtek; de míg az ezredes ügyet sem vetett a magáéra, az őrnagy szüntelen aggodalomban élt: mindenféle gyógyszereket szedett, lépten-nyomon

méricskélte magát, s az első nyilallásra vagy tüsszentésre kirendelte az orvost, lett légyen nappal vagy éjszaka.

Mindennek ellenére kebelbarátok voltak húszegynéhány éve. Jóformán nem múlt el nap, hogy ne találkoztak volna, s a helyi közvélemény szerint csak ásókapa választhatta volna őket el.

– Maga az? – kérdezte az ezredes. – Remek. Remélem, ebédelt már. – Szemében ismét kigyúlt az őrület fénye. – Éppen át akartam ugrani már magához. Várjon egy kicsit, míg a lányok megebédelnek, aztán bemegyünk.

– Ezeknek bizony nem kell félteniük a vonalaikat – nézegette az őrnagy irigyen az állatok acélos izmait, feszes horpaszát. – Én bezzeg, megint híztam. Az a Farrell sem tudja már, mit fecseg összevissza. Két hete azt tanácsolta, hogy egyek húst, én meg voltam olyan félkegyelmű, hogy szót fogadjak. Ebédre mindössze egy csirkét ettem, vacsorára alig egy kiló bélszínt, mégsem fogytam egy dekát sem. Már alig kapok levegőt.

– Döbbenetes dolog történt – folytatta a magáét az ezredes. Soha ki nem találná.

– Olvastam valahol, hogy minden étkezésnél ajánlatos elfogyasztani egy grapefruitot – meditált tovább az őrnagy. – De honnan a kórságból kerítsek én itt grapefruitot?

– Hagyja a fenébe a grapefruitot. Fusson inkább egy jó kis kört reggeli előtt. Itt a finom pástétom, kicsikéim, ugye, jöhet a repeta? – Az ezredes újra telitöltötte a kutyák tálkáit.

– A nyavalyába, Roger, igazán mutathatna egy kis érdeklődést.

– Majd máskor – jelentette ki az ezredes. – És különben is, szerintem maga túl sokat eszik.

– De hát én orvosi felügyelet alatt eszem!

– Akkor inkább ne is egyen egyáltalán. Az a legokosabb. – De az ezredes gondolatai szemlátomást messze kalandoztak.

– Az ügetőn nyert, vagy mi történt? – érdeklődött sértődötten az őrnagy.

Az ezredes úgy fricskázta félre az ötvenezer font lehetőségét, mint holmi szóra sem érdemes semmiséget.

– Az ügető! – legyintett megvetően. – Mondtam már, hogy döbbenetes dolog történt!

– Ne taposson már az idegeimen, ember! Ki vele! – fortyant fel az őrnagy.

– Pszt! – suttogta az ezredes, és gyorsan körülvizslatott, jóllehet több négyzetkilométeres körzetben nem volt más élőlény körülöttük, csak Hópihe meg Bella, akik mélán nyalogatták a szájukat. – Menjünk beljebb! – És nagy sebesen bevezette barátját a kis szobába, ahol előzőleg a Boxham testvérekkel értekezett, majd gondosan bezárt sorra minden ajtót-ablakot. – Mit lehet tudni, nem szaglászik-e valaki errefelé? – magyarázta. Rosszabb itt, mint akármelyik bazárban.

Minthogy az őrnagytól távol állt ez a beteges szorongás, az ezredes óvintézkedései mérhetetlenül idegesítették.

– Hallom, valami angol lord furikál itt fel-alá egy fehér Rolls-Royce-szal – mondta nyűgösen. – Azért jöttem, hogy megkérdezzem, tud-e róla valamit?

– Lehetséges, lehetséges, bár erre még nem járt – válaszolt az ezredes szórakozottan. – Nomármost! Amit elárulok magának, az a legszigorúbban köztünk marad. Különben tönkretesznek, még mielőtt hozzáfoghatnék bármihez. Eddig egyedül a fiatal Boxhammel beszéltem,

senki mással. Ő teljes némaságot fogadott, és ezt kérem magától is. Számítok magára.

– Persze, persze, természetesen – vágta rá az őrnagy növekvő türelmetlenséggel. – De most már elég a szószból, mondja a lényeget.

Bölcsebb lett volna, sokkal bölcsebb, ha az ezredes ehhez tartja magát, de megint csak megingott a bizalma a szavak erejében, nem hitte, hogy kellőképpen célba találnak. Telitöltötte Thomas poharát a hártyázó folyadékkal, odatolta az őrnagy elé, és mint korábban is, kiadta a parancsot:

– Kóstolja meg!

– Miért? – tudakolta a hüledező őrnagy.

– Kóstolja meg, Auberon! Hörpintsen belőle egy derekasat!

– Nem ártalmas? – folytatta a tudakozódást az őrnagy, miközben kétkedő tekintettel méregette a poharat.

– Megkínálnám vele, ha az lenne? – méltatlankodott az ezredes. – Legyen szíves, tegye, amit mondtam.

Az őrnagy látta, hogy nincs segítség. Gyanakodva, ahogy a ló hajol az idegen itatóvályú fölé, közelítette száját a pohárhoz, végül összeszedte minden bátorságát, és kortyolt egyet. Egy szempillantással később már köpködött is, és csak úgy ordított a dühtől meg az undortól.

– Mi a rossznyavalyát öntött ebbe, mi? – üvöltötte rekedten, irtózkodva.

Megesik, hogy egy ember hosszú-hosszú éveken át meghitt, szoros barátságban él valakivel, mégsem ismeri bizonyos egyéni bogarát, amely látszólag jelentéktelen ugyan, mindazonáltal romba döntheti kettőjük egész kapcsolatát. Az ezredes úgy nagy általánosságban

tisztában volt az őrnagy hóbortjaival, de nem is sejtette róla, milyen őrjöngő dühroham fogja el, ha akár tréfából, akár más okból szándékosan összepancsolt étellel vagy itallal traktálják. Házassága, amely egy hónapig tartott, pontosan ezen a zátonyon feneklett meg. Egyszer ugyanis az úgynevezett „gyarmatospuncs” elkészítésére kérte meg hitvesét, a dévaj, szellemes fiatalasszony pedig bőségesen adagolt az italba Chlorodint is, azt a bizonyos ópiumkeveréket, amely a búr háború idején roppantul népszerű volt a brit csapatok körében. Tekintet nélkül a közelmúltban váltott esküvésre, az őrnagy felszólította nejét, hogy szedje a sátorfáját, és fel is út, le is út; oly süket maradt minden mentegetőzésre, hogy az ifjú hölgy valóban szedte is a sátorfáját, és távozott. Ezúttal legjobb, legrégibb barátja követett el hasonló aljasságot, becstelen merényletet ellene, s az őrnagy a megcsalt szerető szörnyű haragjával meredt a vétkesre. Az ezredes észre sem vette ezt, minthogy kizárólag a saját dolga foglalkoztatta. Az őrnagy válasza teljes megelégedésére szolgált, mert látszólag azt bizonyította, hogy a lövedék pontosan célba talált.

– Semmit – jelentette ki pokoli kéjjel. – Így tör fel a földből. Éppen ezt akartam megértetni.

– Meg is mérgezhetett volna! – csattant a dühödt válasz. – És ha nincs lélekjelenlétem, valószínűleg meg is teszi!

– Felfogja egyáltalán, mit jelent ez? – folytatta mondókáját az ezredes. – Boxham tanácsára elküldök ma egy palackkal Dublinba. Semmi kétség, felbecsülhetetlen természeti kincs...

Itt elnémult, mert az őrnagy kiviharzott a házból, beugrott a kocsijába, és bevágta maga után az ajtót. A mit

sem értő ezredes kinyitotta az ablakot, és utánakiabált, hogy várjon, mert még tömérdek megbeszélnivalójuk van. De Floud szó nélkül begyújtotta a motort, teljes gázzal elszáguldott, még csak vissza sem nézett, és gondolatban Ünnepélyesen megesküdött, hogy ebben a büdös életben szóba nem áll többé Roger Sentence ezredessel. Tökmindegy mi késztette a fickót, akkor is csak méregkeverő, ocsmány, alamuszi, álnok méregkeverő; márpedig az őrnagy véleménye szerint a méregkeverő a leggyalázatosabb a világ minden gonosztevője közül. Isten különös kegyelméből azonban még idejében sikerült lelepleznie.

Az ezredes egy kicsit furcsállta a dolgot, de pillanatnyilag nem ért rá tüzetes elemzésre. Sietnie kellett, ha nem akarta lekésni az aznapi posta elindítását. Leült özönvíz előtti írógépéhez, és nagy vesződséggel két ujjal lekalapált egy levelet a bánya- és energiaügyi miniszternek, amelyben részletesen ecsetelte a felfedezés körülményeit. A munka gyötrelmesen fárasztó volt, mert valahányszor kicsit erősebben talált leütni egy-egy billentyűt, a gép kocsija vihorászó sivítással két-három betűhelyet is ugrott, és ha lenyomta a továbbítót, a kocsi gyakran a sor végéig futott ki, eszeveszett csörömpölés-csilingelés közepette. Végül azonban mégiscsak elkészült az okmánnyal, kicsavarta a gépből, a melléütéseket tollal kijavítgatta, aláírta a nevét, plusz a rangját (ny.), kettő darab külön-külön *Szigorúan titkos!* felirattal ellátott borítékba dugta, rákötözte a vizesüveg hasára, az üveget beágyazta egy szalmával bélelt ládikóba, a ládikót papírba burkolta, a zsineget pecsétviasszal pecsételte le, megcímezte a csomagot, nagy betűkkel feltüntette, hogy

Szigorúan titkos!, aztán a kötelességteljesítés jóleső érzetével ismét felmászott a háztetőre, felderítőhelyére, Danót, a postást lesni.

Amikor Dano végre felmerült a láthatáron, a kerékpár kacskaringói tévedhetetlenül elárulták, hogy a levélhordó már megszerezte a kellő atmoszféranyomást. Kőrútjának utolsó állomása az ezredes bungalója volt, az utolsó előtti viszont Mollie Mulligan italmérése. Dano alighanem ott ragadt le, mint darázs a mézben, s épp csak annyi időt engedett magának, hogy elmenjen az ezredeshez, és visszaérjen a postára, még mielőtt a fél ötkor induló postakocsira felrakják az összegyűlt küldeményeket.

Az ezredest mélységesen bosszantotta ez az eljárás. Igaz, nemigen akadt sürgős postája, hisz alig kapott mást, mint villany meg telefonszámlákat, meghívókat egy-egy ezredtalálkozóra, az Angol Bulldog-tenyésztők Országos Szövetségének kiadványait és hébe-hóba a Hadügyminisztérium értesítéseit a nyugdíjáról. Ám a postahivatal rendtartása szerint Danónak pontban tizenegy óra negyven perckor kellett volna hozzá megérkeznie, és az ezredes megkívánta, hogy ez így is legyen. Rendszerető lelkének örökkön megújuló gyötrelmet okozott a mindennapos látvány, amint Dano sapka nélkül, nyakkendő nélkül, szégyentelenül kigombolt zubbonya-inge alól kilátszó szőrös mellével lekerekezik az ösvényen, és imbolyogva kotorászni kezd a levélhordó táskában.

De hát, mint saját kárán megtanulta, ez ellen egyszerűen nem lehetett mit tenni. Néhány évvel ezelőtt megpróbálta bizonyos időközönként feljelenteni Danót a kerületi postahivatal vezetőjénél, s végül híre is terjedt, hogy leváltják. Mire a lakosság egy emberként sorompóba állt

érte. Tiltakozó nagygyűléseket tartottak, aláírásokat gyűjtöttek, Kelly atya is közbenjárt, s az ezredes kertjébe döglött macskát hajítottak. Az ezredesé és egyedül csak az ezredesé a felelősség, állították, ha Dano s vele együtt a házában tengődő négy agg nőrokon éhen vész. És már kezdték megtenni az előkészületeket az ezredes bojkottálására. Ez a fékezhetetlen nép soha nem védelmezte még szorosabb egységben és nagyobb sikerrel a maga nagyszerű életformáját. A leváltásról több szó nem esett; Dano pedig egy hétig hullarészeg volt.

Körülbelül huszonöt méterre a háztól a bicikli mintha elunta volna lovasát, mert váratlanul megbokrosodott, és levetette magáról. Az ilyesmi általában valóságos ünnepnapot jelentett az ezredesnek, ám az ezredes általában nem is szokott értékesebb küldeményt bízni Dano gondjaira. A jelen helyzetben viszont gondolni sem gondolhatott arra, hogy kezébe adja a kincset érő üveget, következésképpen ha el akarta csípni a postát, személyesen kellett odamennie. Tudni való azonban, hogy az ezredes még az idő tájt vette a kocsiját, amikor megvált a hadseregtől, akkor is használtan, és a szerencsétlen jószág most már az utolsókat rúgta. Rohamosan közelgett a nap, hogy végleg kilehelje lelkét, amikor is az ezredes, akinek újabb kocsira már nem futotta, teljesen elszigetelődik a külvilágtól. Éppen ezért tőle telhetőleg kímélte a kocsit, s a gondolattól, hogy most pusztán azért kell igénybe vennie, mert Dano már megint leszopta magát a sárga földig, majd felvetette a méreg.

Lemászott a háztetőről, kivonult a kapu elé, és zordonan összefonta karjait. Dano közben nagy keservesen feltápászkodott, és hiábavaló tornagyakorlatokat végzett,

hogy visszakerüljön a nyeregbe. De nyilvánvalóan némi köd ülte meg a fejét, mert ahelyett, hogy egyik lábát az innenső pedálra próbálta volna helyezni, gyenge és bámulatosan eredménytelen kísérleteket folytatott, hogy mindkettőt egyszerre vesse át a bicikli másik oldalára.

Az ezredes egy ideig némán szemlélte a postás bakugrásait, majd nyersen és tömören kiadta a parancsot:

– Hagyd abba ezt a hülyéskedést!

– De hát mit csináljak, ezredes úr? – kérdezte nehezen forgó nyelvvel Dano.

– Gyalogolj!

Dano engedelmesen dülöngélt a kapu felé, miközben a kerékpárral gyönyörű nyolcasokat rajzolt az útra. Amikor közelebb ért, az ezredes észrevette, hogy bíborszínben tündöklő ábrázatát sűrű fekete borosta ékíti.

– A fene essen beléd! – robbant ki. – Hát már ahhoz is részeg voltál, hogy megborotválkozz?

Dano meglehetősen szelíd és béketűrő ember volt, mármint ha senki sem ingerelte, de ezúttal lelke mélyéig megbántódott. Utó végre egyáltalán nem volt olyan részeg reggel, hogy ne tudott volna megborotválkozni. Szándékosan hagyta el a borotválkozást, mert tervbe vett valamit, amihez ez is hozzátartozott. Dano ugyanis előző délután, mint munkája végeztével mindig, betért Moriarty söntésébe, az első helyre menetrendszerű látogatásainak végtelen sorában, mely betöltötte napjainak további részét, s itt értesült a Bizottság határozatáról. A tény, hogy szíve választottja csalfán faképnél hagyta, bizonyos szempontból megkönnyebbülést jelentett számára, mindazonáltal tátongó űrt teremtett életében. Miközben figyelmesen hallgatta az ünnepi játékokról folytatott tárgyalásokat,

tüzes erővel támadt fel benne a nemes ambíció, hogy ő játssza el Szent Patrik szerepét, és elhatározta, hogy rátermettségének elsődleges bizonyítékául szakállt növeszt.

Pillanatnyilag azonban gondolkozásbeli és kifejezésbeli képességei korántsem álltak oly mértékben a helyzet magaslatán, hogy ezt világosan taglalhatta volna.

– Szemé... személyes... – nyögte ki tehát szűkszavúan. – Muszáj magának folyton személyeskedni?

– Szolgálnál csak az ezredemben – mordult rá az ezredes, aki elfelejtette, hogy történetesen ő maga sem szolgál már ott. – Rögtön a nyakadba sóznék egyhavi fogdát, zsoldmegvonással!

Dano teljes nagyságában kiegyenesedett, és iparkodott gyilkos tekintetre igazítani makrancoskodó szemét.

– Szép dolog, mondhatom, így beszélni Írország kimenel... kinemelkedő védőszentjével! – vágott vissza az ezredesnek. Pláne, hogy Phila Roche is hozzáment Pat McGintyhez!

– Mit zagyválsz itt összevissza? – kérdezte az ezredes. – Add ide a leveleket, és kotródj.

– Frász se jött magának máma! – fordult el Dano erényes képpel. – Ezt akartam megmondani, csakhogy maga az atyaúristennek sem enged szóhoz jutni.

– Pah! – Az ezredes sarkon fordult, és nehézkes léptekkel elindult a garázs felé.

A garázskulcs rejtekhelyének titkát egyedül az ezredes ismerte. Még legjobb barátja, az őrnagy sem szerezhetett róla tudomást. Az ezredes éberségе egy pillanatra sem ernyedt, mert folyvást attól reszketett, hogy valami lókötő betör a garázsba, és elillan a kocsi mozdítható

alkatrészeivel. Ez történt a minap Mrs.Toothszal, aki egy külföldi kirándulásról hazatérve a Bentleyből csak a puszta vázat találta, és az ezredes szilárd meggyőződése szerint az ő rozoga Fordját ugyanerre a sorsra szánták.

Amint a kulcs megcsikordult a rozsdamarta zárban, Hópihe és Bella mámoros örömükben nyüszítve és csaholva előrohantak, felugráltak gazdájukra, és teljes erővel csapdosták farkukkal a lábát. A kocsikázás legalább akkora gyönyörűséget jelentett számukra, mint egynapi kocogás a puska nyomában, és mostanában bizony egyre ritkábban jutott ki nekik mindkettőből. Amint kinyílt az ajtó, máris bevágódtak a kocsiba, a megszokott módon a hátsó ülésre telepedtek, egyik ezen, másik amazon az ablakon dugta ki az orrát, s amikor a kocsi köszvényes lassúsággal elindult az úton, teli torokból vonítani kezdtek. A rémületes ricsaj hallatára a tőzeglápon dolgozgató emberek abbahagyták a munkát, és egy biccentéssel megjegyezték: – Lám, furikál az ezredes.

Imigyen érkeztek meg a postahivatalhoz, ahol az ezredes, visszanyervén közben régi jókedvét, feladta az értékes csomagot. Aztán hazamentek, s az ezredes, lábánál Hópihével és Bellával, elköltötte sajtból, kenyérből és újhagymából álló ebédjét.

– Élveztétek az utat, ugye, szépségeim? – beszélgetett a kutyákkal. – Nos, ki tudja? A közeljövőben talán sokkal sűrűbben kell majd utazgatnunk. No, aranyoskáim? Mit gondoltok?

Szeme ismét lángba borult. Hópihe kéjesen ásított, Bella boldogan nyújtotta ki a mancsát, mint mindig, valahányszor a gazdi ilyen hangon beszélt hozzájuk.

nyolc

Két nap múlva Moriarty minden előzetes bejelentés nélkül a lehető legsürgősebben rendkívüli ülésre hívta össze az Akcióbizottságot. Véletlenül értesült róla, hogy Miss Boxham elment hazulról Peadar MacGowant felkajtatni, és különlegesen fontosnak tartotta, hogy a kisasszony ezúttal ne vegyen részt az ülésen. Éspedig nem a maga, hanem a kisasszony érdekében, aki, bár kétségtelenül odaadóan rajong Írországért, mindent összevetve mégiscsak egy bizonyos osztályhoz tartozik, és Moriartyra aznap délután az a fájdalmas kötelesség hárult, hogy olyan dolgokról számoljon be, amelyek csak elszomoríthatták, sértették volna a kisasszonyt.

A váratlanul és sürgősen összetrombitált tagok azt hitték, hogy talán máris megérkezett a kedvező válasz a segélyről, és villámsebesen rohantak Moriarty Koktélcsárdájába, mert majd kifúrta oldalukat a kíváncsiság, hogy mennyit kapnak és milyen feltételekkel. Ám elég volt egy tekintet az elnök ábrázatára, hogy reményeik azonmód elpárologjanak: ajka bőszen vonaglott, szemében a felháborodás tüze lángolt.

– Azért kérettelek ide titeket – kezdte arckifejezéséhez illően izzó hangon –, hogy tudomásotokra hozzam, micsoda sértésekkel illette egyik nagyra becsült honfitársunkat egy úgynevezett katonatiszt és úriember.

Itt drámai szünetet tartott, a minél nagyobb hatás kedvéért, közben a Bizottság felajzva csüngött ajkain.

– Szó szerint, minden színezés nélkül, ugyanúgy adom tovább, ahogy magától Danótól hallottam – folytatta végül

–, pedig Isten látja lelkem, nem szívesen mocskolom be a számat ilyen beszéddel. – Ezután részletesen előadta, hogy Sentence ezredes írországi Szent Patrikot torzszülöttnek és madárijesztőnek titulálta, aki az örökös részegség miatt még borotválkozni sem tudott, továbbá azt is kijelentette róla, miszerint ha egy ilyen pasas bejuthatott volna egyáltalán a brit hadseregbe, holtbiztosan megvonják a zsoldját, sőt egy teljes hónapra lakat alá teszik. – Hát nem szakasztott olyanok ma is, amilyenek mindig is voltak, és mindig is lesznek? – fejezte be szenvedélyes pátosszal tüzes szónoklatát. – Ezek a züllött, mocskos, elvetemült földesurak!

Néhány másodpercig síri némaságba dermedt a gyülekezet, amelyet szinte mellbe vágott a döbbenetes sértés. Aztán egyszerre zúdultak fel valamennyien, olyan zsibongással, mint a nekidühödött méhraj. Elmondták az ezredest mindennek, besorolták Cromwell, a Sátán és Viktória királynő mellé. Egytől egyig felhánytorgatták összes gonosztettét, nem utolsósorban azt a kísérletet, amikor megpróbált nyomorúságba dönteni, koldusbotra juttatni egy tisztes közalkalmazottat, egész atyafiságával egyetemben. Idézték gyakran és nyíltan kifejtett nézeteit honfitársaikról, amelyekért már önmagában is rászolgált a kiátkozásra. És most, ami már mindennek a teteje, aljas módon magát Szent Írországot is megtámadta, az Apostol személyében. A Bizottság hosszasan elidőzött e tárgynál: az utolsó csöppecskéig kifacsarta egész keserűségét, apróra megvizsgálta minden lehető árnyalatát, olyasfajta beteges gyönyörűséggel, amilyennel az ember a fájós fogára harap.

Végül az elnök nagyot csapott a söntéspultra, csendet

kért, és megkérdezte, szándékoznak-e egyáltalán tenni valamit. Ha már azzal hencegnek, hogy Akcióbizottságot hoztak létre, kutya kötelességük bizonyítani is, hogy méltók a névre. Rowty Mulligan volt az első hozzászóló: ő a bojkottot ajánlotta; Niall McCarthy a tengerbe akarta fojtani az ezredest; a falu baptistája ragaszkodott a kátrányba és tollba hempergetéshez. A felsorolt és egyéb hasonló javaslatokat sorra megvitatták, de különféle technikai okokból elvetették. Végezetül úgy döntöttek, hogy beérik egyszerű, de méltóságteljes írásbeli megbélyegzéssel, amelyet hosszú és parázs vita után a következő formában fogalmaztak meg:

Mi, Inishnamona Akcióbizottságának tagjai, közhírré tesszük a legszélesebb nyilvánosság előtt, miszerint mélységes undorral töltenek el bennünket Sentence ezredes brutális, faragatlan és arcátlan sértései, amelyekkel Szent Patrikot, Nemzeti Védőszentünket és Helyi Nevezetességünket illette, mivel ezek a megjegyzések szemenszedett hazugságok, és ezt ő is tudja. Az Akcióbizottság felszólítja továbbá az ezredest, hogy fenntartás nélkül vonja vissza célzásait, és írásban kérjen bocsánatot legkésőbb jövő péntek délig bezárólag. És vegye tudomásul, hogy ha addig nem teszi meg, hajtsa el azonnal a tehenét Michael Slattery legelőjéről, mert különben megnézheti magát.

Inishnamona Akcióbizottsága.

A piszkozatot, amelyet egy boríték hátán alkottak meg, átnyújtották a tanítónak, hogy tudományosan iskolázott

kezével másolja át egy tiszta papírlapra. Miután ez megtörtént, az elnök felszólította a jelenlevőket, hogy az okmányt nevük aláírásával hitelesítsék, ám ezen a ponton összeütközésbe került a közhangulattal.

– Még hogy aláírjunk egy ilyen vacakot?! – fortyant fel O'Shea, az építési vállalkozó. – És az ezredes rögtön lássa, hogy név szerint ki van benne?!

– Ráadásul még piszkosul bosszúálló is a pasas – jelentette ki Mick Slattery. – Bárcsak ne írtuk volna bele, hogy kinek a legelőjéről hajtsa ki a tehenét...

– Ujjé, mintha bizony nem találná ki magától is – legyintett Moriarty. – De hát mit csinálhat velünk, ha mindnyájan aláírjuk a nevünket? Anélkül frászt sem ér az egész.

Mr. Mulligan azt javasolta, hogy írja alá a Bizottság nevében Pio Moriarty, aki elhárította ezt, mondván: nem szeretné előtérbe tolni magát.

– És ki viszi el az írást az ezredesnek? – tette fel a kérdést váratlanul egy alacsony emberke, aki eddig meg sem mukkant. – Nem hiszem, hogy különösebben örül majd neki!

Nyomasztó csend támadt, s a tagok lelki szemei előtt felrémlett az ezredes, amint fenn üldögél a háztetőn, látcsővel pásztázza a környéket, térdén a sörétes puska, alatta a kertben a két szabadjára eresztett, vérengző szuka.

– Beküldhetnénk a ballycageyi *Harsoná*-hoz, hogy nyomtassák ki – vélekedett Mr. Mulligan.

– Akkor a büdös életben nem kerülne az ezredes szeme elé. – intette le az elnök. – Hiszen az csak a londoni *Times*-t meg az ahhoz hasonló szennylapokat olvassa.

– Nem suvaszthatnánk be egyszerűen a postájába? –

próbálkozott újra Mr. Mulligan, de tagtársainak megítélése szerint Dano már éppen eleget szenvedett.

Egy gyötrelmes percig úgy tűnt, hogy a Bizottság megtorló csapása a semmibe hull, amikor Jerry Maguire rátalált a lehető legragyogóbb, sőt legegészségesebb megoldásra.

– Tudom már, mit csináljunk! – kiáltott fel, és öklével a söntéspultra vágott. – Ír nyelven írjuk meg neki az egész micsodát, akkor aztán gőze sem lesz, mi van benne!

A vérbeli diplomatára valló javaslatot tüzes lelkesedéssel fogadták. A fordítás elkészítéséhez újfent igénybe vették a tanító szolgálatait, aki amúgy kutyafuttában a következő szöveget csapta össze:

Is tntan linne, baíll Coisde Gníotnhartha Inse na Móna, cur i niúl don tsaol go léir go bhuilimtd Ián de déistin dón Choirnéal Sentence mar gheall ar an masla mínádúrtha, míbhéasach, mínáireach a thug se do Naomh Pádraig, ár n-asbal náisiúnta agus ár laoch áitiúil. Nil son méid adúbhrats acht éitheach go tóin star, agus is maith atá afhios agatsa é.

Ilarraimíd ar an gCoiméal freisin a chuid focal do shéanadh go neamh-chointallach agus a leathsgéal do sgríobhadh féna láimh féin roitn meadhon lae De h-Aoine seo chughainn. Agus tnuna mbeidh sin déanta agat urn an dtaca son, drduig leaf do bhó as ghort Michu Ui Shlatarra, no árdóchaimid féin duit í.

Egyhangú szavazással elfogadták továbbá, hogy az írásbeli megbélyegzés kézbesítését Tomo O'Shea hajtja végre, oly módon, hogy teherautójával felhajt a házhoz, az

okmányt átdobja a kerítésen, és továbbmegy, mielőtt a kutyák szagát fognák. Ezt követően az elnök berekesztette az ülést, és felkérte az urakat, hogy hörpintsenek egy kortyot a cég költségére.

– Mégsem tűrhetünk ilyesmit ölbe tett kézzel – válaszolt elégedetten a feléje záporozó köszönetekre. – De ide figyeljetek, nehogy egy megveszekedett kukkot is eláruljatok erről valakinek, mert különben Miss Boxham leharapja a fejünket.

Sabina csakugyan szörnyű méregbe gurult, amikor Júlia Fizelle néhány óra múlva beszámolt neki a történtekről. Volt olyan vérbeli ír, hogy ne higgyen a látszatnak, s amikor ő maga ráeszmélt, hogy az ezredes soha nem tehetett ilyesfajta megjegyzéseket, és hogy az egész nyilvánvalóan Dano határtalanul zavaros agyából pattant ki, feltételezte, hogy ezt a Bizottság is jól tudta, és szántszándékkal gyötri az ezredest. Mérhetetlenül felháborította ez a hitványság, meg az is, hogy a háta mögött intézkedtek, de szíve mélyén titkon bevallotta magának, hogy mindez nagyon is jellemző reájuk.

– Az ezredes soha nem mondott ilyesmit! – jelentette ki határozottan Júliának. – Sőt valószínűleg azt sem tudja, ki az a Szent Patrik. Ezért még alaposan ellátom Moriarty baját.

– Szűzanyám, el ne árulja, hogy tőlem hallotta! – sivított fel rémülten Júlia. – Ez halálos titok!

– Veszem észre.

Pio hangja különlegesen behízelgő csengéssel áradt a telefon-kagylóból.

– Hát nem éppen most akartam felhívni a kisasszonyt? – fuvolázta. – Már korábban is próbáltam, hányszor, de

hányszor próbáltam!

A helyi illemszabályok megkövetelték, hogy a valótlan állításokat bizonyos tapintattal kezeljék, de Miss Boxham jelenlegi hangulatában fütyült az etikettre.

– Nagyon jól tudta, hogy nem voltam itthon – vágott vissza. – Még integetett is, amikor elmentem a kocsmája előtt. Arról beszéljen inkább, miféle ülést tartottak?

– Ülést? – visszhangozta Pio álmélkodva, és izgatottan törte a fejét, hogy ki a fene tájékoztatta a kisasszonyt. – Nem tartottunk mi semmiféle ülést, Miss Boxham. Néhány tag verődött össze, érti, hogy gondolom, amúgy kötetlenül.

– Akkor meg hogyan kerülhetett sor írásbeli megbélyegzésre?

Pio elképedt még a puszta gondolatra is.

– Szó sincs semmiféle megbélyegzésről, esküszöm, kisasszony! – tiltakozott. – Mindössze egy baráti üzenetet vetettünk papírra, azt is ír nyelven, úgyhogy az ezredes nem fog félreérteni bennünket.

– Ide figyeljen, Moriarty – kezdte Miss Boxham metsző, fagyos hangon –, remélem, maga csak nem bolond elhinni, hogy az ezredes valaha is kiejtett a száján ilyesmiket?

Sabina még soha ilyen hangnemben nem beszélt vele, a Mistert sem hagyta el a neve mellől, és Pio, bár meghunyászkodott, ezt nagyon zokon vette. Mivel megszokta, hogy önmagát és tulajdon cselekedeteit mindig a lehető legrózsásabb színben lássa, el sem tudta képzelni, hogy mások esetleg másként vélekedhetnek róla. Miss Boxham pontosan úgy viselkedett, ahogy előre megjósolta: ledobta álarcát, és nyíltan csatlakozott osztályához, amelyet, bár a hatalma ma már megtört, fogait elhullatta, s nem rúg labdába többé, valamiféleképpen még most is

irigyelnek, tisztelnek és félnek az emberek. S miközben Moriarty fejében ily vakmerő gondolatok döngicséltek, háta hétrét görnyedt, úgy hajbókolt a telefonnak, akárcsak valami eleven lénynek, s a hangja szinte elfúlt a hódolattól meg a rémülettől.

– A legszavahihetőbb forrásból értesültünk! – védekezett.

– A legszavahihetőbb forrásból! Attól a szeszkazántól? – Miss Boxhamnek ugyancsak fejébe szállhatott a vér, ha már ilyen kifejezéssel illette a Postások Szakszervezetének kitűnő tagját. – Csak nem akarja azt mondani, hogy tényleg elhitték ezt az ökörséget? – folytatta aztán, inkább elképedve, mint dühösen.

– Hát persze, mi mást tehettünk volna? – nyüszített Pio.

– Akkor magukkal a világon mindent el lehet hitetni. És el is küldték már ezt a maguk baráti üzenetét?

– Én igazán nem akartam, Miss Boxham...

– Vagyis elküldték. Akkor azonnal menjen el az ezredeshez, és vonja vissza.

– Jaj, hogy tetszik ezt gondolni, mikor ott vannak az ezredes kutyái, valóságos szörnyetegek, Dano mesélte, hogy egy év ráment az életéből, hogy...

Miss Boxham lecsapta a kagylót, anélkül, hogy végighallgatta volna a Dano életéről szóló beszámolót. Kimerítették a nap fáradalmai. Keresztül-kasul bejárta az egész tőzeglápot, de Peadarnak nem volt se híre, se hamva. Végül valamelyik unokatestvére kijelentette, hogy azt hiszi, Peadar felment a világítótoronyhoz, beüvegezni egy törött ablakot. Miss Boxham felkocogott kordéján a sziget legtávolabbi csücskén álló világítótoronyhoz, amelynek őre határozottan tagadta, hogy tudomása volna

bármiféle betört ablakról, eskü alatt állította ellenben, hogy Peadar a plébánia kéményén dolgozik. Amikor azonban Sabina megérkezett a kérdéses helyre, Kelly atya közölte, hogy körülbelül akkorra várja Peadar eljövetelét, mint a Megváltó visszatérését e földre. Finn, a póni ló már úgy szortyogott az útközben beszívott rengeteg portól, mint egy teáskanna, így hát Sabina elindult hazafelé, mindössze Twomeyhoz ugrott be egy percre, hogy érdeklődjék a csapok felől. És itt, Twomey udvarán rábukkant magára Peadarra, aki éppen cégtáblát mázolt az italmérésnek.

Sabina meghúzta a gyeplőt, egy darabig csak ült, üldögélt és vészjóslóan szemlélődött. Peadar rest mozdulatokkal egy újabb betűt mázolt fel, aztán félbeszakította a munkát, hogy elmerüljön önnön művének csodálatában, s egy üveg söröcskével felüdítse magát. Lábánál üres üvegek egész kis erdőcskéje sűrűzött, a söntés ablakpárkányán teli üvegek zárt falanxa sorakozott, s Peadar időnként vidám kis dallamot fütyörészett, ernyedten, boldogan.

Sabinát a tehetetlenség jól ismert érzése rohanta meg, amikor felmérte a látványt. Voltaképpen miért is vállalta ezt a tömérdek vesződséget? Pusztán mert szerette volna megőrizni az illúziót, hogy legalább részben maga irányítja az ügyeit. Pedig Peadar úgyis csak akkor állít be majd, amikor úri kedve tartja, előbb egy másodperccel sem. Mégis megszólította, és meglehetősen szigorúan kérdőre vonta, hogy vajon mért nem jött el. És mint nagyon jól tudta már előre, Peadar, mint mindig, ezúttal is rávillantotta sugárzó mosolyát, és kijelentette, hogy hiszen akart ő menni, nagyon is akart, de hát közbejött valami. Sabina zordonságán egyszerűen felülemelkedett, mintha az

csupán holmi személyes jellegű kellemetlenségből eredne, amelyhez neki igazán nem lehet köze.

– Holnap reggel felmegyek, Miss Boxham – bizonygatta méztől csepegő hangon. – Ez olyan igaz, mint hogy ez az üveg sör itt van a kezemben. – És a nyomaték kedvéért derekasan meghúzta az üveget.

Miss Boxham csak egy pillantást vetett rá, minden megjegyzés nélkül.

– Tartsa egy kicsit Finnt, legyen szíves – mondta, és fáradtan lekászálódott a kordéról. – Nem mintha különösebben ficánkolna szegény, hiszen már az egész földkerekséget tűvé tettük maga után. A felesége azt hiszi, hogy kiment a lápra. Mért nem képes megmondani neki, hová megy?

– De hát magam sem tudtam, míg ide nem értem – felelte Peadar, akinek az élete valóban csupa apró meglepetésből állt. – Magának aztán remek pacija van, Miss Boxham – tért át könnyedén más témára, mint aki az előzőt kimerítettnek tekinti, és megveregette a póni ló izzadt véknyát. – Egy csöppet sem lepődnék meg, ha elhozná még magának a Nemzeti Nagydíjat!

Twomey áruházának vas- és fémárurészlegében, amely a könyváruda és a női divatcikkek osztálya közé ékelődött, a négy kiszolgáló közül pillanatnyilag csak egy foglalkozott tevékenyen a vevőközönséggel. Ketten mélyen elmerültek az előző napi futballmeccs megvitatásába, a negyedik éppen borotválkozott egy villanyborotvával, amely Twomey árukészletéből származott. A működő kiszolgáló előtt egy gazda állt, és hosszas fontolgatások közepette különféle szögeket, olajfestékeket, ecseteket, lenolajat, egy kantárt, továbbá egy Prágai Kisded-szobrot kért. A

kiszolgáló, ahelyett, hogy jegyzéket készített volna a cikkekről, s aztán kényelmesen összegyűjtötte volna valamennyit, mindenért külön poroszkált el, lassan, vontatott mozgással, mint aki a tenger fenekén gyalogol. Miss Boxham fortyogott ugyan, de rezignáltan várt a sorára, mivel pontosan tudta, hogy nincs az a hatalom a földön, amely ezeket az embereket sietségre bírná. Végre a Prágai Kisded is papírba, madzag alá került, és Sabina kicsit közelebb igyekezett lépni a pulthoz, mert egy terebélyes, kendős-csizmás fehérnép elszántan eléje akart furakodni a sorban. Ámde a gazda egyszer csak elővarázsolt öltözékének mélységeiből egy csövehíjas teáskannát, és hosszadalmas előadásba fogott, ecsetelvén, miként pattant le a kanna kiöntője, csak úgy ukmukfukk, méghozzá mindjárt megvásárlás után, és hát ő a maga részéről igazán szóba se hozná ezt a szerencsétlen kis micsodát, de tudja, hogy Mr. Twomey még rossz néven venné, ha nem hozta volna rögtön vissza. Elkezdődött az egyezkedés, és szép lassan nyúlt, nyúlt a végtelenbe, mire Miss Boxham sutba vágta az illemszabályokat, és vakmerően megszólította a két másik fiatalembert, akik egy linóleumtekercsre telepedve beszélgettek.

– Nagyon sok a dolguk? – érdeklődött.

A kiszolgálók meglepetten pillantottak előbb Sabinára, aztán egymásra, s közben alaposan megrágták a kérdést. De szemmel láthatólag nem találtak benne semmi kivetendőt, mert mindketten a lehető legnyájasabban mosolyogtak fel a kisasszonyra.

– Nem olyan vészes – felelt egyikük, és nyugodtan folytatták a csevegést.

A negyedik segéd időközben megborotválkozott, és

elégedetten végigtapogatta bársonysima orcáját, állát.

Aztán egy kicsit kifújkálta a hirtelenszőke borostát a borotvából, gondosan berakta a készüléket dobozába, és visszahelyezte a polcra. Ezt követően körülnézett, buzgó üzletember módján, kinek egy perc veszteni való ideje sincs, s amikor szeme Miss Boxhamre esett, úgy üdvözölte, mintha épp abban a pillanatban lépett volna be a boltba.

– Nem bánnám, ha volna egy ilyen vacakom – vallotta be bizalmasan a kisasszonynak, a villanyborotva felé biccentve, és megint végigsimította állát. – Éppenséggel itt is meg lehet borotválkozni, csak folyton zavarják az embert. Egyébként miben lehetek szolgálatára, Miss Boxham?

– A fürdőkádam csaptelepe felől jöttem érdeklődni – mondta Sabina. – Mr. Twomey szerint a teherautó elhozhatná Dublinből. Nem tudja véletlenül, mikor mennek be legközelebb?

A fiatalember arcán árnyék futott át. Gondterhelten nézte Sabinát, és azon tűnődött, hogyan közölhetné vele a legkíméletesebben az újságot.

– Nem hiszem, hogy valami nagyon hamar – közölte végül az első részletet.

– Úgy tudom, hetente kétszer járnak bent.

– Hát igen, így is volt, egészen mostanáig. De pár napja valami zűr van. Nem is tudom, ki kötötte meg magát, a révész, vagy Mr. Twomey, vagy a biztosító társaság, de a teherautót ezentúl nem szabad átszállítani a vízen, mert attól félnek, hogy elsüllyed az egész mindenség.

Miss Boxham iszonyúan felháborodott, de meglepődni egy csöppet sem lepődött meg. Hiszen már az első

pillanattól balsejtelmek gyötörték a nevezetes hőstettel kapcsolatban. Igaz, egy rövidke időre valóban a nyugati partvidék siralmas helyzetére összpontosította a közfigyelmet. Minden dublini újság érzelmes vezércikkben foglalkozott a témával, és az ír irodalom Nagy Öregje, Fergus Fahy is kilépett a tizenöt éve tartó borgőzös hallgatásból kétoldalas cikkével, melynek címe ez volt: „Vádolom!” De mit eredményezett mindez a gyakorlatban?

Javul-e valakinek akár csak hajszálnyit is a helyzete? A Nagyáruháznak például ma délután zsúfolásig teli kellene lenni turistákkal, hogy ír tweedszövetet, kötött holmikat, pusztán csak az ő kedvükért importált egzotikus konzerveket, Japánban gyártott műanyag ír koboldokat és kelta ékszereket, napernyőket, gumimatracokat vásároljanak, és persze képes levelezőlapok tömegét, amelyek a szigetet ábrázolják, amint trópusi napfényben fürdik. Ehelyett mindössze egy szem angol ifjonc csellengett ott, vállig érő hajjal, szutykos farmerben, bambán kérődzve rágógumiján. Kívüle csupán egy-két helybeli asszonyság ténfergett fel-alá, akik néhány vékony szeletke szalonnát, falatka ömlesztett sajtot, tíz deka teát meg cukrot vettek, vagy egyszerűen csak a helyet foglalták, míg átcsócsálták soványka pletykaanyagukat. És az, ami itt Twomey áruházában zajlott, híven példázta, mintegy summázta Inishnamona egészének sorsát.

A nem létező turisták gyönyörködtetésére szolgáltatott dudamuzsika egy pillanatra elhallgatott: az „Ó, Danny kedvesem” véget ért. Aztán felcsendült a „Jer vissza Erin kebelére” dallama.

– Várjon csak, Miss Boxham – szólalt meg a kiszolgáló, akinek hirtelen eszébe jutott valami. – Ami azt a

csaptelepet illeti, mintha az előjegyzési könyvben törölték volna a rendelést, nekem legalábbis úgy rémlik.

– Elég rosszul rémlik – tájékoztatta csípősen Sabina. – De ez egyébként sem a maguk dolga.

A fiatalember felütötte a nagykönyvet, és többszöri ujjnyálazással addig pergette a mocskos lapokat, míg meg nem találta a bejegyzést.

– Bizony törölték! – állapította meg diadalmasan. – Mégpedig tegnap este!

– És ki töröltette, ha szabad kérdeznem? – tudakolta Sabina.

– Azt nem tudnám biztosan megmondani – felelte a segéd. – Mindenesetre Joe, a kollégám írta be. De gondolom, a kisasszony töröltethette.

Miss Boxham szörnyű erőfeszítéssel fékezte dühét.

– Beszélhetnék Joe-val?

– Persze, természetesen, csak pillanatnyilag nincs itt. A mamájának az unokahúga ma reggel holtan esett össze, és Joe szabadságot kapott. Csak a temetés után jön be.

– No, jól van, vegye fel újra a rendelést, és kérem, jegyezze be sürgősre. Hozassák meg postán a csapokat.

Sabina indulni készült, de a fiatalember még korántsem ért a mondókája végére.

– Amíg egyáltalán működik még a posta! – dünnyögte gyászos hangon. – Nemcsak a mi teherautónk rémüldözik a komptól, de most már a benzin- és olajszállító srácok sem jönnek át többé, és ki tudja, mikor tojik be majd a postahivatal szállítókocsija. Biz' isten, pocsékabb sorba kerülünk itt, mint maga Robinson Crusoe.

„Jer vissza Erin kebelére, én kedves fiam!" – sivították a hangszórók. Sabina nem bírta tovább, hanyatt-homlok

kirohant. Amint kilépett a napsütötte udvarra, a garázsból lassan kigördült Twomey ezüstveretes, fekete halottszállító kocsija, hogy lemossák és kifényesítsék Joe megboldogult nőrokonának tiszteletére. Peadar minden részrehajlás nélkül, váltakozva hol mázolt, hol vedelt. Nyilván belefáradt abba, hogy tartsa Finnt, s a lovacska szabadon kalandozott, és jelenleg épp a szalmát majszolgatta le egy asztal lábairól, amely Sabina emlékezete szerint körülbelül nyolc hete hevert felfordítva a szabad ég alatt.

S e tömérdek időrabló, lélekölő, diplomáciai eljárás végeztével, amely szokás szerint persze megint csak nem vezetett semmire, végre hazaért, és a kapuban ott találta Júlia Fizelle-t, akit már majd szétfeszített az írásbeli megbélyegzés híre. Júliának súlyos csalódást okozott Sabina viselkedése, sőt meg is döbbentette, hiszen az ő sivár életében semmilyen újdonság nem lehetett bosszantó vagy kellemetlen: minden hírecske, még a halálhír is abszolút jótétemény volt. Sőt éppenséggel a ma reggeli halálesetnek köszönhető, hogy Júliának sikerült a másik érdekességet is felcsípnie. Moriartytól a törzskorhelyek testületileg áttántorogtak ugyanis a halottasházba, és ott elkottyantották a Bizottság titkát. És Júlia, holott szívből imádta a halottvirrasztást, otthagyott csapot-papot, megfosztotta magát a kellemes, családias melegségtől, a halkan mormolt imáktól, suttogó csevegéstől, a teáscsészék csörrenésétől, poharak csengésétől, a szaténruhába, fodros fejkötőbe bújtatott, viaszbábszerű kis holttest fölött gomolygó cigarettafüst felhőitől, pusztán hogy mielőbb eljuttassa a hírt Sabina kisasszonynak. Sabina kisasszony pedig nemhogy értékelte volna az

áldozatot, hanem a sárga földig leteremtette Júliát, aztán a kapufélfához kötötte a gyeplőszárat, és máris robogott be a telefonhoz. A fene sem érti ezeknek a nemesuraknak az észjárását!

Miss Boxham ismét kiszáguldott, villámló tekintettel.

– De ugye nem említette a nevemet, ugye nem? – rebegte remegő hangon Júlia.

– Persze hogy nem. De most nagyon szépen kérem, hagyjon magamra. Át kell gondolnom, hogy mit csináljak.

Finn rágcsálni kezdte Sabina kabátujját, hogy emlékeztesse: nemcsak holtfáradt, de éhes meg szomjas is. Hiába, vizet, abrakot kell neki adni, lecsutakolni, megpihentetni az újabb út előtt. Mire mindezzel végez, éjszaka lesz, és a sziget útjain sötétben meglehetősen veszedelmes hajtani – de hát Sabina úgy döntött, hogy feltétlenül fel kell keresnie az ezredest, ezt a szegény embert. Kivált mert a robbanás óta az ezredes abban a hitben él, hogy bennszülött felkelés veszélye fenyeget, és első számú áldozatukul őt szemelték ki. Talán végképp meg is őrül, ha holmi kelta ákombákomokat dobálnak a levélszekrényébe! Ráadásul telefonon meg sem lehet nyugtatni, mivel az ezredes rendíthetetlenül meg van róla győződve, hogy az IRA lehallgatja a vonalakat.

Júlia lassan hazafelé bandukolt az úton, de hirtelen hátrafordult.

– Jön a fiatalúr, Miss Boxham! – kiabálta. – Az a fiatalúr Mount Skellinből, tudja, aki rendbe tette a kertjét!

Néhány másodperc múlva Sabina mellett lefékezett a Volvo, és kiugrott Mr. Buckle, felhevülten, porosan, de mint mindig, udvariasan, kezében egy csomaggal.

kilenc

Mr. Buckle egy csöppet sem hasonlított a fiatalemberekhez, akiket Sabina ismert. Ilyen különben sem akadt sok, mert a közelben fellelhető hímnemű lények átlagéletkora hatvanöt év volt; de imitt-amott előfordult néhány unokafivér, meg öccsének hajdani elemi iskolai osztálytársai is felbukkantak olykor Mount Skellinben, ha szerény állásukból szabadságra mehettek. Ezek valamennyien dzsentrigyerekek voltak, kedélyesek és faragatlanok, figyelmet jószerint csak arra fordítottak, ami közvetlenül érdekelte őket, a pillanat örömein kívül, pedig nemigen érdekelte őket más.

Bármelyikük elvárta volna, hogy amikor ő feltűnik a láthatáron, Sabina vágja sutba minden egyéb dolgát. Mindegy, mi okból jött, lett légyen az bármilyen potomság, pusztán mert férfiember dolga, az a legelső. Mr. Buckle azonban egy szempillantás alatt észrevette, hogy Sabina holtfáradt, és maga Finn is rászorul némi felüdülésre. Gyorsan letette a csomagot, kifogta a pónit, hátravezette az istállóba, megitatta, megetette, szakértő kézzel lecsutakolta, s közben úgy fütyörészett, akár egy lovászgyerek.

– Ilyet sem csináltam kölyökkorom óta – jegyezte meg, és akkorát sóhajtott, mint egy aggastyán. – Behozhatom a kordét is?

– Sajnos, megint szükségem lesz rá, mihelyt Finn kipihente kicsit magát. – Sabina elmagyarázta, mennyire aggódik az ezredes lelki békéjéért. – Ráadásul még csak nem is telefonálhatok neki, mert meggyőződése szerint

lehallgatják a vonalakat.

– Majd én átviszem magát hozzá.

– Igazán megtenné? Óriási könnyebbséget jelentene! De hát mi történt magával? Ahogy így elnézem, ma már megjárhatta a száz tű hosszát!

Buckle makulátlan kocsija nem vesztegette az időt, iparkodott mihamarabb felölteni az inishnamonai jellegzetes küllemet: egyik fényszórója már betört, a lökhárító elgörbült, a motorház fedelét karcolások ékesítették, már amennyi kilátszott a birkaürülék pettyei alól.

– A kompon történt, hazafelé – válaszolta derűsen a fiatalember. – Útitársaimat már annyira gyötörte a partraszállhatnék, hogy siettükben ugródeszkának használták a kocsit. Nekem is csak némi üggyel-bajjal sikerült megmenekülnöm. A kompnak ma elég nagy volt a merülése. De erről ennyi is elég... Nézze, hoztam magának valamit. – És udvarias kis meghajlással Sabina kezébe nyomta a csomagot.

Sabina alig hitt a szemének, amikor kibontotta: annyira nem kényeztették el a legkisebb figyelmességgel sem, hogy a fejedelmi ajándék láttán csaknem hanyatt esett a megdöbbenéstől. Mert a csomagban ott volt a hiányzó csaptelep meg a dugó, pedig már előre szorongatta a rettegés a beszerzésükkel kapcsolatos, hetekig, esetleg hónapokig tartó huzavonától. Sabina csak állt, forgatta, tapogatta az igénytelen tárgyakat, s amikor megszólalt, hangját szinte elfojtotta a megindulás.

– Csak nem akarja azt mondani, hogy emiatt ment Dublinba? – motyogta zsémbesen. – Hogy száz meg száz mérföldet hajtott, pusztán ezekért?

– Őrülten szeretek vezetni – válaszolta kedvesen a fiatalember. – És különben is, egy fürdőkád roppant komoly dolog.

Semmi kétség, Mr. Buckle gyökeresen különbözött mindama hímnemű egyénektől, akikről Sabina valaha is tapasztalatokat szerzett.

– Kérem, meséljen még a maguk ezredeséről – tért át más témára a fiatalember, mikor elindultak a nevezett úriember háza felé. – Az emberek általában ritkán hibbannak meg csak úgy, minden ok nélkül.

– Lehet, hogy igaza van – mondta Sabina kissé kétkedve. Az ezredes kelekótyaságát világéletében befejezett tényként fogadta el, amin nincs mit töprengeni. – De hát igazán fogalmam sincs, mi oka lehetett. Az egyik nagybátyját agyonlőtték a polgárháborúban. A családi házukat felperzselték, és egy csomó marhájukat megnyomorították. Ja igen, és ott van még az a história a szüleiről. Ha jól tudom, más-más szobába zárták be őket egy éjszakára, és mindkettőjüknek azt mondták, hogy a másik meghalt. De hát abban az időben rengeteg ilyesmi történt. – Sabina kis szünetet tartott, s közben tovább morfondírozott a kérdésen. – Gondolom, inkább az angolok művelhettek vele valamit – folytatta aztán, szigorú kis biccentéssel. Tudja, az ő hadseregükben szolgált.

– Persze, persze, biztosan ott volt a baj – igyekezett gyorsan helyeselni Mr. Buckle.

Mikor megérkeztek az ezredes bungalójához, észrevették, hogy minapi látogatásuk óta feltűnően tökéletesedett a védelmi berendezés. A kapura új, sokkal nagyobb lakat került, a kertfalat és a palánkot újonnan beszórták üvegcseréppel, benn a kertben pedig hatalmas

gödör tátongott, amelyet lombos gallyakkal fedtek be, mint a medvéknek készített csapdát. Sabina megérintette a kaput, majd rémült kiáltással kapta vissza a kezét.

– Aha! Na, mit szól hozzá? – érdeklődött a házból kilépő ezredes. – Villanyáram, a vezeték egészen a garázsig megy. Várjon, mindjárt kikapcsolom. – Miután ezt elintézte, a jókedvtől csak úgy sugárzó ezredes sietett beengedni vendégeit. – Nagyon örülök, hogy eljöttek, de sajnos, semmivel sem tudom megkínálni magukat. Képzeljék el, még most sem érkezett meg az a micsoda!

Egyetlen szóval sem említette a Bizottság bulláját, amely igazság szerint soha nem is került a szeme elé. Sabina aggodalma s a hazafiak ijedelme egyaránt alaptalan volt, mert a papírt, mihelyt átrepült a falon, Hópihe elcsípte és felfalta. Az új biztonsági intézkedések egyedül és kizárólag Floud őrnagy ellen irányultak. Az őrnagy ugyanis, végiggondolván, hogy többé senki sem lesz, akivel szót válthat, úgy döntött, hogy lemond az örökre szóló szakítás büntetéséről, és meglehetősen merev hangú jegyzékben tudatta, miszerint hajlandó elfogadni az ezredes bocsánatkérését. Az ezredesnek halvány fogalma sem volt róla, hogy az őrnagy mire céloz: annyira elfoglalta a próbaminta Dublinba juttatásának feladata, meg a sóvár várakozás Dublin válaszára, hogy tökéletesen megfeledkezett a legutóbbi találkozásuk alkalmával történt incidensről; szentül eltökélte hát, hogy roskadjon rá az ég, ha valaha is bocsánatkérő szavakat írna akár Auberonnak, akár bárki másnak. És ha az a nyavalyás ide merészel jönni, hogy körülszimatoljon, meg holmi bocsánatkérésekre lessen, hát majd méltó fogadtatásban részesül!

Jelenlegi eufóriás hangulatában az ezredest majd szétvetette a vágy, hogy megossza valakivel titkát. Beterelte vendégeit a szobába, kinyitotta az íróasztal kulcsra zárt fiókját, kiemelt belőle egy vasládikót, azt is felnyitotta, és előhalászott egy hárfával ékesített, sárgásbarna borítékot.

– Ma érkezett – közölte. – Válasz a küldeményemre. Úgyszólván postafordultával. Ezt nevezem ügyintézésnek. Hallgassák csak meg – folytatta áhítatosan, és széthajtogatta a levelet. „*A Chara!* A Bánya- és Energiaügyi Miniszter Úr megbízásából köszönettel nyugtázom híradását, valamint a birtokán eredő forrásból vett vízmintát. Az ügyet megfontolás tárgyává tesszük, és foganatosítjuk a megfelelő intézkedéseket. *Mise le meas.*” Világos, egyenes beszéd, a lényegre tapint! – Gyengéden borítékba tette a levelet, a borítékot visszacsukta a vasládikóba, a ládikót pedig a fiókba. – Legelszántabb ellenségem is elismeri rólam, hogy mindig készséggel belátom esetleges tévedéseimet – szólalt meg újra elérzékenyülten. – A múltban csak ócsárolni tudtam a dublini sinnfeinistákat, lépten-nyomon azt hajtogattam, hogy ocsmány alja emberek, tahó bugrisok, tudatlan, naplopó, korrupt bagázs. De ma este itt a maguk színe előtt mindent, de mindent visszavonok. És ezt őszinte örömmel teszem.

Sabina helyeslő dünnyögéssel fogadta a republikánus érzeményeket, Mr. Buckle pedig elmélyült komolysággal szemlélte a padlót.

– Nos, erről ennyit – mondta fesztelenül az ezredes. – Jeligém: mondd meg a magadét, és kész, passz. Ha jól sejtem, hamarosan felbolydul itt a világ. Ugye, Hópihe?

Ugye, Bella? Hópihe az ezredes mellének támasztotta tappancsait, és megnyalogatta gazdája fülét, Bella viszont hanyatt vetette magát, és biciklizett a levegőben. – Látják? Minden megveszekedett szót megértenek, amit csak mondok. Több az eszük, mint akárhány embernek. És nem is jár el soha semmiről a szájuk. Erről jut eszembe, Tom kivételével egy léleknek se szóljanak a dologról, Sabby. Még korántsem vagyunk túl a nehezén.

Ekkor közbeszólt Mr. Buckle, és illendő szerénységgel azt javasolta, hogy menjenek el valahová megünnepelni a dolgot, amit az ezredes igencsak épkézláb ötletnek tartott.

– De sajnos, egyelőre maguk fizetik a cechet – jelentette ki amúgy nyersen, katonásan. – Mostanság még elég ramatyul állok. Menjünk le Moriartyhoz. Aránylag ő a legrendesebb fickó a környéken.

– Persze, nagyszerű, menjünk oda – helyeselt Mr. Buckle. Mármint ha Sabinának is kedve van.

Sabinának inkább lett volna kedve szinte bármi máshoz, de erről mélyen hallgatott; bár később, amikor beléptek a söntésbe, oldalukon Hópihével és Bellával, sok mindenért kárpótolta a látvány, amint Pio hamuszürkére váltott, és elejtett egy teli üveg skót whiskyt.

– Kétbalkéz! – sugárzott az ezredes, és a fejét ingatta.

Vajon mit akarnak tőle ezek hárman? Miért állítottak be? Mi lappang emögött? És mért ordít róluk az elégedettség? Ilyen gyötrő kérdések mardosták Pio bűntudatos lelkét, miközben reszkető kezekkel kitöltötte a férfiaknak a whiskyt és Miss Boxhamnek a gyümölcslét. A szukák ide-oda mászkáltak az ismeretlen helyiségben, végigszaglászták a berendezést, és fojtottan morogtak. Pio abban a reményben, hogy leplezni tudja izgatottságát,

kiszáradt nyelvével megnyalta ajkát, és nagy hévvel bókolni kezdett az ezredesnek, hogy micsoda gyönyörű kutyái vannak.

– És nyilván remek társaságot is jelentenek az ezredes úrnak – darálta remegő hangon. – Békés természetűek amúgy egyébként? Nem esnek nekem?

Ezen a kutyáktól rettegő környéken ez szabványkérdés volt, és az ezredes sem késlekedett a maga szabványválaszával.

– Nem, amíg meg nem parancsolom nekik! – vágta rá baljós kuncogással.

Mire Pio idegei végképp felmondták a szolgálatot. Kimenekült a söntésből, és sutba vágva minden józan megfontolást, a feleségét küldte be kiszolgálni, míg ő maga rémüldözve kandikált be egy ajtórepedésen. Holtbiztos, hogy a Bizottság valamelyik tagja árulta el és tájékoztatta az ezredest a megbélyegzésről, hiszen az ezredes csak úgy magától soha az életben nem fejtette volna meg az ír nyelvű szöveget, mint ahogy nincs az a becsületes keresztény, aki megfejtené, no meg aztán nevek sem szerepeltek rajta. Undorító még elgondolni is, hogy a Bizottság egy júdást melenget a keblén. Az volt a szép idő, amikor az ilyenfajta gazfickókat még golyóval a szívükben, holtan találták meg, s csak a nyakukra kötött írásból lehetett megtudni, miért. De micsoda országra szóló ökör volt ő maga, Moriarty is, mikor belekeveredett ebbe az egészbe! A rossebet kellett neki törődnie azzal, hogy az ezredes sértegeti-e Szent Patrikot, vagy akár az összes többi szentet, ahány csak tolong a mennyországban? Így utólag maga is elképedt, hogy milyen dühbe gurult, amikor Dano beállított azzal a süket dumával. És most

világos, mint a vakablak, hogy az ezredes valami sátáni bosszút tervez hiszen Pio még soha ilyen vidámnak nem látta. Mindhárman nevetgélnek, koccintgatnak, és Miss Boxham azt mondja: – Bárcsak úgy lenne! – Hát bizony, a kisasszony kimutatta a foga fehérjét. Egy bordában szőtték ezeket mind, egyetlenegy ember nem akad itt a környéken, akiben meg lehetne bízni...

A komor gondolatokból metsző segélykiáltások zökkentették ki. Bernadetté Moriarty, aki a söntésben egy korsó sört eresztett valamelyik vendégének, sikeresen kirántotta a hordóból a csapot, minek következtében a sör valóságos zuhatagként ömlött a padlóra. Vagyis az asszony játszi könnyedséggel hajtott végre egy olyan műveletet, amelyre jóformán bárki más képtelen lett volna; most pedig sikoltozva könyörgött hol hites urához, hol Krisztus Szent Szívéhez, hogy siessenek megmentésére. Minthogy sem egyikük, sem másikuk nem jelentkezett, Buckle vállalta a feladatot, a rá jellemző higgadt rátermettséggel, miközben az ezredes bömbölve röhögött, a szukák pedig fültépő csaholással nyilvánították ki gyönyörteli helyeslésüket.

Bernadetté jajveszékelése felriasztotta az alvó porontyokat, akik kórusban kezdtek sivalkodni fenn az emeleten, mire az anya hálásan kirobogott lecsillapítani őket. Ilyenformán Piónak nem maradt más választása, mint előbújni menedékéből, és ismét szembenézni félelmetes vendégeivel.

– Ezek a nők, ezek a nők – sóhajtozta tréfálkozónak szánt, fakó hangon, miközben a felmosóronggyal eltüntette a söruszodát. – Esküszöm, egy másodpercre sem lehet magukra hagyni őket! Kész szerencse, uram, hogy itt volt,

és hogy ilyen ügyes – fordult Mr. Buckle-hoz, aki szerényen elhárította a dicséretet. – Ha jól sejtem, ön az az úriember, aki Mount Skellinben vendégeskedik, ugye? – Eddig a túlságos ijedelem folytán nem ért rá az idegennel foglalkozni, de az angol kiejtés hallatán hirtelen raj ott a kilétére. – Isten hozta minálunk, uram, szívből köszöntjük. Már mindnyájan hallottunk önről.

Az elmúlt napokban valóban Mr. Buckle volt a központi beszédtárgy Moriarty kocsmájában és széltében-hosszában a szigeten. Hasztalan fogadtatta meg vendégével Thomas, hogy a legmélyebb titokban tartja kettőjük üzletét, hasztalan állta Harry Buckle hűségesen ünnepélyes fogadalmát: Inishnamona népe előtt semmi sem maradhat sokáig rejtve. Elég egy-egy mellékesnek tűnő elejtett szó, holmi tökéletesen jelentéktelennek hangzó kérdés: s a hírek rejtélyes módon, mintegy maguktól szétszivárognak, elterjednek, szertesodródnak, akár a bogáncs piheje a szélben.

Piónak gyorsan vágott az esze, hamar kiszámította, mennyi kettő meg kettő, s a maga csavaros paraszti módján mindjárt hetet-nyolcat csinált belőle. A döbbenetes újság után második helyen főként az foglalkoztatta a helybeli elméket, hogy mit szól a dologhoz Miss Boxham, és a közvélemény megegyezett abban, hogy alkalmasint rettentően le van sújtva. Most meg lám, itt ülnek egy asztalnál, és a legnagyobb barátságban, fülig érő mosolygással iszogatnak! Következésképpen a közvélemény – Pio tapasztalatában először – tévedett. Lehetőség nyílt tehát a beszélgetést átkormányozni biztosabb vizekre, ahol látszólag semmi veszély nem mutatkozott.

– Gyönyörű a kastély, és a birtok is igazán csinos – jegyezte meg. – Biz' isten, szerencsés ember az úr, hogy ilyen helyhez juthat!

Még szinte ki sem ejtette e szavakat, amikor ráeszmélt iszonyú balfogására. Miss Boxham az első pillanatban őszinte érdeklődéssel és mohó kíváncsisággal reagált. No nézd csak, sugárzott Buckle-ra vetett tekintetéből, hát maga ilyen ravasz titkolózó, és hogy lehet, hogy eddig nem hallottam az egészről semmit? Ez a kifejezés azonban rögtön eltűnt arcáról, mihelyt ráébredt a szörnyű igazságra. Pio csak Mount Skellinre célozhatott, hiszen a jellemzés egyetlen más helybeli birtokra sem illett. Sabina lélegzetét visszafojtva hallgatott, és várta, hogy Mr Buckle utasítsa vissza ezt a képtelen ötletet, de a nyugodt és rendíthetetlen fiatalember csak elvörösödött, és bárgyú vigyorral meredt a poharába, akár egy csínyen kapott iskolás gyerek. Ekkor Sabina arcából kiszökött a vér; csaknem szétvetette a harag, érezte, hogy már a torkáig ér és fojtogatja. Ez a gaztett olyan méretű volt, hogy első pillanatban felfogni sem tudta. Thomas minősíthetetlenül ocsmány szerepét például csak később akarta behatóan megvizsgálni. Az adott pillanatban Buckle testesítette meg a gonoszságot, az álnok, ármányos angolszász, aki, míg fortélyosan megnyerte Sabina jóindulatát, alattomosan behízelegte magát kegyeibe, elaltatta jogos gyanakvását, és végrehajtotta ördögi tervét. Sabina egy hosszú percig parázsló szemmel nézte a fiatalembert, aki zavartan hümmögött, és a poharát birizgálta, aztán halkan és szenvedélytől remegő hangon csupán egyetlen szót vágott a fejéhez:

– Örökségrabló! – s azzal kiviharzott a Koktélcsárdából

a csendes, csillagos éjszakába.

– Miss Boxham nem tudott az ügyről, uram? – kérdezte Pio hökkenten, de kíváncsibban, mint valaha. – Egy kissé mintha kijött volna a sodrából.

– Nem, nem árultuk el neki – vallotta be bűnbánóan Mr. Buckle. – Az öccse azt kívánta, hogy amíg végleg nem rendezünk mindent, maradjon köztünk a dolog. Ha szabad kérdeznem, maga honnan értesült róla?

– Úgy rémlik, itt a söntésben említették – vált rögtön ködössé Pio. – De szerintem mindenki tudja, kivéve a hölgyet. Bizony, ezen a vidéken nincs egyéb dolga az embernek, mint a más dolgába ütni az orrát. – Szeme ismét visszanyerte szokásos, ravaszdi fényét. – Egy ilyen birtok, mint Mount Skellin... fogadni mernék, hogy nem két garasba kerül, mi?

– Fogadni mernék, hogy igaza van – felelte Mr. Buckle.

Az ezredes annyira elmerült gondolataiban, hogy fel sem fogta, mi történik körülötte.

– Hova lett Sabby, csak nem ment haza? – érdeklődött. Gyalogszerrel legalább kilenc kilométer az út, ha nem több. Remek lány. Kár, hogy nem fiúnak született. Akkor az övé lenne a birtok, és ő biztosan hasznosítaná is, termelne gyümölcsöt, mézet, tojást meg ilyen vacakokat. Itt soha nem kapni semmilyen gyümölcsöt. Egy szem alma nem volt a kezemben hónapok óta. Thomas semmit sem csinál, csak heverészik, Sabby a derekabb kölyök. Minden adottsága megvan, hogy jó katona legyen. Mármint ha lehetne, úgy értem. Micsoda szamárságokat fecsegek itt össze, igazán. Hiába, az ital, nem vagyok hozzászokva. Okosabb lesz hazamenni, ha volna szíves elvinni. És ne felejtse el, senkinek egy árva kukkot ne szóljon a dublini

levélről. Az itteni bennszülöttek közül senkiben sem lehet megbízni, szakasztott olyanok, mint a burmaiak. Kivéve Moriartyt – helyesbített álmosan, mikor a kocsi elindult. – Az apja a connaughti vadászoknál szolgált.

tíz

Buckle beszámolójának hallatára Thomas Boxham első gondja az volt, hogy biztonságba helyezze tulajdon becses személyét. Sürgősen kulcsra zárta a külső ajtókat, becsukta a földszinti ablakokat, és levette helyéről a telefonkagylót, aztán szélsebesen becsomagolt, hogy másnap már kora hajnalban eliszkolhasson. Csak mikor már elkészült mindezzel, kezdett foglalkozni érdemben is az üggyel.

– Egyszerűen elképzelni sem tudom, hogyan szivároghattak ki a terveink – jelentette ki. – Az persze lehetséges, hogy kihallgatott bennünket valaki, de amennyire emlékszem, csak a szabadban beszélgettünk a dologról, jó távol minden bokortól, meg este, amikor a személyzet már hazament. Néha már igazán azt hiszem, hogy az öreg Sentence nem is olyan agyalágyult. Lehet, hogy a mi házainkat csakugyan rákapcsolták valami lehallgatóhálózatra.

– Átmegyek Angliába – válaszolta később Harry kérdésére. – Amúgy is ezt terveztem, csak addig akartam várni, míg rendezzük az ügyet. De a megállapodásunkon ez semmit sem változtat. Ragaszkodom ahhoz, hogy mielőtt végleg határozol, tölts itt egy teljes hónapot, sőt ha kedved van, többet is. És ha még akkor is a nyakadba akarod venni ezt a lidércnyomást, legyen a tiéd.

– Én már végérvényesen döntöttem – jelentette ki Harry. Thomas fáradtan sóhajtott.

– Mi a frászkarika van ebben az Írországban, amitől még a legértelmesebb angol is megkergül? – merengett. –

Melyik ír horgon akadtál fenn? Talán bizony a lelki gazdagság oázisát vélted fellelni itt, a nyers anyagiasság sivatagában? Hadd fordítsam le neked, mit jelent ez: csupán hogy az írek nemtörődömsége lényegében erősebb még a kapzsiságuknál is.

– Nos, én szeretem a változatosságot – jegyezte meg Harry. – Londonban épp fordítva van. Mármint a kollégáimnál, az alkalmazottaimnál körülbelül azonos mértékben észlelhető mindkét tulajdonság.

Harry másnap, amikor elszállította barátját a dublini vonathoz, észrevette, hogy a komp még mélyebbre merül a vízbe; és visszatértekor szemlátomást csak romlott a helyzet.

– Azt hiszem, hamarosan más húrokat fogsz pengetni – mondta búcsúzóul Thomas Harrynek. – Jegyezd meg jól, nincs semmilyen kötöttséged. Szabad vagy, mint a madár. Ezt pedig főként nekem köszönheted, mert én nem felejtettem el, hogy mennyire vágyódom a szabadságra magam is. – Még egy utolsó figyelmeztetése volt: – Ne áltasd magad, hogy Sabbynek előbb-utóbb megjön az esze; nem jön meg.

Harry egész előző este Sabinán gondolkozott, sőt éjszaka is, valahányszor hosszabb-rövidebb időre felriadt álmából. Amikor Sabina a fejéhez vágta az emlékezetes szót, az első pillanatban bűntudatot érzett, mintha valamiképpen rászolgált volna. Fogalma sem volt, mit jelenthet az „örökségrabló” kifejezés az írek értelmezésében, még kevésbé sejtette, hogy Sabina pusztán afféle indulatszóként használta, s csak amúgy találomra választotta ki a dús készletből, nem is annyira Harry jellemzése végett, mint inkább hogy könnyítsen magán. A

fiatalember már-már úgy tekintette Thomasszal kötött megállapodását, mintha kapzsi módon két kézzel kapott volna holmi könnyelműen felajánlott alkalmi vételen, mintha gátlástalanul és aggályok nélkül kaparintott volna meg valamit, anélkül, hogy figyelemmel lett volna eredeti tulajdonosára, s első ösztönös gondolata az volt, hogy lemond az egész ötletről. Miután az ezredest hazavitte, ezzel a szándékkal eltelve robogott le az úton Sabina falujáig, abban a reményben, hogy talán sikerül valahol utolérnie a lányt, és kimagyarázkodhat, bocsánatot kérhet, bocsánatot nyerhet tőle.

De ez a terv meghiúsult, mégpedig Sabina hibájából, aki, amikor meglátta a fényszórókat és meghallotta a motorzúgást, egy szikla mögé rejtőzött, míg a kocsi tova nem haladt. Az idő múlásával aztán Harry is meggondolta magát: lassan mind kevesebb kifogásolnivalót talált tulajdon viselkedésében. Utóvégre Mount Skellin tulajdonosa legalább olyan türelmetlenül iparkodik megszabadulni birtokától, mint amennyire ő megvenni szeretné – és hát végtére is, mi köze az egészhez Sabinának? Persze, csakugyan nagyon otthon van a birtokon, örökösen odajárkál, de még ilyen szempontból sem történik semmi változás. Ha most ő, Harry, visszavonulót fúj, és Thomas valami idegennek kótyavetyéli el a birtokot, mindörökre bezárul a kapu Sabina előtt. Harry hovatovább már úgy érezte, hogy tulajdonképpen szívességet tesz Miss Boxhamnek.

Ráadásul a birtok első látásra megigézte. Ez a ház, amelynek ezernyi suttogó hangja a múltról mesélt, amelynek légköre egy életen át tartó álmodást ígért, tökéletes ellentéte volt mindannak, amit Harry gyűlölt,

amitől menekült. Számára épp abban rejlett legfőbb vonzereje, ami a normális vevő szemében leszállította értékét: hogy nagy volt, kietlen, gondozatlan, elhanyagolt és roskatag. Hányingert keltett benne minden, ami hibátlanul működött, és voltaképpen semmi haszna: ő, a szinte piperkőc módra öltözködő, a külsőségekhez szertartásosan ragaszkodó ember éppúgy elidegenedett mindettől, akár a bozontos sörényű, szurtos hippinépség. Semmire sem becsülte, hogy a családi vállalat kétszeresére fejlődött néhány év alatt, mióta ő vette kezébe az irányítást. Hiszen nála lényegesen fiatalabb beaténekesek puszta ordibálásból meg értelmetlen makogásból sokkal jobban megtollasodtak. Magát a céget, az igazgató-sági ülésterem diadalujjongásainak tárgyát meg éppenséggel a hanyatlás klasszikus példájának tekintette. A tizennyolcadik században a zsellérgyerek Richard Buckle sikeresen felverekedte magát, gyönyörű bútorok tervezője és kivitelezője lett: egy eredeti Buckle-féle szék, ágy vagy asztal mind a mai napig megbecsült érték. Az általa alapított cég azóta is virul: fennmaradt, megnövekedett, s az ipari forradalom után vígan alkalmazkodott az alacsonyabb igényekhez meg a köznapi ízléshez. Harry azzal járult hozzá a cég felvirágoztatásához, hogy kitalált és forgalomba hozott egy csomó árucikket, amelyek kitűnően beváltak korunk görcsösen szűk lakásviszonyai közt. Élete főművének általában a nappal könyvespolc, éjjel ágy nevezetű bútordarabot tartották, amelyet úgy lehetett kifordítani, hogy a könyvek nem potyogtak ki a helyükről. Isten a tudója, hogy a zsugorításnak miféle bámulatos csodáit teremtette volna meg idővel, ám huszonhetedik

születésnapján az igazgató tanács halálos rémületére bejelentette, hogy haladéktalanul visszavonul a magánéletbe. Minden érvre, minden unszolásra süketen eladta részét, és kéjesen készülődött a hosszú, pihenésre. Ekkor jutott eszébe egy oxfordi barátjának, Thomas Boxhamnek régi meghívása, írt neki egy óvatosan tapogatózó levelet, mire időt és fáradságot megtakarító sürgönyválasz közölte, hogy tekintse Mount Skellint a magáénak. És alig pár órával megérkezése után kiderült, hogy ez esetleg a szó szoros értelmében is bekövetkezhet.

Harry jelen pillanatban éppen reggelizett, mert mielőtt elindult a vasútállomáshoz, erre nem jutott ideje. Közben azt fontolgatta, mivel töltse a napot. Merő fényűzés volt pusztán már ez is: itt semmi sem végleges, semmi sem megmásíthatatlan, az órákat nem terhelték már eleve ilyen-amolyan feladatok, hanem békésen, nyugalmasan teltek-múltak, egyik a másik után, számon sem kellett tartani. Harry nem szándékozott tétlenül henyélni, de elhatározta, hogy csak olyasmivel foglalkozik, amiben örömét leli, és a jövő olyan kellemetesen mosolygott rá, hogy szinte hinni sem mert benne.

Hirtelen kivágódott az ajtó, és egy idegen férfi robogott be, joviális kurjantással.

– Hé, ifjú álomszuszék, hát itt van? – Aztán hátrahőkölt. Ó, bocsánat. Boxhamet keresem.

Harry felállt, és jó reggelt kívánt.

– Sajnos, Thomas Dublinba utazott – tudatta udvariasan. A jövevény hüledezve bámult. Magas, szikár ember volt, tojásdad fejének kopasz búbját ezüstös haj szegélyezte, majomszerű ábrázatából apró, sötét szempár villogott gyanakodva.

– Dublinba? Lehetetlen. Thomas soha nem utazik sehová – ellenkezett meglehetősen türelmetlenül.

– Az imént vittem el a vasútállomáshoz – biztosította Harry.

– Menjen már, hiszen tegnap este beszéltem vele telefonon, és még ő kért meg, hogy jöjjek át hozzá ma reggel – makacskodott a vendég. – Mellesleg Floud vagyok, Floud őrnagy. Maga kicsoda?

Harry bemutatkozott, és elmagyarázta, hogy a körülmények alakulása folytán meg kellett változtatniuk terveiket.

– Este kilenctől reggel kilencig pedig nem működik a telefonunk – mondta –, különben Thomas bizonyára értesítette volna.

– Persze, persze, ez az átkozott telefon, de hát Thomas nem mondott semmit? Egy szó üzenetet sem hagyott?

Harry kénytelen-kelletlen beismerte, hogy bizony nem.

– Borzasztóan sajnálom – mentegetőzött. – Én nem lehetnék valamiben szolgálatára?

– Maga? Nem. – Floud őrnagynak láthatólag nemigen tetszett Mr. Buckle fizimiskája. – Nagyon furcsállom az egészet jegyezte meg mogorván. – Kinn az udvaron találkoztam egy nőszeméllyel, és megkérdeztem, hol a gazdája. Azt mondta, benn reggelizik. Aztán itt találom magát egyedül, és az asztal is csak egy személyre van megterítve. – Körülhordozta ádáz tekintetét, mintha arra számítana, hogy a szoba egyik zugában ott találja Thomast, gúzsba kötve, felpeckelt szájjal. – Maga viszont azt állítja, hogy bevitte Ballycageybe a vonathoz.

– Pontosan – erősítette meg Harry, kissé szórakozottan. Gondolatait az foglalkoztatta ugyanis, hogy lám, Bridie

avagy Maggie immár őt tekinti gazdájának, noha jómaga még korántsem érezte befejezettnek az ügyet.

– A maga kocsija áll a fasorban? – folytatta a kérdezősködést az őrnagy az olyan ember modorában, aki eltökélte, hogy ha törik, ha szakad, végére jár az igazságnak.

– Azt hiszem. Fehér Volvóm van.

– Nagyon úgy néz ki, mintha karambolozott volna. Mindkét fényszórója betört.

– A kompon történt – hangzott a békés magyarázat. – Az egyik tegnap purcant ki, a másik ma.

– Minek csatangol annyit? – jegyezte meg ingerülten az őrnagy. – Mikor jön vissza Boxham?

– Sajnos, erre nem tudok felelni, de úgy vélem, nem egyhamar – felelte Mr. Buckle, és vágyakozva sandított a szalonnás rántottára. – Dublinből Angliába utazik.

– Angliába! – ismételte meg döbbenten az őrnagy. – És Angliában hová?

– Ezt nem tudom, de feltevésem szerint Londonba.

– Nem adta meg a címét?

– Nem.

– De hát ez képtelenség! Ez lehetetlenség! – érvelt az őrnagy. – Én találkozót beszéltem meg Boxhammel. A cselédlány azt mondta, hogy idebenn ül, és reggelizik. Maga meg azt állítja, hogy Boxham Angliába utazott, és nem tudja, hová, nem tudja, mennyi időre. Itt valami bűzlik. Ez gyanús.

Mr. Buckle egyre jobban unta az őrnagyot.

– Szörnyen sajnálom, ha így gondolja – mondta nyájasan, azzal leült, és újra nekilátott a reggelinek. – A magam részéről elmondtam mindent, amit tudok, többet

nem tehetek.

Ámde vállalóját nem lehetett olyan könnyűszerrel lerázni.

– Bátorkodom érdeklődni, hogy maga voltaképpen mit keres itt? – folytatta a kihallgatást, és tetőtől talpig végigfürkészte áldozatát, mintha a zsebében gyanítaná Boxhamék családi ezüstjét. De ez már egy kicsit több volt a soknál.

– Meghívtak ide, bármily sajátos – vágott vissza Buckle. – Nos, amennyiben úgy véli, hogy semmiben sem lehetek szolgálatára, talán nem is tartóztatnám.

Az udvarias hang acélos csengésétől az őrnagy tüstént behúzta a nyakát.

– Nem akartam megsérteni, pajtás – hebegte ügyefogyottan. – A helyzet az, hogy rendkívül fontos ügyben akartam beszélni Thomasszal, és egy kicsit feldúlt, hogy elutazott. Annyira nem vall rá, tudja, hisz jóformán soha ki nem teszi a lábát hazulról.

Csüggedten távozott. Valójában nem is volt semmi fontos mondanivalója. Tudtára akarta adni ugyan a nagy újságot, miszerint az ezredes méregkeverő, de ez merőben mellékes volt, igazából csak társaságra vágyott. Azt remélte, hogy esetleg egész délelőtt itt lötyöghet, sőt Thomas talán még ebédre is meghívja. Mióta szakított Sentence-szel, ráeszmélt, milyen sivár az élete, és milyen korlátozottak szórakozási lehetőségei. Kétszer kihívta ugyan valamilyen ürüggyel az orvost, de az agyonhajszolt doktor csak egy pillantást vetett rá, kijelentette, hogy az őrnagy vérlázítóan egészséges, és máris rohant tovább. Mrs. Tooth még nem érkezett haza Rapallóból, az új lelkészt, akit rendszerint csak „keljfeljancsi”-ként

emlegetett, mélyen megvetette, a többiekkel pedig jóformán kivétel nélkül réges-rég összerúgta a patkót. Thomas viszont mindig otthon rostokolt, mindig kedvesen fogadta, és mindig készségesen meghallgatta, minthogy maga rest volt beszélni.

Tulajdonképpen nem is bizalmatlanságból, inkább csalódásában nyaggatta kellemetlen kérdéseivel Mr. Buckle-t, de aztán történt valami, ami csakugyan komolyan felkeltette gyanúját. A hallban egy nőszemély söprögetett, az őrnagy megítélése szerint ugyanaz, aki őt félrevezette. Nemcsak az ábrázata volt azonos, de fekete ruháján ugyanolyan virágos köténYt, a lábán ugyanolyan trampli, magas szárú cipőt meg vastag, fehér gyapjúharisnyát, a fején meg ugyanolyan killarneyi tájképekkel ékes kendőt viselt. Az őrnagy már nemegyszer hallott az ikrekről, és sokszor látta is őket együtt, de meglehetősen lyukas volt az emlékezete: mindent rögtön elfelejtett, ami nem közvetlenül őt érintette. Rávetette magát a vétkesre, és megindította a bűnvádi eljárást.

– Miért mondta nekem, hogy Mr. Thomas az ebédlőben ül? – kérdezte. – Hiszen tudta, hogy nem igaz!

– Én ugyan nem mondtam semmi ilyesmit – jelentette ki az asszony, és türelmetlenül felvetette a fejét. – Különben is, színét sem láttam ma még az úrnak.

Ezen égbekiáltó hazugságtól az őrnagynak egyszerűen elállt a lélegzete.

– Ide figyeljen, gondolja meg, mit beszél! – szólította fel végül ünnepélyesen az asszonyt. – Alig pár perce, hogy találkoztam magával kinn az udvaron.

Bridie-nak avagy Maggie-nek esze ágában sem volt felvilágosítani ezt a hangoskodó, műveletlen és

modortalan egyént. Az ikrek egyébként is szörnyen rossz néven vették, hogy örökösen összetévesztik őket, a maguk részéről legfeljebb annyit ismertek el, hogy van köztük némi csekély családi hasonlóság – mert bármily odaadóan szerették is egymást, titokban mindkettő sokkal, de sokkal szebbnek és vonzóbbnak tartotta magát a másiknál.

– Nem is jártam még az udvaron – közölte tehát, és folytatta a takarítást. – A lábamat sem tettem ki innét kilenctől, mióta megérkeztem. De meg amúgy sem mondhattam volna semmit Mr. Thomasról, mivel halvány fogalmam sincs róla, hol lehet.

– Ebből egy szó sem igaz! – recsegte az őrnagy.

– Engem mer hazugnak nevezni? – süvített fel a némber. Tegnap vacsora óta nem is láttam Mr. Thomast! De egy dolgot azért elárulhatok magának – folytatta hirtelen lángot vető képzelettel –, hogy az éjjel nem aludt az ágyában, annyi szent!

– Akkor az a pacák odabenn, az az idegen nem is vitte ki ma reggel a vasútállomáshoz? – kiáltott fel az őrnagy.

– Vitte a nyavalyát! – csobogott a hírforrás. – Hisz az is csak most jött le az emeletről, komótosan, akár valami püspök, és egy személyre rendelt reggelit.

– Hát akkor hol lehet a gazdája? Mi történhetett vele?

– Ezt legföljebb csak a benti pasas tudná megmondani – suttogta Maggie avagy Bridie, és sokatmondó pillantást vetett az ebédlő ajtajára.

A következő percben az őrnagy már száguldott is Sabina háza felé; a kilátás egy kis kalamajkára, no meg önnön fontosságának új és boldogító tudata valósággal szárnyakat adott neki – az ikrek pedig teáztak, és csak úgy rázta őket a röhögés a csésze fölött.

Harry békésen megreggelizett, s utána ráérős sétára indult a birtokon. A házat már töviről hegyire megismerte, erről Thomas elszántan gondoskodott; és igazán volt valami magasztos abban, ahogy feltárta minden egyes hibáját, hiányosságát a háznak, melyen túladni iparkodott. Aggályosán és lelkiismeretesen felhívta Harry figyelmét a lépcsőfokokra, amelyek magasabbak vagy alacsonyabbak a többinél, úgy, hogy ha az ember leszalad, könnyen elvétheti a lépést, és kitörheti a nyakát; az ablakokra, melyeket nem lehet kinyitni, mert félő, hogy esetleg mindenestül kiszakadnak; a padlódeszkákra, melyek ingatagok, akár az olvadó jég; a valószínűségre, hogy a tetőszerkezet nagy része hamarosan beroskad; valamint az elkerülhetetlen tényre, hogy tűz esetén az egész ház porig hamvad, mire megérkezik a segítség, sőt benne ég az is, aki történetesen valamelyik toronyban tartózkodik; nemkülönben hangsúlyozta, hogy tökéletesen lehetetlen embert találni, aki elvégezne bármiféle javítást.

A ház pedig szemlátomást viszonozni igyekezett tulajdonosának nemeslelkűségét, mert önként egy sereg lehetőséget nyújtott neki újabb utániakra. Thomas már megszokta, hogy a kádba fülbemászók özöne patakzik, valahányszor kinyitja a vízcsapot, ám a fülbemászók mellett ezúttal gallyacskák, falevelek és tollak is záporoztak, amelyekről megállapította ugyan, hogy varjúfészekből erednek, de azt már végképp nem tudta kideríteni, hogyan kerültek a csőrendszerbe. A családi portrék úgy potyogtak a földre, mint az érett szilva. De még ennél is sokkal látványosabb volt az emésztőgödör túlcsordulása. A két fiatalember éppen a kocsibejárón ballagott felfelé, amikor megmagyarázhatatlan eredetű

áradat zúdult feléjük, s attól kezdve a vízvezeték-hálózat úgy nyögdécselt és hörgött, mint az ördög a tömjénfüstben.

– Ki tudja, mit talál ki legközelebbre? – sóhajtott Thomas, aki a házat élőlénynek tekintette, sértődékeny és rosszindulatú élőlénynek. – Szerintem minden ocsmányságra képes.

De Mr. Buckle szemében a különféle kópéságok csak még imádatraméltóbbá tették a házat.

A birtokot illetően azonban már egészen más érzelmeket táplált. Elhatározta, hogy helyreállítja régi báját. Rendbe szedi a sövényeket, kigyógyítja a gyümölcsfákat, új életre kelti a veteményeskertet, feleleveníti a pázsit hajdani szépségét, megtisztítja, hallal népesíti be a patakokat, és virágokat ültet mindenhová. Sárikákat, csirkéket, bocikat, kismalacokat fog tartani, amelyek, akár esik az eső, akár süt a nap, a szabad ég alatt tanyáznak majd, és nem holmi zárkákban meg katakombákban tengetik az életüket. Igényes program volt, de Harry szilárdan eltökélte, hogy végre is hajtja.

Kisétált a teraszra, s egy darabig ott álldogált, miközben szeme szomjasan itta az elébe táruló látványt. Az idő változatlanul derűs volt, a nap csak úgy árasztotta a meleget, a tenger szikrázóan csillogott, az égen jóformán felhő sem látszott. No persze, nem lesz ez mindig így. Beköszöntének majd a szélviharok, az esőzések, félelmetes, fehér tarajos hullámokkal, kidöntött fákkal, áradásokkal; de ebben a pillanatban olyannak tűnt ez a hely, mint maga a mennyország. Amikor megtépázott kocsijára vetődött a tekintete, Harry hangosan, elégedetten felvihogott. Micsoda ribillió támad Londonban, ha valakinek egy kis karcolás esik a kocsiján! Bezzeg itt a

kutya sem törődik ilyesmivel. A boldogság révülete öntötte el, úgy érezte, újjászületett egy másik világban, ahol tágabbak, elbűvölőbbek a dimenziók, amely végtelen gazdagságában csaknem többet ígér, mint amennyire ember szíve vágyhat.

Feje fölött a sürgönydrótra egy vaskos, esetlen madár telepedett le, amelyet egy másik, majd egy harmadik követett.

– Kakukk! – csattant fel az érdes, agresszív rikoltás. Kakukk! Kakukk!

A madarak egy darabig ezt ismételgették, majd egyszerre mindhárman átváltottak másik hangjelükre, arra a bizonyos rekedtes, kotyogó kodácsolásra, amely annyira hasonlít a vénemberek erőtlen villogásához; végül otrombán tovarepültek.

tizenegy

Sabina nyúzott és sápadt volt; keserves éjszaka állt mögötte. Az amúgy is kimerítő nap végén nagyon elcsigázta a hosszú gyaloglás a sötétben; annyira fáradt volt, hogy aludni sem tudott, csak hánykolódott, forgolódott az ágyon, és Harryn gondolkodott. Természetesen semmit sem tudott a cselekedetének okairól, múltjának körülményeiről, amelyek jelenlegi magatartásához vezettek. Meg sem fordult a fejében, hogy a fiatalember valószínűleg nem is sejti, mit jelent Sabinának a birtok. Harry minden eddigi szívességét, amelyek részint őszinte kedvességből, részint abból az ártatlan reményből eredtek, hogy elnyerheti Sabina jóindulatát, aljas, visszataszító, alattomos mesterkedésnek tekintette, sőt a csaptelep is az angol csalárdság jelképévé nőtt a szemében. Alig kelt fel a nap, Sabina is kiugrott az ágyból, azzal a nemes szándékkal, hogy áthajt Mount Skellinbe, és addig dörög vagy hízeleg öccsének, esetleg addig rugdossa, míg észhez nem tér. De Finn még mindig lihegett és bicegett az előző napi erőfeszítéstől, és lehetetlen volt elvárni tőle, hogy ismét munkába álljon. Sabina ahhoz fáradt volt, hogy az apostolok lován tegye meg az utat, így hát otthon maradt, rágta magát és búslakodott, mikor egy kellemetlen látvány tárult a szeme elé: a kerti ösvényen Floud őrnagy szökellt befelé.

Az őrnagy sohasem tartozott Sabina kedvencei közé, és kongó vénemberhangja ma még a szokottnál is jobban sértette fülét, ráadásul hangulata sem volt alkalmas holmi szenilis képzelgésekhez meg gyászos jóslatokhoz. Semmi

sem lepi meg kevésbé, jelentette ki hűvösen, maró gúnnyal az őrnagynak, mint hogy Thomas kereket oldott. Bizonyos okokból, amelyeket nem szükséges részleteznie, mi sem természetesebb ennél. De mert az őrnagy csökönyösködött, nagy nehezen mégis felvette a telefont, és felhívta az állomásfőnököt, aki megerősítette, hogy Mr. Boxham valóban felszállt a reggeli vonatra.

– Felőlem mondhat, amit akar – kardoskodott az őrnagy, akinek meggyőződéseit úgyszólván soha nem ingatták meg holmi kézzelfogható bizonyítékok. – Az a némber azt állította nekem, hogy benn reggelizik. Aztán meg letagadta, hogy egyáltalán mondott valamit. Meg azt is kijelentette, hogy Thomas nem aludt az ágyában, és félreérthetetlenül arra célzott, hogy az az ott vendégeskedő pacák valami disznóságban mesterkedik.

– Ez az utóbbi része valószínűleg igaz – morogta bőszen Sabina. – De a többivel ne is törődjön. Buckle alkalmasint akkor érkezett vissza Ballycageyből, amikor az asszonyok még ott sem voltak, a hálószobák kitakarításáig pedig legfeljebb csak délután jutnak el. Nyilván lóvá tették magát, hisz mást sem művelnek itt valamennyien.

Az őrnagy idestova negyedszázada élt a szigeten, anélkül, hogy valaha is fölfedezte volna az említett helyi népszokást.

– Bátorkodom ellentmondani – válaszolt kimérten. – Legfőbb büszkeségem, hogy mindig megérzem, mikor mond valaki igazat. Az a nő halálosan meg volt rémülve. Higgye el nekem, itt valami zűr van.

Dörmögve felkerekedett, hogy szélesebb körökben is elterjessze nézetét. A sziget népe, amely mindig boldogan elhitte a legrosszabbat, származott légyen bármily

megbízhatatlan forrásból, kéjjel hallgatta végig mondókáját, és sietett saját kútfejéből kitölteni a hézagokat. Mr. Thomas minden kétséget kizáróan eltűnt a szigetről, s még azok is, akik történetesen szemtanúi voltak elutazásának, a legkülönbözőbb spekulációkba bocsátkoztak, hogy vajon hol lehet: az ingovány mélységes mélyén, egy szikla alatt, az öböl fenekén, avagy tulajdon pincéjébe falazva, így utólag kivétel nélkül mindenki világosan emlékezett, hogy abban a pillanatban gyanakodni kezdett az angol pacákra, amikor a szeme elé került.

Alig hajtott el az őrnagy, amikor Twomey teherautója állt meg a kapu előtt, és dr. Plummie, a protestáns püspök mászott ki belőle. Valahányszor meglátogatta ezt az egyházközségét, széles, piros ábrázatán bosszús kifejezés honolt. Az egyházközség tizenhárom lelket számlált, és több bajt okozott a püspöknek, mint az összes többi együttvéve. Az előző lelkész jólelkű, vén trotli volt, aki soha a kisujját sem mozdította, és az ő idejében tökéletes volt a béke. De miután elhunyt, a püspök, mint maga mondta, afféle eleven tüzet nevezett ki a helyébe, ámbár az egyházközségben semmi sem akadt, ami az eleven tüzet táplálhatta volna. Az eredmény az volt, hogy jóformán mindenki összeveszett mindenkivel, csupán lelkipásztoruk utálatában értettek egyet maradéktalanul. Valahányszor a püspök ellátogatott hozzájuk, mindig újabb botránykőre lelt. Az ezredes meg az őrnagy csak abban az esetben volt hajlandó részt venni az istentiszteleten, ha eléneklik az „Isten, óvd meg a királynőt”, valamint ha a templomban kiállítanak különféle ezredlobogókat. Mrs. Prout minden erejével igyekezett kifúrni Mrs. Doveot az orgonista

tisztségéből; Mrs. Dove viszont azzal fenyegetőzött, hogy előbb hasogatja szét apró fának a harmóniumot. Mr. Craig és dr. Ballantyne között ökölharc dúlt egy bizonyos sírhelyért, mert mindketten kizárólag oda óhajtottak temetkezni.

A püspök minden ceremónia nélkül végigsétált a kerti úton, és belépett a házba.

– Szép kis dolog, Sabina – mondta, miközben leroskadt egy székre. – Úgy volt, hogy Tom felkeres ma reggel, erre átejtett. Meg akartuk beszélni a templom tatarozását – úgy értem, persze, szeretnék belőle egy csekket kicsikarni. És tiszta őrület, ahogy átvergődtem ide. Azon a kompon nem mertem megkockáztatni kocsival. Az egyik halász hozott át csónakon. Csakugyan, kalapját, lábszárvédőjét, kabátját mindenütt gyöngyházasan fénylő pikkelyek pettyezték.

Sabina borzasztóan örült látogatójának. Mások is gyakran örültek neki, kivált, ha világi jellegű problémáik akadtak. A püspök meglehetősen későn érezte meg elhivatottságát, némelyek szerint oly későn, hogy ez az elhivatottság máig sem ütközött ki rajta. Pályafutását jogászként kezdte. Sabina kifejtette nézetét, miszerint Thomas eljárása oly mértékben vérlázító, hogy csak törvényellenes lehet; és ha az emberi társadalom nem merő csalás és ámítás, vélte, lennie kell valamilyen szervezetnek, amely meggátolná az ilyen cselekedeteket. Ám a püspök, miután figyelmesen végighallgatta a vádbeszédet, nyomban kioltotta ezt a reményt.

– Sajnos, Sabina, magának nincs egyetlen ütőkártyája sem közölte nyers őszinteséggel. – Franciaországban például esetleg volna némi beleszólása, mint vélelmezett örökösnek. De itt, minálunk, semmi nem akadályozhat meg

egy férfit, hogy a saját tulajdonával ne azt tegye, amit akar. De ki a vevő? Az a vonzó fiatalember, akivel szintén találkoztam?

– Én bizony nem így jellemezném – jelentette ki Sabina.

– Ugyan már, ez csak előítélet. Elég természetes, az igaz, de értelmetlen. Sajnálom, hogy csalódást okozok magának – fűzte hozzá gyorsan, mert Sabina arca úgy elkámpicsorodott, mint a kisgyereké, akitől elvették a játékát. – Ha Thomas például áttérne a katolikus vallásra, akkor megfoszthatnánk birtokától, ráadásul akasztófára is juttathatnánk – folytatta aztán könnyedebb hangnemben a püspök, aki valóságos tárháza volt az érdekesnél érdekesebb ismereteknek. – Van ugyanis egy ilyen értelmű régi jogszabály, amely benne maradt a törvénykönyvben, és soha nem hatálytalanították. De előbb át kell térnie, és tudja, az eléggé kockázatos vállalkozás!

A püspök vidám nevetésben tört ki, de Sabinából még öccse felakasztásának gondolata sem fakasztott mosolyt.

– De hát az nem lehet, hogy ne tehessek ellene semmit, az nem lehet! – kiáltott fel, mert határozott teremtés lévén nem tudott beletörődni a tehetetlenség gondolatába.

– Igazán nem tudom, mit tehetne, kivéve, hogy belenyugszik. És voltaképpen az öreg Tömőt sem merem hibáztatni. Bárcsak én is megszabadulnék a püspöki palotától! Negyven szoba, és egytől egyig olyan nedvesek, mint a mosókonyha nagymosáskor! A nagy ház a múlté. Múlt héten is láttam egy hirdetést a *Harsoná*-ban, – Eladó gyönyörű, György-korabeli kastély, bontásra alkalmas." Hát nagyjából ez az ábra.

– Papa is így beszélt mindig, de álmában sem jutott eszébe elkótyavetyélni a birtokot! – vágott vissza keserűen

Sabina. Tom sötét renegát, áruló, írgyűlölő gazember. Lusta semmirekellő. És ráadásul gyáva kukac, aki eliszkolt, ahelyett, hogy szembenézett volna velem.

– Senki sem lehet tökéletes – jegyezte meg dr. Plummie. És a férfiaknál gyakran megesik, hogy begyulladnak a nővérüktől. – Összeillesztette ujjai hegyét, s egy kis ideig csöndesen töprengett, aztán hirtelen fülig elvigyorodott, hogy pofazacskói szinte a szeméig felszaladtak. – Volna egy csodás ötletem. Mért nem megy feleségül ahhoz az angol fiatalemberhez? Nem vitás, hogy így visszafordítaná Tom úrfira a fegyvert!

– Nem én, ha ő volna is az egyetlen férfi a világon! – fortyant fel Sabina.

– Beteges gondolat – jelentette ki lelki tanácsadója rendíthetetlenül. – Fogadja csak meg a tanácsomat, és csípje meg azt a fiút. Nem áll az magának semmiből. Mindig is az volt a véleményem, hogy a legokosabban tenné, ha valami pénzes alakhoz menne feleségül. Egyébként is ez a legokosabb, ha az embernek módjában áll. Akkor aztán bevonul az ősi kastélyba, és Tomot meghívhatja karácsonyra.

Hirtelen eszébe jutott Twomey türelmesen várakozó teherautója, és gyorsan elbúcsúzott.

– Remélem, hogy az új fiú templomjáró ember – mondta, már menetközben. – Talán leszurkol némi dohányt.

A püspök távozása után Sabina lehangoltabb volt, mint valaha. Nem csupán azért kesergett, mert a püspök ezúttal adós maradt a megfelelő jogi tanáccsal, hanem főként sajnálatos állásfoglalása miatt. Sabina rokonszenvet vagy legalábbis megértést várt tőle, de csak sikamlós célzásokat meg ízléstelen tanácsokat kapott. Még az

emléküktől is lángba borult megint az arca. Dr. Plummie olyan ridegen, érzéketlenül beszélt a házasságról, akár a gazda, aki a fiát noszogatja, hogy vegye el a szomszéd lányát, és kaparintsa meg a birtokát. Kalap ide, kamásli oda, lám, a püspök gondolkozásmódjából mindig kibújik a paraszt. És ami még rosszabb, Thomas pártjára állt, márpedig ha ő így viselkedik, vajon mit várhat mástól? Senki sem fogja támogatni Sabina panaszait, senki sem törődik majd kifosztásával. Csakhogy Sabina nem volt afféle nyámnyila lány, aki minden harc nélkül összecsuklik, sőt máris keményen munkához látott, és tucatjával agyalta ki a csataterveket.

A szigeten közben egyebütt is újabb fejlemények támadtak. Az ezredes, mint általában, aznap reggel is a pacsirtákkal ébredt, és áthajtotta tehenét Mick Slattery legelőjéről Mrs. Tooth néhány mérfölddel távolabb fekvő legelőjére. Ezt, mint cselekedetei zömét, azért művelte, hogy az elfoglaltság illúziójában ringatózhassék; ámde Mick, amikor jó néhány órával később kikecmergett az ágyból, és észrevette a szarvasmarha távollétét, rögtön azt feltételezte, hogy ez a Bizottság akciójának következménye, és máris száguldott értesíteni az elnököt. Szorongva dugták össze a fejüket, és még akkor is hol azt találgatták, ki fordíthatta le a szöveget az ezredesnek, hol attól rémüldöztek, hogy az ezredes neadjisten mégiscsak ért ír nyelven, hol azon töprengtek, hogy a tehén elhajlását biztató avagy baljós előjelnek tekintsék, amikor betoppant a vendéglőbe a postás egy levéllel, amelyen ott ékeskedett a Bord Faílte errefelé oly nagy közismertségnek örvendő pecsétje.

A Bordtól kapott értesítés végképp kedvüket szegte.

Lényege röviden az volt ugyanis, hogy határozott választ csak akkor kaphatnak, ha jóval több felvilágosítást adnak részben arról, hogy miért kérik a segélyt, részben hogy mire szándékozzák fordítani; amellett már első látásra is inkább úgy tűnik, hogy ilyesfajta ünnepi játékok megrendezése nem rájuk, vagyis egy idegenforgalmi propagandaszervezetre, hanem a Művészeti Tanácsra tartozik.

Az egész közleményből csak úgy sugárzott a csüggesztő közöny jeges lehelete.

– Hát csoda, hogy a férfiak faképnél hagyják ezt az országot? – kérdezte patetikus hévvel az elnök. – Még hogy miért folyamodunk segélyért! Mikor azt minden félkegyelmű tudja. És mintha volna valami közük ahhoz, hogy mire fordítjuk! Elvégre az kizárólag a mi dolgunk!

– Rohadtul kukacoskodik újabban az a csürhe – sopánkodott Micky Malone. – Meg azok a nyavalyások is, akik a munkanélküli-segélyt, meg a nyugdíjt, meg a többit intézik. Mintha csak a maguk zsebéből kéne nekik kifizetni! Hallottátok már, mi történt Baraey Roche-csal?

Barney Roche volt Inishnamona szemefénye. Száz méterről meglátta a legkisebb gombát; észrevette a rókát, bármennyire hasonlított is a vörhenyes páfrányokhoz, amelyek közt tovasiklott, nyolc nyíl közül hetet pontosan a céltábla kellős közepébe eresztett, és így tovább, és így tovább. De bármily bámulatosak voltak is fent említett képességei, nem ezért övezték tisztelettel – Barney Roche úgy emelkedett a dicsőség tetőfokára, hogy tizenhárom esztendeje húzta a vakokat megillető nyugdíjat. A helybeliek szemében ő volt az eszménykép, ő jelentette a szárnyalást, a szabadságot, amely megkülönbözteti az

embert az oktalan állattól; Barney Roche a sziget lelkét testesítette meg, mondhatni, miként Jeanne d'Arc Franciaországét.

A név hallatára Pio nyomban hegyezni kezdte a fülét.

– Nem, mi történt vele? – kérdezte elképedve. – Szombaton, gyónáskor láttam, de beszélni nem beszéltem vele.

Micky óvatosan körülnézett, és suttogóra fogta a hangját.

– Azt rebesgetik, hogy felülvizsgálják!

Pio tetőtől talpig megrázkódott a borzadálytól meg a felháborodástól.

– Hát ha képesek erre, akkor ezek mindenre képesek!

– Lehet ezeket manapság megfékezni? Talán bizony nem vonták meg a segélyt Paddy Flahertytől is, attól a jóravaló embertől? – folytatta Micky a vádbeszédet. – Csak mert azt a pár nyavalyás ezrest nyerte kinn az ügetőn?

– A, megette már a fene ezt az egész rohadt országot!

– Tudod, Pio, mi az én véleményem? Hogy ez most a megtorlás, így fizetik vissza, amiért szigetnek nyilvánítottuk magunkat.

– Több mint valószínű. Jellemző Dublinra! Az angolok bezzeg sose voltak ilyen ocsmányok.

Némi időre elmerültek a kormány szidalmazásának gyönyörűségébe. Aztán gyakorlatiasabb témára tértek át, és megvitatták, hogyan lehetne csőbe húzni és jobb belátásra téríteni a Bord Faíltét. Olyan mélységesen és sóváran reménykedtek a segélyben, hogy most, amikor a nagyszerű ötletet a visszautasítás veszélye fenyegette, úgy érezték, valósággal a zsebükből húzzák ki a pénzt. Az elnök úgy vélte, hogy a tervezet kiválóságát Rowty

műalkotásának elküldésével lehetne a legvilágosabban érvényre juttatni, s ezért sürgősen üzentek a szerzőnek, hogy szíveskedjék rendelkezésükre bocsátani egy példányt. Ekkor azonban váratlan nehézség támadt, minthogy a bárd mindeddig egy megveszekedett szót sem vetett papírra. Mindazonáltal készségesen otthagyott csapot-papot, és futott megnyugtatni őket. Szó sincs arról, bizonygatta, hogy hallgatása ötletszegénységből fakad, sőt épp az ellenkezője a baj. Fejében csak úgy hemzsegnek az újabb meg újabb képek, jelenetek, s oly ragyogó, eleven és különleges megannyi, hogy egyenesen közönséges hatásrombolásnak érzi holmi apró, fekete kriksz-krakszokkal egy kupac papírra rögzíteni őket. És Rowty, népének egyszerű gyermeke, szakmája dísztelen, fehér munkaköpenyében olyan tüneményesen beszélt, olyan ékesszólóan, olyan fennkölten magasröptű stílusban érvelt, hogy kisvártatva magával ragadta hallgatóit; csupán amikor már ő is meg Micky is távozott, kezdte mardosni Piót a kétely.

Világos, mélázott az elnök, hogy semmi sem lesz az egész ötletből. Ahogy semmivé foszlott a Bizottság összes többi ötlete is, valósággal érthetetlennek tűnő módon. Pontosan kialakult már a dolog menetrendje is. Először előáll valaki valami szédületes gondolattal, amely lángra lobbant minden elmét, az örökösen gáncsoskodó Niall McCarthy ócsárlása pedig egyenesen úgy hat rájuk, mint a kovácsfújtató. A tervek különféle jellegűek voltak, de az elképzelés minden esetben pompásnak, sőt lenyűgözőnek hatott. Ott volt például a vitorlásverseny, amely elhomályosította volna a cowesi regatta dicsőségét. Aztán az a terv, hogy a szigeten rendezzék meg az olimpiát,

amelynek végeztével a sportolók egytől egyig arra szavaztak volna, hogy a jövőben is mindig itt és csakis itt tartsák meg. No és a lovas bemutató, amely kétségbeesésbe és elháríthatatlan csődbe taszította volna a Dublini Királyi Lovasszövetséget! A bizottsági tagok tüzes képzelete a legapróbb részletekig megjelenítette a diadalokat, hiszen határtalan önbizalmuk nem engedte, hogy erejüket meghaladó feladatnak tekintsenek bármit is; de amikor megpróbáltak hozzálátni a gyakorlati megvalósításhoz, úgy pukkant szét minden, mint a buborék.

Vajon Írország apostolának, Szent Patriknak élete szintén kudarcba fullad? És Oberammergau háborítatlanul folytathatja a maga kisded játékait? Csődöt mondana Inishnamona ott, ahol hájas német parasztok sikert aratnak? Van-e emésztőbb gyötrelem, mint tudatában lenni önnön felsőbbrendűségünknek, mégis azt látni, hogy örökkön lepipálnak? De minden zsenialitásuk, költői lángelméjük mellett voltaképpen mit tettek ők eddig szigetük sorsának tündöklően fényes látomásáért?

Ha másra nem is, de erre az utolsó kérdésre Pio meg tudta adni a választ. Cirkuszi bohócot csináltak magukból, amikor hallgattak Dano kerge locsogására: minden valószínűség szerint vérig sértették az ezredest, aki soha nem felejt, és minden bizonnyal megbántották Miss Boxhamet. Ebben merült ki egész tevékenységük, az ősi hagyományok-hoz híven.

Bárcsak túl lehetne adni a kocsmán, merengett Pio, vagy legalább a felesége volna még most is olyan, mint amikor elvette, ravasz, akár a róka, és szembeszállna száz korhellyel is, akkor ő maga is átlógna Angliába. De hát az asszony már csak afféleleégett gyertya, meg aztán ki a fene

venne meg egy olyan kocsmát, amelynek a forgalma napról napra csökken? Pio nem titkolhatta tovább maga elől az igazságot arról a bizonyos robbantásról. Szörnyen dicső dolog volt persze az adott pillanatban, addig soha nem ismert elégtétellel szolgált a résztvevőknek: végre akadt egy vállalkozásuk, amely valóban megrengette a földet, minden értelemben. De a szomorú valóság itt, a kocsmában bizony az volt, hogy jóformán be sem téved más vendég, csak a törzsiszákosok gyülevész hada, az unalomig ismert pofák, tömérdek ismétléstől vértelenné szikkadt tréfáikkal, kötözködésükkel, történeteikkel. Sőt ilyen szép időben még ezek is elszivárognak, kimennek Mahonyhoz, aki a szabadba is kirakott asztalokat, napernyőkkel, meg mindenféle egyéb ócska, franciás trükköt talált ki.

Mélabús gondolataiból legkisebb fia zökkentette ki, egy kilencéves, almaképű gézengúz, aki berontott és coca-colát követelt. Szokás szerint naponta járt neki egy üveggel, mikor hazaért az iskolából, ezúttal azonban nem kapott egyebet, csupán egy nyaklevest, valamint a felvilágosítást, hogy kívül tágasabb. Jogos sérelmének teljes tudatában fülig tátotta a száját, és a bőgéshez, szokásos meggyőző módszeréhez folyamodott, de azonmód csattant is a következő pofon.

– Bernadetté! Gyere ide azonnal, és vidd ki ezt a kölyköt! – bődült el az atya, sebzett idegekkel. – Azt képzelitek, összebírom szedni a gondolataimat ilyen ricsajban?

Becammogott a felesége fáradtan, izzadtan, kezében egy partvissal.

– Csak a coláját kéri! – süvítette, eredményesen

vetélkedve magzatával. – Én mondtam neki, hogy megkaphatja!

– Te mondtad neki? Én meg azt mondom, hogy nem kapja meg! – üvöltött fel Pio, és szinte őrjöngve csapkodta öklével a söntéspultot. – Itt nem lesz semmiféle cola, még ha maga az Atyaúristen vagy a Szűz Mária kéri, akkor sem!

– Ments meg, Uram, minket! – dadogta a megdöbbent feleség, aki még soha életében nem hallott ilyen szavakat a férjétől; hiszen Pio rendszerint igen óvatosan és építőén nyilatkozott a mennyei hatalmasságokról. – Menj ki szépen, Michael, ne gyötörd a papát! – parancsolt rá csemetéjére, és a szutykos praclijába nyomta a partvist. – Fogd a partvist, te már nagyfiú vagy, eridj, verd meg a kutyát.

Michael szipogva markolta meg a partvist, kiszaladt a söntésből, s az udvaron máris siralmas vonítás kélt.

– Jobban örül ennek, mint akármilyen colának – jegyezte meg a lecsillapult fogadós. – De jegyezd meg, nekem többet a nyakamra ne küldd a gyerekeket italt kérincsélni. Ha így megy tovább, újévre becsukhatjuk a boltot. Hacsak még előbb ránk nem szakad az ég.

És mit lehessen tudni, vette fontolóra, talán még ez volna a legkényelmesebb megoldás.

tizenkettő

Hajnal előtt, úgymond, a legsötétebb az éjszaka; de megesik az is, hogy amikor szinte oszladozni látszanak a felhők, egyszer csak leszakad az ég. E kritikus pillanatban két esemény hatott ösztönzően a sziget közhangulatára, felébresztvén a derűlátás szellemét, amely annál is elevenebben szárnyalt, mivel tökéletesen alaptalan volt.

A kettő közül az első és jelentéktelenebb az volt, hogy Ballycageyből megérkezett a Nyugdíjintézet ellenőre, lefolytatni a vizsgálatot Barney Roche ügyében. A nyugdíjügyeket elméletileg egy helybeli lakos intézte, aki még fizetést is kapott ezért; de több esze volt annál, semhogy magára haragítsa a szomszédságot, így hát az ilyesfajta eseteket mindig külső emberek ellenőrizték.

Jellemző a Nyugdíjintézet aljas, szőröző, nemzetietlen ügyintézésére, hogy magát Barneyt persze egy árva szóval sem értesítették az esedékes látogatásról. Még a fináncok, akiknek az erkölcsei manapság elég sok kívánnivalót hagynak, még azok sem rontanak rá a becsületes emberre csak amúgy a derült égből, anélkül, hogy lehetőséget ne adnának neki elrejteni a lepárlót, vagy becsukni a bögrekocsmát, illetve elvégezni adott esetben az elterelő hadműveleteket; csakhogy ezek a nyugdíjintézetiek imádnak lopva, meglepetésszerűen dolgozni. Hála a sziget kémszervezetének, már réges-rég közszájon forgott ugyan, hogy ilyesvalamire készülődnek, de sajnos a részleteket szigorúan titokban tartották, és így a rajtaütés délutánján Barney éppen a háza tetején bütykölt: gyanútlanul szögelte a palát, és élvezte a napsütést.

Már messziről észrevette a pacákot, azt is megállapította, hogy idegen, sőt még érezte is, hogy rosszban sántikál, de nem ismerte fel rögtön a szándékait. A pacák, mint afféle városi szélhámos, kalapot viselt, míg az inishnamonaiak legfeljebb sapkát vagy főkötőt hordanak; farmer meg pulóver helyett elegáns tweedöltönyben feszített; és iszonyú eltökélten masírozott, holott a sziget lakói leginkább csak ténferegni szoktak, mintha nem is volna határozott úti céljuk. Egyszóval ordított róla, hogy köztisztviselő, és holtbiztos volt, hogy valami szerencsétlen bugris magánügyébe akarja beleütni az orrát. Egyszerre csak megállt az úton, és megszólított egy gyereket, aki Barneyék irányába fordult, és a házuk felé mutatott; mire a pacák, akár holmi képviselőjelölt, megpaskolta a kislány arcát, és tovább menetelt, peckesebben, mint valaha.

Egy idegen pacák, aki felőle érdeklődik, csak egyet jelenthet. Barney a fény sebességével mászott le a létrán, termett a konyhában, és ordította be Maryt, a feleségét. Mire a látogató az ajtóhoz ért, a házaspár a bátran viselt szenvedés s részvétteli segítőkészség megindító példázatát nyújtotta. Barney az ablaknál ült, szegény, világtalan szemét sötét szemüveg óvta a nap izzó sugaraitól, Mary pedig felolvasott neki a *Harsoná*-ból. Volt valami határtalanul szánalomraméltó abban, ahogy a szerencsétlen nyomorult a látogató felé fordította fejét, s a vakok bátortalan, tétova módján megkérdezte: – Mi történt, Mary, lelkecském? Ki jött el hozzánk, kedvesem? –, továbbá, amint a földre lökte a könyökénél álló fehér botot, mikor utánatapogatózott. – Egy jóravaló úriember, áldja meg a Magasságbeli! – kapta el a végszót Mary,

miközben rohant felkapni a botot, hogy férjeura ügyefogyottan matató kezébe igazítsa.

A felülvizsgálat többé-kevésbé eltért az ellenőr eredeti elképzeléseitől. Eltökélt szándéka volt ugyanis, hogy követelni fogja a ballycageyi szemorvos igazolását, sőt olyan mélyre süllyedt, hogy nem átallt már jó előre különféle kis fortélyokat kieszelni Barney lebuktatására. A névtelen feljelentő tudniillik azt állította, mégpedig részletesen felsorolt bizonyítékok tömkelegével alátámasztva, hogy Barneynak valósággal sólyomszeme van; ám e szenvedéstől elgyötört férfi s odaadóan gyengéd asszonya jelenlétében ez az állítás úgy foszladozott szét, mint gyenge köd a reggeli napfényben. Az ellenőr fiatalember volt, nemrég került a körzetbe, és a hivatalos kartoték nem nyújtott számára jelentősebb támogatást. Oly gyötrelmesen hézagos volt, akár egy film előzetese. Nem derült ki belőle, hogy Barney mióta kapja a nyugdíjat, sem az, hogyan jutott hozzá, ellenben szerepelt benne egy bizalmas feljegyzés, mely szerint az édesapját háromszor börtönözték be Írországért. Mindent egybevetve még a legésszerűbbnek az látszott, hogy biztosítsa Mr. Roche-t a látogatás egyszerű rutinjellegéről, és rövid, barátságos terefere után távozzék – amit az ellenőr meg is tett.

Inishnamona egyik jellegzetes tulajdonsága volt, hogy kívülről fenyegető veszedelem esetén mindenki félretette minden egyéni búját-baját, és férfiak, nők, gyermekek kivétel nélkül, egytől egyig önzetlenül összefogtak. Alig cikázott szét a híre, hogy valami városi pacák érdeklődött Barney felől, máris megtörtént minden szükséges intézkedés. A távozni készülő ellenőr a kompot a túlsó parton találta, mivel a révész, miként a történetesen ott

ácsorgók közölték, átment a szárazföldre, keresztelőre. Véletlen szerencse folytán akadt a közelben egy hálóját javítgató halász, aki hajlandónak mutatkozott átevezni az ellenőrrel, potom négy font tiszteletdíjért. Körülbelül egy óra hosszat tartó tárgyalás után ez az összeg három shilling hat pennyre csökkent, mikor is az ellenőr óvatosan és enyhe émelygéssel helyet foglalhatott végre a vesszővázas bőrcsónakban, amely legnagyobb riadalmára úgy táncolt a vízen, ahogy az ilyen lélekvesztők a vízen általában táncolni szoktak, és minden evezőcsapásnál zuhannyal árasztotta el. A koronát az egészre mindamellett olyasvalami tette fel, amiért egyedül Istené a dicsőség: a csónak mintegy félúton járt, amikor üde esti szellő kerekedett, és a betolakodó kalapját kivitorláztatta a nyílt tengerre.

A kormányerők megfutamodása ujjongással töltötte el a szíveket. Miként a háborús idők éhkoppját, gondját, bánatát, veszedelmeit is feledi az ember a győzelem örömmámorában, úgy űzte el Barney diadalma egy időre a helybeliek lelkivilágára nehezedő borús kételyt és aggodalmakat. Egy magas képzettségű, jól öltözött, jól fizetett, tekintélyes és előkelő kiejtéssel beszélő ember megpróbálta összemérni az eszét egy inishnamonai ember eszével, és csúfosan pórul járt; márpedig ami Barneynak sikerül, az valamennyiüknek sikerülhet; bízvást megállják tehát a helyüket akár az egész világgal szemben is.

A második esemény, ha lehet, még nagyobb horderejű volt, mivel a titokzatosság fátyla lengte körül, és ez sokkalta tágabb teret biztosított a képzeletnek. További két idegen bukkant fel ugyanis, szintén városi parádában, és megszálltak a legelegánsabb szállodában. Sajna, a

tulajdonos legszakavatottabb nyomozása ellenére sem sikerült kideríteni, hogy mi szél fújta ide őket, de kétségtelenül valami nagy fontosságú ügyben jártak, már csak a poggyászuk tanúsága szerint is, amely többek közt egy írógépet, valamint aktatáskákat, iratrendezőket, továbbá egy sereg eddig soha nem látott szerkentyűt tartalmazott.

A rejtélyes cuccot a legszigorúbban lakat alatt tartották, mármint amikor nem használták, vagyis gyakorlatilag egész idő alatt. Mindenesetre többen látták, hogy az idegenek, röviddel megérkezésük után, egész felszerelésüket magukkal hurcolva ellátogattak Sentence ezredeshez, és egész délelőtt az ő birtokán meg a környező domboldalakon tekeregtek. A felderítő útról meglehetősen fura kedélyállapotban tértek vissza, iszonyú szaporán, de túlságosan halkan beszélgettek, közben pedig sűrűn röhögcséltek. Jó ideig maradtak még a szigeten, kirándulgattak, csónakáztak, pisztrángra halásztak, pókereztek és iddogáltak a különféle kocsmákban, rendszerint derűsen és gondtalanul, de éberen és gyorsan kivédtek minden kísérletet, ha szóra próbálták bírni őket. Aztán egyik este összeültek, és harsány jókedvvel valami jegyzőkönyvfélét firkáltak hosszú, hivatalos papírokra, másnap reggel pedig távoztak.

A legélesebb elmék is tanácstalanul álltak a rejtéllyel szemben. Az egyetlen ember, aki feltehetőleg mindent tudott, Sentence ezredes volt, de hozzá fordulni felvilágosításért, még ha netán eszébe jut is valakinek ilyen merészség, egyszerű időpocsékolás lett volna. Minthogy az idegenek nem írtak és nem kaptak leveleket, sőt nem használták a telefont sem, Deliának, a

postamesternőnek és egy személyben a telefonközpont kezelőjének sem állt módjában segíteni. Kétségkívül kevés volt az anyag a kiinduláshoz, és ezt a keveset nagyon is sokféleképpen lehetett értelmezni, mindazonáltal a helybeliek nagy elszánással vetették rá magukat, és szinte nem is tárgyaltak egyébről. Néhányuk véleménye szerint az idegenek valami nagyszabású, magasztos, milliókba kerülő filmet szándékoznak forgatni itt, amelyben az egész lakosság szerephez jut; mások úgy gondolták, hogy egy mammuthotel építéséhez kerestek megfelelő helyet; ismét mások arra esküdtek, hogy az illetők szédületes értékű aranykincs után nyomoztak, amelyet századokkal ezelőtt ástak el a tőzegmocsárban. Mindnyájan egyetértettek a tekintetben, hogy az ilyesfajta ipsék, vagyis akik ennyire szórják a pénzt, akiknek ennyi a ráérő idejük, feltétlenül valami nagy dolgot terveznek, és legyen az bármi, Inishnamona rózsás kilátásoknak néz elébe.

Ezek bizony csak álmok voltak; de hát az álmok birodalma szülőföldjük volt, itt érezték magukat otthon, itt fejtették ki legragyogóbb képességeiket. Ugyanolyan örömöt és erőt merítettek képzeletük gyümölcseiből, mintha azok csakugyan léteztek volna is. Ámde ekkor a durva, anyagi valóság szintjén, ahol jószerint sohasem tudták megvetni a lábukat, ahol mindig gyámoltalanul, elveszetten tévelyegtek, történt valami. Fényes nappal, szép lassan és nyugodalmasan, mintegy előre megfontolt szándékkal, elsüllyedt a komphajó.

S vele, nemének utolsó példányával az ír felségvizeken, a semmibe tűnt minden szállítmány reménye, amely meghaladja a vesszőcsónakok meg az aprócska vitorlások

teherbíró képességét. Inishnamona előtt felrémlett, amint lassan lecsúszik a néhány, még lakott külső sziget primitív életszínvonalára. Most már akár ne is jöjjenek turisták, hiszen úgysem tudják ellátni őket. Megszűnnek még a havi vásárok is, ahol a parasztok eladhatták borjúikat, birkáikat a vízen túlról érkező marhakereskedőknek – utóvégre ki az ördög kockáztatná meg a visszautat egy csomó, kapálózó, rugdalózó jószággal az apró csónak hasában? A sziget minden gépkocsija leáll; szűkében lesznek az élelemnek, amely, ha lehet, még az eddiginél is unalmasabbá válik; sőt, tán még a kocsmákat is bezárják, ha végképp megszűnik minden forgalom.

Az utóbbi napok örömmámora egy csapásra elszállt, helyébe sötét gyanakvás lépett. A sziget gondolkozásmódjához híven senki sem volt hajlandó elhinni, hogy a komp pusztán aggkori végelgyengülés következtében múlt ki. A titoknak, rejtélynek olyan természetfeletti sebességgel terjed híre itt, mintha szellő röpítené szét illó páraként, hogy szilárd halmazállapotot öltsön a hegyezett fülekben – bezzeg ha a nyilvánosság szeme láttára és mégoly világosan érthető okokból történt valami, senki sem ismeri el, hogy annyira egyszerű, amilyennek látszik. Holtbiztosan tömérdek minden lappang még mögötte, rebesgették, és valahányszor nagy csapás érte őket, mindig találtak valakit, akit kárhoztathattak önmaguk helyett. A vénséges komp már régóta egyre kehesebben harákolt, zihált és hörgött, már régóta egyre nehézkesebben vánszorgott, egyre mélyebbre merült, de a lakosság ennek ellenére szabotázst szimatolt. A bűntettet feltétlenül ellenséges kezek követték el, még ha nem lehet is rögtön megállapítani, mely okokból; viszont mind egy

szálig eltökélték, hogy kinyomozzák a tettest, s utána villámgyorsan és kíméletlenül bosszút állnak.

tizenhárom

A komp elsüllyedésekor tökéletes nyugalom uralkodott. Nem tört ki pánik, nem volt tülekedés az elsőbbségért, nem játszódtak le azok a visszataszító jelenetek, amelyek gyakori kísérői a tengeri szerencsétlenségeknek. E valóban dicséretes tényállásnak megvolt a magyarázata. Dermot révészt leszámítva, aki nagyon jól tudta, milyen sekély itt a tenger, az utazóközönséget a rapallói téli üdülésből hazatérő Mrs. Tooth képviselte, egymaga. Mrs. Tooth szórakozott, békés teremtés volt, úgyszólván alig vett tudomást környezetéről, és most sem észlelt semmit, csak amikor a víz már a térdéig ért, s poggyászának könnyebb darabjai ide-oda úszkáltak körülötte. Akkor felmászott a kormányház tetejére, ahová a révész is követte, mihelyt a komp feneket ért, aztán ott üldögéltek kettecskén, teljes biztonságban és kényelemben, míg csónakot nem küldtek értük.

Mrs. Tooth számára kissé különös volt az egész hazaérkezés. Idejekorán levelet írt Floud őrnagynak, amelyben megkérte, hogy legyen szíves érte jönni a vonathoz, ámde a főpostán ebben az évben már másodszor – munkalassítás folyt, és a levél ez idő szerint még Dublinban pihent. A víg kedélyű, ügyes fiatal hordár, aki Mrs. Tooth hazatértét mindig olyan örömmel üdvözölte, elment Angliába, s a helyét egy köszvényes, vén gnóm vette át. Mrs. Tooth egy óra hosszat rostokolt a váróteremben, ahol egyetlen szórakozását a Coras Impair Eireann Autóbusztársaság öndicsérettől bűzlő reklámhirdetései jelentették, aztán felhívta az őrnagyot,

minek eredményeképpen megtudta, hogy nem számítottak érkezésére. Az őrnagy megpróbálta továbbá elmagyarázni újdonsült szigetstátusukat, amely Mrs. Tooth őszi elutazása óta lépett életbe; de szavait elfojtotta az a sajátos bugyborékolás, amely ezen a környéken elég gyakran akadályozza a távolsági beszélgetéseket. Ilyesformán, amikor Mrs. Tooth különféle szükségmegoldások segítségével elvergődött végre a tengerszorosig, tökéletes meglepetésként érte természetes összekötő útjuk pusztulása. De mert türelmes asszony volt, berzenkedés nélkül felszállt a kompra, a már említett eredménnyel; s amikor végre partra ért, jutalom fejében Floud őrnagy sietett üdvözlésére.

– Rosemary, kedvesem! De örülök, hogy látom! – És forrón, kétfelől is megcsókolta Mrs. Tooth arcát, amely hatvannégy éve ellenére hamvas és rózsaszínű volt. – Hol a poggyásza?

– Elsüllyedt a komppal, Auberon. Hagyjuk veszni, mit gondol?

– Dehogyis!

Az őrnagy világéletében nagyra volt szervező tehetségével. Míg ő a mentési munkálatokat vezette, Mrs. Tooth békésen üldögélt a napon, s mire a csuromvíz bőröndök partra kerültek, cipője, harisnyája, szoknyája meg is száradt.

– Hogy történt a baj? – érdeklődött szelíden, miután az őrnagy elhelyezte kocsijában. – Dermotból egy árva mukkot sem tudtam kihúzni. Földrengés volt?

– Nem – hangzott a mogorva válasz. – Robbanás.

– Bizonyára gondatlanságból okozta valaki.

– Szántszándékkal csinálták. Sőt, nagyon komolyan

gyanítjuk azt is, kicsoda – magyarázta az őrnagy. – De erről itt egy lélek sem mer beszélni, nehogy kinyírják a felbérelt orgyilkosok.

– Úgy látszik, manapság ez a divat – versenyzett vele Mrs. Tooth. – A Camogliba vezető vasútvonalon például bombát robbantottak ezelőtt egy hónappal, sose tudtuk meg, miért. És van még valami újság? Meséljen!

Az őrnagynak nem is volt hőbb vágya, mint kielégítem Mrs. Tooth kíváncsiságát.

– Képzelje, Roger teljesen meggabalyodott – kezdte. – Legutóbb, amikor meglátogattam, valami ártalmas micsodával összezagyvált vizet itatott velem. Szerencsére egyből kiköptem az egészet, különben talán még meg is mérgezett volna. Feléje sem néztem azóta.

– Hát ez eléggé aggasztóan hangzik – sóhajtott Mrs. Tooth.

– Én persze nemigen ismerem őt, de mindig rendkívül kiegyensúlyozott embernek véltem. És hogy vannak azok az aranyos gyerekek, Sabina meg Thomas? Sabinától kaptam egy lapot karácsonyra, sosem feledkezik meg rólam.

Az őrnagy beszámolója a Mount Skellin-i eseményekről majdhogy ki nem zökkentette a hölgyet nyugalmából.

– Ejnye, ezt igazán sajnálom! – kiáltott fel. – Szerintem mindig nagy hiba túladni a családi birtokon. Ha Thomas már mindenáron szabadulni kívánt tőle, átengedhette volna Sabbynek. És tulajdonképpen mihez akar kezdeni, ha már nem lesz meg a kastély?

– Ez az, amit senki sem tud – jelentette ki sötéten az őrnagy.

– És hogy hol van Thomas, azt sem tudja senki,

legfeljebb azaz angol ipse, aki megvásárolta a birtokot. No de itt van a kutya eltemetve. Én éppen aznap reggel ugrottam be a Thomas gyerekhez, amikor nyoma veszett, és az angol egy mukkal sem említette, hogy megvette a birtokot. Aztán meglátogattam Sabinát, és ő sem beszélt erről. Egyébként roppant barátságtalanul viselkedett, szinte nem is emlékeztetett önmagára. A magam részéről szívből utálom a pletykát, még meghallgatni sem bírom, de végül is csak a postástól sikerült megtudnom a históriát. Pedig hát Sabina is értesült az adásvételről, hiszen előző este többen hallották, amint Moriarty kocsmájában az angol ipse képébe vágta, hogy örökségrabló.

– Sabina kocsmában volt?! – sikoltott fel Mrs. Tooth. – És gorombáskodott?!

– Úgy bizony, hát hallottak már ilyet? És az a cselédlány, akivel Mount Skellinben beszéltem, szintén titkol valamit. Utóvégre két különböző mesét próbált beadni nekem szegény Thomasról. Előbb azt állította, hogy odabenn reggelizik, aztán meg kijelentette, hogy fogalma sincs, hol lehet, de nem aludt az ágyában, annyi szent. Sabina meg mindenre csak a vállát vonogatta. Felhívta az állomásfőnököt, aki azt mondta, hogy Thomas elutazott a reggeli vonattal. Mármint Sabina szerint ezt mondta – *mert hát hallottam én egy szavát is*? És azóta Thomasnak se híre, se hamva!

Mrs. Tooth egy darabig mérlegelte a hallottakat.

– Kétségtelenül különös – döntött végül. – No és az az angol miféle ember?

– Ami azt illeti, elég rokonszenves, sima modorú, igazi úriember, meg ilyesmi – ismerte el az őrnagy. – De egy kicsit nagyon is nyeregben érzi magát, úgy viselkedik, mint

a ház ifjú ura. Lényegében ajtót mutatott nekem, amikor kérdezősködni kezdtem. Ki tudja, mi lakik benne?... Mert nézze, Rosemary, vajon mért pont ezt a helyet szúrta ki, mikor olyan nagy a világ? – Voltaképpen ugyanígy cselekedett valaha az őrnagy is, csakhogy persze Bucklera rossz fényt vetett a dolog. – Mindent egybevéve, itt valami bűzlik – vonta le végül következtetését az őrnagy. – Bűzlik bizony!

Amikor megérkeztek a Capri-villába, Mrs. Tooth a változás további jeleivel találkozott. Kezdődött azzal, hogy a csinos, mosolygós Peg, az utóbbi öt évben jótékony házitündére helyett annak kishúgát találta, mégpedig a sírás határán, mihez is sajnálatosan nélkülözte a zsebkendőt. Semmi sem volt még kitakarítva, minthogy Mrs. Tooth levele alig egy órával előzte meg őt magát; ráadásul Peg utódja nem is tudta, minek hol a helye, és mit kell csinálnia egyáltalán. Peg elment Londonba, és egy gyárban dolgozik, közölte a szipákoló kisded, kinek korát Mrs. Tooth körülbelül tizenegy évre taksálta, a mama pedig őt küldte helyette, és ő igazán meg is tesz a nagyságának mindent, ami telik tőle, de hát még nem olyan okos meg ügyes, mint Peg.

– Hadd nézzelek csak, te vagy a Polly, ugye? – kérdezte Mrs. Tooth. Polly sűrűn szerepelt Peg elbeszéléseiben mint haszontalan, lusta kis piszokfészek. – Rendben van, Polly, igazán kedves és figyelmes volt a mamádtól, hogy ideküldött téged, és kérlek, feltétlenül add át neki köszönetemet.

Polly az egyik mocskos kis lábát a másik köré fonta, és a ruhaujjába törölte az orrát.

Míg az őrnagy kiment a konyhába, és megpróbált tüzet

gyújtani, Mrs. Tooth körüljárt a házban, és kinyitogatta az ablakokat, hogy beáradjon a levegő meg a napfény. Minden a legnagyobb rendben volt, pontosan úgy, ahogy várta. A fűtőtestek elromlottak, mint mindig, és szekrényében a cipőket zöld penész lepte be. Peg bátyja megtartotta ígéretét, és gyönyörűen kimázolta fehér zománcfestékkel a verandát, még a véletlenül állványán felejtett napernyőt sem hagyta ki. Csupa pókháló volt minden, itt-ott egérlyukak tátongtak, a padló csak úgy feketéllett a bámulatosan sokféle döglött bogár iszonyú tömegétől. Merő gyönyörűség volt újra itthon lenni, a meghitt, megnyugtató környezetben.

De Mrs. Tooth ekkor az egyik emeleti szobából véletlenül kitekintett a legelőjére, s az ott elébe táruló látvány arra késztette, hogy sürgősen megkeresse lenn Floud őrnagyot. Mrs. Tooth tisztában volt önnön szórakozottságával, és nehezen tételezett fel rosszat másokról, ezért mindig kétellyel fogadott mindent, amit valahogy nem tartott helyénvalónak. Abban a híres esetben például, amikor hazatértekor alvázig csupaszítva találta Bentleyjét, félig-meddig hajlamos volt azt hinni, hogy ő maga hagyta itt ilyen állapotban; egy másik alkalommal pedig, amikor távollétében kőművesek dolgoztak a házon, csaknem azt képzelte, hogy a szalon Chippendale-asztalán sorakozó mintegy öt tucat üres üveg, valamint a szőnyeget borító megszámlálhatatlan csikk az ő figyelmetlenségéből került oda. Ennek eredményeként húzódozott már az önálló következtetéstől, s ezért most is iparkodott más, megbízhatóbb véleményt meghallgatni.

– Auberon – mondta –, én tudom, hogy meglehetősen szórakozott vagyok, de valahogy mindig azt képzeltem,

hogy két tehenem van, és mindkettő vörös.

Az őrnagy boldog örömmel ragadott meg minden lehetőséget, amely felmentette a tűzzel folytatott viaskodástól. A papír, a gyújtós, a tőzeg, a gyufa – itt minden csak úgy csöpögött a nyirkosságtól, a kémény jéghidegre hűlt, ráadásul Polly mellette kuporgott egy széken, és harminc másodperces időközökben hosszan, gyászosan megszívta az orrát.

– Persze, drágám, pontosan, ahogy mondja – nyugtatta meg a hölgyet, mikor végre felegyenesedhetett, és meglapogathatta a véknyát. – Két remek Hereford-tehene van.

– De kinn a legelőn csak egyet látok, és az is fekete.

Az őrnagy az ablakhoz lépett, és ellenőrizte Mrs. Tooth állítását.

– Azt a ragyogóját, hát ez meg mi a csoda? – bődült fel hirtelen. – Hiszen ez Roger Kerryje!

– Hát ez kissé különös – ingatta fejét Mrs. Tooth. – Nem mintha kifogásolnám, persze, de azért kissé különös.

– Semmivel sem különösebb, mint velem mérget itatni tromfolt mogorván az őrnagy.

– De hát mi történhetett az én két tehenemmel? – töprengett Mrs. Tooth. – Lehetetlen, hogy az ezredes elhajtotta volna! A brit hadsereg tisztje?!

– Szerintem tőle minden kitelik – hangzott a válasz. – De nem bízott meg senkit, hogy gondjukat viselje?

Mrs. Tooth egy darabig tanakodott.

– De igen, megbíztam valakit – közölte aztán. – Mégpedig egy hallatlanul megbízható fiatalembert, Tini Foleyt.

– Tim Foleyt? A rendőr őrmester fiát? – kérdezte

hökkenten az őrnagy. Hisz az már hónapokkal ezelőtt elment Angliába! Valamivel újév után. Hozzám is eljött búcsúzkodni, és megkérdezte, nincs-e számára egy pár ócska cipőm.

– Remélem, nem vitte magával a teheneimet – mondta aggódva Mrs. Tooth. – Olyan rémséges dolgokat hallani a teherhajókról!

– Miért is nem tartottam rajtuk a szemem? – bánkódott az őrnagy. Biztosan átjátszotta őket valamelyik unokatestvérének. Miben egyezett meg a fiúval?

Kiderült, hogy Mr. Foley nem kapott fizetést, de eladhatta a tejet, ilyesformán lebélyegeztethette az igazolványát, és így egész nyáron jogában állt felvenni a munkanélküli-segélyt.

– Ide figyelj, te lány, szaladj csak le Foleyékhoz, és kérdezd meg tőlük, hová lettek Mrs. Tooth tehenei – adta ki a parancsot az őrnagy. – Mi az, süket vagy? – kérdezte, látván, hogy a remegő Polly szinte odanőtt a székhez.

– Fogadni mernék, hogy ő is tudja, hol vannak – mondta jóságosan Mrs. Tooth. – Csak nem félsz tőlünk, Pollykám, ugye nem? Persze hogy nem.

De Polly szinte eszét vesztette a rémülettől. Otthon alaposan kioktatták e tárgyban, és a szájába rágták, hogy mit kell mondania; de más dolog a mama után elszajkózni a szavakat, és más, de egészen más az őrnagy szúrós kis szemének ádáz keresztüzében elismételni.

– Jaj, naccsága! – dadogta tétován. – Jaj, naccsága!

– Nos? – csaholt rá az őrnagy.

Polly kétségbeesett zokogásban tört ki.

– Nem szabadna megmondanom, naccsága – csukladozta. – Timo eladta őket a vásáron, egy héttel

azelőtt, hogy elment!

– Eladta a vásáron! – szörnyülködött az őrnagy. – Rosemary, ez a maga hozzájárulásával történt?

– Nem – ingatta fejét a hölgy. – Legalábbis nem emlékszem rá.

– És mit csinált Tim a pénzzel? – fordult az őrnagy ismét Pollyhoz. – Itt hagyta a házban, vagy bankba tette?

Beletelt egy kis időbe, míg sikerült Pollyval megértetni a kérdést, s még tovább tartott, míg kiszedték belőle – töredékekben – a választ. Miből is kiderült, hogy Mr. Foley a maga részéről meglehetősen sajátos, ámbár nem teljesen illogikus módon értelmezte a fenti ügyletet. Miután úgy döntött, hogy Angliába megy, Írországban nyilvánvalóan nem kaphatta meg a nyár folyamán a munkanélküli-segélyt, ezért önös céljaira fordította a tehenek eladásából származó összeget, mintegy kárpótlásul.

– Azt mondta, hogy a naccságának úgysem fog hiányozni fejezte be Polly pityeregve. – De ne tessék ám elárulni a mamának, hogy én köptem be!

Mrs. Tooth ünnepélyesen ígéretet tett, hogy nem él vissza Polly bizalmával, és iparkodott tőle telhetőén megvigasztalni, mondván, hogy csakugyan nem is olyan fontos neki az egész. Sajnálta ugyan, hogy a tehenek odalettek, mert nagyszerűen tejeltek, de hát ha nincsenek, akkor nincsenek és kész. Mrs. Tooth túlságosan régóta élt már a nyugati partokon, semhogy ragaszkodott volna a jussához. És hallani sem akart arról, hogy az őrnagy, mint szándékában állt, dühödten lerohanjon Foley rendőr őrmesterhez, hiszen így csak megszégyenítenék azt a derék embert, a rend és béke őrét, a törvény támaszát, a

teheneket meg úgysem szerezhetik vissza tőle.

– És ha kiszámítja – jegyezte meg a hölgy bölcs ábrázattal –, hogy mennyit kaphatott Tim a vevőtől, látni fogja, hogy az összeg körülbelül megfelel hathavi munkanélküli-segélynek. Igazán nem foghatjuk rá a fiúra, hogy pénzsóvár.

– Maga túlságosan elnéző, Rosemary, és szörnyen elkényeztet itt mindenkit – háborgott az őrnagy. – Én bizony a legszívesebben halomra lőném az egész bagázst!

Vigasztalásul, ha már ettől az örömtől megfosztotta az élet, Mrs. Tooth a szalonba vezette az őrnagyot, és megkínálta egy pohár sherryvel, aztán folytatta körútját a házban. Kisvártatva azonban újabb változások hírével sietett vissza.

– Ha jól látom, szomszédot kaptam – jelentette. – Valaki házat épített a konyhakert végében. Ráadásul a töltés felém eső oldalán.

Az őrnagy indulatosan kihörpintette poharát, aztán levágta, hogy csak úgy csattant.

– Rosemary, Rosemary, csak nem vették megint palira? – robbant ki. – Peadar MacGowan meg a fia építették, ezen vacakoltak egész télen. Próbáltam ugyan érdeklődni tőlük, hogy mit csinálnak, de szörnyen pimaszul feleltek. Csak annyit vetettek oda, hogy a maga rendelkezése szerint járnak el.

Kis szünet állt be, mialatt Mrs. Tooth megfeszített erővel igyekezett felfrissíteni emlékezetét.

– Mintha említettem volna egyszer Peadarnak, hogy szükségem lenne egy pajtára – vallotta be végül. – Ez igaz. De legjobb tudomásom szerint nem állapodtunk meg semmiben. Igen, ez egészen biztos. No persze, előbb-

utóbb úgyis meg kellett volna csináltatnom a pajtát, de szerintem ez egy kicsit terebélyes. Eltakarja a reggeli napot a málnabokrok elől.

– Terebélyes? – fortyant fel az őrnagy. – Valóságos székesegyház!

Mrs. Tootht egyenesen elbűvölte a megállapítás.

– Nini, tényleg egy aranyos kis miniszékesegyház! – nevetett örömében. – Csakugyan, ha volna egy-két hegyes tornya meg néhány repülőbordája, a chartres-i székesegyház modellje is lehetne! Milyen elképesztően ügyes kezűek itt az emberek! A világon mindenhez értenek! De, sajnos, árnyékot fog vetni a gyümölcsre, hacsak nem jár elég magasan a nap.

– És mekkora árnyékot vet majd Peadar számlája, mikor benyújtja – replikázott kesernyésen az őrnagy. – Még hogy pajta! De ilyenek ezek egytől egyig, csupa szélhámos, ahányan csak vannak!

Mrs. Tooth nem bocsátkozott vitába; de szíve mélyén úgy érezte, hogy Peadar egy sereg kellemetlenségtől kímélte meg, s jóllehet társaságkedvelő asszony volt, mégis megkönnyebbülést jelentett számára, hogy kertjében nincsenek idegen lakók. Sürgősen újratöltötte az őrnagy poharát, magának is töltött egy keveset, leült, és más témára terelte a szót.

– Így hát szigeten élünk – kezdte. – Szerintem ez borzasztóan romantikus!

Az őrnagy minden igyekezetével cáfolni iparkodott ezt a nézetet, s ezért felsorolta az összes kellemetlenséget, amelyet a hazafiak cselekménye eddig okozott, és megjövendölte az újabbakat, amelyeket a komp elvesztése fog eredményezni.

– Mindössze egy jó oldala van az egésznek – jelentette ki. – Így legalább elriasztották innen azokat a rohadt turistákat.

– De hát azelőtt mindig úgy izgultak, hogy minél több turista tóduljon ide – töprengett Mrs. Tooth. – Mi történhetett, hogy megváltozott a véleményük? Persze, már nem számíthatunk olyan nívójú közönségre, mint hajdanában, no de hol számíthatnak erre manapság? Rapallóra jóformán rá sem ismertem.

– Á, nem erről van szó. Ezek soha nem látnak tovább az orruk hegyénél – magyarázta az őrnagy. – Valamiféle tiltakozásnak szánták a dolgot a kormány ellen. Legalábbis így hallottam. Olyan ötletük is támadt, hogy önálló államnak nyilvánítják magukat, saját lobogóval és fizetőeszközzel.

– Pénzt is akartak verni? Ez már valóban egy kissé szertelennek tűnik. És mit csináltak volna vele?

– Leértékelték volna, gondolom – hangzott a lesújtó válasz. – A gazdasági élet fellendítése céljából. Bár azt hiszem, ez csak amolyan üres duma volt.

Ekkor befutott az immár helyrebillent kedélyű Polly, és jelentette, hogy a tűz semmi áron sem akar égni. Mrs. Tooth kirobogott, hogy személyesen intézkedjen, s közben végiggondolta mindazt, amit Auberon Floud feltárt előtte. Amikor visszatért, sokkal elevenebb, határozottabb hangon beszélt, mint amilyet az őrnagy valaha is hallott tőle.

– Ami Mount Skellint illeti, elég csúnyán hangzik a dolog jelentette ki. – Bár talán lehetne még tenni valamit. Természetesen meg kell tanácskoznunk Sabinával. De mindenekelőtt elsimítjuk a maga kis perpatvarát Rogerrel,

mégpedig most rögtön. Nem engedhetjük meg, hogy a mi társaságunkban széthúzás legyen.

– Kis perpatvar? Mondtam már, hogy az az elvetemült gazember meg akart mérgezni! – hörgött az őrnagy.

– Nem lehet, hogy maga félreértett valamit?

– Mi volt azon félreértenivaló? Erőnek erejével vizet tukmált belém, pedig azt amúgy is szívből utálom, a számba se veszem soha, és abban a löttyben ráadásul még volt is valami! Valami undorító. Órákig éreztem az ízét.

– Biztos, hogy nem ok nélkül tette – makacsolta meg magát Mrs. Tooth. – Olyat már hallottam, hogy az ezredes kutyái megtámadtak embereket, de azt még soha, hogy ő maga ártott volna valakinek. Nem beszélve arról, hogy maga a legjobb barátja!

– Csak voltam! – helyesbített mogorván az őrnagy. – Egy szó, mint száz, Roger meggárgyult. Akárhányszor elmegyek a bungalója előtt, mindig új lakatot szerel fel, meg még több szögesdrótot, és valami vermet is ásott valakinek, hogy essen bele, és törje ki a lábát. És a kapuba villanyáramot vezetett. Mesélték, hogy a postás már be is perelte. És maga még azt mondja, hogy simítsuk el a dolgot!

– Igenis, azt mondom – jelentette ki Mrs. Tooth. Mint az engedékeny, szelíd lelkű emberek többsége, alkalomadtán olyan megátalkodottan csökönyös tudott lenni, akár egy öszvér. – Amit maga itt emleget, abban semmi újság, az a szerencsétlen ember mindig is ilyeneket művelt. Ez a szórakozása. Bárcsak kertészkedne inkább, jobban örülnék. Vagy kézimunkázhatna. Rapallóban például ismertem egy tengernagyot, aki elragadóan bájos gyöngyhímzéseket készített. Mit gondol, nem tudnánk

érdeklődést kelteni az ezredesben a kirakós türelemjáték iránt? Nekem van egy szédületesen nagy példányom, a Tadzs Mahalt ábrázolja, az biztosan elég volna az egész hátralevő életére.

S jóllehet Floud őrnagy még hosszasan tudott volna vitatkozni, egyszer csak a kocsijában találta magát, s Mrs. Toothszal az oldalán a Simla-ház felé robogott.

De legalább a bocsánatkérést megkövetelem, morfondírozott magában. Mégpediglen írásban.

Csakhogy úgy fordult, hogy erre egyszerűen nem nyílt lehetőség, sőt szóba sem hozhatta egyáltalán. A vendégek egy új, soha nem ismert ezredessel találták szemben magukat, egy felvillanyozott, lázasan izgatott ezredessel, akit majd szétvetett a felgyülemlett beszélhetnék. Az olajszakértők megérkezése, nála tett látogatásuk, hozzá intézett tömérdek kérdésük, különféle irányban végzett kutatásuk és kivált hosszúra nyúló tartózkodásuk Inishnamona szigetén végképp megerősítette legvadabb reményeit. Az ezredes abban az üdvözült lelkiállapotban leledzett, amikor úgy tűnik, minden apró mozzanat a vágyva vágyott esemény bekövetkeztét bizonyítja. Az például, hogy a szakértők, se szó, se beszéd, faképnél hagyták, fényesen tanúsítja, miszerint a leletek jelentőségük következtében csupán a legmagasabb szinten kerülhetnek megvitatásra. Megtörtént a csoda, megváltozik az élet – az ezredes mindenesetre már látta is magát, amint megifjodva tigrisvadászatra indul Bengáliában, Kasmírban hajókázik, esetleg egy exkluzív londoni klubban olvasgatja a napisajtót.

Az őrnagy elhidegülését okozó eseményről mindössze egyetlen megjegyzés esett.

– Hát ezért akartam, hogy igyon abból a vízből, Auberon mondta az ezredes. – Hogy saját ínyével érzékelje benne az olajat. Tapasztalat a hit szülőanyja. Kipróbáltam a Boxham fiúnál, és sikerült is azonmód meggyőznöm.

– A Boxham fiú eltűnt – vetette közbe az őrnagy, mintha a kettő között valamiféle összefüggés állna fenn.

Hanem, az ezredes csak folytatta a magáét kíméletlenül, a vendégek pedig megrökönyödve hallgatták. Végre aztán kifogyott a szóból, és üdvözült vigyorral hátradőlt a széken.

– Közlöm magával, hogy a Boxham fiú elillant – ismételte meg az őrnagy. – És Mount Skellint eladták.

– Ez vár Simlára is, nemsokára! – kacarászott az ezredes.

– A fene magába, Roger, törődhetne már mással is! Tud valamit Sabináról?

– Nem. Vagyis igen. Két napja itt járt, most jut eszembe hangzott a fesztelen válasz. – Kölcsönkért egy puskát.

– Puskát?! – visszhangozta Mrs. Tooth. – Mire kell az neki?

– Én honnan tudjam? Gondolom, lőni akar vele. Arra való a puska – vetette oda az ezredes. – Megmutattam neki, hogy kell megtölteni; egykettőre megbarátkozott vele. Nagy kár, hogy nem fiúnak született, mindig is ez volt a véleményem.

De gondolatvilágát olyannyira betöltötte a saját dolga, hogy a vendégek hamarosan elbúcsúztak tőle.

– Dühöngő őrült! – állapította meg az őrnagy.

– De boldog – szólt Mrs. Tooth. – Jaj, szegény fejem, mennyi izgalom! Sziget lettünk, a komp elsüllyedt, Tomnak

nyoma veszett, Sabina kocsmában iszik, és puskát kér kölcsön. Mindenütt jó, de legjobb itthon! De tudja, Mount Skellint igazán meg kell mentenünk. Csak úgy mellesleg, mit gondol, hogy keríthetnék magamnak valami vacsorát?

– Legokosabb, ha nálam vacsorázik – felelte az őrnagy. Egyebütt úgysem kap már semmit. És nemsokára egyáltalán nem is lesz semmi sehol. Rosszabb ez, mint a sivatagi háború. Átkozott sinnfeinisták! Halomra kéne lőni az egész bagázst, én mondom! – És bősz ábrázata szinte ellágyult a gyönyörűségtől, amint kiszínezte magának a jelenetet.

tizennégy

A szép idő tartósnak bizonyult, és Sabina napról napra megszállottabban sóvárgott egy alapos, forró fürdő után. Pontosan számításainak megfelelően történt minden, vagyis még most sem történt az égvilágon semmi. Az új fürdőkád azon a szent helyen állt kinn a kertben, ahová Twomey emberei annak idején pottyantották: kiszolgált, elnyúzott elődje oldalán. Míg fel nem szerelik, a szivattyút nem használhatja az esetleges árvízveszély miatt. S minthogy az esővizes hordó kiszáradt, kézzel kellett felhúzni a kútból minden csepp vizet, a vödörből átönteni a fazékba, s a tűzhelyen felmelegíteni. Ez annyi időt vett igénybe, hogy másra már nem is futotta, s ami eddig pusztán az élet hátterét jelentette, az lett maga az élet: a napokat betöltötte a szükség- és félmegoldásoknak, a kapkodásnak, a háztartás fárasztó babramunkájának végeláthatatlan körforgása, amelyet a műanyag lavórban részletenként végrehajtott nyamvadt kis mosakodás fejezett be.

Peadar MacGowan időközben rég kifejtette a maga tőzegét, és Sabina néhányszor már fel is kajtatta a derék férfiút, de minden esetben csak az ősidők óta ismert fogadkozást kapta meg, melyet Peadar szintén ősidők óta ismert őszinteségével, nyíltan és rebbenés nélkül Sabina szemébe nézve adott elő. Miszerint a jelen pillanatban ugyan egy halaszthatatlan, réges-rég megígért munkája hátráltatja, de holnap reggel becsszavára ott lesz, hiszen ha csak rajta állna, már sokkal hamarabb felment volna.

Mindez, vagyis a hajsza, rajtaütés, számonkérés és

válasz hovatovább afféle értelmekopott szertartássá vált; Sabina mégis ragaszkodott hozzá, mint ahogy az üres szertartásokhoz ragaszkodni szoktak az emberek, mert megszüntetésükkel űr támadna az életükben.

Sabinának már nagyon régen, és mint gondolta, végérvényesen kialakult a véleménye Írországról és az ír népről. A Peadar nyelvéről édesdeden csörgedező hazugságokat, a gondolkodás nélkül adott, lelkifurdalás nélkül megszegett ígéreteket mind-mind Angliának rótta fel. Az ilyesmi az elnyomottak egyetlen, következésképpen jogos védekezése a hatalommal szemben. Mostanság azonban játszadozni kezdett egy feltevéssel, mely bár korántsem volt új keletű, sőt öccse és a hasonszőrűek szerint magától értetődött, Sabinára kinyilatkoztatásszerű erővel és meglepetéssel hatott. Lehetséges volna, hogy mindeddig a kocsit fogta a ló elé? Lehetséges volna, hogy az ír történelem alakulásában az ír jellem a hibás, és nem megfordítva? Dióhéjban: lehetséges volna, hogy ez a nemzet, mióta és míg csak világ a világ, a földkerekségen semmire sem jó, és magának köszönheti, megérdemli, bármilyen sorsra jutott?!

Mintha csak valami idegen költözött volna a lelkébe, s tenné tönkre egész berendezését. De aztán egy szép reggelen, szinte Sabina megszégyenítésére, váratlanul beállított Peadar, szerszámosládával a vállán s egy sörényes ifjú segéderővel az oldalán. Vidáman és higgadtan közölte, hogy most aztán ellátja a baját annak az ócska fürdőkádnak, és vízre bocsátja Sabinát, legkésőbb vacsoráig. Mindenekelőtt azonban előkotort a szerszámosládából egy teáskannát, benne a cukorral összekevert tealevéllel, és megkérte Sabinát, hogy legyen

szíves, töltse fel forró vízzel neki, mert otthon még reggelizni sem tudott, annyira nyugtalankodott Sabina miatt. Szavaiból ítélve azt gondolhatta volna az ember, alighogy értesült a kisasszony bajáról, menten sutba vágta minden egyéb dolgát, és repült a megmentésére.

Sabina elragadtatott örömmel rohant vizet forralni, és kemény szemrehányásokkal illette magát kegyetlen és alaptalan vádaskodásáért. Végül is mindig jóra fordul minden, ha itt az ideje, rendszerint amikor az ember éppen legkevésbé várja; mint ahogy a hetekig tartó könyörtelen eső után is hirtelen kiderül az ég, felragyog a nap, és végtelenbe vesző, kettős szivárvány öleli át a tengert. És most, a nélkülözés gyötrelmesen hosszú korszaka után még sokkalta nagyobb gyönyörűséget fog jelenteni a fürdőszoba. Ám miközben a víz forrására várt, megszólalt a telefon, azzal a fültépő, erőszakos csengetéssel, amellyel a postáskisasszony jelezni szokta, hogy ő maga kíván beszélni, és Sabina gyászos balsejtelmek közepette emelte fel a hallgatót.

– Peadar MacGowan ott van magánál, Miss Boxham?

– Igen.

– Most kaptunk értesítést a kórházból, hogy meghalt az anyósa.

Időnként nehéz volt leküzdeni a gyanút, hogy nem maga a Sátán garázdálkodik-e Inishnamona-szerte. Sabina a legszívesebben bőgött és a haját tépte volna. Miért is nem hagyta, hadd csengjen a telefon, míg bele nem őszül?! Mi különbséget jelentett volna egy-két óra késedelem Peadarnak, aki oly kevéssé rajongott az anyósáért, hogy három napig tartó vedeléssel ünnepelte meg, amikor elszállították a mentők? Most azonban a szokás

megköveteli, hogy tekintet nélkül egyéni érzelmeire, azonnal hagyjon ott csapot-papot, és két szalmaszálat se tegyen keresztbe, míg a gyászünnepség le nem zajlott. Három teljes nap megy pocsékba, egy a virrasztással, egy a templomi felravatalozással, egy a gyászmisével meg a temetéssel, nem is beszélve az utána következő halotti torról, ahol a szomszédok, akik a sírt megásták és a koporsót vitték, illendő ellenszolgáltatásban részesülnek a segítségért.

De most már nem volt mit tenni, így hát Sabina a teával együtt a hírt is átadta Peadarnak.

– Hogy nem tudott várni jövő hétig, mikor már esedékes lenne a nyugdíja! – kesergett Peadar, miközben elrakosgatta a szerszámokat.

– Akkor hát csütörtökön látom, ugye? – kérdezte Sabina, sóvár türelmetlenségében megfeledkezve a jólneveltségről.

– Csütörtökön... lássuk csak... csütörtök ünnepre esik, Miss Boxham.

Bizony, csakugyan Áldozócsütörtök következett. Akkor pedig senki sem fogja mozdítani a kezét.

– És pénteken? – makacskodott Sabina, és megpróbálta elfojtani hangjában az ingerültséget.

De péntekre a püspököt várták, hogy megbérmálja a gyerekeket, köztük Peadar legifjabb csemetéjét; szombaton pedig a helybeli hokicsapat, amelynek Peadar oszlopos tagja, Ballycageyvel méri össze az erejét. Szombatra vasárnap jön, a pihenés és a pityizálás napja, és amilyen érzelmi stresszben él Peadar ezen a héten, aligha várható, hogy munkaképes legyen legkorábban jövő keddig, mikorra is nyilván végképp megfeledkezik Miss

Boxhamről, a fürdőkádjával egyetemben.

A reményt felfüggeszteni semmi ahhoz képest, amikor a remény elérkezett a végső beteljesüléshez, aztán az utolsó pillanatban romba dől. Peadar távozása után Sabina korszakalkotó elhatározásra jutott. Jobban mondva, korszakalkotónak bizonyult, miután végrehajtotta, mert amúgy önmagában mi sem látszott ártatlanabbnak és banálisabbnak. Tudniillik mindössze azt határozta el, hogy egyszerűen elmegy Mount Skellinbe, most rögtön, és megfürdik a hét fürdőszoba valamelyikében. Akár a kiéhezett ember, aki rendszerint az evésről álmodik, és nem arról, hogyan szerzi meg az ennivalót, Sabina is csak a gőzölgő vízre, a kéjes melegségre, az illatos szappanra gondolt, meg arra, hogy kiszáradt, megfakult bőre csakhamar rózsás és üde lesz. Ezek a kellemetes gondolatok foglalkoztatták, miközben, mellette a szépen becsomagolt fürdőkellékekkel, végighajtott az ösvényen. Finn-nek irányításra sem volt szüksége, hiszen vakon is odatalált volna, és amikor váratlanul megtorpant, két-három másodpercbe is beletelt, míg Sabina észrevette, hogy mi történt és miért.

A hatalmas, gyönyörű, kovácsoltvas kapu a park bejáratánál csukva volt. Sabina még soha életében nem látta csukva ezt a kaput, sőt jóformán elképzelni sem tudta, hogy csukható egyáltalán. Szárnyai mindig tárva-nyitva álltak, olyan hívogatóan, akár a szentélyek bejáratát őrző, jóindulatú istenségek szobrai. Ez az útját lezáró sorompó már önmagában is elég kellemetlenül érintette; de ami még ennél is rémesebb volt: eszébe juttatta, az orra alá dörgölte a helyzetében bekövetkezett szörnyűséges változást. Hogy mostantól kezdve ő már csupán látogató,

vendég lesz gyermekkorának, őseinek otthonában, aki legfeljebb csak szívességet kérhet!

– Volna olyan kedves, Mr. Buckle, és megengedné, hogy megfürödjek itt? Ezek a bitangok még most sem hozták rendbe a fürdőszobámat.

De hát hogy intézhetne ilyen szavakat ahhoz az emberhez, akit legutóbbi találkozásuk alkalmával örökségrablónak bélyegzett? És ha netán még elszánná is magát erre, hogyan értesítse arról, hogy idejött? Az angolok, legalábbis Sabina tudomása szerint, általában nem szoktak csak úgy, minden további nélkül beállítani más emberek házába, és a nevüket ordibálni, amolyan nyájas ír modorban. Csöngessen be talán, várjon, míg Maggie avagy Bridie kaput nyit, küldje be a névjegyét, és esedezzen kihallgatásért? És ha történetesen részesül e kegyben, rátérhet-e egyenesen a fürdő kérdésére anélkül, hogy előbb bocsánatot kérne a sértésért, amelyet a minap Mount Skellin új urának ábrázatába vágott?.

Mérhetetlen volt a lehetséges megaláztatások száma és változatossága. Sabina már csaknem sarkon fordult, és indult hazafelé, de aztán felrémlett előtte a fürdőszobája. És miként Stendhal, ki a lángokban álló Moszkvát s a fejvesztve menekülő Grandé Armée-t feledve, elsősorban őrjítő fogfájásával foglalkozott, Sabina is figyelmen kívül hagyta a súlyosabb sorscsapásokat, és csupán utálatos mosdatlanságára gondolt. Elhatározta, hogy a számos kiskapu egyikén surran be a házba, belopózik a legtávolabb fekvő fürdőszobába, és aztán egyszerűen kioson, anélkül, hogy bárki is tudna róla.

Úgy döntött, hogy hátulról hatol be, vagyis felhajt a Csillagfény-csúcsra, és ott befordul arra az árnyas

ösvényre, amely Norah Malone házához vezet. Félúton letér a hegy mindkét oldalát beborító kőrisfák oltalmába, kipányvázza Finnt, és gyalog vág át a lápon a birtok határáig. Ott egy kis fenyves terül el, amely egészen az istállókig nyúló gyümölcsösig terjed, s ezzel meg is érkezett.

Attól sem kell félnie, vélte Sabina, hogy valaki akár felfelé, akár lefelé végigmenne az ösvényen, és tűnődni kezdene, vajon mit kereshet Miss Boxham kordéja csak így egymagában a vadonban. Norah Malone öregasszony már, és legfeljebb csak a mise, halottvirrasztás vagy temetés kedvéért moccan el a tűzhelye mellől. A vándorárusok, akiktől szerény szükségleteit beszerzi, csak délután szokták meglátogatni. Dano, a postás, délelőtt jár ugyan hozzá, hogy elvigye küldeményeit, átadja az újságot, és megbizonyosodjék, hogy életben van-e még, de most már legalább egy órája, ha nem több, hogy elment.

Sabina terve tökéletesen ésszerű és üzembiztos volt, és mint ilyen, végképp összeegyeztethetetlen Inishnamona életritmusával. Dano késett, ámbár ez egyszer nem saját hibájából. Nemrégiben egy mezőgazdasági cikkeket gyártó cég piacra dobott egy rendkívül mérgező erejű gyomirtó szert, amelyet ormótlanul nagy hordókban hoztak forgalomba, de a parasztok csöppnyi földjeiken könnyebben tudták felhasználni a folyadékot, ha előbb lefejtették valami kisebb edénybe, már amilyen éppen a kezük ügyébe került. A szükségtartály nemritkán, sőt leggyakrabban az üres whiskysüveg volt, amelyről még a címkét sem vakarták le; és ez a sűrű poharazgatással, valamint az eredendő figyelmetlenséggel párosulva, riasztóan nagyszámú halálesethez vezetett. A cég a lehető

legszigorúbb intelmeket intézte a kiskereskedőkhöz, de ezzel semmilyen számba vehető eredményt nem ért el, így arra az elhatározásra jutott, hogy személyes levélben fordul a körzet valamennyi családfőjéhez, beleértve azokat is, akik elmentek Angliába, vagy elhaláloztak az elmúlt ötven év alatt. A szerencsétlen Dano táskája ezen a napon mázsákat nyomott a felhívásoktól, amelyeken mindenki röhögött, de amelyeket a törvény értelmében mégis köteles volt kézbesíteni; és az a kis veszteglés Miss Boxham kordéja láttán, az a rövid morfondírozgatás ittlétének rejtélyén, a kurtácska tűnődés a tulajdonos hollétén, meg az egész ügy különféle lehetséges értelmezéseinek kifundálása végtelenül kellemesen törte meg a napját, amely percig sem enyhülő fáradalmakkal kecsegtette csupán.

Minderről Sabina természetesen mit sem sejtett. Finnt kikötötte egy fához, néhány becéző szóval, cirógatással megvigasztalta, aztán a kiszáradt vízmosások és patakmedrek közt keresztülvágott a lápon, a virágfelhők oltalmában átsurrant a gyümölcsösön, ellopakodott az istállók meg a kocsiszín mellett, és beosont a hátsó bejáraton. Itt választhatott, hogy a konyhán keresztül menjen-e a haliba, a főlépcsőhöz, vagy megkerülje a folyosón, amelynek belső ablakai a konyhára nyíltak. Az utóbbi megoldásnál döntött, szerencsére, mert amint az egyik ablakon benézett a konyhába, megtorpantotta a látvány: a tűzhely mellett, köténnyel a derekán, Buckle buzgólkodott egy serpenyővel. Sabinát hol a hideg rázta, hol a forróság öntötte el, amikor ráeszmélt, hogy milyen könnyen belebotolhatott volna szivaccsal-szappannal a kezében, törülközővel a karján. Az isten szerelmére, mit

művelhet itt ez az alak?

Buckle éppen két tojást ütött a serpenyőbe, és gondosan meglocsolta zsírral, olyan odaadóan munkájába merülve, mint egy kisgyerek. Volt valami megindító a fiatalemberben, amint ott állt, nyugodtan, elmélyülten, nem is gyanítva, hogy ellenség lappang a fedele alatt. Feltehetőleg hiába várta a reggelijét, és most maga készíti el. Hát persze: Maggie meg Bridie nyilván elmentek Peadar anyósát virrasztani, mégpedig minden magyarázkodás nélkül, mivel féltek, hogy az angol úr kineveti primitív szokásaikat. És semmi kétség, mondta magának Sabina, igyekezvén ellenállni a fiatalember keltette vonzó benyomásnak, semmi kétség, hogy valóban ki is nevetné őket, kacagna gyermeteg jámborságukon. Mint minden angol, kétségtelenül arra számított ő is, hogy itt afféle szolganépet talál, amely nem a maga feje után megy, nem küzd emberi jogaiért, amely repül teljesíteni az ő parancsait, folyton körülötte ugrál, kiszolgálja, és méltóságodnak tiszteli. Óriási! No, megtanulja majd egyhamar, mégpedig a saját bőrén, hogy hol lakik az Úristen!

Sabina sikeresen legyőzte pillanatnyi gyengeségét, bősz mosollyal végigsuhant a folyosón, és az egyik hátsó lépcsőn felsietve beóvakodott a fürdőszoba menedékébe, amely oly messzire esett a veszélyes övezettől, hogy ha kedve szottyan, akár torkaszakadtából is énekelhet mosakodás közben.

A fürdőszoba irdatlanul nagy terem volt, márványpadlóval, valamint egy tizenkilencedik századbeli káddal, amely leginkább még szarkofágra emlékeztetett, és három vaslábon meg egy téglán állt, mivel a negyedik lába

kitört. Az ajtót kulcs hiányában nem lehetett bezárni, sőt még becsukni sem, ugyanis a kilincs csak lötyögött, és meg sem mozdította a nyelvét. Az ajtó azonban tömör darab volt, és kellően súlyos, hogy Sabina betámaszthassa. Mivel ezt a fürdőszobát soha nem használták, Sabina legnagyobb szerencséjére a kád dugója is megvolt még, de ezt nem tette be rögtön, mert tudta, hogy némi időbe telik, míg ideér a forró víz. Letelepedett a kád peremére, kinyitotta a csapot, és várt.

Először sötétbarna lötty, fülbemászók és pókok meghitten ismert sugara lövellt ki, távoli mennydörgésre emlékeztető moraj kíséretében. A víz fokozatosan kitisztult, a rovarok özöne elapadt, bár a morajlás továbbra sem szűnt meg. A zuhatag hirtelen melegedni kezdett, aztán forró lett, végül csak úgy zubogott, és Sabina ekkor bedugta a kádat. A moraj roppant bömböléssé fokozódott, holmi expresszvonat zajszintjén, a vízvezeték csövei pedig remegtek és nyüszítettek hozzá, valószínűleg merő rokonszenvből – csakugyan, mintha görcsökben háborgott volna az egész kastély. Sabina, aki ettől enyhén meghökkent, el is zárta a meleg vizet rögtön, mihelyt elégnek találta, és megindította a hideget, amely a maga részéről csupán egy átható sikollyal járult a hangversenyhez. De végül elkészült a fürdővíz. Sabina ledobálta magáról a ruhát, és kéjes nyögdécseléssel beleült a kádba, miközben a csőrendszer pokoli zenebonája egy sorozat lagymatag csuklással elenyészett.

Sabina egy régi ír népdalt zümmögve szappanozta magát, és óriási élvezettel pancsolt, lubickolt a vízben. De néhány perc múlva hirtelen ráeszmélt, hogy ami a hátát csiklandozza, nem az ablak meg a kémény közt süvítő

megszokott léghuzat, hanem merőben új áramlat. A fürdőszoba úgy megtelt gőzzel, hogy látni jóformán semmit sem lehetett, de Sabina addig meresztette a szemét, míg a gomolygó párán át észrevette, hogy a nyitott ajtóban egy férfi alakja dereng elmosódottan, és mire ideje lett volna észbe kapni, az alak meg is szólalt, mégpedig Harry Buckle hangján.

– Nahát – mondta vidáman –, csudára örülök, hogy látom!

Erősen kétes, hogy az adott körülmények között mondhatott volna-e bármi olyasmit, amivel belopja magát Sabina szívébe, de ezzel a kijelentéssel mindenesetre sikerült különlegesen felbőszítenie.

– Hogy merészelt bejönni?! – sikította Miss Boxham, és az illem kedvéért karikába gömbölyödött. – Hát nincs magában semmi szemérem?

Buckle vérig sértődött a vádon.

– Honnan sejtettem volna, hogy maga van itt? – védekezett. – A vízvezeték valami egészen szokatlan hangot adott, legalábbis számomra újszerűt, én meg nyomon követtem idáig. Az ajtó nem volt becsukva, hát bejöttem. Hol itt az illetlenség? Egyébként nem látok magából mást, csak a feje búbját hátulról, meg a vállát, azt is homályosan. A londoni Operaházban ennél már sokkal többet is láttam.

– Azt elhiszem! – fortyant fel Sabina mély undorral. – Volna szíves rögtön kitakarodni innen?

Mr. Buckle azonban állta a sarat.

– Eszerint maga még tartja velem a haragot? – kérdezte. Pedig azt, hogy minden különösebb bejelentkezés nélkül idejött, és használatba vette a fürdőszobát, én inkább

rokonszenvre valló cselekedetnek vélném. Legalábbis, ami engem illet, nem tenném meg azzal, akit utálok.

– Semmi kedvem vitatkozni – mondta Sabina, de már kissé erélytelenebbül, mivel érezte a fiatalember igazát. – Kérem, menjen ki.

– Eszemben sincs! – vágott vissza Buckle. – Amúgy is beszélni akartam magával, és ennél jobb alkalmam talán sosem adódik. Kérem, értse meg végre, az a helyzet...

– És maga még úriembernek tekinti magát? – hallatszott megsemmisítő hangon a kádból.

– Nem én. Hol is tartottam? Szóval kérem, értse meg végre, mi a helyzet. Egyszerűen az, hogy én szeretnék megvenni valamit, amire égetően vágyom, és amit a maga öccse mindenáron el akar adni. Ennyi az egész. Thomas ugyanúgy otthon lesz itt, mint volt világéletében, és remélem, maga sem fog másként érezni. Drága Sabina...

– Ne szólítson engem Sabinának!

– Drága Sabina – ismételte meg Buckle, miközben Miss Boxham csak úgy dúlt-fúlt tehetetlen mérgében –, gondolkozzék ésszerűen. Ha már Thomas úgyis szabadulni akar a kastélytól, miért ne adja el inkább nekem, mint valaki másnak? Vagy maga jobban örülne, ha zárdát vagy szállodát csinálnának belőle?

– Igenis örülnék!

– Csodálom – jegyezte meg a fiatalember kissé szárazon. – És azt sem értem, hogy voltaképpen mit követtem el, ami indokolná ezt az ellenségességet.

– Itt áll, és még van képe megkérdezni! – Sabina remegett, mint a nyárfalevél.

– Elárulok magának egy titkot – folytatta Buckle, akit csak a maga gondja foglalkoztatott. – Talán rosszul teszem,

de mindegy. A vételár felét maga kapja meg. Thomas így határozott.

A kinyilatkoztatás megnyugtatás helyett egyenesen megvadította Sabinát. Mennél jobban iparkodott Buckle enyhíteni Sabina sérelmét, annál hevesebben lovalta bele magát Sabina; és ezt az utóbbi feltevést, ezt a rideg és oly jellemzően angol feltevést, hogy a pénz majd leveszi őt a lábáról, végképp tűrhetetlennek találta. Valamint nem tűrhette tovább egy másodpercig sem azt a megaláztatást, hogy Buckle a fogságában tartja. Eszeveszett haragjában kipattant a fürdőkádból, és szembeállt a fiatalemberrel, úgy nekibőszülve, hogy még a szégyenkezésről is megfeledkezett.

– Nos, kotródik most már innen végre? – zihálta elfúló lélegzettel.

Az ír történelem krónikájában olvashatunk egy hasonló kelta hadicselről. Cuchuulain, a merész dalia, győzhetetlenül tört előre seregével, mígnem a fortélyos connaughti Maeve pucér nőket küldött elébe – mire a hős megingott, zavarba jött, és visszavonult. Mármost akár eszébe jutott ez az eset Miss Boxhamnek, akár nem, kétségkívül arra számított, hogy Mr. Buckle megrökönyödésében haladéktalanul távozni fog. Személyes tapasztalatai alapján fel sem merülhetett előtte más megoldás. Ámde Harry Buckle, jóllehet a mai kor szabványai szerint meglehetősen szemérmes férfiúnak számított, nem volt az a kimondott hajdani kelta vitéz. Londoni volt, és a velejéig jelenkori. A közszemlére tett női test egy csöppet sem rémítette meg, sőt még az újdonság varázsával sem hatott rá; az igazat megvallva, az ilyesfajta látványt unta már egy kicsit. E pillanatban

azonban baráti együttérzés volt az egyetlen reakció, amit kiváltott belőle.

– Természetesen, ha valóban ezt kívánja tőlem – jelentette ki. – De nem szabad így álldogálnia, bújjon be a papucsába hamar. Borzasztóan fel lehet fázni a márványpadlón, ráadásul itt igazán rémületes a huzat. – Körülnézett, meglátta a törülközőt, és átnyújtotta Sabinának. – Tudom, nem szokott inni folytatta változatlanul egy gyengéd, de szigorú dadus hangján –, de kikészítek egy kis szíverősítőt magának a könyvtárban. És ha legközelebb jön, kérem, használjon egy másik fürdőszobát. Utóvégre hét közül válogathat. Fölösleges pont a leghidegebbikbe bepottyanni. – Ezzel udvariasan meghajolt és távozott.

Sabina magára rángatta a ruháját, és úgy robogott ki a kastélyból, mintha fúriák szegődtek volna a nyomába. Soha életében nem érte még ilyen megszégyenítés. Szinte fizikai gyötrelmet okozott még az emléke is. Buckle hűvös, higgadt, engesztelő szavai szüntelenül a fülében visszhangzottak, és csaknem az őrületbe kergették. Már az ösvényen nógatta a szerencsétlen Finnt, szóval meg gyeplőrángatással, gyorsabb ügetésre, amikor Buckle egyik visszatérő mondata váratlanul felvillantotta benne a reményt. „Szeretnék megvenni valamit, amire égetően vágyom”, igen, ezt mondta, és nem azt, hogy „megvettem valamit...” Eszerint nem jött létre eddig semmi visszavonhatatlan megállapodás, és Mr. Buckle még most is megváltoztathatja terveit Sabina gyengéd közreműködésével.

Nem is vesztegette az időt, azonmód elrohant Sentence ezredeshez, és megkérte, kölcsönözzön neki egy puskát, és

tanítsa meg a használatára. Az ezredes semmit sem kérdezett, sőt egyenesen el volt bűvölve: nézete szerint annál jobb, minél több úriember tud lőfegyverrel bánni. Sabina hazament, sokkal boldogabban, mint az utóbbi időben bármikor, a fegyvert – egy ismétlőpuskát – elrejtette a tőzegfészerben, és kötelességéhez híven elindult Peadar MacGowan háza felé, a halottvirrasztásra.

tizenöt

A komp elsüllyedéséig kényelmetlenek voltak Inishnamonán a viszonyok, utána kibírhatatlanná váltak. A turisták idecsábítására vonatkozó terveket szögre kellett akasztani, hiszen azt is csak a magasságos ég tudta egyedül, hogy maguk a helybeliek hogyan fognak boldogulni. Egyre szűkebben álltak ételital dolgában, minden jármű eltűnt az utakról, még az eddig itt-ott adódó csekélyke munkalehetőség is megszűnt, rohamosan fokozódott az áramlás Anglia felé, és amikor csapot-papot, mindent feledve, Peadar MacGowan is csatlakozott a távozókhoz, mintha maga az Élet Könyve zárult volna be.

Mindazonáltal továbbra is fel-feltünedezett az idegeneknek egy bizonyos fajtája, az a fajta, amelyiket semmi sem képes visszarettenteni. Röviden: a jenkik fajtája, tudniillik így nevezték őket, megkülönböztetésül az „igazi" amerikaiaktól, vagyis azoktól, akiknek dögivel van pénzük, és hajlandók el is költeni. A jenkik takarékoskodtak, sőt fogukhoz verték a garast, és zömükben azoknak a helybelieknek a leszármazottai voltak, akik a Nagy Éhínség után vándoroltak ki, amikor itt még nem Anglia, hanem az Egyesült Államok jelentette az eldorádót; fő tevékenységük pedig abban merült ki, hogy különféle elhanyagolt temetők csipke- meg szederbokraival szurkáltatták össze magukat, miközben ősökre vadásztak, szakasztott, ahogy a gyerekek kurkásznak a tengerparton csigák meg kagylók után.

A régi szép időkben a jenkik határozottan népszerűtlenek voltak, mégpedig olyan mértékben, hogy

megdöbbentek volna, ha sejtik; és őszintén szólva, szinte felfoghatatlan is, hogy miért, hacsak nincs valami köze a dologhoz annak, hogy örökösen és fáradhatatlanul agyba-főbe magasztalták Amerikát, továbbá kifogyhatatlanul ontották a megjegyzéseket az itteni életről – különös tekintettel az egészségügyi berendezésekre. Mindazonáltal megtűrték őket, mert bár elmaradottnak, bigottnak és a higiénia ellenségének gúnyolták Írországot, de otthon, Amerikában, legfőbb vigaszukat abból merítették, hogy ők maguk is írek. És ha a nyaralásnál fukarkodtak is, mihelyt hazakerültek saját környezetükbe, soha nem mulasztották el, hogy ne támogassanak valami ír vállalkozást, már amennyiben méltónak látszott. Ezt a feltételt pedig elég egyszerű volt teljesíteni, és így, abban a hiszemben, hogy Ifjúsági Klubot létesítenek, előmozdítják a háziipar fejlődését, terjesztik és istápolják a kelta kultúrát, inishnamonai származású jenkik építették fel Pio Moriarty Koktélcsárdáját, gondoskodtak O'Shea teherautójáról, látták el Micky Malone-t agarakkal.

Mindamellett, mint említettük, még a régi szép időkben sem örvendtek különösebb közszeretetnek, az olyan időkben pedig, mint a jelenlegiek, igazán lehetett volna annyi sütnivalójuk, hogy lapuljanak, és tartsák a szájukat. Sajnálatos módon mintha ez volna az utolsó, amire a jenkik képesek. Kivétel nélkül valamennyiüket az a mondhatni beteges vágy furdalta, hogy kifejezésre juttassák nézeteiket, és közöljék elképzeléseiket; provokatív, szellemeskedő, sőt sértő megjegyzéseik pedig, amelyeket a hazafiak csapatáról, valamint a balvégzetű tiltakozó akcióról eresztettek meg lépten-nyomon, nem tűrik a nyomdafestéket.

Még ha beérték volna azzal, hogy kocsmákban, vagyis férfitársaságban adjanak hangot gondolataiknak, talán kisebb lett volna a baj. Ott legfeljebb vita alakul ki, esetleg egy kis csihi-puhi; de az erkölcsi törvény erejével rendelkező szokás megkövetelte, hogy minden szó vagy tettlegesség, ami italozás közben esett, másnap reggelre feledésbe merüljön. A bökkenő ott volt, hogy ezek a jenkik a fehérnép fejét beszélték tele, akik menten be is vették a sok zöldséget, és lelkes buzgalommal iparkodtak terjeszteni. A jenkik általában nemigen laktak szállodában, akkoriban sem, amikor a szállodák még nyitva voltak, szívesebben szálltak meg a helybelieknél, mert így közelebb érezték magukat a tősgyökérhez, no meg spórolhattak is valamit. Ott aztán elterpeszkedtek, tarkójukra lökve a Twomeynél beszerzett népművészeti tweedsipkát, és mondták az eszüket, mialatt a háziasszony a krumplit főzte, vagy a padlót sikálta egyszóval rosszabbak voltak húsz gyereknél. Vagy képesek voltak megszólítani az utcán egy vadidegen embert, és rázendítettek valamelyik magánszónoklatukra, halálra gyötörve a szerencsétlent a maguk újra meg újra átrágott, előre megjósolható témáival, a legcsekélyebb tekintet nélkül a bosszúság vagy a türelmetlenség jeleire. Mint Pio Moriarty mondta, még egy kutya is apagyilkossá válna, ha ezeket végig kellene hallgatnia.

De a sorscsapásnak, azonfelül, hogy feldühítette a férfiakat és lovat adott az asszonynép alá, egyéb hatása is mutatkozott. Segített kikristályosítani azokat a gondolatokat, amelyek már meglehetősen hosszú ideje motoszkáltak egyik-másik mélyebben szántó helyi elmében. Már a komp elsüllyedése előtt is megtörtént,

hogy egyesek tekintete tűnődőre fordult, valahányszor a nevezetes hőstettre esett célzás, utána azonban végképp nem is említették, kivéve, hogy Moriarty gyakorta felidézte azt a bizonyos halottvirrasztást, amelynek következtében távol kellett tartózkodnia a kérdéses időpontban.

Arra még most sem vetemedett senki, hogy kereken baklövésnek minősítse a hőstettet – a múltról egyszerűen nem esett szó; de fokozatosan felismerték, hogy valamit feltétlenül tenni kéne a jelenért. És ez a felismerés meghozta a politikai ösztönök hajnalát. A hazafiak érezték, hogy akár elítéli majd őket a Történelem, akár nem, a kezdeményezést ezúttal másoknak kell átengedniük. Hogy hitelüket vesztették, talán kíméletlen kifejezés, de határozottan nem számítottak a nép első számú közkedvenceinek. Friss vérre volt szükségük, új ötletekre – őszintén szólva, bármiféle ötletre, mert nekik már egy sem támadt –, és kiváltképpen egy olyan emberre, aki szívén viseli Inishnamona érdekeit, de aki nem vett részt az akcióban, sőt lehetőleg kárhoztatta is. A plébánost voltaképpen megfelelőnek vélték, noha nagyrészt utálták a klérust; Kelly atyának viszont volt annyi magához való esze, hogy ne másszon bele a hegyi kalamajkákba, no meg ráadásul ezernyi egyéb gondja is akadt.

Választásuk ilyesformán Expeditus testvérre, a hegyi kolostor három maradék lakójának egyikére esett, egy vidám, tevékeny, alig hatvanéves legényre. Cyril testvér meg John testvér szemében, akiknek kora együttesen százhetvennégy évet tett ki, ő persze csak afféle sihedernek számított, viszont világot járt, tanult ember volt, teli tervekkel, ötletekkel. Hajdanában a szerzetesek

sajtkészítéssel keresték meg a mindennapi kenyeret, mégpedig az ír ínyeknek oly kellemetes, nyers illatú, szappanszerű sajtok készítésével; ám miután Expeditus testvér csatlakozott hozzájuk, odáig fejlődtek, hogy az ő vezetésével mindenféle különleges vacakot gyártottak, olyan romantikus nevekkel, mint például „Camembert" meg „Fromage Monsieur" meg „Pont l'Évéque" meg „Brie", míg végül holmi külföldi cégek perrel fenyegették meg őket, és a francia nagykövet felkereste a pápai legátust. Addigra elveszítették régi fogyasztóikat, újakat pedig már nem tudtak szerezni, soraikat lassacskán megritkította a halál, s a kor elgyengítette a megmaradtakat – a szerzetesek tehát rásózták kétes értékű márkájukat, valamint képzeletbeli vevőközönségüket a kerryi zárda mit sem sejtő apácáira, és az elmélkedésnek szentelték magukat.

Ez idő tájt a kolostor már egyáltalán nem végzett semmiféle közszolgálatot, hacsak a déli harangozás annak nem nevezhető. Ez a kötelesség Expeditus testvérre hárult, minthogy John testvér soha nem tudta, reggel van-e vagy délután, Cyril testvér pedig csak tízig tudott számolni. De bárminő buzgalommal töltötte be hivatását Expeditus testvér, nem tudta maradéktalanul lekötni vele a benne szorult energiákat. Szüntelenül újabb és újabb eszközöket, módozatokat ötölt ki, melyeknek révén visszahozhatnák a kolostor hajdani szép napjait, feltámaszthatnák közösségét. A hazafiakhoz hasonlóan nagy álmot dédelgetett ő is: hatalmas katolikus vallási központ létrehozásáról ábrándozott, amely Európa minden tájáról idevonzaná a zarándokok tömegét, akiknek szent ereklyéket, képeslapokat és ebédet nyújtanának dublini áron. De

erőfeszítése, hogy ezt az álmot valóra váltsa, éppúgy dugába dőlt. akár a hazafiaké.

A tervek hosszú sorában éppen az utolsó volt a legeredetibb, a legkülönlegesebb s egyben a leglátványosabb. A tőzegen kívül a környék legdúsabb természeti kincse a tengeri moszat volt, és a fráter azt agyalta ki, hogy gyártsanak belőle likőrt, mely az ínyencek körében versenyre kelne a benediktinerrel meg a sartrőzzel is. Hónapokig pepecselt, mire az eredmény kielégítette, s úgy érezte, kiállhat vele a világ elé. Óriási díszünnepélyt rendeztek Moriartynál, hajnali háromig – értsd fél ötig –, hetedhét határról tódult a nép, még a hajadonok is megjelentek mindenféle fura afrikai frizurákkal, Twomey-féle toalettekben, sőt Dublinből leutazott egy minisztériumi nagyfejű, és lenyomott az újjászülető nyugati partvidékről valami süket dumát, amit másnap a *Harsona* a címoldalon közölt fénykép kíséretében; elpalástolhatatlan tény ellenben, hogy az imádságok, áldások és szónoklatok után, vagyis közvetlenül a komolyabb ivászat kezdete előtt körbekínált, apró, szertartásos kortyokban kóstolgatott folyadék közönséges avagy háztáji kisüstinek bizonyult, amihez némi sót és színezőanyagot adtak. Erről persze mindenki mélyen hallgatott, elvégre senki sem akarta megbántani szegény fráter érzelmeit, ha már annyit gürcölt; de a termék nem került piacra soha. Különféle mendemondák keltek szárnyra körülötte, szokás szerint: azt rebesgették, hogy a fináncok beállítottak a kolostorba, és elkobozták a cefrét meg a lepárlót, de pletykáltak olyat is, hogy Róma magát Expeditus testvért is felfüggesztéssel fenyegette; ám a kolostor mindig meg tudta őrizni titkait, és erről sem

tudódott ki soha semmi.

Pio világéletében kedvelte Expeditus testvért, kivált mióta az ő révén az említett hasznos kis üzlethez is hozzájutott, és most önként vállalkozott a felkeresésére. Másnap kora reggel meg is találta nem messze a kolostor birtokától, a tengerparton, amint kétrét görnyedve húzott, ráncigált két kötelet.

– Segítsen már egy kicsit, Pio! – kiáltott oda lihegve a barát. Alacsony, dundi emberke volt, kóchaja fehér, rózsás arca örökké mosolygós, szeme nyílt, akár egy gyereké. – Ha nem egy négykilós lazac ficánkol benne, megeszem a hálót! Biz isten, nem is esnék nehezemre, végtére is egy falat kereszténynyhez méltó eledelt nem láttunk, mióta a kompot elvitte az ördög. Ezért aztán tegnap, dagálykor, elmondtam egy könyörgést, és kivetettem a hálót, és most lássuk, mivel rakta tele a Jóisten.

Addig ráncigálták, húzták-vonták egyesült erővel a hálót, míg végül lomhán, nehézkesen megmozdult. Az Úr a maga kifürkészhetetlen akaratából egy másfél méteres macskacápával, legalább egy hektoliter tengeri moszattal és több száz picurka rákkal kedveskedett a szerzeteseknek.

– Szenteltessék meg a Te akaratod – fohászkodott a jámbor férfiú. – A fene ebbe a sok rohadt mocsokba! Legalább egy hétig pucolhatom meg foltozhatom a hálót. És még most se tudom, mit főzzek vacsorára. Alighanem megint csak zabkása kerül az asztalra, John testvért pedig megüti a guta.

Pio kiválóan alkalmasnak érezte a pillanatot, hogy a szokásos ceremóniázás nélkül kerek perec a tárgyra térjen. Miután részvétét nyilvánítva kesergett egy kicsit a rend sanyarú helyzetén, nyílegyenesen rátért a szigetére, a fráter

pedig meleg érdeklődéssel figyelt, közben sajgó véknyát dömöckölte.

– Gondolkoznom kell még a dolgon – jelentette ki végül. – Az ilyesmit nem lehet elhamarkodni, nem gondolja? Fogalmam sincs még, mi a tennivaló, ha az emberek szigetlakónak nyilvánítják magukat, aztán hirtelen megint úgy érzik, hogy mégis szárazföldiek. – Finom lelkű ember lévén így emlékeztette az elnököt, hogy az összekötő út mindörökre megsemmisült. – És ha netán sikerülne is kiötölnöm valamit, először John testvérrel kell megtanácskozni. A baj csak ott van, hogy a testvér süket, mint az ágyú, és hallani sem akar hallókészülékről. Isten bocsássa meg nekem, de hiú, akár egy nőszemély, és azt hajtogatja folyton, hogy manapság mindenki érthetetlenül motyog, pedig az ő füle jobb, mint valaha. Mindamellett igyekszem majd tőlem telhetőén zöld ágra vergődni vele.

– Nagyszerű ember maga, atyám – örvendezett Pio. – Tudja mit, a fiaim idejönnek majd iskola után, és megpucolják a hálót.

– No, ezt nem utasítom vissza. Ha van meló, amit utálok, akkor ez az! És magának hogy s mint megy a sora?

Pio arca újfent elsötétült, amint felrémlettek előtte jövőjének távlatai.

– Söröm már csak tíz napra van, a whisky talán valamicskével tovább futja – kesergett. – Ha csak nem jön közbe újabb halottvirrasztás. Még gondolni se merek a jövőre. A fiúk miszlikbe aprítják a berendezést, ha elfogy a pia. Egy farkashordával hamarabb megbirkóznék, mint azokkal a gyönyörűséges mákvirágokkal.

– Ajánlja fel a kocsmát az Úrnak – tanácsolta a fráter. –

Ki tudja, hátha történik valami csoda, mire végképp kifogyna minden italból? Az Úr, esetleg beszáll az üzletbe. De nekem most rohannom kell vissza a kolostorba, mert Cyril testvér még belepotyog a tűzbe.

A szent ember ugyanis ezt a szokást vette fel újabban, és arra is rákapott, hogy a *Harsoná*-ból kivágja a csinos lányok fényképét, és kirajzszögezze a cellájában a falra. Expeditus testvér sóhajtozva ingatta a fejét. Hát igen, Cyril testvér a második gyerekkorát éli, így van ez, és oltalmazza meg őt minden rossztól az Úr, de ha az ember már semmire sem használható, olyan, mintha nem is élne.

– De látja, látja, némelyik öreg milyen görcsösen tud csimpaszkodni az életbe – folytatta a fráter. – A fiatalokat meg sokszor életük virágjában ragadja el a halál, mint például azt a szegény Mary O'Gradyt is, Isten nyugosztalja. És ott van az a szerencsétlen Peadar, aki hosszú évekig fedelet adott neki, pedig a szagát sem állta, és most még a nyugdíjat sem kapja meg utána, mert Mary egy héttel hamarabb elpatkolt! Nem is csoda egyáltalán, hogy Peadar elment Angliába, hiszen annyira elutálkozott az egésztől!

Minthogy ezalatt a kolostor kapujához értek, a fráter beszüntette a világias hangnemet, megáldotta látogatóját, és ismételten megígérte, hogy minden tőle telhetőt megtesz Inishnamona jóléte érdekében.

De más dolog valamit megígérni, és egészen más meg is tartani az ígéretet. És ugyan mit is lehetett volna kitalálni az adott körülmények között? Inishnamona sorsa megpecsételtetett. A homárhalászat bármelyik nap megkezdődhet, s akkor aztán mérföldes körzetben nem akad egyetlen csónak sem más célokra. Közlekedett ugyan

egy meglehetősen nagy postahajó a távolabbi szigetek között, csakhogy azoknak megvoltak a maguk megfelelően mély vizű kikötői; de ha történetesen nyílna is erre lehetőség, ki lenne hülye kiröhögtetni magát, hogy egy gőzt okádó postahajóval keljen át alig hetvenméteres távolságon?

Az egyetlen kínálkozó megoldás olyasmi volt, ami tömérdek időbe telik, és rengeteg nehézséggel jár, de nagyvonalúságával méltán lobbantotta lángra a fráter képzeletét. Inishnamona népe, amennyiben kitart a szigetstátus mellett, forduljon a dublini csürhéhez, és követelje, hogy építsenek számára hidat, mint nem is olyan régen Achillnek, korábban pedig Valentiának megtették. Igaz, hogy ez évekbe és milliókba kerül, de előbb-utóbb meglesz. Minél tovább forgatta fejében az ötletet Expeditus testvér, annál jobban megnyerte tetszését. Ezenkívül még szükség van nyilvánosságra, a sajtó rokonszenvező támogatására, de hát ez nem probléma. Lám, hogy rohant ide hanyatt-homlok a *Harsona*, amikor azt a bizonyos díszünnepélyt rendezték!

John testvér hozzájárulását könnyű volt megszerezni, tekintve, hogy csak minden hetedik szót értett meg, és pillanatnyilag amúgy is csak az evés foglalkoztatta minden gondolatát. Expeditus testvér egy percet sem vesztegetve értesítette a *Harsoná*-t, a *Harsona* pedig egy percet sem vesztegetve küldött hozzá egy riportert. A díszünnepély az év legjobb sztorija volt, ráadásul a legprímább hecc, amin a szerkesztőségben valaha is röhögtek.

De aztán, mint oly gyakran előfordul a sajtónál, amikor Expeditus testvér elolvasta a vele készített interjút meg a szerkesztőség kommentárját, szinte rá sem ismert

mindarra, amit gyermeteg bizalommal összehordott a riporternek. A nyomtatott hasábokon úgy jelent meg az ügy, mint valami kolosszális tréfa: tökéletesen nevetségessé tették Inishnamonát, ahol a lakosok felrobbantják útjaikat, aztán nagyhangúan hidat követelnek, hogy kimásszanak a pácból; reményeiket, álmaikat, törekvéseiket csúfondárosan kigúnyolták, és a mesebeli békát emlegették.

A sziget szinte szédelgett a csapástól, pedig hátra volt még a feketeleves. Az anyagot átvették a dublini lapok, ugyanolyan kegyetlen gunyorossággal, utánuk London, majd Európa fővárosai, végül New York. Újra Inishnamonára szegeződött a világ szeme, de ezúttal a röhögéstől csorgó könnyekkel; Inishnamona népe pedig a kétségbeesés kínpadján gyötrődött, dühöngött, és égett a bosszúvágytól.

tizenhat

– Volna egy javaslatom, Maggie – mondta Buckle egy szép napon, míg Maggie leszedte ebéd után az asztalt. – A magam részéről egyenesen rajongok a szalonnás rántottáért. A szalonnás rántotta az ír konyha legtöbb dicsősége. És mély vonzalom fűz a hurkához is, legyen véres avagy májas. Mindazonáltal vágyakozom valami újdonságra, hogy úgy mondjam, szeretném növelni kissé a választékot. Mi volna, ha egyszer gulyást főzne, esetleg egy szelet húst sütne ki, vagy halat? Remélem, nem neheztel meg rám ezért?

Maggie, sőt Bridie sem neheztelt volna meg Mr. Buckle-ra semmiért a világon, már csak azért sem, mert soha nem tévesztette össze őket. Ami Buckle-t illeti, egyszerűen elképzelni sem tudta, hogy normális megfigyelő mint eshet egyáltalán ilyen hibába. Hiszen ha kérdeztek tőle valamit, Maggie mindig kicsit balra hajtotta a fejét, mielőtt válaszolt volna, Bridie pedig megnyalta alsó ajkát. Ha a tálcát Maggie hozta be, először mindig a teáskannát tette az asztalra, és csak aztán a pirított kenyeret, a forró vizet meg a szalonnás rántottát. Bridie pontosan fordított sorrendben csinálta ugyanezt. Már ez is elég volna, de akadt más különbség is. Thomas azt állította, hogy az ikrek azért maradtak ilyen egyformák, mert életük, születésük óta egyformán unalmas, egyhangú és eseménytelen. Sem az egyikkel, sem a másikkal nem történt soha semmi, nem volt olyan egyéni örömük vagy bánatuk, amely nyomot hagyott volna valamelyikük arcán. Ennek ellenére Bridie mindkét halántékán három-négy ősz

hajszál akadt, Maggie fején pedig egyetlenegy sem. Mr. Buckle mindebből csupán azt a következtetést vonhatta le, hogy szegény Thomas rövidlátó.

Mindennek ellenére Maggie kissé sértődött ábrázatot vágott, de csupán mert csalódást kellett okoznia gazdájának, és ez módfölött bántotta.

– Főznék én bármit a világon, amit csak óhajt, Mr. Buckle – bizonygatta hevesen. – De hát miféle gulyást főzhetnék hús nélkül? Márpedig húst egy grammot sem kapni, sőt halat sem, és hamarosan szalonna meg hurka, sem lesz. Tojásunk is csak azért van, mert tojnak a tyúkok, de mit gondol, meddig? Most söpörtük össze nekik az utolsó szem takarmányt. Nemrég hallottuk, hogy néhány gazda kiszedte már a krumplit, de csak akkorka lett, mint a mogyoró, és az íze is pocsék.

– Ejnye, ejnye – mondta Mr. Buckle. – Ez amiatt van, mert elsüllyedt a komp, ugye?

– Ez a miatt a gügye, tökkelütött, félkegyelmű, nyavalyás banda miatt van – csattant a tüzes válasz –, mert nem elég, hogy nyomorba döntötték a vidéket, még hülyét is csináltak belőlünk ország-világ előtt! Múlt héten meg is írta a *Harsona*, és amit a Harsona máma megír, holnap már az egész világ hajtogatja.

Ez pedig, legalábbis a jelen esetben, kétségtelenül igaz volt.

– Eszerint bizony nekem is járatnom kell a *Harsoná*-t – jegyezte meg Mr. Buckle. – De azért ne búsuljon. Megrendeltem egy motorcsónakot, és megígérték, hogy még ezen a héten ideszállítják. Akkor majd elláthatjuk magunkat bőségesen, addig pedig helyszíni beszerzésből élünk. Ma délután megpróbálok lőni egy nyulat.

– Az isten szerelmére, még hogy nyulat? – sikított fel iszonyodva Maggie. – Nyúl nem való úriember asztalára!

E társadalmi korlátnak fittyet hányva Mr. Buckle haladéktalanul felragadta sörétes puskáját, és nekivágott az erdő sűrűjének, egy bizonyos füves völgyecske felé, ahol egy egész nyúlnemzetség vert tanyát.

Ott azonban már megelőzte Barney Roche, a hős, hasonló elgondolásokkal. Barney, noha jeles mesterlövész hírében állt, amihez, mint tudjuk, kellően éles szemmel, nyugodt idegekkel is rendelkezett, nem hozott magával puskát, mert bölcsebbnek találta, ha csapdákat helyez ki, lévén a hurok zajtalan. Úgy tervezte, hogy rendszeresíti majd a dolgot, a zsákmányt meg eladogatja az ennivaló fogyatkozásával összehangolt árfolyamon. A helyi felfogás szerint egyébként a nyúl nem csupán előkelőségek számára volt fogyasztásra alkalmatlan: a köznép szintén megvetette, mint ahogy lenéztek sok minden egyebet is, ami másutt közkedveltségnek örvend, például a borjúmirigyet, a vesevelőt, az osztrigát, a rákot. De Barney arra számított, hogy most majd leküzdik viszolygásukat, utóvégre az ostromgyűrűbe zárt városok lakói is kénytelenek néha kutyán, macskán, patkányon élni. Kezdetben hét shilling hat pennyt szándékozott kérni darabjáért, később pedig, ahogy az éhínség fokozódik, apránként emeli majd az árakat; és arra az esetre, ha valaki netán szemére vetné az említett eljárást, már előre felkészült az indokolásra, miszerint hány meg hány mérföldet kell kutyagolnia, miféle kockázatokat kell vállalnia, míg hozzájut árukészletéhez.

Alighogy nekidurálta magát, Mr. Buckle-t pillantotta meg, aki puskával a vállán éppen feléje caplatott a fák között. Kész szerencse, örült Barney, hogy a szeme olyan

éber és biztos, mert a patak csörgedezése elnyomta a lépések zaját, és Mr. Buckle néhány másodperc múlva okvetlenül belebotlik. Ha Mr. Thomas téved erre, Barney nyájasan üdvözli, cseveg valamit az áldott szép időről, meg hogy az ösztökélte egy kis sétafikálásra a Skellin-birtokon. Mr. Thomas szemében persze a napnál is világosabb volna, mi járatban van errefelé Barney, de amilyen előkelő úriember, illendő modorban válaszolna, és szépen továbbállna. Ámde Mr. Buckle maga volt a rejtély, és a kutya sem igazodott el rajta. Hogy csak egy példát hozzunk, mi a fenének kellett neki becsuknia azt az irdatlan főkaput, ami emberemlékezet óta nem volt még soha bezárva?

Pedig erre a pofonnál is egyszerűbb volt a válasz. Buckle egy szép reggelen meglódította a kapu két szárnyát, puszta kíváncsiságból, hogy mozog-e egyáltalán, s utána rájött, hogy nem bírja kinyitni. De mint tán mondani is fölösleges, ilyen ártatlan, szimpla kis magyarázat inishnamonai elmében meg sem fordulhatott. Az új uraság nyilvánvalóan így tudatja, hogy ki akarja rekeszteni a népet. Az új uraság nyilvánvalóan ellenség, akár Sentence ezredes; csakhogy az ezredes öreg meg dilinós meg ír, és évek óta itt él közöttük. Mr. Buckle álmában se képzelje, hogy a nép hajlandó lesz annyit nyelni tőle, amennyit Sentence ezredestől lenyelt.

Ennek megfelelően Barney ellenséges haderőt látott Mr. Buckle-ban, aki ím, állig felfegyverezve nyomul felé. El is menekült előle a legközelebbi tölgyfához, villámgyorsan felmászott rá, és elhelyezkedett egy ágvillában. Már kibomlott a friss tavaszi lomb, a földet sűrű, zöld függöny takarta el szeme elől, így hát Barney biztonságban érezte

magát, hiszen ha ő nem látja Mr. Buckle-t, Mr. Buckle sem láthatja őt.

Mindazonáltal még korántsem könnyebbült meg a lelke. Hallani ugyanis nem hallott mást, csak a patak csobogását, a levelek zizegését és olykor egy-egy kakukk rikoltozását. Képtelen volt megállapítani, tiszta-e már a levegő, lejöhet-e nyugodtan. Bár ami azt illeti, egy csöppet sem volt biztos abban, hogy le tud-e jönni egyáltalán. Mert más dolog ijedtünkben felmászni egy fára, és megint más hideg fejjel lekecmeregni róla, tanúsíthatja ezt bármelyik macska is. De míg gyászos hangulatban ezen morfondírozott, problémája megoldást nyert, mégpedig ahogy a legkevésbé várta. Egyszerre csak fegyverdörrenés hallatszott, és huss! egy golyó süvített el a feje mellett, alig harminc centiméterre tőle letört egy gallyat, és valóságos levélzáport zúdított a földre.

Barney szörnyű riadalmában lepottyant a kakasülőről, és ágról ágra bukfencezett, míg végül elterült lenn a füvön, ahol elkezdett torkaszakadtából ordítozni, hogy meggyilkolták, és meghalt. Ennél aztán ki is tartott állhatatos, nem lankadó, sőt növekvő eréllyel, míg fel nem fedezte maga fölött Mr. Buckle kissé hüledező ábrázatát. Ekkor ülő helyzetbe tápászkodott, és az öklét rázta az agresszor felé.

– Bíróság elé állítom, maga nyomorult gyilkos! – üvöltötte. – Amiért a maga birtokán vagyok, még nincs joga lövöldözni rám! Talán bizony nem mondta nekem ezerszer is Mr. Boxham, áldja meg az én Istenem, hogy akkor jöhetek ide, amikor kedvem szottyan? Mit jelent a magaszőrűeknek egy ócska nyúl, mikor a nép meg éhen pusztul? Hiszen még a kősziklát is meglágyítaná, ahogy a

csecsemők egy falatka ennivalóért rimánkodnak! Maga meg képes golyót ereszteni a védtelen emberbe, egyenesen a homlokába, és még annyi időt sem hagy neki, hogy elmondhasson egy utolsó Miatyánkot! Hiába, maga is szakasztott olyan, amilyen mindig is volt a fajtája, rohadt, gyilkos, örökségrabló angolok!

Ezzel ismét hanyatt vágta magát, lehunyta szemét, és vérfagyasztó hörgések sorozatát hallatta.

– Ahhoz képest, hogy keresztüllőtték a fejét, rendkívül világosan ismertette a helyzetet – jegyezte meg Mr. Buckle. – Kivált ha tekintetbe vesszük, hogy ráadásul még csúnyán le is zuhant. De téved, ha azt hiszi, hogy én lőttem magára. Nem is sejtettem, hogy van valaki fenn a fán.

– Hát akkor ki sütötte el a puskát, mi? Az erdei manók? – tudakolta gunyorosan Barney, és újfent kinyitotta a szemét.

– Mesélje ezt be a rendőrségnek!

– Menjen már, öregem, hisz az a lövés ismétlőpuskából jött, ez meg itt sörétes – legyintett Mr. Buckle. – És töltény sem hiányzik belőle. – Kinyitotta, és megmutatta Barneynak. – Engem pont úgy meglepett a dolog, mint magát.

– Volt érkezése újratölteni, mielőtt idejött körülnézni! – vágott vissza a kérlelhetetlen áldozat. – És ne szövegeljen nekem itt mindenféle zöldséget ismétlőpuskáról meg sörétesről. Egy kaptafára megy az mind, és ha nem is volnának egyformák, annak, akit meglőttek, édes mindegy! – Nagy keservesen lábra állt, végigtapogatta a fejét, mozgatta egy kicsit az állkapcáját, és újabb hörgéseket bocsátott ki magából. – Még hallani fog rólam, Miszter Angol Rohadék! Ezreket meg ezreket fog fizetni ezért!

Sarkon fordult, peckes léptekkel elindult az erdő felé, de egyik lába beleakadt a hurokcsapdába, és teljes hosszában elhasalt.

– Hát erről van szó – állapította meg Buckle szigorúan. Márpedig én nem engedélyezem, hogy itt csapdával vadásszanak. Szedje csak fel gyorsan, meg az összes többit is, aztán hordja el magát. Azt a lesipuskást meg csak bízza rám.

De Barney csak feküdt a hasán, és nyögött.

– Fogadni mernék, hogy attól a zuhanástól kettétört a girincem! – jajveszékelte. – Nem megyek el én innét többé a saját lábamon. És a mentők meg hogy jutnak át, ha egyszer elsüllyedt a komp? Biztos, hogy engem is szamárra kötöznek, mint azt a szegény Mollie Fizelle-t, pedig már a kilencedik gyerekét várta, aztán csónakon hurcolnak át a dühöngő tengeren. És amilyen kínszenvedést okozott nekem a megrázkódtatás, könnyen lehet, hogy kilehelem a lelkem, mire idevonszolják azt a szamarat...

Pusztán találgatni lehet csak, hogy magára hagyva mennyi ideig folytatta volna még siratóénekét, mert amikor idáig ért, ismét eldörrent a fegyver, és megint egy golyó csapódott fütyülve feje fölött az ágak közé. Barney egy szempillantás alatt talpon termett, és rohant, ahogy a lába bírta, fortélyos cikcakkban, akár a szalonka, Mr. Buckle pedig szép lassan elindult abba az irányba, ahonnan a lövés hallatszott. Az erdő sűrű volt ahhoz, hogy a golyók dudorászva röpködhessenek a levegőben, hamar útjukat állta volna egy-egy fa. A lesipuskás tehát csak a völgyecskében tartózkodhatott. Az egyetlen fedezék egy jókora szikla volt, nem messze a patak medrétől. A

lesipuskás eszerint csak a szikla mögött bujkálhatott, és amikor Mr. Buckle közelebb ért, azt is megállapította, kicsoda az illető.

– Jöjjön elő onnan, Sabina, legyen jó kislány! – szólongatta derűsen, tréfásan, de némi parancsoló árnyalattal a hangjában. – Különben igazán kénytelen leszek megharagudni magára!

Beszéde közben megszaporázta lépteit, és már csak hetven méterre volt a sziklától. Választ nem kapott, ellenben Sabina egyetlen szökkenéssel átugrott a patakon, és mint egy űzött őzünő, bemenekült az erdőbe, átengedvén fegyverét, munícióját az ellenségnek. Buckle felemelte az ismétlőpuskát, és szemügyre vette: jó gyártmány volt, de nagyon régi, a tuson tömérdek rovással. Bizonyára Thomasé, gondolta Buckle, bár furcsállta, hogy eddig még nem vette észre a szép tisztán tartott, rendesen megolajozott vadászpuskák gyűjteményében, amely a kastély egész berendezéséből az egyetlen igazán tisztességes állapotban levő holmi volt; ám később, amikor ismét bement a fegyverszobába, az is kiderült, hogy az állványon csupán egy rekesz áll üresen.

Hökkenten kereste meg az ikreket, akik a konyhában teáztak, és elmerülten olvasták a *Harsona* legújabb számát.

– Nem tudják véletlenül, honnan került ez ide? – kérdezte, és átnyújtotta a fegyvert felülvizsgálatra. Noha nem is számított rá, nyomban válaszoltak mindketten:

– Hisz ez az ezredesé.

– Sentence ezredesé? Nocsak, hát ez tényleg fura! A fűben találtam, nem messze az erdőtől, mialatt nyulakra cserkésztem.

Az ikrek némán tanácskoztak egymással, s azon törték a fejüket, hogy milyen mértékben világosítsák fel az uraságot.

– Nem hinném, uram, hogy az ezredes felejtette volna ott – puhatolta a lehetőségeket Bridie.

– Az ezredes borzadályosan vigyáz minden kis vacakjára – segédkezett Maggie.

– Úgy vélik, hogy valaki ellophatta tőle?

– Dehogyis! – botránkozott meg Maggie már a puszta gondolattól is. – Inishnamonán nem lopnak!

Bridie is sietett megerősíteni, hogy bizony, ez a dicséretre méltó tény szó szerint igaz.

– Mert nem is tudnák itt soha titokban tartani – hangsúlyozta. – Nem úgy van ám itt, mint Manchesterben, meg az olyasfajta helyeken. Nálunk még az utcára sem mehet ki az ember anélkül, hogy ne tudná mindenki, meg azt is, hogy mért megy és hová.

– Az az érzésem, hogy maguk is sokkal többet tudnak, mint amennyit az orromra kötnek – jegyezte meg Mr. Buckle kedvesen, mint mindig, de azzal az angol szókimondással, amely zavarba ejtette az ikreket. – Bár ami azt illeti, én is. Ez a puska Miss Boxham kezében volt, de amikor közeledni látott engem, otthagyta. Csak azt nem értem, mire vadászott? Nyúlra nem szokás ismétlőpuskával lőni.

– Miss Sabina soha nem is alacsonyodna le odáig, hogy nyulakra lődözzön, még íjjal meg nyíllal sem – jelentette ki Maggie, gyengéd szemrehányással. – De egyébként igaza van, Mr. Buckle. Miss Sabina az ezredes úrtól kérte kölcsön a puskát, aznap, amikor Mary O'Grady meghalt.

– És nem tudja, miért kérte kölcsön?

– Nem én, Mr. Buckle, halvány fogalmam sincs róla. Miss Sabina még nem fogott puskát a kezébe, mióta csak a világon van. Dano látta, amikor kijött vele az ezredes házából, de annyira közel azért nem volt, hogy hallotta volna, mit beszélnek.

– De Paddy Fizelle, az a fiú, aki Miss Sabina palántáit gondozza, megtalálta a pajtában, valami horgászholmi alá dugva folytatta Bridie. – Ő meg elmesélte az ángyikájának, vagyis Julia Fizelle-nek, Julia pedig valahogy megemlítette Mary temetésén.

– Értem – mondta Mr. Buckle, holott ettől még nagyon messze volt. Mindazonáltal világosan látta, hogy az ikrek ezúttal elmondtak neki mindent, amit csak elmondhattak, és már alig várják, hogy visszatérhessenek a *Harsoná*-hoz. Visszavonult tehát, hogy megpróbálja kiókumlálni a rejtély nyitját. Sabina kétszer sütötte el a fegyvert, de kire? A golyó neki, Buckle-nak még csak a közelében sem járt. Talán Barneyra? Valószínűtlen. És mért menekült el így, mikor semmi baj nem történt, és senki semmivel nem vádolhatta? Csak nem a fürdőszoba-jelenet lappang a dolog mögött? Buckle elmosolyodott, amint felidézte, de aztán eltöprengett, sőt elszomorodott. Hát annyira gyűlöli már Sabina, hogy még a jelenlétét sem állhatja?

Ebben a percben azonban bepöfögött a parkhoz tartozó kis kikötőbe a megrendelt motorcsónak, és hosszan felbőgette a dudát. Az észveszejtő gyorsaság, amellyel a cég leszállította, onnan eredt, hogy Buckle előre fizetett. A csigalassú szállítás és a számlák még lassabban történő kiegyenlítése között volt tudniillik bizonyos összefüggés, ha homályban maradt is a helyi elmék előtt. A következő néhány órában Buckle kizárólag a jármű indításának,

kormányzásának és szerelésének elsajátításával foglalkozott, s csak amikor már mindezt megtanulta, sőt a gépészt is visszaszállította a szárazföldre, ragadott ismét fegyvert, és indult nyúlvadászatra. El is ejtett kettőt, s hogy megkímélje az asszonyokat, saját kezűleg nyúzta meg, belezte ki és darabolta fel a tapsifüleseket.

Bridie arcán komor fájdalom honolt, miközben feltálalta gazdájának a szalonnás rántottából álló vacsorát.

– A nyulat Kurázsi mama kaparintotta meg, uram – közölte. – Éppen csak egy másodpercre fordítottam hátat neki, míg felmelegítettem a serpenyőt, és máris eliszkolt az egésszel. Jaj, az a nyavalyás dög! De hála a Jóistennek, most már megjött az úr kis csónakja, és nemsokára egészen más világ lesz itt!

– Hallgatott, mint a birka – számolt be a konyhába visszatérve. Sülő hús illata töltötte be a levegőt. – Vérbeli úriember, egy szóval sem kérdezősködött. Igazán sajnálom, hogy Sabina kisasszony mindenáron le akarja puffantani.

– Csak amiért megkaparintotta a birtokot – magyarázta Maggie.

– Akkor is, mi értelme az ilyesféle lövöldözésnek? – ellenkezett Bridie. – A végén még valamilyen pereputtya örökli az egészet, és egyáltalán nem biztos, hogy az is ilyen barátságos legény.

– Legfeljebb Sabina kisasszony megint dühbe gurul, és azt is agyonlövi – jelentette ki Maggie. – A kisasszony pompás teremtés.

– És mindnyájunknak rossz hírét kelti!

– Nincs már elég rossz hírünk amúgy is? – kérdezte Maggie mogorván, és az összegyűrt *Harsoná*-ra mutatott.

– Nem szégyenítettek meg eléggé ország-világ előtt? Mi volna ehhez képest Mr. Buckle? Legfeljebb egy csöpp a tengerben.

– Jó, jó, de a bérünket igazán rendesen fizeti – makacskodott Bridie. – Már csak ezért is érdemes volna megtartani. Mr. Thomas csak akkor fizetett, amikor épp eszébe jutott.

– És mégis... néhanapján visszakívánom Mr. Thomast.

– Őszintén szólva, talán én is.

tizenhét

A második lövedék után Mr. Barney Roche többé meg sem állt, egyvégtében rohant, míg be nem ért a Moriarty-féle kocsma menedékébe. Itt döbbenetesen súlyos követelményeket támasztott Pio enyésző készleteivel szemben, egyszersmind jéggé dermesztette a társaság csontjaiban a velőt beszámolójával, hogy mint sikerült megmenekednie a haláltól, mikor már csak paraszthajszálon múlt az élete. Másnap kora reggel, tetőtől talpig kötésekkel, ragtapaszokkal ékesítve, hóna alatt mankóval elsántikált a rendőrőrsre, hogy mozgásba hozza az igazságszolgáltatás gépezetét. Ám az ügy határozottan nagy kockázattal járt, amivel Barney elfelejtett számolni, de amit Foley őrmester kereken értésére adott.

– Hallgass rám, Barney, és ne nagyon ugrálj – mondta ez a jóindulatú férfiú, ez a mély bölcsességű tanácsadó. – Ha panaszt teszel, nem inishnamonai pacák fog ám meghallgatni. Hanem egy ballycageyi ürge, vagy még annál is pocsékabb. Az meg alighanem megkérdezi, hogy a tanúvallomásod hogy vág össze a vakoknak járó nyugdíjjal.

– Mi köze ehhez az én nyugdíjamnak? És honnan szopná az az ürge, hogy van-e egyáltalán? – vitatkozott Barney. – Törődjön csak a lényeggel.

– Csakhogy azok a bírók rohadtul kíváncsiskodó egy banda ám – magyarázta az őrmester. – És ha egyszer gyilkossági kísérletről van szó, az az ürge furtonfúrt kutakodni fog.

– Na és ha kutakodik? Az én öregem nemzeti hős volt,

elfelejtetted már?

– Én ugyan nem – mondta az őrmester. – De ha már így szóba hoztad, van itten még valami. Az a helyzet, hogy mostanában egészen másfajta bírók vannak. Ezek már köpnek a nemzeti hősökre, és csak a tényekkel törődnek. A nagy hagyományok szellemének leáldozott. Fogadd meg a tanácsomat, Barney, ejtsd el a vádat, mert drágább lesz a leves, mint a hús.

A panaszos lebeszéléséhez azonban magának az őrmesternek is fűződött némi érdeke. Tudniillik semmit sem utált annyira, mint a zűrt. Legfőbb öröme és büszkesége volt, hogy mióta megkapta kinevezését, soha egyetlen személyt sem tartóztattak le a körzetében. Igaz, volt egy szerfölött kényes pillanat, amikor Tacky Dunbar (azóta már jobblétre szenderült) olyan földrészegen ült a kormányhoz, hogy teljes gázzal belefutott az őrszoba előtt parkírozó rendőrautóba. Letartóztatásra még ekkor sem került sor, hanem szépen kikanalazták Tackyt, és doktort hívtak hozzá. És ez az igazán gyakorlott, nagy tapasztalata körorvos az őrmester mérhetetlen megkönnyebbülésére semmit sem talált, ami túlzott alkoholfogyasztásra utalt volna. Minthogy kiválóan ismerte Tacky kórtörténetét, a balesetet hirtelen, rövid ideig tartó szédülésnek, ezt pedig egy csecsnyújtvány-műtét következményének tulajdonította, amelyen a beteg tizennégy esztendős korában esett át. Az őrmester megkönnyebbülése annál is nagyobb volt, mivel az egyéb bosszúságoktól eltekintve, őrizetesek számára férőhelyet sem tudott volna biztosítani: ama boldogabb időkben a rendőrőrs a szállást-reggelit igénylő fizető vendégek fölös tömegének kényelmét szolgálta. Ebben az esetben persze éppen hogy csak

megúszták a bajt, de hát a józan ész diadalmaskodott, és az összekötő út jelentéktelen kis ügyén kívül azóta sem háborgatta semmi a köz, békéjét.

Ez a béke azonban mostanság romokban hevert, s az őrmester lassan megsokallta a vállára nehezedő terheket.

– Hát nincs amúgy is elég bajunk? – förmedt rá Barncyra, aki megpróbálta ismét szóra nyitni a száját. – Nincs elég balhé a nyakamon a te hülyéskedésed nélkül is?

A rendőrőrs ugyanis nemrég utasítást kapott, hogy folytasson eljárást nem kisebb személy, mint maga Sentence ezredes ellen. Az ezredes nyolc nap leforgása alatt két birkát lőtt le, mindkettőt Tömő O'Shea nyájából. Egy percig sem aggályoskodott, minden teketória nélkül, fényes nappal puffantotta le őket, a tetemeket pedig hazahurcolta, megnyúzta, szétdarabolta, aztán felzabáltatta a szukákkal. Az elsőt Floud őrnagy fizette ki, a másodikért Mrs. Tooth állta a számlát, és az őrmester csendben reménykedett, hogy a dolog annyiban is marad. Csakhogy az ezredes nem hagyta annyiban. Ez alkalommal Larkinék nőstény kecskéje harapott a fűbe, ráadásul vemhes állapotban, ami általános felzúdulást eredményezett. Blender lelkész pedig volt olyan oktalan, hogy következő vasárnap óvatos célzásokat tegyen a szószékről, mire az ezredes menten felpattant a padról, a dühtől bíborvörösen.

– Talán bizony vesszen éhen Hópihe meg Bella, míg mások dúslakodnak? – ordította. – Hol az az anya, aki ölbe tett kézzel nézi, amint a gyerekei éhen halnak?

– Ezredes úr, ezredes úr, kérem... Legyen szíves, üljön vissza...

– Ha maga szerint ez a keresztényi szellem, akkor én

megyek! – folytatta az ezredes, és összeszedte kalapját, kesztyűjét, botját. – Mégpedig örökre, atyám, vegye tudomásul! Gyertek, aranyoskáim! – Ezzel kivonult a padból, majd a templomból, miközben az aranyoskák vígan viháncoltak körülötte, váratlan szabadulásuk okozta elragadtatásukban. Az ezredes egyáltalán nem titkolta, hogy rajtaütéseit mindaddig folytatja, amíg az éhínség meg nem szűnik, s ez annyit jelentett, hogy Inishnamona teljes állatállományát kipusztulás fenyegette. Mick Slattery engedélyt kért, hogy mérget hinthessen szét a birtokán, s ezt közhírré tette a *Harsoná*-ban – az ezredes viszont kinyilatkoztatta, hogy amennyiben ez megtörténik, nemcsak Micket durrantja le, hanem a patikust is, aki a mérget szállítja. A tervet nyomban elejtették, s a következő napokban az ezredes lemészárolta a sziget két kosának egyikét.

Az őrmester megpróbált tárgyalni vele, intette, korholta, jobbik énjére, nemesebb érzelmeire hivatkozott, mindhiába. Floud őrnagy és Mrs. Tooth úgy érezték, tovább nem képesek anyagilag fedezni a rablóhadjáratot, s minthogy az ezredesnek egy vasa sem volt, a hatóságnak semmilyen kibúvója nem maradt. Nincs mit tenni, el kell küldeni a hivatalos feljelentést, és szabad folyást engedni a törvény szigorának. És mindennek a tetejébe most még Barney is otrombáskodik, akár az elefánt a porcelánkereskedésben!

– Hogy csapna a fészkes fene ebbe a kórságos világba! Rám lövöldöznek, mint a rühes kutyára, fényes napvilágnál, miközben a jogos dolgom után járok, és az őrmester úr a füle botját sem mozgatja! – süvöltötte az áldozat, és egyetlen szabadon hagyott szeme vérben

forogva parázslóit a szedett-vedett kötések közül. – Még aszongya, hogy nincs amúgy is elég bajunk?! Meg hogy nincs elég balhé a nyakamon? De én mint állampolgár igenis jogosult vagyok arra, hogy elégtételben részesítsenek, és azért jöttem ide, hogy meg is szerezzem magamnak!

– És mondd csak, ki tette rád ezeket a kötéseket? – rángatta vissza hirtelen a földre az őrmester.

– Követelem, hogy tartóztassák le azt az angolt! – siklott át Barney ezen a csekélységen. – Hogy jön ahhoz az a pasas, hogy csak úgy lövöldözzön jobbra-balra, derék keresztényekre, mint azok az átkozott tábori csendőrök a dicső felkelés idején?

– Majd utánanézünk. Ki rakta rád ezeket a kötéseket? Barney egy kis szünetet tartott, míg válogatott a lehetőségek közül.

– Purcell doktor.

– Ő ugyan soha, annyi szent. Orvos ilyen kötést az életben nem csinál. Véleményem szerint a nejed őnagysága csavargatott be ma reggel früstök után, mielőtt bekutyagoltál ide.

Ez bizony kétségtelenül kemény beszéd volt, de hát az őrmestert szokatlan elszántság töltötte el. Nagyon jól tudta, milyen elkeseredett a közhangulat már most is Harry Buckle-lal szemben A sziget népe a rázúdult csapások, megaláztatások gyötrelmében mindenáron bűnbakot keres, valakit, aki nem közülük való, hogy felelősségre vonják, megbüntessék szenvedéseikért – és ki jobbat találhatnának? Gazdag is, angol is, dzsentri is... Mr. Thomas nyomtalanul, se szó, se beszéd, eltűnt. Köztudomású volt, hogy Floud őrnagy bűnténye

gyanakszik. Buckle becsapta a sziget népe előtt a nagy vaskaput, azt a kaput, amely egész életükben tárva-nyitva állt, még a felkelés meg a polgárháború idején is. A kompjuk jóformán még el sem süllyedt, amikor Mount Skellin kikötőjében megjelent egy elegáns motorcsónak, és az uraság hipp-hopp, hol ide, hol oda, hol amoda mászkál, fenemód elegánsan, miközben a nép éhezik. Sabina kiasszony örökségrablónak nevezte, és kölcsönkérte az ezredes puskáját. És vajon hol járt, mit csinált a kisasszony aznap, amikor Dano felfedezte a kordéját a Norah Malone házához vezető ösvényen? Mi történt vele, hogy azóta mintha egyáltalán nem is érdeklődne Inishnamona sorsa iránt? Mért jár-kel újabban sápadt arccal, fekete karikákkal a szeme alatt? Bridie és Maggie vonakodnak egy szót is szólni – vajon megfélemlítették vagy megvásárolták őket? A sziget minden fellelhető információtörmeléket vészjósló egésszé tákolt össze; és a hagyományokhoz híven itt ténynek fogtak fel, ismertek el mindent, ami háromszor elhangzott. Most pedig Inishnamona egy köztiszteletben álló polgára gyilkosság kísérletével akarja megvádolni az ipsét! Az ezredes vétségei folytán kirobbant vihar legfeljebb egy tócsán borzolta fel a vizet ahhoz képest, amit Foley őrmester készülődni látott.

Voltaképpen nem is annyira maga a vihar riasztotta, mint inkább feletteseinek várható magatartása. A szigeten semmi sem történhetett, amiről ő ne szerzett volna tudomást, de azok a fejesek, teljesen beszámíthatatlanul, mintha elvárták volna tőle, hogy cselekedjék is. Amikor például az összekötő út felrobbant, szinte a vérét vették, pedig hát mi az ördögöt tehetett volna, az ég szerelmére?

Küldött volna titkos jelentést, amelyben beárulja a barátait meg a szomszédait? Hiszen itt semmi sem marad titokban, s ő ugyancsak megkapta volna a magáét. Most, amikor felmerült az ezredes ügye, a fejesek megint csak ugyanúgy elkezdték a szőrszálhasogatást. Miért nem kobozták el a fegyvert az ezredestől (mellesleg: van-e egyáltalán fegyverviselési engedélye?), miért nem tartották szemmel a tevékenységét, miért hagyták olyan sokáig garázdálkodni, mielőtt benyújtották ellene a keresetet, miért így, miért úgy, miért amúgy: csupa napnál is világosabb dolog annak, aki közelről ismeri Inishnamona életét, csak éppen meghaladja az őrmester kifejezőerejét, ha hivatalos jelentés formájában kell leírnia.

Nekem is gondolnom kell néha a nyugdíjamra, morfondírozott magában az őrmester, és már egy csöppet sincs olyan messze. És öreg vagyok már ahhoz, hogy elmenjek követ törni Angliába az építkezésekhez, mint Tim...

Merengését azonban félbeszakította Barney szintén kemény visszavágása.

– Szóval azt állítod, hogy én hazudok? – rikoltotta. – Hát csak azért is elmegyek felsőbb helyre! És majd beolvasok nekik alaposan, hogy micsoda törvény meg rend uralkodik nálunk, hogy itt hidegvérrel lövöldözhetnek az emberekre, mert a kisujját sem mozdítja értük senki, nem és nem, még akkor sem, ha már haldokolnak, vagy pláne meg is haltak!

– Ide figyelj, Barney – mondta az őrmester érzéketlenül és eltökélten. – Megmondtam neked kerek perec, hogy ülj veszteg a fenekeden, ha nem akarsz újabb felülvizsgálatot.

– Zsarolás! – bődült el Barney. – Irgalmas Úristen, most

még zsarolnak is minket! – És mankóját lóbálva erélyesen elindult az őrmester felé, talán hogy ott helyben testi fenyítékkel torolja meg a sértést, ám a kötés történetesen ezt a pillanatot választotta ki, hogy lecsússzon a képéről, s mint egy koszorú, fennakadjon a nyakán, közszemlére bocsátva Barney sértetlen koponyáját.

– No lám – mondta Foley őrmester. – A kutyafáját! Azonkívül még hamis vádemelés is történt, ami büntetendő cselekmény, továbbá az én időmet is pocsékoltad, ami disznóság. Bárki más lakat alá dugna. Eridj most haza szépen, Barney, és máskor ne kódorogj a Skellin-birtokon. És erősen remélem, hogy az angol srácnak semmi baja nem esik, mert különben rögtön tudni fogom, hová tegyem a szemem, pedig én még csak a vakoknak járó nyugdíjat sem kapom rá.

Ezzel a lovagiatlan, övön aluli ütéssel be is végezte a kihallgatást, oly módon, hogy egyszerűen kiment a szobából. Barneynak nem volt más választása, mint elvonulni, megcsalatva, kielégítetlenül. Mankóját behajította egy tőzeggödörbe, és sietett Moriartyhoz, folytatni előző esti tevékenységét. És nem volt gát, mely megakaszthatta volna az áradatot. Teltek-múltak az órák, de Barney még nem öntötte ki fenékig a lelkét, míg végül Pio becsukta a kocsmát, azzal az indokkal, hogy a napi italadag az utolsó csöppig elfogyott. Minek is az az érdekes mellékhatása támadt, hogy Barney oldalára állított olyan egyéneket is, akik mindaddig nem voltak tökéletesen meggyőződve igazáról; ezért aztán Barneyval az élükön, nagy gajdolással, testületileg átmasíroztak Mahony csapszékébe, hogy tovább folytassák a helyzet elemzését, és elkészíthessék a terveket.

tizennyolc

Jó ír hazafiak körében két felfogás tapasztalható az angolokról mint fajtáról. Az egyik nézet szerint az angolok a legszívtelenebb, legirgalmatlanabb, legvérszomjasabb orgyilkosok, akik valaha is éltek a földtekén. Hozzájuk képest Attila meg Dzsingisz kán a lovagok színe-virága volt. A másik koncepció értelmében az angolok siralmas, nyúlszívű, gerinctelen csürhe, akik a félsztől még pisszenni sem mernek. Kívülálló szemében ez a két vélemény feloldhatatlan ellentmondásnak tetszhet, de a valóságban ugyanaz a személy ugyanabban az időpontban rendíthetetlen meggyőződéssel vallja egyszerre mindkettőt.

Amikor Sabina kölcsönkérte a puskát az ezredestől, gondolatvilágában az utóbbi álláspont került előtérbe. Egy másodperc töredékéig sem szándékozta megölni, megsebesíteni, vagy akár csak meghorzsolni is Harry Buckle-t. Terve egyszerűen annyiból állt, hogy csak úgy vaktában megereszt időnként a közelében egy-egy lövést, ijesztésül. Hiszen az angol néhány, sőt még annál is kevesebb ilyen irányú tapasztalata után nyilvánvalóan arra a következtetésre jut, hogy ez a környék egészségtelen és nem neki való hely; s ennek megfelelően tudtára adja majd Thomasnak, hogy nem áll a vásár.

A módszer nem is volt olyan képzelgő, mint amilyennek talán látszik. Nem sokkal régebben egy német esetében döbbenetes sikert eredményezett ugyanez a technika. A német egyike volt a számos külföldinek, akiket a kormány édesgetett ide, hogy segítsenek talpra állítani az ír ipart.

Az illető birtokot vett Inishnamonán, hogy itt töltse a hétvégeket meg a szabadságát. A telkén egy patak folyt át, és ő a maga naiv együgyűségében úgy képzelte, hogy horgászhat majd a benne nyüzsgő pisztrángokból meg lazacokból. De mielőtt megvásárolta volna, ez a birtok meglehetősen hosszú ideig gazdátlanul állt, és a helybeliek a halat már rendes mellékjövedelmüknek tekintették. Mérhetetlen felháborodás töltötte el őket, amikor ott látták a parton, amint jellemzően német szakértelemmel villantózott és huzigálta a varsát. Eleinte udvarias, nyájas és civilizált eszközökkel próbálták tudomására hozni óhajaikat. Levélszekrényét elözönlötték a névtelen levelek, kerítését kirángatták és felégették, egypár ablaka is betört. De miután mindez hasztalannak bizonyult, szigorúbb rendszabályokhoz folyamodtak. Valahányszor kitette a lábát a házból, golyók fütyültek el a füle mellett. Becsületes, törvénytisztelő ember lévén, elment a rendőrségre, ahol elárasztották rokonszenv-nyilatkozatokkal, és biztosították, hogy az efféle hitvány bitangok miatt van a környéknek olyan dögletesen rossz híre. A golyóbisok viszont továbbra is sűrűn, sőt ádázul fütyörésztek, és bár soha még csak a bőrét sem súrolták, a német végül engedett a népakaratnak, messze elkerülte a patakot, később pedig ebek harmincadjára hagyta a házát is.

És ha a marcona germán fajta képviselőjét megfutamodásra késztethették ily módon, okoskodott Sabina, mennyivel könnyebb dolga lesz holmi pipogya angollal!

Első, egyszersmind utolsó kísérletének napján Sabina a kertben, a bokrok közt leste, hogy Harry befejezze

lakomáját, és kilépjen a házból. Amikor végre megjelent, puskával a vállán, Sabina megfigyelte, merre indul el, és rögtön rájött, hogy a völgyecskébe tart. Minthogy Sabina sokkal jobban ismerte a terepet, már néhány perccel Harry előtt, de valamivel azután, hogy Barney fölmászott a tölgyfára, oda is érkezett, és elrejtőzött a szikla mögé. Sabina még soha életében nem húzott el ravaszt, s ezért jó magasra célzott, hogy a golyó biztosan elkerülje Harryt, és szinte meghűlt benne a vér, amikor Barney olyan puffanással zuhant a földre, mintha éppen telibe találta volna. A férfiak messze voltak tőle, s így nem értette, mit beszélnek, de hamarosan ráeszmélt, hogy Barney, aki teljesen sértetlen, Mr. Buckle-t vádolja; és mivel Sabina tisztességes, igazságos lelkű leányzó volt, sürgősen elsütötte a puskát még egyszer, hogy meggyőzze tévedéséről.

Mire az következett, hogy Barney szedte az irháját, Mr. Buckle pedig nyugalmasan elindult Sabina felé. Még csak mérgesnek sem látszott, nemhogy ijedtnek. Mind ez idáig tehát semmi sem történt a tervnek megfelelően, ráadásul az események olyan iramban követték egymást, hogy Sabina tökéletesen összezavarodott; s mikor aztán meghallotta, hogy Buckle a nevén szólítja, és kedvesen, de határozottan ráparancsol, hogy bújjon elő, végképp elvesztette a fejét, és elviharzott a színhelyről.

Jelenleg tehát úgy állt a helyzet, hogy már a második megalázó vereséget szenvedte el Mr. Buckle kezétől, ráadásul értékes felszerelést veszített el a hadművelet során. Hópihe és Bella után a két puska volt az ezredes legdrágább kincse. Már üzent is Sabinának, hogy nagyon örülne, ha visszakapná az ismétlőfegyvert, mivel a sörétes

vadászpuskához való lőszerkészlet a rendkívüli igénybevétel folytán megcsappant, és feltöltése pillanatnyilag igen nagy nehézségekbe ütközik. Hosszú, keserű latolgatás után Sabina az egyetlen járható út mellett döntött: kimért levelet írt Mr. Buckle-nak, amelyben kényszeredetten bocsánatot kért a kellemetlen esetért, no persze anélkül, hogy lealacsonyodott volna holmi magyarázkodásig, és megkérte, hogy legyen szíves visszajuttatni a fegyvert tulajdonosának. Sabina körülbelül ugyanolyan termékeny levélíró volt, akár az öccse, Thomas, bélyeg tehát egy szál sem akadt a házban. És mert a küldeményt nemigen kívánta Dano gondjára bízni, inkább befogta Finnt, és lekocsikázott a postára.

Péntek délelőtt volt: a pirinyó postahivatal zsúfolásig megtelt öregemberekkel, akik Angliából érkező nyugdíjukat vették fel, meg asszonyokkal, akik a családi pótlékért jöttek. Sabina türelmesen várt a sorára, miközben a bankjegycsomók gazdát cseréltek, és észrevette, milyen széles vigyor terül el Teresa-Larkin képén, amikor felveszi a segélyt három, még meg sem született kisbaba után. Sabina már többször hallott regélni ilyesmiről, de eddig soha nem látta a tulajdon szemével, és bizony, még néznie is gyötrelmes volt ezt a becstelenséget, ezt az elégedett ábrázatot, ezeket a kapzsi kezeket.

– Na, nem mintha valami rengeteget vásárolhatnék érte jegyezte meg Teresa, miközben megszámolta a pénzt, és nagy fontoskodva elrakta. – Még egy üveg lekvárt sem kapni az egész vidéken.

– Pedig a picikék lekvárra ácsingóznak, mi, Teresa? – kuncogott valaki.

A sziporkázó bemondást harsogó röhögés fogadta, amelyhez szívvel-lélekkel csatlakozott Delia, a postáskisasszony is.

– Jaj, ne hibáztassa ezt a szegény teremtést – mondta Delia, mikor végre egyedül maradtak. – Hát árt vele valakinek? Az államnak meg úgysem hiányzik.

– Mindegy, csalás az csalás – felelte fagyosan Sabina.

– No persze, az olyan előkelő hölgy, mint Sabina kisasszony, a maga módján látja a dolgokat – engedett Delia. Olyan buzgón iparkodott mindenkivel mindig egyetérteni, hogy jószerint tudni sem lehetett soha, mi a saját véleménye, már amennyiben volt egyáltalán. – De hát azért azt a szegény Teresát is sajnálom. Voltaképpen öt gyerek után is igényelhetne pótlékot, ha éppen kedve szottyanna rá. Utóvégre elég régen ment férjhez.

Miután ily módon meghajtotta az elismerés zászlaját Mrs. Larkin finomlelkűsége előtt, megkérdezte, mivel szolgálhat Miss Boxhamnek.

– Jesszuskám, négypennys bélyeg kellene? – sikított fel rémülten. – Egy darabom sincs, de még kétpennys sem. Őszintén szólva nem maradt raktáron semmi más, csak a tizennégy pennys bélyegek, Amerikába. Nem érdeklik véletlenül? Dán O'Connell képe van rajtuk, káprázatosán szép ember.

– Csak nem vagyok bolond kiadni tizennégy pennyt egy levélre, ami a szomszéd utcába szól! – jelentette ki Miss Boxham határozott hangon. – Még a négy penny is túlzás. Tudja egyáltalán, hogy a postai díjszabásunk drágaság tekintetében a harmadik helyen áll Európában?

– Tudom hát! Benne volt az újságban – válaszolt önelégülten Delia. – Minket nem lehet egykönnyen

legyőzni. És fogadni mernék, hogy most még jobban felemelik! De mit csináljak a maga levelével? Dano már elment, pedig ő esetleg odacsempészhette volna. Nem érne rá addig, míg befejeződik a tanítás, és elküldeném valamelyik gyerekkel? Az iskolások százszor többet érnek akármilyen postásnál.

Sabina beleegyezett a gyerektoborzásba, a négy pennyt otthagyta a küldönc részére, és menni akart. De ilyen könnyűszerrel azért nem menekülhetett el: Delia, hogy ott tartsa, akár csak néhány percre is, sürgősen kérdezősködni kezdett:

– És hallott már azóta valamit Mr. Thomasról?

Nála jobban senki sem tudta, hogy ki hallott hírt kiről.

– Nem – vágta rá Sabina ridegen, mivel érzékeny pontját érintették. – Az öcsém nemigen irkái leveleket.

– Mr. Buckle sem hallott még róla – kottyantotta ki a postáskisasszony sóhajtva. – Ő mondta nekem a minap – fűzte hozzá gyorsan. – Bizony, bizony, gondolom, épp elég látni- meg tennivaló akad Londonban, nem vesződik az ember, levelezgetéssel. No, annál többet mesél majd, ha hazajön.

Sabina azonban nem hagyta kifaggatni magát, és távozott. Odakinn Julia Fizelle, Bridget Fahy és Mary Malone várakoztak türelmesen, egy fuvar reményében. Inishnamonán a közlekedés megszokott módja az volt, hogy az ember egyszerűen megállított egy arra haladó járművet, az utazás végeztével pedig borravalót adott a vezetőjének; de amióta a gépkocsik, traktorok, vándorüzletek eltűntek az utakról, a lakosság vagy gyalogolt, vagy otthon maradt. A szomszédasszonyok egyszer már megjárták hőségben, porban a hét mérföldet a

falutól a postáig, és Sabina nem tudta a lelkére venni, hogy csalódást okozzon nekik; de a szíve majd megszakadt Finnért, aki hőkölt, és a sörényét rázta, mikor a három terebélyes hölgy szép sorban felmászott a kordéra, és teljes súlyával lezuttyant a párnázott ülésre. Mire sikerült hazavonszolnia őket, keservesen zihált, és szőre sötétlett a verítéktől. Sabina eltökélte, hogy soha többé nem fogja be, inkább nyeregbe ül, a szomszédasszonyok pedig közlekedjenek, ahogy tudnak.

Leszerszámozta az elcsigázott pónit, és kicsapta a legelőre. A láp határvonalán a sárga nőszirmok egészen összezsugorodtak, elfonnyadtak a szárazságtól. A fuksziasövényen itt-ott már vörhenyes foltok jelentek meg, egy hónappal korábban a megszokottnál. A zöldbab meg a zöldborsó, amit Buckle ültetett, sápadtan kókadozott. Ezen az elátkozott vidéken vagy hetekig tartó, szakadatlan eső áztatta az embert, vagy megtikkadhatott a szárazságtól. Az égbolton még egy tollpihényi felhő sem mutatkozott. A vízen túl a kéklő hegyek mérföldes lánca nyújtózott a végtelenbe, álomszerű szépséggel, gyöngyházfényű párában, amely még nagyobb hőséget ígért.

A kanyarulatban motorcsónak jelent meg, szinte repült a békésen sima tengeren, s csak úgy hasította a vizet siettében. Amint közelebb ért, Sabina felismerte a kormánynál ülő férfiban Harry Buckle-t, aki zordonan összevonta szemöldökét, mintha szörnyen bosszús lett volna. Két idegen férfi is volt vele, úgy ültek a csónak farában, mint akik nyársat nyeltek, és hajthatatlanul, bősz fapofával, szótlanul meredtek maguk elé. Már messziről is látszott, hogy nem inishnamonaiak: egyikük vonásai sem emlékeztettek a több nemzedékes beltenyészetnek

köszönhető, félreismerhetetlenül jellegzetes inishnamonai ábrázatra; no meg Sabina különben is ismerte a sziget egész férfinépét, ha máshogy nem, legalább látásból. De ugyanolyan nyilvánvalóan látszott az is, hogy a férfiaknak valamiképpen vele van dolguk, mivel Buckle határozottan az ő háza melletti kis rakpartféleség irányába tartott; és Sabina, miközben figyelte őket, hirtelen rádöbbent, mi dolguk lehet vele, és a szívverése is elállt. Ezek az emberek – nyomozók Ballycageyből. Buckle feljelentést tett a völgyecskében történt esemény miatt. Az ilyesfajta alávalóság mindig is tipikusan jellemző volt a nációjára. Az állampolgári kötelesség teljesítésének, a törvény betartásának ürügyével, vagy más efféle szánalmas ostobaság címén bármikor hajlandók feljelenteni, üldözni, romlásba dönteni az ártatlanokat, a becsületes embereket. Buckle, úgy látszik, nem éri be mindazzal, amit eddig elkövetett ellene, most még börtönbe is akarja juttatni Sabinát. Nincs kíméletlenebb gyűlölet, mint az emberek gyűlölete azok iránt, akiket igazságtalanul megsértettek. Ám legyen! De ha arra számít, hogy Sabina meghunyászkodik előtte, és sírva könyörög kegyelemért, mélységesen csalódik. A történelem dicső vértanúihoz hasonlatosan semmit sem fog tagadni, nem magyarázkodik, nem védi magát. És dacosan felvetett fővel lement a kikötőhöz, kevélyen várakozott: ám lássuk, miféle gazság telik ki tőlük!

De amikor a motorcsónak a parthoz simult, figyelemre méltó változás mutatkozott utasain. Buckle arcáról nyomtalanul eltűntek a zordon ráncok, s helyüket sugárzó mosoly foglalta el, a két férfi merev szigorát pedig a megkönnyebbülés bárgyú vigyora váltotta fel, mihelyt

szárazföldet értek. És amikor Buckle köszöntötte Sabinát, a hangja sem vallott olyasvalakire, aki éppen vádaskodni szándékozik.

– Partra szállhatunk? – érdeklődött oly vígan, mintha utolsó találkozásuk a legforróbb barátság jegyében zajlott volna le.

– Természetesen, ha óhajtanak – válaszolta Miss Boxham királynői önuralommal. De nem állta meg, hogy hozzá ne fűzze: – Vigyázzanak a hínárra!

Buckle kiszökkent a csónakból, és óvatosan fellépdelt a lépcsőn, hogy üdvözölje Sabinát.

– Pontosan hét perc alatt megjártuk – mondta büszkén, és az órájára pillantott. – Ahhoz képest, hogy első utam, nem is rossz. Ráadásul életemben először szálltam tengerre! Szerintem viking vér folyik ereimben.

Olyan könnyedén csevegett, mintha bizony a fürdőszobában meg a völgyecskében soha nem is történt volna semmi.

– Sőt az utasaim sem hajóztak még soha a tengeren folytatta. – Eleinte egy picurkát tétováztak is, de amikor közöltem velük, hogy egy hölgyről van szó, amilyen keménykötésű daliák, menten felcsaptak. Tehát itt vagyunk. Bocsásson meg egy pillanatra, csak kisegítem őket a partra.

– De hát kik ezek az emberek? – kérdezte Sabina. A két férfi közben kiszállt, egyikük egy súlyos szerszámládával. – És mit keresnek itt?

– Vízvezeték-szerelők, Ballycageyből – hangzott a válasz. És felszerelik a maga fürdőkádját. Sajnos, a motorcsónak csak tegnap délután érkezett meg, különben már előbb is elintéztem volna. Most jut eszembe,

remélem, nem jöttünk rosszkor? Mert ha nem most hozom el őket, hétfőig várnia kellett volna.

A hallottak Sabinában még nála is szokatlanul vegyes érzelmeket keltettek. Mindenekfölött mélységes öröm hulláma öntötte el; ugyanakkor azonban sajnálta, hogy megfosztják a búbánattól, kesergett, hogy semmibe hulltak a vértanúsággal kapcsolatos reményei, és bosszantotta Mr. Buckle sürgölődése is. Úgy viselkedik, mint holmi kegyúr, gondolta morcosan, de hangosan csak ennyit tudott kinyögni:

– Nincs cement.

Csakhogy Buckle cementet is hozott, amellett tömérdek egyebet: húst, halat, gyümölcsöt, zöldségfélét, vajat, kenyeret, csupa friss, étvágygerjesztő holmit, amilyet még látni sem lehetett sehol Inishnamona-szerte.

– De hát mért csinálta ezt? – motyogta Sabina, mintha gombóc lett volna a torkában.

– Meg akarom vesztegetni – vágta rá habozás nélkül a fiatalember.

– Rögtön gondoltam!

– Igenis: remélem, hogy megkínál érte egy csésze kávéval! Most pedig legyen jó kislány, és mutassa meg szépen a fürdőszobát a barátainknak – mellesleg Sam és Joe a nevük –, én pedig kiviszem a cuccot a konyhába.

Sabinának már a nyelve hegyén volt, hogy kikéri magának a jó kislányt, de aztán letett róla. Mr. Buckle jelenlétében örökösen gyerekségeket mondott és butaságokat művelt, elképzelni sem tudta, miért; úgy érezte, még az a legokosabb, ha méltóságteljes némaságba burkolózik. Bevezette a fürdőszobába a szerelőket, akik elszörnyedve meredtek Shamus művére, aztán magukra

Hagyta őket a látvánnyal, kiment a konyhába, megtöltötte vízzel a forralót, feltette a tűzre, és hozzálátott a kávédaráláshoz.

– Hamarosan amúgy sem lesz vizünk – jegyezte meg komor elégtétellel.

– Hát akkor feljön majd a kastélyba – jelentette ki Harry. Erről jut eszembe, kérem, nehogy azt higgye, azért hoztam ide a szerelőket, mert... szóval, mert... Úgy értem, azt szeretném, ha továbbra is a magáénak tekintené a kastélyt, és akkor és úgy használná, ahogy kedve tartja.

– De magánál se lesz ám víz – felelte Sabina engesztelhetetlenül.

– Hiszen mi a fővezetékből kapjuk – vetette ellen Harry.

– Az itt minálunk nem jelent semmit. Legfeljebb, hogy fizetheti a vízdíjat.

– Aha.

Egy kis szünet állt be, míg Buckle megemésztette az információt. Sabina szemügyre vette Buckle bevásárlásának eredményét, amelyet az kirakott a konyhaasztalra, és észrevett egy darab, általában exportra gyártott és legfeljebb Dublin legelegánsabb üzleteiben kapható különleges teavajat. Egy Buckle-ra volt szükség, hogy felkajtasson ilyesmit Ballycageyben, tűnődött megszégyenülten.

– Levelet küldtem magának, éppen útban van – szólalt meg zavartan. – Azért írtam, mert nem számítottam arra, hogy találkozom magával.

– Mondja el gyorsan a tartalmát – mosolygott rá Buckle –, én pedig olvasatlanul eltépem.

Ördögi volt, hogy mindig a lényegbe talált.

– Nincs benne semmi különös – pirult el Sabina. –

Mindössze, hogy sajnálom, ha megijesztettem volna. És ugye, lesz olyan kedves mielőbb visszajuttatni a puskát Sentence ezredesnek? Az ezredes igazán furcsa. Úgy látszott, hogy szíves örömest kölcsönadja, és aztán szinte rögtön visszakérte. Azt mondta, hogy kifogyott a lőszere a másik puskához.

– Hát ez nem lep meg nagyon – nevette el magát vidáman Buckle.

Annál jobban meglepődött azonban, amikor kiderült, hogy Sabina semmit sem tud az ezredes vitézi cselekedeteiről. Inishnamonán másról sem beszéltek, de Sabina füléhez még egy suttogás sem ért el. De még Sabina tájékozatlanságánál is különösebb volt, ahogyan a beszámolóra reagált. Nem rökönyödött meg, nem derült jókedvre, nem is sajnálkozott, egyszerűen és érthetetlenül csak szerencsétlennek látszott, s némán bámult Harryre, mint egy megbántott kisgyerek.

– De hát már igazán minden rendben van – mesélte Buckle, és megpróbálta elfojtani vidámságát. – Senki nem akarja a fejét venni az öregnek. Most, hogy megvan a motorcsónak, majd beosztjuk egymás közt, és Hópihe meg Bella is megkapja a fejadagját. És én is elmegyek majd vadászgatni, mihelyt egy kicsit több gyakorlatom lesz. Mert más ám átszaladgálni a tengerszoroson, és más kimerészkedni a nyílt Atlanti-óceánra. Kocsin meg nem tudok menni, a kapu miatt. Neadjisten, hogy kinyílna.

– Miért csukta be?

– Merő kíváncsiságból, hogy lássam, elbírok-e vele.

– Aha. – Újabb szünet támadt. – Mi azt hittük, hogy minket akar kirekeszteni – nyögte ki végül Sabina, és megint elpirult.

– Én meg azt hittem, csak a pápa, a királyok meg a szoptatós dadák mondják, hogy „mi” és „minket”, mikor „én”-t és „engem” gondolnak – jegyezte meg Buckle. – Hadd mondjak meg valamit magának, Sabina, egyszer s mindenkorra. Maga igazán csúnyán bánik velem. Pedig én igazán nem szolgáltam rá. Semmi rosszat nem követtem el maga ellen. Thomas döntött úgy, hogy a kastélyt eladja nekem. Én meg arra kérem magát, hogy tekintse továbbra is mindig a sajátjának. Volna erre lehetősége, ha Thomas valaki másnak adná el? Holmi apácáknak vagy szállodatulajdonosoknak, ahogy már említettem? Való igaz, hogy ilyesmiről már esett szó, ám azóta Sabina is kiagyalt egy csattanós választ.

– De tudja, Thomas úgysem tenné meg, ahhoz túlságosan is lusta – vágta rá. – Eszébe sem jutna törni magát, hogy vevőt keressen, vagy hirdetést adjon fel. Akkor lehet csak szó a dologról, ha a vevő kéznél van, mint maga. És kellően elszánt, gátlástalan és agyafúrt! – fejezte be Sabina, és dacosan felvetette a fejét.

– Maga sokkal kevésbé ismeri az öccsét, mint képzeli – fordította a szót komolyra Buckle. – Fogalma sincs, hányan és hányan jönnek el hozzá a kastélyba tanácsot vagy segítséget kérni. És fogalma sincs, milyen talpraesett ember az öccse. Amit maga lustaságnak nevez, az pusztán bénultság. Thomas itt nem talál a képességeinek megfelelő teret, és most elment, hogy keressen magának.

– Angliában! – kacagott fel keserűen Sabina. – Nos, rendben van, lehet, hogy rosszul ismerem a tulajdon öcsémet, és nem becsülöm érdeme szerint, de valamit azért megmondhatok magának. Egy olyan pokolbugyrában, mint Anglia, Thomas nem bírja ki sokáig.

– Térdet-fejet hajtok felsőbbrendű tudása előtt, mind öccsét, mind honomat illetően – mondta Buckle, visszatérve megszokott, kedves, derűs modorához. – Ígérem, hogy soha többé nem próbálok civakodni. De mondja, ennek a víznek nem kellene már forrnia?

– Minket itt Írországban hiába is próbálnak sietségre noszogatni – válaszolta Sabina, és öntelten megtapogatta a forralót. – Hiszen ez még csak nem is melegszik! – sikított fel. A villanykapcsolóhoz rohant, és felkattintotta, minden eredmény nélkül. – Már megint nincs áram! – pukkadozott. – És gyakrabban nincs, mint ahányszor van!

– Nem lehet, hogy a vízvezeték-szerelők kapcsolták ki, míg dolgoznak?

– Nem, nem hiszem. Fölösleges lett volna. A bojler az egyetlen holmi az egész házban, amivel még soha nem volt semmi baj, a vezetékeket viszont épp a múlt héten javították. Láttam, amint csinálták. Hát igen, ez Inishnamona. Ha nem az árammal van zűr, akkor a telefon romlik el, vagy a szivattyú, vagy a kémény. Ráadásul nyakunkon az aszály is. – Leroskadt egy székre, és kezébe temette arcát. – Magának sejtelme sincs, mibe vágta a fejszéjét – dünnyögte elfúló hangon. – Várjon csak, várjon, majd meglátja.

És ebben a pillanatban, mintegy nyomatékul Sabina szavaihoz, iszonyú robaj hallatszott, amelyet követően oly sűrű porfelleg támadt, hogy még azt sem lehetett látni, mi történt voltaképpen. Mikor a por elült egy kicsit, megpillantották a konyha falán tátongó nyílást, s annak csipkézett keretébe foglalva Joe meg Sam halálra vált ábrázatát, akik rögtön magyarázkodni kezdtek. Az óriási villanybojlert, Sabina legfőbb vigaszát és gyönyörűségét,

kényelmének netovábbját egy vasalkalmatosság tartotta, amely viszont a fürdőszoba és a konyha közötti falba volt becementezve. Most azonban a szerkezet, amelyet meglazítottak Shamus tomboló és vaktában osztogatott csapásai, kiszakadt, és a bojlert fejjel a fürdőkádba vetette.

– Adjon hálát Istennek a nagysága, hogy nem ült benne – mondta ájtatosan Joe.

– Mert különben palacsintává mázolta volna – toldotta meg Sam.

Ez volt az utolsó csepp a pohárban, a megaláztatások koronája: Sabina kétségbeesett könnyekben tört ki.

– Fene ebbe a vacak Írországba! – zokogta. – Fene ebbe a vacak Írországba!

– Drága Sabina, ne, kérem, ne! – kiáltott fel Buckle mély aggodalommal és még mélyebb megütközéssel. Hiszen az ő természetes, derűs, angol észjárása szerint ez az egész szörnyűséges sorscsapás mindössze annyit jelentett, hogy valamit el kell intézni, meg kell javíttatni; de hogy Sabina számára esetleg a nemzet kudarcának szimbóluma lehet, amely miatt egyénileg is gyötri a szégyen, azt egyszerűen nem érte fel ésszel. – Ugyan már, hát van ennek valami jelentősége?

– Hogy ennek is pont akkor kellett történnie, amikor maguk itt vannak! – jajongott Sabina.

– Mi ebben a baj? – Ezt a lányt nem volt éppenséggel könnyű megérteni. – Sőt kész szerencse, hogy itt voltunk. Utóvégre magára is zuhanhatott volna, mint Joe mondja.

– Bár zuhant volna rám!

– Ejnye, ejnye, ejnye. De maguk vissza tudják szerelni, ugye, fiúk?

– Persze hogy vissza tudjuk szerelni – jelentették ki tüstént. – Csak a vakolással kell várni, míg a cement megköt.

– És Peadar is most ment el Angliába! – De Sabina végül olyannyira visszanyerte önuralmát, hogy a nappaliba is beinvitálta Mr. Buckle-t, sőt megkínálta egy pohárka sherryvel.

A fiatalember kedvesen fecsegett, miközben a szerelők dolgoztak, mégpedig roppant nekibuzdulással, bajok idején tanúsított nemzeti szokásukhoz híven. Sabina viszont percről percre lehangoltabbá vált: mire a munka elkészült, és a vendégek távoztak, körülbelül ott tartott, hogy nyúl a kötél után. Mert vajon mért nem beszélt neki senki, se Júlia, se Dano, sem egy megveszekedett árva lélek, akivel találkozott, egyetlen mukkot sem az ezredes rakoncátlankodásáról? Világos: mert Sabina immár nem számít, immár nem Mount Skellin úrnője. Miután sejtelme sem volt a helybeliek lelkületét dúló sötét izgalmakról, melyeknek első eredménye, mint mindig, most is az volt, hogy megszakították az érintkezést a dzsentrivel, nem talált más magyarázatot a dologra. És helyzetének megváltozása egyben egy szörnyű igazságra is rádöbbentette. Mindeddig mint Mount Skellin úrnője azonosította magát a sziget népével, mint Mount Skellin úrnője vett részt harcukban, védelmezte ügyüket. Most azonban egész világa összeomlott, a játszma véget ért, és annyit sem jelent nekik, mint egy lyukas rézgaras. És ami mindenre felteszi a koronát, úgy látszik, hogy azt a lusta, önző, felforgató Thomast mindenki szereti, mindenki bízik benne, és mi tagadás – eredtek meg ismét Sabina könnyei –, akármilyen undok dög, neki is eszeveszetten hiányzik. Csengett a

telefon – a postáskisasszony jelentkezett.

– Mr. Buckle ott van magánál? – érdeklődött, noha tudván tudta, hogy nincs ott. Mintha bizony elhaladhatott volna a motorcsónak az ablaka előtt észrevétlenül! – Mert távirata érkezett.

– Nem, elment már – nyögte ki Sabina két szipogás között.

– Mr. Thomastól kapta – közölte Delia. – Ne olvassam fel magának? Nem volna szabad, persze, de hát úgy néz ki, mintha valami hiba csúszott volna bele, és maga talán megállapíthatná.

– Miféle hiba? Hogy érti ezt? – vágott közbe hirtelen Sabina, és pokolian dobogni kezdett a szíve.

– Csak két szóból áll az egész. A kérdés az, hogy mi lehet: „Minden halad”? Vagy: „Minden szalad”? Maga melyiket választaná szívesebben?

– Mi van abban a táviratban? Halad vagy szalad?! – Sabina csaknem sikoltozott.

– Egyik sem. Pont ezért nem értem. A távirat úgy szól, hogy „Minden marad”. De hát ennek semmi értelme, vagy igen?

Sabina lelkébe mélységes, mennyei béke költözött.

– Egyedül ennek van csak értelme a világon – mondta, és letette a kagylót.

tizenkilenc

A ballycageyi *Harsona* továbbra is Inishnamonát tekintette a legvonzóbb vezércikk-, tárca- és riportanyagnak. Korántsem volt ez kaján rosszmájúság, még kevésbé előre megfontolt hajtóvadászat vagy éppenséggel szervezett üldözés. Egyszerűen csak arról volt szó, hogy a sziget viselt dolgai üdítő változatosságot jelentettek a helyi községtanács patvarkodásaihoz, az ittas garázdálkodókra kirótt büntetésekhez, a baromfivészre gyanús esetekhez, meg a püspök ilyen meg amolyan dörgedelmeihez képest, amelyek rendes körülmények között megtöltötték a lap hasábjait.

A sziget lakossága azonban ennek ellenére is gyötrődött miatta. Már csak azért is, mert, hála az aszálynak, emberemlékezet óta először esett meg, hogy az utolsó betűig elolvashatták a lapot. Inishnamona szigetté lényegülése előtt az újság szállítását az autóbusz bonyolította le, oly módon, hogy az út mentén bizonyos helyeken kidobtak egy-egy köteget; a szigetállapot bekövetkezése után az egészet egy csomóban dobták le a komp kikötőjében. Az újságok mindkét esetben szép nyugodtan itatták a pocsolyákat, és mire kihordásra kerültek, az olvasnivaló java része kibetűzhetetlenné ázott. Most viszont, leszámítva néhány szakadást meg zsírfoltot, egy-két hiányzó oldalt, amelyet az újságkihordó használt fel csomagolásra, meg egy-egy összefirkált passzust, ahol ugyancsak ő végzett el valamiféle számítást, szabadon rendelkezésükre állt a teljes szöveg.

A legutóbbi istenáldás, ami a *Harsoná*-t érte, Sentence

ezredes pöre volt. Minthogy a komp elsüllyedésének következtében a postaforgalom csúnyán késedelmeskedett, az őrmester telefonon ismertette a részleteket a bírósággal, s a telefonra ez alkalommal megint rájött a bolondóra. Az őrmester kristálytisztán hallotta a vonal másik végén beszélő hangját.

– „Nagyon helyes, őrmester úr. Pontosan értem, őrmester úr. A többit csak bízza rám, őrmester úr” –, és feltételezte, hogy az ő hangja is ugyanolyan világosan hallható. Valójában csak holmi elhaló hörgésnek hatott, és a vádiratban foglaltak gyökeresen eltértek attól, amire számított. Mrs. Tooth és Floud őrnagy, akiket az őrmester felkért, hogy tanúskodjanak az ezredes mellett, s akik ebbe készségesen bele is egyeztek, sőt szándékukban állt kifizetni bármilyen esetleg kirótt bírságot is helyette, váratlanul ott találták magukat mellette, a vádlottak padján. Mivel ír nyelven írt idézést kaptak, sejtelmük sem volt róla, hogy mi vár rájuk, és módfelett elképedtek, amikor a vádlottal és szukáival egyetemben őket is a vádlottak padjához terelték.

A jóságos őrmester odarohant hozzájuk, és a fülükbe pusmogta:

– Ne féljen, asszonyom, minden rendbejön. Fütyüljön rájuk, őrnagy úr. Technikai hiba az egész, de majd kiküszöböljük.

Az őrmester és vele együtt a törvényszéki írnok úgy következtetett, hogy ez a két ember úgyis vállalta volna a terheket, hát a legjobb megoldás, ha szabad folyást engednek a dolgoknak.

De ami úgy istenigazából felragyogtatta a szerencse napját a *Harsona* felett, és minden várakozáson felüli

aratást biztosított számára, az az ezredes vallomása volt. Harry Buckle megtartotta ígéretét, és Hópihe meg Bella részére tekintélyes mennyiségű hús-, csont-, kétszersült-, valamint E-vitamin-készletek érkeztek. Az ezredes lezárt múltnak tekintette a lövöldözést, és sem a vádlottak padján, sem pedig, mint jogában állt, a tanúk emelvényéről nem volt hajlandó megvitatni a témát. Ehelyett tüzes kirohanást intézett a dublini fejesek piszmogó módszerei ellen. Hogy ő idejében tájékoztatta azokat az illetőket az Inishnamona földjében rejtőző felbecsülhetetlen értékű természeti kincsekről, és eleinte úgy látszott, mintha helyénvaló és élénk érdeklődést is tanúsítanának: szakértőket küldtek, akik két teljes héten át végeztek a helyszínen kimerítő kutatásokat, ámde mióta távoztak, a legcsekélyebb intézkedés sem történt.

– Adjon valaki egy széket a hölgynek – szólt közbe a bíró, amikor az ezredes már vagy félórája szónokolt.

Mrs. Tooth helyet foglalt, és az ezredes folytatta beszédét.

Hogy mind a mai napig összesen csak három embernek említette a dolgot. Hogy világéletében szűkszavú ember volt – itt a bíró abbahagyta a jegyzetelést, és olyan elképedten meredt rá, mint borjú az új kapura –, és ezt a dolgot tanácsosabbnak vélte titokban tartani. De most itt az ideje, hogy világgá kürtölje. Utóvégre az említett természeti kincsek részben az ő birtokának talajában rejtőznek, és világos, mint a vakablak: Dublinban összeesküdtek, hogy kiforgassák őt a jogaiból. Ez és csakis ez indokolhatja hallgatásukat...

– Ki a szóban forgó három személy? – tudakolta a bíró, inkább abban a reményben, hogy gátat vethet a

szóáradatnak, semmint őszinte kíváncsiságból.

– Tom, Sabby meg Buckle.

– Kicsoda az a Tom, Sabby meg Buckle? – firtatta konokul őméltósága. – Itt vannak a tárgyalóteremben?

Az őrmester ismertette Tom, Sabby meg Buckle kilétét, hozzáfűzvén, hogy egyikük sincs jelen, sőt Mr. Boxham tartózkodási helye végképp ismeretlen.

– Mindegy – legyintett a bíró ingerülten. – És mi közünk ehhez az egészhez egyáltalán? A tárgyalás témája, tudomásom szerint, az állatállomány előre megfontolt szándékkal történt mészárlása, nemde? És én ezt kellően bizonyítottnak tekintem! – hurrogta le az ezredest, aki már ismét szóra nyitotta a száját. – Menjen vissza a vádlottak padjára, őrizetes, míg ki nem hirdetem az ítéletet.

Egy szamuráj méltóságával, kit ura *seppuku*-ra ítélt, vonult vissza az ezredes a vádlottak padjára, miközben Hópihe meg Bella virgonc örömmel fickándozott körülötte. A bíróság ítélete meglehetősen különös volt, de mint az ír különösségek általában, nem éppen példa nélküli. Floud őrnagyot ötven fontra büntették meg, továbbá a teljes perköltség megtérítésére kötelezték; Mrs. Toothra huszonöt fontot róttak ki, amelynek kifizetését tizenkét hónap és egy napi próbaidőre felfüggesztették; az ezredes ellen pedig elejtették a vádat. Az őrnagy kegyelemért könyörgött, de szavai belefulladtak a teremben támadt izgatott zsibongásba.

– Be kellett tömnöm a pasas száját, még ha rám szakad is a mennyezet – magyarázta a bíró később, már ebéd közben az ügyésznek. – Láttad, milyen vadul firkáltak az újságírók? Egykettőre képesek volnának kivizsgálást indítani, amitől az Isten mentsen meg minket.

És nem is pusztán a maga nevében nyilatkozott, hiszen így vélekedett mindenki, aki szerepelt a közéletben. Sentence ezredes nyilvánvalóan félcédulás, fecsegése a természeti kincsekről agyalágyultság; de ugyanolyan nyilvánvaló, hogy őt használva ürügyként, két közalkalmazott két hétig nyaralt Inishnamonán, és aranyéletet élt az ír adófizetők költségén.

A *Harsona* válogatott tehetségű munkatársai révén mindebből egy árva szó sem ment veszendőbe. És mint a summás összefoglalókban gyakran megesik, bizonyos, önmagukban jelentéktelen megjegyzések, összefüggésükből kiragadva, sokkal baljósabb benyomást keltenek, semmint a körülmények indokolnák, így például az őrmester válaszát a bírónak, miszerint: „Tom és Sabby, méltóságos bíró úr, Mr. Thomas és Miss Sabina Boxham, Mount Skellin régebbi tulajdonosai. Mr. Buckle egy angol úriember, aki megvette a birtokot Mr. Boxhamtől. Ma egyikük sincs itt jelen. Mr. Boxham távozott az országból, a címe ismeretlen”, a nyomdász szeszélyéből sokkal vastagabb betűvel szedték, mint a riport többi részét; de a sziget lakóinak pillanatnyi érzelmi állapotában még e nélkül a véletlen hangsúly nélkül is kavarodást keltett volna.

Mert most végre minden a helyére került. Olyan volt az egész, mint a kirakós rejtvény, töredékek zűrzavaros halmaza, köztük csak néhány valamelyest élénkebb színű, kivehetőbb formájú darabkával, amelyek azonban, mihelyt sikerül összeilleszteni őket a többivel, megoldást nyújtanak mindenhez. Ezek a feltűnő részletek a következők voltak: Harry Buckle mesterkedései, Sabina kifakadása („Örökségrabló!”), a puska kölcsönkérése,

Thomas eltűnése, valamint a sziget két titokzatos vendége. Bármi lett légyen az a természeti kincs, amiről az ezredes tudott, Buckle-nak szintén volt róla tudomása, következésképpen nyilván meg akarta kaparintani magának. Utóvégre mi másért telepedne le itt egy gazdag ember, ha nem azért, hogy még gazdagabb legyen? A komp kéménye, árboca, amely apály idején kimeredezett a vízből, szintén beleillett a képbe. Buckle főzte ki és hajtotta végre a derék jószág elsüllyesztését, hogy az elszigetelődésben könnyebben megvalósíthassa terveit. A motorcsónakját már hónapokkal, sőt tán évekkel ezelőtt megrendelte. Hiszen Inishnamonára még soha a megveszekedett életben nem érkezett meg rendelés két hét alatt. A hatalmas vaskaput azért csukták be, hogy figyelmeztesse a kíváncsiskodókat: tartsák távol magukat. A Barney életére törő merénylet szintén hasonló célzattal történt.

Minden hibátlanul összevágott, illetve többé-kevésbé hibátlanul. Mert igazság szerint bizonyos tények sehogy sem akaróztak beállni a sorba. Például, hogy a komp már jóval azelőtt okot adott a riadalomra, hogy Harry Buckle egyáltalán megjelent volna a színen. És köztudomású volt, hogy azon a reggelen ő fuvarozta be Mr. Thomast a városba, és épségben, egészségben hagyta ott a pályaudvaron. Továbbá, hogy alig pár napja magától Mr. Thomastól érkezett távirat, ha mégolyan érthetetlen is.

És bárminek szidta Sabina Buckle-t, mégiscsak Buckle hozott neki a vízen túlról szerelőket, hogy felszereljék a fürdőkádját; és nem Sabina, hanem Buckle juttatta vissza az ismétlőpuskát Sentence ezredesnek, ami pedig igazán baráti cselekedet. És aztán ott volt maga a fiatalember is:

mindig békésen, udvariasan, kedvesen viselkedett, és reggeltől estig szorgosan gyomlált, kapált, metszett, ültetett, mármint ha nem töltötte be éppen az ingyenkomp szerepét. Vagy ártatlan volt tehát, akár a ma született bárány, vagy pedig, mint Kelly atya megjegyezte, a legzseniálisabb színész a föld kerekén.

Ám a Buckle-ellenes párt minderről hallani sem akart. Fennkölten tovasiklottak a tények felett. Ez ugyanis nélkülözhetetlen volt boldogságukhoz, lelki békéjükhöz. Benne látni a Gonosz megtestesülését olyasmit jelentett számukra, mint félelmetes tájakon töltött idő után hazaérkezni, megtérni a dolgok megszokott rendjébe, amelyet ők is értenek, amelynek ismerik fortélyait. A vérszomjas angolszász, az örök ellenség fenyeget újra, ám ők majd fölibe kerekednek. Ismét távoli barátaikhoz folyamodtak tanácsért és segítségért. Észak-Írországban az angol imperializmus nemrég történetesen megnövelte haderőit, mégpedig egy új parancsnok keze alatt, akiről széltében-hosszában beszélték, hogy goromba, mint a pokróc; és ez átmeneti szélcsendet teremtett a szabadságért és igazságért vívott harcban, ami némi szabad időhöz juttatta a keresztes vitézeket. Ádáz külsejű, bozontos egyének jöttek-mentek csöndben a szigeten; csupán a kiválasztott kevesek tudták, miben járnak, vagy merészeltek kérdezősködni felőle; az őrmester pedig csak sóhajtozott, a fejét vakarta, és balsejtelmek közepette várta a végkifejletet.

húsz

Harry Buckle nyugágyon heverészve pihente ki fáradalmait, közben sherryt kortyolgatott, és a tengert bámulta. Néha egy-egy sirály csapott le a vízre, akkora csattanással, mint a puskalövés, csőrébe kapta a magasból kiszemelt halat, és tovaszárnyalt vele. Egyébként egyetlen hullámocska sem fodrozta a felszínt, amely visszatükrözte a naplemente színeit, az itt-ott halvány rózsaszínnel, lilával árnyalt, arányló, ezüstlő fényeket, s ez a páratlanul elragadó jelenség tökéletesen megbízható előhírnöke volt a hosszú, kellemes, meleg időszak végének, az ítéletidő közeledtének.

Ám Buckle ezt nem is sejtette. Neki csak az jutott eszébe, hogy soha szebbnek nem látta a tájat, és még a megszokottnál is gondtalanabb, elégedettebb volt. Napja eszményien telt el. Reggel rábukkant egy elhanyagolt, reménytelenül elvadult, de csodálatos eperfára, megszabadította a fojtogató, élősdi folyondároktól, megtisztította a környékét, és napfényhez, levegőhöz juttatta. Ebéd után a tüneményes idő ellenére sikerült kifognia két első pisztrángját, nem messze a sziklától, amely mögött a lövések eldörrentek. Utána megint nekidurálta magát a munkának, és a kerítés hézagaiból kicibált két kordékereket, valamint egy vaságyat, a helyükre pedig a hagyományoktól tán eltérő, de annál célravezetőbb módon cölöpöket vert le, és drótot feszített ki.

Éppen csak befejezte a munkát, amikor betoppant első vendége, vagyis az első ember, aki kifejezetten őt jött

meglátogatni, és nem Thomas felől kérdezősködött. Vajmi kevés dolog akadt e földön, ami Sentence ezredesben felébresztette a felebaráti szeretetet, ám a Hópihe és Bella iránt tanúsított előzékenység az első helyen állt közöttük. És ahogy ez a fickó elhozta motorcsónakján az ennivalójukat, ahogy a sziklás parton felmerészkedve házig szállított számukra mindent, rohammal vette be az ezredes szívét: ez egyszer még csak gyanakodni sem tudott alantasabb indokokra. És mivel úriember nem fogad el szívességet anélkül, hogy ne viszonozná legjobb képességei szerint, utolsó két töltényével leterített két rucát Michael Malone tulajdonából, majd ünneplőbe vágta magát, és beállított Mount Skellinbe, átnyújtani az ajándékot.

– Szóval hírt kapott a Tom gyerekről – vetette oda később, amikor letudtak már minden udvariaskodást, és befejezték a kölcsönös hálálkodást. – Ha jól hallottam, táviratozott.

– Táviratozott? Nincs róla tudomásom.

Inishnamonán a táviratokat illetően a következő eljárást alkalmazták: eltekintve a kivételes esetektől, amikor a címzett valamelyik telefontulajdonos volt, a táviratok is a rendes napi postával kerültek kézbesítésre. Vagyis Dano szállította le másnap a többi levéllel egyetemben. A késedelem nem számított, minthogy minden többé-kevésbé sürgős ügyről úgyis rögtön értesült, aki éppen a postán tartózkodott, vagy ha ilyen nem volt, valamelyik járókelő, és a hír a jégmadár sebességével repülte be a szigetet. A Sabinával folytatott csevegés után Delia annak rendje és módja szerint hívni próbálta Mount Skellint, de eredménytelenül; így aztán másnap reggel, amikor Dano

megkapta a kézbesítendő postát, a hivatalos nyomtatványon és hivatalos borítékban csatolta az írott üzenetet. Ez volt a szokásos eljárás, csakhogy ami Mount Skellint illette, a szokásos eljárás éppen hatályon kívül helyeztetett. Danót még az összlakosságnál is mélyebben sértette a kapu bezárása, tekintve, hogy ez különmunkát okozott neki: vagy fel kellett hurcolnia kerékpárját a kapu mellett a meredek, füves töltésen, vagy lenn hagyta az úton, de akkor meg gyalogolhatott jó negyed mérföldet. Először az első megoldással próbálkozott, aztán a másodikkal, végül egy harmadik mellett döntött. Éppen a kapu mögött egy odvas fa állt, és Dano ebbe gyömöszölte be Mr. Buckle leveleit. Szándékában állt ugyan, hogy eljárásának némelyest hivatalos színezetet adjon, mégpedig oly módon, hogy a fatörzsbe bevési a *Mount Skellin Postaládája* szavakat, de hát mindig elfelejtett bicskát vinni. Egyszóval Thomas távirata ebben az odúban pihent, sok más egyébbel, úgymint postai küldeményekkel, hervadt falevelekkel, madártollakkal, tojáshéjakkal, bogarakkal, továbbá egy fészekalja mókussal egyetemben.

– Márpedig érkezett tőle egy távirat – jelentette ki az ezredes. – Gondolom, jövő héten megkapja majd, ha ugyan megkapja egyáltalán. Szerintem mi valószínűleg csak egy töredékét kapjuk meg annak, amit küldenek nekünk. – Ekkor hatalmába kerítette egy hirtelen ötlet, s szemében felizzott a téboly parazsa. – A rézangyalát! Gondolja csak meg! És ha azok a dublini jómadarak mégiscsak írtak nekem időközben? És bizonyos hatalmak esetleg ügyeltek arra, hogy a levelek sose jussanak el hozzám? Na?

Buckle szaporán rávágta, hogy nézete szerint mi sem lehetne természetesebb.

– Akkor viszont csakugyan a legokosabb volt világgá kürtölni a dolgot, ahogy a minap tettem – szögezte le önelégülten az ezredes. – És kalapot emelek a *Harsoná*-nak. Szó szerint kinyomtatták az egészet. A sajtó van a helyzet magaslatán. Ott bezzeg a komoly ügyeké az elsőbbség, nem holmi nyavalyás vásári hülyeségeké.

Buckle újfent helyeselt, ámbátor halvány sejtelme sem volt arról, hogy mire célozhat az ezredes. Aztán bocsánatot kért, kivitte a rucákat a konyhába, megkérte Maggie-t, hogy az egyiket süsse meg vacsorára, majd tálcán italt hozott be vendégének. Az ezredes éppen portyát tartott a fogadószobában, sorban megrázogatta a súlyos függönyöket, eltologatta a kanapékat, a fotelokat megszokott helyükről, és tüzetesen átfürkészett minden zugot.

– A kislányok iszonyúan idegeskednek – mondta magyarázatként, és valóban, Hópihe meg Bella fel-alá rohangáltak, apró nyüszítésekkel, mintha nyugtalankodtak vagy szimatot fogtak volna, majd a fülüket hegyezve, feltartott manccsal, fejüket féloldalt hajtva megmerevedtek, mint két kandallódísz.

– Talán idegen nekik a ház.

– Úgy ismerik, mint a tenyeremet. Nem! Itt valami van, ami nem tetszik nekik – állapította meg az ezredes, és tövig feltúrta a néhai Mrs. Boxham kézimunkakosarát, az olyan ember arckifejezésével, akit nem lehet egykönnyen lóvá tenni.

– Fogyasszuk el talán odakinn az italunkat. Gyönyörű idő van, és a kutyák is jobban érzik majd magukat a kertben.

– Mindegy, a maga helyében jobban vigyáznék a

biztonságomra – dörmögte az ezredes, kelletlenül becsukta a kézimunkakosarat, és követte házigazdáját. – Mindig résen kell lenni. Ma is beállított hozzám a kutyafedeztető, minden előzetes értesítés nélkül, bele is esett rögtön az egyik tankcsapdámba. Érti már a lényeget? Ha nem vállal egy kis vesződséget, sose jut eredményre. Köszönöm, én whiskyt kérek.

Iddogáltak, tereferéltek. A szukák időnként rohangálni kezdtek, eszeveszett csaholással, de semmit sem értek el vele, senki sem ordibált félelmében vagy kínjában, így hát hamarosan vissza is ügettek, és leheveredtek gazdájuk lábához. Ami magát a gazdát illeti, a jóféle itóka hatására rohamosan elhatalmasodott rajta a beszélhetnék meg az érzelem.

– No látja, Sabby az egy aranyos jószág. És igazán nagyon szépeket mondott magáról – bökte ki egyszerre.

– Nocsak? És mikor? Hiszen alig néhány napja, hogy egymás után kétszer is rám lőtt.

– És mind a kétszer mellétrafált – mosolygott az ezredes atyai elnézéssel. – Hiába, gyakorlat teszi a mestert. Ámbár, tudja, a kezdők szerencséje néha bámulatos. Például amikor én életemben először sütöttem el élesre töltött puskát (Sandhurstben, 1913-ban), rögtön eltrafáltam az oktatómat. De miről is beszéltünk? Ja persze, Sabbyről. Nem, nem, éppen ma beszélt magáról. Sőt, pont most. Ő hozott át magához, amilyen derék lány, azóta is lenn vár a kapu előtt, hogy hazavigyen.

– Micsoda? De hát mért nem jött be ő is?

– Hogy tudna bejönni, ha egyszer zárva a kapu? Mondhatom magának, engem is majd megevett a fene, mire átkecmeregtem a töltésen. Meg aztán Finnt sem akarta

magára hagyni ilyen fáradtan. Ej, Sabby nagyszerű lány. Bizony, úgy agyba-főbe dicsérte magát, hogy az már egyenesen fura volt, tisztára mintha maga már alulról szagolná az ibolyát. Hogy is magyarázzam meg? – Az ezredes valami hasonlaton törte a fejét, és meg is találta, amit keresett. – A háborúban, mármint az első háborúban, az igaziban, az volt a szokásom, hogy kora hajnalban egyedül mentem el felderítő útra az ellenséges vonalak mögé. Csak amúgy a hecc kedvéért, meg hogy legyen étvágyam a reggelihez. Megláttam ugyanis egyszer egy *boche*-t, egy bizonyos német katonát, akit valahogy sokkal jobban gyűlöltem, mint az összes többit; kúszva megközelítettem, és csak arra gondoltam, hogy-hogyan intézhetném el. És amikor sikerült, amikor az ürge ott hevert előttem a földön, némán, mozdulatlanul – egyszer csak őrületesen fura érzéseim támadtak iránta, tudja, mintha a legjobb haverom lett volna, és valahogy még tiszteltem is. Nem ártana az ilyesfajta érzésekből több is ebben a mai világban – jelentette ki az ezredes szigorúan, némelyest eltérve a tárgytól; de tüstént megemberelte magát, és folytatta: – Igen, gondolom, ilyesformán lehet most Sabby is magával, még ha mellémentek is a golyók. Maga nem halt meg ugyan, de többé már nem ellenség. Érti, hogy gondolom?

– Nem egészen. A párhuzamot nem értem ugyanis. Mért tekintett volna engem ellenségének Miss Boxham? – Buckle ugyanis ártatlanságában úgy vélte, az ilyesmiről kettejükön kívül egy teremtett lélek sem sejt semmit.

– Honnan tudhatnám? Sabby kölcsönkéri az ismétlőmet, maga visszahozza, közben Sabby kétszer magára lő. Ha mindezt összeadom, az a benyomásom, hogy Sabbynek

valami kifogása volt maga ellen. De ez a kifogás most már megszűnt.

– Sajnos, attól félek, hogy nem – sóhajtott fel Buckle.

– Hát pedig beszélni úgy beszél magáról, mintha maga volna a cirmos cica bajsza. Vagy mondjuk inkább, hogy a döglött cirmos cica bajsza?

Az ezredesnél közismert volt, hogy soha életében nem mosolyodott el a más tréfáin, de senki a világon nem értékelte jobban azt a néhányat, amit maga gyártott. Ezúttal is szinte fuldoklott, köhögött, köpködött a nagy nevetéstől, míg a kutyák riadtan és rosszallóan meredtek fel rá. Végül összeszedte magát, kijelentette, hogy Sabby már biztosan rég holtnak hiszi őt is, még egyszer megköszönte a Hópihének és Bellának nyújtott támogatást, végigment velük együtt a gyepen, és eltűnt a hosszú, sötét, lombos alagútban. A magára hagyott Buckle a sherrynek s az elmélkedésnek szentelte magát.

Hosszadalmasabb fejtörés nélkül megfejtette, mi a magyarázata az ezredes Sabinára vonatkozó megjegyzéseinek. Sabina szívét végül is megnyerte Harry fáradozása a fürdőkád ügyében, és véget kíván vetni a háborúskodásnak. A magasztaló szavakat kifejezetten azzal a céllal mondta el, hogy az ezredes továbbítsa őket: rátartiságában így ejtette szerét a békekötésnek. A fiatalembernek azonban hirtelen szöget ütött a fejébe, hogy Sabina levele, amelyet ígérete szerint olvasatlanul akart eltépni, még nem érkezett meg; és erről eszébe jutott Thomas táviratának kérdése is. Nyilván a szigeten uralkodó zavaros állapotok következtében kallódott el mindkettő, gondolta. El is határozta, hogy másnap elkéri majd a sürgöny másolatát, amelyben Thomas bizonyára

tudatja londoni címét, késve bár, de annál örvendetesebben.

A rózsaszínű fények lassan kihunytak, s csupán valami ezüstlő-aranyló csillámlás maradt belőlük. A gyakorlatias gondolatok egykettőre kiszorultak Harry tudatából. Kellemes közérzete percről percre növekedett. Micsoda aranyélet ez itt, és micsoda szerencse, hogy őt a véletlen idevetette! Az igazi aranyélet olyasforma, hogy az ember vén eperfákat szabadít meg a folyondártól, pisztrángra horgászik, kerítést toldoz, gyomlál, ás, kapál, kaszál, boglyába rakja a szénát. Még soha életében, egyetlen étkezés előtt sem érezte, amit most: hogy kiérdemelte a sütőben piruló kacsát, kiérdemelte, megkereste, mégpedig úgy, ahogy üzletemberek, gyártulajdonosok soha nem tehetik.

Hirtelen eszébe villant egy gyermekkorában tanult, hosszú évekre feledésbe merült vers:

Hol a pasztellszínű est mosolyg a tág
Téren át, Árva síkon, hol megtérő juhaink
Nyája ring
S cseng mélán a...

Hogy is van tovább? Kezdjük elölről! És Buckle összpontosított figyelemmel, feszülten ráncolódó homlokkal, fennhangon szavalta:

Hol a pasztellszínű est mosolyg a tág
Téren át...
Robert Browning: Szerelem a romok között
(Tótfalusi István fordítása)

Jól ismert, metszőén gúnyos hang szakította félbe:

– Hagyd a frászba azt a pasztellszínű estet! – röffent rá Thomas. – Adj inkább egy slukkot ebből a whiskyből, mielőtt kipurcanok!

Harry Buckle jól ismerte már barátja bogarait. Tudta, hogy mielőtt Thomas előhozakodna váratlan betoppanásának magyarázatával, egész litániára való sirámot hall tőle az utazásról. Holtbiztos, mélázott Harry, hogy Tom még a végítélet napján sem rukkol ki a lényeggel, míg meg nem ereszt egy tirádát arról, hogy mennyi vesződségébe került megtalálnia a bíróságot, és milyen alkalmatlan időpontra tűzték ki a tárgyalást. Következésképp szótlanul a kezébe nyomott egy színig megtöltött poharat, és türelmesen várta a folytatást.

Szó, ami szó, meg kell hagyni, hogy Thomas utazása még a helyi szabványok szerint sem volt éppenséggel mindennapi. Előző este repült át Angliából, így csak az éjjeli postavonatot csíphette el Ballycagey felé, ahonnan autóbusszal szándékozott továbbmenni; ezt a járatot jóformán soha nem használta senki, következésképpen egész buszhadsereg várta, hogy továbbszállítsa utasait a legkülönbözőbb rendeltetési helyekre. Csakhogy ez alkalommal a szerelvény zsúfolásig tele volt férfiakkal, akik nyári szabadságukra utaztak haza Angliából. Aznap délután ugyanis Írország megverte a Salamon-szigeteket asztaliteniszben, a szabadságosok pedig a fővárosban rendezett féktelen ünneplés folytán késtek le megszokott vonatjukat. Hajnali hat óra tájt, amikor megérkeztek Ballycageybe, még változatlan ünnepi hangulatban voltak, így azután minden kocsmánál megállították a buszt, és

addig kérlelték vagy fenyegették az álmos fogadóst, míg az be nem engedte mindnyájukat, valamint a sofőrt, akit magukkal hurcoltak féltükben, nehogy cserbenhagyja őket. Bizonyos idő múltán el is térítették a buszt a menetiránytól, és a szántóföldön folytatták útjukat: rövidesen a sofőrt lebírta az elfogyasztott szeszmennyiség, és egy utas vette át helyette a kormányt. Az utazás hozzávetőleg három és félszer hosszabb ideig tartott a kelleténél, sőt voltaképpen csak naplemente táján ért véget. A szárazföldön a part hosszában hortyogó alakok hevertek, a busz tengelyig a vízben állt, csónaknak se híre, se hamva, Thomas tehát kénytelen volt az összekötő út hepehupás szikláin átevickélni a szigetre. Farkaséhes, agyonfagyott, csuromvizes és borotválatlan volt, ráadásul összevissza ütötte-horzsolta magát, és egyetlen izzó vágy epesztette mindenekfelett: puskagolyóval megtizedelni az ír nemzetet.

– De édes öregem, hát mért nem értesítettél, hogy jössz?

– Hogy a kórságba értesítettelek volna anélkül, hogy mindenkinek az orrára ne kössem? És mindazok után, amik velem történtek, megilletne egy-két nap békesség. Vagyis egy mukkot ne merj rólam szólni senkinek, és az isten szerelmére, adj már végre egy harapás kaját.

Buckle engedelmesen berohant, Thomas ráérősen követte. A gránitlépcső tetején megállt, és savanyú képpel méregette az unalomig ismert tájat körös-körül. Mi a jó nyavalyát mondjon Harrynek, tűnődött, hogyan magyarázza meg neki, hogy nem áll a vásár, hogy az egész ötlet bődületes marhaság volt, hogy éppoly kevéssé tud szabadulni sorsától, mint a púpos a púpjától, hogy szívében lelkében, gondolatvilágában nincs férőhelye

semmi másnak, egyedül csak a szülőföldjének, amelyet oly fáradhatatlanul szokott pocskondiázni? Hányszor, de hányszor látta már megtörténni ugyanezt! Az öreg Roger Sentence is szakasztott ilyen. Az ember még gondolni is utál Írországra, mégsem képes élni sehol másutt a föld kerekén. Elmenekülhet akár a világ végére is, valami mindig visszaráncigálja...

Ekkor azonban visszajött Harry, némileg megütközött ábrázattal, és sajtot meg kenyeret hozott egy tányéron.

– Egyelőre edd meg ezt, mert valamicskét várnod kell – mondta. – Iszonyúan restellem, de valami szörnyen fura dolog történt. Több mint egy órája átadtam Maggie-nek egy kacsát, hogy süsse meg vacsorára, és épp most kellett volna elkészülnie. De a kacsa most is ott hever az asztalon, ahová letettem, még csak meg sincs kopasztva. A két asszony pedig egyszerűen elpárolgott, a holmijukat is elvitték. Még a cserepes növényeiknek meg a Prágai Kisdednek is csak hűlt helye maradt. Mit gondolsz, mit jelenthet ez?

Thomas rávetette magát a sajtra meg a kenyérre, bekebelezte, és csak utána válaszolt:

– Gőzöm sincs – jelentette ki végül. – Szerintem nem jelent semmit.

– De hát eddig még soha nem csináltak ilyesmit. Olyan megbízhatóak voltak, mint a színarany. Lehet, hogy már vissza sem akarnak jönni többé, azért vitték magukkal az egész cókmókjukat?

– Alighanem kiborította őket valami. Ez a népség itt csupa merő hiúság. – Thomas kezdte otthon érezni magát. – A legvalószínűbb magyarázat, hogy sejtelmük sincs, hogyan kell megsütni egy szárnyast, mire felhúzták az

orrukat. – Aztán hirtelen felordított: – Csak nem akarod azt mondani, hogy addig kell várnom, míg magad meg nem kopasztod és meg nem sütöd?

Harry sietett eloszlatni ezt a félelmét. Tudatta, hogy van még odakinn két remek, dundi pisztráng, egyenként legalább egykilós, aznap délutáni fogás, rögvest meg is süthetik.

– Mármint persze, ha Kurázsi mama...

E név hallatán Thomas szó nélkül kivágtatott a konyhába; de a bűnöző lelkületű macska ezúttal ártatlannak bizonyult, sőt igazság szerint színét sem lehetett látni a környéken. A pisztrángok az éléskamrában hevertek egy tálon, a födetlen tejszínes köcsög tőszomszédságában, érintetlenül. A kacsák a konyhaasztalon nyugodtak, félig hunyt szemmel, vértől mocskos tollal. Pedig a csábos csemegékhez igazán semmi sem torlaszolta el az utat: kinn is, benn is sarkig tárva-nyitva állt minden egyes ajtó. Kurázsi mamának egyszerűen nyoma veszett, a cserepes muskátlikkal meg a Prágai Kisdeddel egyetemben.

De bárminő különös volt is mindez, a két fiatalembert pillanatnyilag egészen más foglalkoztatta. Harry a lakoma elkészítésén buzgólkodott, Thomas egy széken üldögélve nézte, és közben Londont szapulta. Vesszen meg, mondta, ha egy jó szót lehet ejteni arról a városról, no de a lakóiról még kevésbé. Nem elég, hogy az angolok semmirekellők, alattomosak, tohonyák, büdösek, otrombák és komiszak, de jóformán még írmagjuk sem maradt. Az ember akár órákig császkálhat az utcán, egy megveszekedett szót se hall angolul, még a BBC ocsmány kiejtésével sem. És most jön a teteje! Thomas bement

egyszer egy teázóba, és teát rendelt vajas kenyérrel, a pincér viszont kávét és kétszersültet hozott neki. És vajon miért? Mert a pasas azon frissiben került oda Isztambulból. Az üzletvezető meg védelmébe vette, mint egy sárkány. Azt mondta, modern ember úgy adja fel a rendelést, hogy rámutat az étlap megfelelő pontjára, és nem ejti zavarba a kiszolgáló személyzetet holmi idegen nyelvvel.

– Idegen nyelv! – Thomas tajtékzott. – Knightsbridge-ben! *Egy köpésre a Harrod-áruháztól!* – És valami hasonló történt vele a londoni repülőtéren is.

De Harry ekkor az asztalra tette a halat, egy üveg bort is kinyitott, és Thomas kegyesen elejtette a témát. Vacsora közben felszínes csevegést folytattak a helyi ügyekről, a komp elsüllyedéséről, a fenyegető éhínségről, Sentence ezredes peréről és annak bizarr eredményéről. Közben leszállt a szürkület, sápadt, kísérteties derengéssel, amelyben elmosódott minden színárnyalat, csupán a fák meg a bokrok sötétlő körvonalai rajzolódtak ki. Valahonnan a közeli fák felől rikoltás hallatszott: – Ku-vikk! Ku-vikk! U-huu! – Harry a mondat kellős közepén elnémult, és felfülelt. Távolabbról halk válasz érkezett a huhogásra. Harry felpattant, a nyitott ajtóhoz rohant, megállt, és feszült figyelemmel hallgatózott, miközben Thomas nézte, és mulatott rajta.

– Mi bajod? Még soha nem hallottál baglyot?

– Pszt!

Ismét felhangzott a közeli bagolyhuhogás, utána a halk, távoli válasz. Harry lassan visszament az asztalhoz, és töprengő arccal leült.

– De igen, hallottam már baglyot – felelte –, de

hermafrodita baglyot még soha. Mert ha nem tudnád, a hím bagoly mindig azt rikoltja: „Kuvikk! Kuvikk!”, az érdekelt nőstény pedig így válaszol: „Uhuuu!” Ezek a baglyok itt viszont egyszerre kiabálják mindkettőt. A magamfajta ornitológusban óhatatlanul felébred ilyenkor némi kíváncsiság, kivált mert legalábbis a közelebbi madár erősen jellegzetes, bár elragadó ír kiejtéssel huhog. Várj csak egy kicsit...

A rikoltások néhány másodperc múlva szolgálatkészen megismétlődtek.

– A fenébe is, tényleg! Hogy neked micsoda füled van – vigyorgott Thomas. – Holtbiztos, hogy ezek már megint valami komédiát rendeznek valahol. De rá se hederíts! Mert ha azzal gyötörnéd azt a roppant eszedet, hogy végére járj a helybeliek minden gyermeteg hülyéskedésének...

Ennél a szónál irtózatos dörrenés szakította félbe, amely a vén házat minden ízében megremegtette, és hatalmas visszhangot görgetett körös-körül. A dörrenést viharos jégverésre emlékeztető zaj követte, majd kiáltozás, feltehetőleg a helyeslés jeléül, továbbá fültépő kutyaugatás és a környék összes szamarának ordítókórusa. A fiatalemberek néhány pillanatig dermedten bámultak egymásra, aztán felugrottak, kirohantak a konyhából, és a szamárbőgés, csaholás, kiabálás szimfóniáját követve a hatalmas vaskapu felé iramodtak.

huszonegy

A különös éjszaka eseményei Inishnamona erejét, egyszersmind gyengeségét is tanúsították..

A Buckle-ellenes akció tervezete igazán nem hagyott semmi kívánnivalót, lévén éppoly egyszerű, amilyen szellemes. Első pontja az volt, hogy a kaput, amelyet Buckle pökhendien bevágott a sziget orra előtt, felrobbantják, mialatt ő maga a házban tartózkodik. A robbanás hangja nyilván arra készteti, hogy kirohanjon és nyomozásba fogjon, s ekkor egy bizonyos személyre az a feladat várt, hogy belopózkodjék Mount Skellinbe, valami központi helyen letegyen egy bombát, s a kanóc meggyújtása után távozzék. A bombának jóval korábban kellett felrobbannia, mielőtt Buckle-nak ideje volna visszatérni, mert testi épségében semmiképpen sem szándékoztak kárt tenni, egyelőre. A hadművelettel mindössze annyit óhajtottak burkoltan és finoman értésére adni, hogy további jelenléte a szigeten nem kívánatos.

Minden azzal, kecsegtetett, hogy a dolog zökkenőmentesen fog lezajlani mint mindig, valahányszor a nép vállvetve lépett a cselekvés mezejére. A kapunál éjnek évadján helyezték el a robbanóanyagot, bárki beavatatlan tudta nélkül, és a nap folyamán is csupa jó előjel mutatkozott. A bomba elhelyezésével megbízott személy délelőtt, míg Buckle az eperfát pátyolgatta, őrjáratot végzett a házban, hogy kiválassza a megfelelő helyet; Hópihe meg Bella az ő viseltes posztóruhájának szagát szimatolta meg. Az egyetlen kisebb zavart Sentence ezredes és Sabina váratlan betoppanása okozta, de röpke

félóra múlva ők is hazamentek. Alighogy távoztak, Maggie és Bridie a legfelsőbb parancsnokság utasításainak értelmében kosárba pakolták a muskátlijaikat, a Prágai Kisdedet, valamint Kurázsi mamát, és szintén kisurrantak a kastélyból. Amikor elérkezett a pillanat, megadták, majd viszonozták az előre megbeszélt jelhangot, a bagolyhuhogást; az utolsónál megnyomták a gombot, mire a hatalmas vaskapu egy csomó fa meg a füves töltés jókora darabjának társaságában felrepült a levegőbe, ahonnan törmelék alakjában visszazáporozott a földre. És néhány perc múlva, pontosan, ahogy előre kiszámították, megjelent Buckle, és rohanvást igyekezett a bűntény színhelyére.

De ettől a perctől fogva aztán már semmi sem ment a terv szerint. Kezdődött azzal, hogy Buckle, megmagyarázhatatlan módon, nem volt egyedül, s amikor a leselkedők végre kapiskálni kezdték társa kilétét, a félelem jeges keze markolt a szívekbe.

– Atyaisten, hisz ez Mr. Boxham!

– Teremtő Uram, ő is itt van!

– Hát nem megmondtam, hogy nem halhatott meg, ha egyszer láttam felszállni a vonatra?!

Ilyesfajta suttogó megjegyzések keltek szárnyra a sokadalomban. Nőnemű része testületileg el is vonult, miközben ábrázatukról szinte ordított, hogy ők már előre megmondták: ebből csak baj lesz.

Maga Buckle még pocsékabbá tette a helyzetet, minthogy sem dühösnek, sem rémültnek nem látszott; sőt, mindenki legnagyobb ámulatára, jóízű nevetésben tört ki.

– Legalább megmozdította végre valaki ezt a rohadt kaput! Áldja meg érte a Jóisten! Én, ha megfeszültem sem

boldogultam vele.

Mr. Thomas motyogott valami szellemességet az „ír nemzeti eledelről, a robbanótöltetről”. De, bár kissé bőszen, ő is mosolygott, és bizony, ilyet sem látni a hét minden áldott napján. Lassan felderengett a jelenlevőknek, hogy vezéreik ez egyszer ismét ellőttek mindent; és másodpercről másodpercre növekvő rémülettel várták a robbanást a kastély belsejéből.

Még a különféle, izgalmas mellékesemények ritka élvezete sem terelte el figyelmüket, csökkentette feszültségüket. Holott Floud őrnagy utolsó pár liter benzinjét feláldozva szállította ide Sabinát, s velük egyszerre érkezett meg Sentence ezredes is biciklin, amelynek kormányát egy keresztben fekvő kard ékesítette, kétfelől pedig egy-egy bulldogszuka vette közre. Mikor az őrnagy kiugrott a kocsiból, Hópihe meg Bella nekirontottak, olyan izgatottan, mint karácsonykor a gyerekek, és míg el nem füttyentették őket, fogva tartották, mely cselekmény, jelentette ki az őrnagy, minden bizonnyal az ezredes utasítására történt, és, mint folytatta, „csak elmélyítheti a köztük amúgy is tátongó szakadékot”. Ádáz haraggal elrobogott, miközben Sabina Thomasra vetette magát, és torkaszakadtából szidalmazta, részben mert öccse hús-vérjelenléte ismét feltámasztotta korábbi indulatát, részben mert öccse még csak arra sem méltatta, hogy tudatta volna vele érkezését. Normális körülmények között az efféle események már önmagukban is valóságos ünnepnapot jelentettek, most azonban szinte teljes közönybe fúltak.

– Az isten szerelmére, Sab, úgy viselkedsz, mint valami liba! – förmedt rá az öccse. Sarkon fordult, és nagy

léptekkel elindult a kastély felé, sarkában a nekivadult leányzóval, s a menetet a még akkor is nevető Buckle zárta be.

Amikor a bámészkodók észbe kaptak, hogy ezek hárman itt jószerint a vesztükbe rohannak, tébolyult pánikba estek. Buzgón feltartóztatták Foley őrmestert, aki épp ekkor futott be kerékpárján, feltárták előtte az igazság egy részét, és könyörögtek, hogy vesse közbe magát. Ami ezután következett, azt továbbra is az Inishnamona életével olyannyira összeszövődő kétértelműség jellemzi. Lehet, hogy az őrmester a világ legderekabb, legbátrabb embere volt – de az is lehet, hogy többet tudott a szóban forgó bombáról, mint amennyit az emberek jónak láttak elárulni neki.

Mert ezúttal megint a helybeliek határtalan becsvágyának ösztöne győzedelmeskedett a józanész felett. A kapu felrobbantását, akár az összekötő útét, külső szakértők segítségével hajtották végre; ám a bomba dolgában a hazafiak a „Csináld magad!” mozgalom jó szándékú, de nem éppen reális elveit vallották. A hatóság ugyanis bőkezű segélyekkel támogatta a talajjavítást, de csak ott, ahol a területet már megtisztították a kövektől. A súlyos mészkősziklák kiásása és elhurcolása helyett a gazdák kitalálták, hogy sokkal kellemesebb és kényelmesebb egyszerűen szétrobbantani őket, a törmeléket pedig elföldelni valahol a közelben; a kolostor körül több mint két és fél hektár területen alkalmazták ezt az eljárást, közmegelégedésre.

Az eufóriás helyi közszellemnek csupán egy lépést kellett megtennie, hogy a robbanótöltetek készítésétől eljusson egy ugyancsak házi célokra használt, szabályos

méretű bomba gyártásáig; a befejezett műalkotás láttán pedig csordultig töltötte a büszkeség a honfiúi szíveket.

Hogy az őrmester fejében mi játszódott le, azt soha senki nem fogja megtudni, de a cselekedeteit illetően nincs helye vitának. Kerékpárját átcipelte a feldúlt töltésen, nyergébe pattant, s teljes gőzzel a kastély felé pedálozott, és amikor elhaladt Sabina, Thomas és Buckle mellett, odakiabált nekik, hogy fenn majd megvárja őket, és jegyzőkönyvbe veszi a tanúvallomásukat. A kastélyhoz érve halált megvető bátorsággal megkereste a bombát, megállapította, hogy a kanóc tövig égett, mire felmarkolta az egész szerkentyűt, kiszáguldott vele, és a mellvéd fölött lehajította a tengerpartra, ahol máig is hever, éppoly ártalmatlanul, mint körülötte a kavicsok.

Az őrmester megkönnyebbülten cigarettára gyújtott, visszabandukolt a házhoz, s várta a többieket; mikor pedig megjelentek, kissé megkésve, minthogy Sabina és Thomas sűrűn megtorpantak egy kis marakodásra, már a lépcső tetejéről üdvözölte őket, barátságosan, részvétteljesen, sugárzó ártatlansággal.

A vizsgálat, melyet a könyvtárszobában folytattak le, híven igazodott Inishnamona legjobb, legnemesebb hagyományaihoz. Senki nem tudott semmit; senki nem óhajtott semmilyen panaszt emelni; az asztalra whisky került, és fogyott is bőségesen.

– Szóval megjárta Angliát, Mr. Thomas – jegyezte meg nyájasan az őrmester, mikor végre túlestek a hivatalos formaságokon. – És mi a véleménye róla?

– Én csak Londont láttam – felelte Thomas. – London maga a borzadály.

– Hát nem megmondtam neked? – mosolygott gúnyos

fensőbbséggel Sabina.

– A fiú azt írja, hogy Manchester príma – mondta az őrmester, egy udvarias biccentéssel Buckle felé, mintha az említett tényt valamiféleképpen neki köszönhetnék. – Ha megint húszéves lehetnék, én bizony oda mennék.

– Szomorú lenne a világ, ha mindnyájan egyformán gondolkoznánk – válaszolt Buckle. – Írország mindörökké! Ez az én jelszavam.

Sugárzó mosollyal összenéztek, és Buckle újra megtöltötte az őrmester poharát. Aztán a hatósági közeg elbúcsúzott, és Buckle, aki látta Boxhaméken, hogy már alig türtőztetik magukat, annyira szeretnék folytatni a párviadalt, tapintatosan elvonult lefeküdni. A testvérek újfent összecsaptak tehát, és ostorozták egymást, míg győzték szusszal, aztán ők is követtek Buckle példáját. Sabina felment a régi szobájába, az ablakhoz állt, és sokáig bámult az éjszakába. Mozdulatlan és nyomasztó lett a levegő, s a távolból halkan felmorajlott az első mennydörgés.

Körülbelül két óra múlva Buckle arra az érzésre riadt, hogy valami nincs rendjén. Ablakán villózó fények hatoltak be a kert felől, s a levegőben furcsa, kesernyés szag terjengett. Kiugrott az ágyból, rohant az ajtóhoz, s amint kinyitotta, egész füstfelleg tódult be rajta, olyan örvényléssel, hogy valósággal hátravetette. Felgyulladt a kastély! Hát ezen a napon valóban csak úgy kergetik egymást az események. Harry kutyafuttában magára rántotta házikabátját, és loholt felriasztani a többieket. Köhögve, prüszkölve szaladtak le a hallba, ahol nyomban megállapították, hogy a tűz, legalábbis jelenleg, csak a könyvtárszobában pusztít.

– Foley cigarettái! – sikoltott fel hirtelen Sabina. – Láttam, amint behajigálta a csikkeket a papírkosárba!

Thomas a telefonnal vesződött a hall egyik sarkában.

– Nincs éjjeli szolgálat! – figyelmeztette Harry.

– Addig csöngetek a bestiának, míg fel nem ébred! – fortyogott Thomas, és tettekre váltotta szavát, úgy, hogy Delia álmos hangja csakugyan megszólalt végül a vonal másik végén, kérdvén, hogy mi történt már megint, az isten szerelmére. Az újdonság azonban szerfölött megvigasztalta, és a hangja már határozottan derűs és élénk volt, amikor vállalta, hogy értesíti az önkéntes tűzoltóbrigád telefonnal rendelkező tagjait, és felkéri őket, hogy riasszák a többieket is.

Az átélt izgalmak következtében szerencsére a brigád egyik tagja sem tért még nyugovóra, ám a gyors segélynyújtásnak számos tényező szegte útját. A tűzoltókocsit az iskola játszóterének sarkában tárolták, a sziget egyik csücskén, ellenben Dermot, a révész és díjbeszedő, az egyetlen ember, aki vezetni tudta, a sziget másik csücskén lakott, ráadásul már vagy hét éve várta, hogy beszereljék hozzá a telefont. Sok drága idő ment veszendőbe, míg sikerült Dermotot előállítani, kivált mert először meg is kellett győzni, hogy nincs szó átejtésről. Miután úrrá lettek ezen a nehézségen, és a brigád is összeverődött végre, nekilódult a tűzoltókocsi vidáman csilingelő harangjával, kissé lucskosan a sok szenteltvíztől, amellyel a különféle jóakarók hintették meg bőkezűen, védelmül a fenyegetően közeledő vihar ellen, miközben Dermot megfeszített erővel iparkodott emlékezetébe idézni, hogy voltaképpen mikor és mennyi üzemanyaggal töltötték fel utoljára a tankot, mivel a

benzinmérő nem működött.

Mindazonáltal épségben megérkeztek Mount Skellinhez, és itt merült fel a következő problémájuk: a megközelítés gondja. Minthogy a főbejárat áthatolhatatlanná vált, egy oldalkapun kellett bemenniük, ahonnan viszont egy rézsűn lehetett csak feljutni a szilárd tőzegtalajra. A szerencsére fából készült és jóformán teljesen elszuvasodott kaput meg a tartócölöpöket baltával kellett szétverni, hogy beszuszakolódhassanak a nyíláson; s amikor már ezzel is végeztek, még ott volt a bizonytalanság, hogy a patak fölött ívelő, rozoga, vén híd bírja-e majd a terhelést. A brigád tagjai előzékenyen leugráltak a kocsiról, hogy azzal is könnyebb legyen, Dermot pedig megkövült arccal vezette szinte centiméterenként előre a járművet az ingó-bingó, recsegő-ropogó deszkákon. A patak túlsó partján a brigád ismét kocsira pattant, és lényegesen jobb hangulatban folytatta útját; ám ekkor a tűzoltóautó hirtelen-váratlan hörrent kettő-hármat, és kimúlt, mivel a benzin elfogyott. Az utolsó kétszáz méteren a brigád kénytelen volt tolni a kocsit, ami meglehetősen lassú munka ilyen egyenetlen talajon, és még jobban lelassította az a nagy rakás rönk, amit odébb kellett hurcolni, hogy továbbjuthassanak.

– Jobb későn, mint soha – jegyezte meg Thomas sanyarúan, amikor végre megérkeztek, munkára, harcra készen: a tűz ugyanis jócskán elharapózott a kastély földszintjén, és már az emeletre vezető lépcsőt nyaldosta. A benn maradt értéktárgyakat sorsukra kellett hagyni, a már kimentett holmi szánalmas kupacokban hevert szanaszét a füvön.

– Ne okvetetlenkedj már! – mordult az öccsére Sabina. Igazán becsületükre válik, hogy valamennyien idejöttek.

Utóvégre nem hivatásos tűzoltók, ne felejtsd el!

Vajmi csekély valószínűsége volt, hogy erről bárki is megfeledkezhessek. Az első percben kiderült, hogy a brigádnak igencsak ködös fogalmai vannak feladata végrehajtásáról. Eddig még sohasem ütött ki igazi tűz a környéken; leginkább még az emlékeztetett ilyesmire, amikor a boldogult lelkész kéménye lángot fogott, miután az öreg elégetett a kandallóban egy halom könyvet, amelynek tartalmával nem értett egyet. Huszonöt perc pergett le, mire a fecskendőt sikerült a tűzcsapra kapcsolni; s amikor ez végre megtörtént, bekövetkezett a legkeservesebb csapás. A hevesen lövellő vízsugár helyett, amellyel elképzelésük szerint játszi módon kioltották volna a lángokat, ahogy a televízióban már annyiszor látták, némi kuruttyolás és gurgulázás után csupán egy nyiszlett erecske csurdogált a csőből, jószerivel még egy tőzegtégla parazsának kioltásához is kevés. Ezért persze csak a nyári időjárást lehetett hibáztatni és nem őket, de Thomas az előre megfontolt szándékkal kitervelt szabotázs mintapéldáját látta benne.

– Nyissák ki a csapot! Nyissák ki! – bódult rá a brigádra.

– De hát kinyitottuk, Mr. Boxham, amennyire csak lehet, uram – hangzott Pio gyászos siránkozása. Sok egyéb tisztsége mellett ő volt a tűzoltóparancsnok is. – De azzal a pár csepp vízzel, ami a tartályban volt, a büdös életben nem oltjuk el a lángokat!

– Hát mi a nyavalyakórságos Úristennek fizetem akkor a vízdíját?

– Talán bizony nem erre vagyunk kíváncsiak mi is? Nem beszélne Mr. Thomas néhány szót a Dermot fejével? – Az

emberek ugyanis hajlamosak voltak összetéveszteni a díjbeszedői kötelességet a tényleges szolgáltatás kötelességével, következésképpen Dermot sűrűn részesült kemény szavakban.

Thomas már éppen kinyitotta a száját, hogy a pokolba küldje őket, de egy fülsiketítő égzengés elébe vágott. A brigád tagjai egy emberként rezzentek össze, és pillantottak rémülten az égboltra. Odafenn villámok ágas-bogas nyelvei cikkantak ide-oda, sűrű egymásutánban, bevilágítva körös-körül a tájat és a tengert, a villámokat pedig, mind hangosabban és hangosabban követték a messze visszhangzó dörgések. Buckle Sabina felé fordult, mert arra gondolt, hogy esetleg támaszra, megnyugtatásra van szüksége, de bár a vihar szemlátomást rendkívül mélyen hatott a lányra, korántsem ilyesformán. Sabina szinte igézetten bámulta hol a szökellő lángokat, hol a haragvó eget, szeme lázasan csillogott, mintha a katasztrófa leghőbb vágyának beteljesülését jelentette volna. Buckle-t szinte meg is rémítette az arca.

– Látja? Most aztán egyiküké sem lesz! – szólalt meg, illetve vijjogott fel inkább Sabina hátborzongató diadallal. – Lám, mennyi hűhót csaptak semmiért! – Fürkésző tekintetet vetett a fiatalemberre, remélve, hogy felfedezi rajta a bánkódás jeleit.

– Milyen különös lány maga – mondta halkan Buckle.

– Különös? Ördögöt különös.

– De hát a családi házuk... ami olyan sokat jelent...

– Hadd váljon csak füstté az egész! – vágott a szavába Sabina ádáz ujjongással. – Itt amúgy is füstbe megy minden előbb-utóbb. Ez az egyetlen lehetséges megoldás.

– Azt hiszem, maga nincs egészen magánál – motyogta

zavartan a fiatalember. – Ámbár ez elég természetes.

– Ugyan már, mit tud maga rólam? Sohasem voltam jobban magamnál, mint éppen most. – És tovább szemlélte a vihart meg a lángokban álló kastélyt, elrévülten, magányos gyönyörűségében Buckle-ról és az egész világról megfeledkezve.

Hát igen, tűnődött el Buckle, csakugyan, mit tudok én róla, vagy akár Thomasról, és erről az egész országról meg népéről? Látszólag megbízható, szilárd dolgok hirtelen lidércfénynek bizonyultak. Aki jó barátnak vallotta magát, titkos ellenség. Ami tökéletes békességnek látszott, igazából nem egyéb, mint végeláthatatlan, zavaros huzakodás jelentéktelen semmiségek miatt. És amikor eljön az ideje, minden füstbe megy.

– Mióta a világon vagyok, nem láttam még ilyen ütődött kontárokat! – üvöltött acsarkodva Thomas.

– Jaj, istenkém, Mr. Boxham, de hát mit csináljunk? Állítsunk láncot a tengerig, és adogassunk vödröket? Segíthetnénk ezzel magán?

– Csak minden harmincöt méterre jutna egy-egy ember állapította meg Thomas a végső csüggedés hirtelen nyugalmával. – És egyébként sincs annyi vödör – fűzte még hozzá.

– Hát akkor mit tegyünk?

– Felőlem, amit akarnak. A magam részéről lemegyek az alsó istállóba, és lefekszem aludni. Van ott széna, a patkányokkal meg nem törődünk. Velem jöttök? – szólt oda a többieknek.

Buckle elfogadta a meghívást, Sabina egy tapodtat sem mozdult a helyéről, mohón nézelődött tovább. Ekkor megnyíltak az ég csatornái, és olyan szakadó zápor indult,

hogy a tűzforró, megperzselődött kőfalak sistergése az egész kertben hallatszott; de Sabina még akkor is ott állt, bőrig ázva. A tűzoltóbrigád tagjai röpke értekezletet tartottak, majd kabátjukat fejükre borítva testületileg elhúzták a csíkot.

Reggelre a kastély nagyjából kiégett, bár a falak meg a tetőzet épségben maradtak. Körülötte a föld telis-teli volt szilánkokra tört ablaküveggel. Az égboltot egyetlen felhő sem árnyékolta, a nap ragyogott, a tenger tündökölt, az apró hullámok lágyan mosdatták a partot. A tűzoltófecskendőből most, hogy semmi szükség sem volt rá, megállás nélkül, vastag sugárban ömlött a víz, mivel az éjszakai eső hirtelen megemelte a tartályban a vízszintet. Sabina a mellvéden feküdt, karikába gömbölyödve, és édesdeden aludt, arcán a békés elégedettség kifejezésével; Thomas és Harry itt találtak rá, amikor előkecmeregtek rusztikus nyugovóhelyükről.

– Uramatyám, hiszen csuromvizes! Még meghűl, és tüdőgyulladást kap! – háborgott Harry mély aggodalommal. – Én meg szentül azt hittem; hogy ő is utánunk jött. De amilyen dögfáradt voltam, azonmód elaludtam. Nézd csak a ruháját, facsarni lehet belőle a vizet!

– Kutya baja sem lesz, a fejemet teszem rá – vigasztalta Thomas, aki módfelett elképedt barátja hanglejtésén. – Ha nem csal a fülem, mintha belehabarodtál volna egy kicsit! Vigyázz, a halálnál is rosszabb sors vár rád. – Lenézett nővére boldog arcára, és mélázva dörzsölgette állát. – Sötét egy alak, ami azt illeti. Azon töprenkedem, hogy vajon csakugyan Foley csinálta ezt az egészet? Sabby jött ki utolsónak a könyvtárszobából.

– Hallgass el, kérlek, hallgass! – kiáltott fel Harry. – Azt hiszem, igazán épp elég megemésztenivalóm van enélkül is. Hangja oly siralmasan csengett, hogy Thomas teli torokból elnevette magát.

– Helyes, öregem, emésztgess csak – nyugtatta meg barátját. – És különben is, amúgy sem tudjuk meg soha. Mit gondolsz, ne merészkedjünk be terepszemlét tartani?

Hősiesen betaszították az ajtót, és együtt hatoltak be Mount Skellin kemenceforró, hamvadozó porhüvelyébe. Sabina mocorogni kezdett, dünnyögött valamit, elmosolyodott magában, aztán békésen szundikált tovább.

TARTALOM

egy
kettő
három
négy
öt
hat
hét
nyolc
kilenc
tíz
tizenegy
tizenkettő
tizenhárom
tizennégy
tizenöt
tizenhat
tizenhét
tizennyolc
tizenkilenc
húsz
huszonegy

Tartalomjegyzék

egy	3
kettő	14
három	29
négy	47
öt	61
hat	70
hét	86
nyolc	98
kilenc	115
tíz	127
tizenegy	140
tizenkettő	153
tizenhárom	161
tizennégy	177
tizenöt	192
tizenhat	203
tizenhét	215
tizennyolc	224
tizenkilenc	241
húsz	249
huszonegy	263